

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İSLAM TARİHİ ANABİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

575 NO'LU EYÜP ŞER'İYYE SİCİLİ
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ

Leyla Zülal ÖNCÜ

2501170416

TEZ DANIŞMANI

Prof. Dr. Nurettin GEMİCİ

İSTANBUL-2020

ÖZ

575 NO'LU EYÜP ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ

LEYLA ZÜLAL ÖNCÜ

İncelediğimiz şeri'yye sicili H.(1311-1312) M. (1893-1894-1895) tarihleri arasında Eyüp mahkemesine ait 575 numaralı kadı sicilinin transkripsiyonunu ve değerlendirmesini içermektedir. Bu tarihlere uygun olarak Eyüp kazası, idari, sosyal ve ekonomik yönleriyle incelenmiştir. Bu tezde 575 numaralı Eyüp kadı sicilinin transkripsiyonu yapılarak hem tarihimize katkıda bulunmak hem de özellikle Eyüp ilçesiyle ilgili araştırma yapacak olanlara yardımcı olmak amaçlanmıştır.

İncelediğimiz 575 numaralı Eyüp şeri'yye sicili İstanbul Müftülüğü Şeri'yye Sicişi arşivinden alınmıştır. İçerisinde toplam 127 belge bulunmaktadır.

Anahtar kelimeler: 575 numaralı Eyüp Şeri'yye Sicili, Eyüp kazası, İdari yapı, Ekonomik yapı, Sosyal yapı.

ABSTRACT

TRANSCRIPTION AND EVALUATION OF THE EYÜP ŞER‘İYYE REGISTER NO 575

LEYLA ZÜLAL ÖNCÜ

The reviewed report contains the transcription and evaluation of the judge report number 575 from the Eyüp court between (1893-1894-1895). The Eyüp accident has been examined in accordance with the conditions of the period in terms of its administrative, social and economic aspects. In this thesis, the purpose of transcribing the report number 575 of the Eyüp judge is to contribute to history and to be a source for research topics related to the Eyüp region.

In this study the report number 575 of Eyup court was taken from the Istanbul mufti’s Şer‘iye Archive and it contains 127 documents.

Keywords: Eyüp Şer‘iyye Registry number 575, Eyüp district, Administrative structure, Economic structure, Social structure.

ÖNSÖZ

Osmanlı Devleti, yüzyıllar boyunca hüküm sürmüş, halkının farklı din, dil ve ırklardan oluşmasına rağmen barış ve güven içerisinde yaşamasını sağlamış, bu yüzden de dünyadaki diğer devletlerin her zaman ilgisini ve dikkatini çekmiştir. İslam Devleti olması sebebiyle devletin yönetimi İslam hukuk kurallarına göre şekillenmiştir.

Devletin büyük ve güçlü bir devlet olabilmesinin en önemli nedenlerinden biri adalet sistemidir. Adalet sisteminin başrolünde ise padişahın yetkisiyle göreve gelen kadılar bulunmaktadır. Kadılar şer'îyye mahkemelerinde görülen her türlü davaları, davaların sonucunda verdikleri kararları veya devletin her tabakasıyla gerçekleşen yazışmaları karye, kasaba veya şehir fark etmeksizin kayıt altına almış ve bunların resmi kayıt olabilmesi için şer'îyye sicillerine yazmışlardır. Bu kayıtlar yaklaşık olarak son 500 yıllık tarihimizi, kültür ve medeniyetimizi, iktisadi, sosyal ve hukuk yapısını en ince ayrıntısına kadar içeren, bu konular hakkında günümüze ışık tutan belgelerdir. Şer'îyye sicillerinin içerisinde mimari yapılar, camiler, medreseler ve vakıflar gibi konular hakkında bilgiler de yer almaktadır.

Kadı sicilleri XV. yy ve XX.'ın ilk çeyreğine kadar olan zamanlarda düzenli bir şekilde yazılmıştır. Günümüzde İstanbul müftülüğünde 10.000, Osmanlı arşivinde de 10.000 adet olmak üzere yaklaşık 20.000 kayıt ulaşılmıştır. Bu açıdan kadı sicilleri Osmanlı tarihi konusunda en geniş ve kapsamlı kaynaklardan sayılmaktadır. Özellikle belirli bir bölge üzerine çalışan bir araştırmacının şer'îyye sicillerinden yararlanmadan çalışma yapması büyük bir eksiklik olacaktır.

Bu çalışmamızda İstanbul'un manevi kalbi olan Eyüp kazasının H.(1311-1312) M.(1893-1894-1895) tarihleri arasında yazılmış olan kadı sicilinin transkripsiyonu ışığında o dönemdeki Eyüp'ün idâri, iktisâdi, sosyal ve kültürel açıdan değerlendirilmesi yapılmıştır. Bu tez ile tarihimizin en önemli kaynaklarından olan

sicillerden birinin transkripsiyonunun yapılması ile tarihimize katkı sağlamak ve Eyüp ile ilgili çalışma yapacak olanlara yardımcı olmak amaçlanmıştır.

Tez konumun seçiminde ve hazırlanmasında bana yardımcı olan ve yol gösteren danışman hocam Prof. Dr. Nurettin Gemici'ye, tezimin her türlü aşamasında benden değerli yardımlarını ve kıymetli vaktini esirgemeyen hocam M. Cengiz Erdoğan'a ve tezimi hazırlarken her türlü desteğiyle yanımda olan ve hiçbir fedakarlıktan kaçınmayan annem Seher Öncü ve babam Ahmet Hakan Öncü'ye teşekkür ederim.

Leyla Zülal ÖNCÜ

İSTANBUL-2020

İÇİNDEKİLER

ÖZ.....	i
ABSTRACT	ii
ÖNSÖZ.....	iii
İÇİNDEKİLER	v
KISALTMALAR LİSTESİ.....	ix
TABLolar LİSTESİ.....	x
GRAFİKLER LİSTESİ.....	xi
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

OSMANLI MAHKEMELERİ VE ŞER'İYYE SİCİLLERİ	2
1.1. OSMANLI ŞER'İYYE MAHKEMELERİ	2
1.1.1.MAHKEME GÖREVLİLERİ	6
1.1.1.1.Kadı:	6
1.1.1.2.Kadı Nâibleri:.....	6
1.1.1.3.Katipler:.....	7
1.1.1.4.Şuhûdu'l-hâl:	8
1.1.1.5.Muhzır:.....	8
1.1.1.6.Muhzır başı:	9
1.1.1.7.Kassam:	9
1.2. EYÜP KAZASININ MANEVİYATI VE EYÜP KADILIĞI	9
1.2.1. EYÜP KAZASININ MANEVİYATI	9
1.2.2.EYÜP KADILIĞI	10
1.3.ŞER'İYYE SİCİLLERİ	13
1.3.1.ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN TANIMI VE GENEL ÖZELLİKLERİ.....	13
1.3.2.ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN ÖNEMİ.....	14
1.4.KADILAR TARAFINDAN YAZILAN BELGELER.....	15

1.4.1.HÜCCETLER	15
1.4.2.İLÂMLAR.....	16
1.4.3.MARUZLAR.....	16
1.4.4.MÜRASELELER.....	16
1.5.KADILAR TARAFINDAN YAZILMAYAN BELGELER.....	16
1.5.1.FERMANLAR	16
1.5.2.BERATLAR.....	17
1.5.3.BUYRULDULAR	17
1.6. 575 NO'LU EYÜP ŞER'İYYE SİCİLİNE AİT DEFTERİN TANITIMI	17

İKİNCİ BÖLÜM

EYÜP'ÜN İDÂRİ, İKTİSÂDİ, SOSYAL VE KÜLTÜREL YAPISI 19

2.1.EYÜP'ÜN İDÂRİ YAPISI.....	19
2.1.1.575 NUMARALI EYÜP ŞER'İYYE SİCİLİNDE ADI GEÇEN EYÜP'TEKİ MAHALLE İSİMLERİ	21
2.1.2.575 NUMARALI EYÜP KADI SİCİLİNDE ADI GEÇEN EYÜP'E BAĞLI KÖYLER.....	23
2.1.3.BELGEDE EYÜP DIŞINDA İSTANBUL'DA ADI GEÇEN YERLER.....	24
2.1.4.575 NUMARALI EYÜP KADI SİCİLİNDE İSTANBUL DIŞINDA ADI GEÇEN YERLER....	25
2.2.575 NUMARALI EYÜP ŞER'İYYE SİCİLİNDE BULUNAN BELGE KONULARI	27
2.3.İKTİSADİ HAYAT	29
2.3.1.OSMANLI'DA İKTİSADÎ YAPI	29
2.3.2.EYÜP'TE EKONOMİK HAYAT	30
2.3.3.İMAMLAR	35
2.3.4.MUHTARLAR	36
2.4.İKTİSADİ HAYATLA İLGİLİ DEFTERDE GEÇEN BAZI İSTİLAHLAR	38
2.4.1.BEY'	38
2.4.2.İCARE.....	39
2.4.3.İDÂNE	40
2.4.3.1.575 NUMARALI EYÜP KADI SİCİLİNE GÖRE BORÇ KAYITLARI.....	41
2.4.4. KARZ	43
2.4.5. KEFÂLET	44

2.4.6. VASÎ (VESÂYET).....	45
2.4.7.VEKÂLET	46
2.4.7.1.VEKÂLET KONULU BELGELERDE ADI GEÇEN VEKİLLER.....	47
2.4.7.2.KABÛLÜNE MEVKÛFE VEKÂLET İSİMLİ BELGELERDE ADI GEÇEN VEKİLLER	48
2.4.8. VERÂSET	49
2.4.9. TEREKE	51
2.5.575 NO'LU KADI SİCİLİNE GÖRE EYÜP'TE SOSYAL HAYAT.....	52
2.5.1.GAYRİMÜSLİMLERLE İLİŞKİLER.....	52
2.5.2.BELGEDE GEÇEN MÜSLÜMAN, HRİSTİYAN VE YAHUDİ İSİMLERİ.....	54
2.5.2.1.MÜSLÜMAN İSİMLERİ	54
2.5.2.2.HRİSTİYAN İSİMLERİ	55
2.5.2.3.YAHUDİ İSİMLERİ.....	55
2.5.3. EVLİLİK VE BOŞANMA.....	55
2.5.4.MEHİR	57
2.5.5.NAFAKA	57
2.5.6.SOSYAL HAYATTA KULLANILAN BAZI ÜNVANLAR	58
2.5.7.TEREKE KAYITLARINA GÖRE GÜNLÜK HAYATTA KULLANILAN BAZI EŞYALAR	60
2.6.VAKIFLAR.....	67
2.6.1.BELGEDE ADI GEÇEN VAKIFLAR.....	68
2.7.EYÜP'TE BULUNAN CAMİLER	69
2.7.1.BABA HAYDAR MESCİDİ	69
2.7.2.CEZERİ KASIM PAŞA MESCİDİ:.....	69
2.7.3.DAVUT AĞA MESCİDİ	69
2.7.4.DEFTERDAR CAMİİ	69
2.7.5.KASIM ÇAVUŞ CAMİİ	70
2.7.6.KIZILMESCİD	70
2.7.7.ZAL MAHMUT PAŞA CAMİ:	70
2.8.EYÜP'TE BULUNAN MEDRESELER	70
2.8.1.CAFER PAŞA MEDRESESİ	70
2.8.2.CEZERİ KASIM PAŞA MEDRESESİ	70
2.8.3.DEFTERDAR NAZLI MAHMUT PAŞA MEDRESESİ:	71

2.8.4.SOKULLU MEHMET PAŞA MEDRESESİ.....	71
--	----

2.8.5.ZAL MAHMUT PAŞA MEDRESESİ:.....	71
---------------------------------------	----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

575 NO'LU EYÜP ŞER'İYYE SİCİLİ	71
---	-----------

3.1.575 NO'LU EYÜP ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONUNDA TAKİP EDİLEN USUL	71
--	----

3.2.575 NO'LU EYÜP ŞER'İYYE SİCİLİ TRANSKRİPSİYON METNİ.....	73
--	----

SONUÇ	257
--------------------	------------

KAYNAKÇA	260
-----------------------	------------

KISALTMALAR LİSTESİ

a.g.e.	: Adı geçen eser
a.g.m.	: Adı geçen makale
blg.	: Belge
C.	: Cilt
DİA.	: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
ed.	: Editör
haz.	: Hazırlayan
No.	: Numara
Sy.	: Sayı
S.	: Sayfa
ŞS.	: Şer'iyeye Sicili

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1 Eyüp İlçesi Mahalle İsimleri	22
Tablo 2 Eyüp İlçesi Köy İsimleri.....	24
Tablo 3 Eyüp İlçesi Dışındaki Yer İsimleri.....	25
Tablo 4 İstanbul Dışındaki Yer İsimleri.....	26
Tablo 5 Belge Konuları.....	28
Tablo 6 Borç Kayıtları.....	42
Tablo 7 Vekiller I.....	48
Tablo 8 Vekiller II.....	49
Tablo 9 Çok Eşli Olanların Dağılımı.....	56
Tablo 10 Ev Eşyaları.....	60
Tablo 11 Mutfak Eşyaları.....	64
Tablo 12 Giyim Eşyaları.....	65
Tablo 13 Değerli Eşyalar.....	67

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1	575 NO'LU EYÜP KADI SİCİLİNDE BULUNAN DİN MENSUPLARININ DAĞILIMI.....	54
-----------------	--	----

GİRİŞ

Tarihimiz hakkındaki bilgilerin çoğu yazılı kaynaklardan elde edilmektedir. Gelişmiş olan bütün devletler hem kendi zamanları hem de kendinden sonraki nesiller için yazılı kaynakları yazmaya ve korumaya ihtimam göstermişlerdir.

Kadı sicilleri ise Osmanlı'daki yazılı kaynakların başında gelmektedir. Mahkeme sicillerinden, zamanın padişahının emirleri, hükümleri, mahkemeyi gerçekleştiren kadılar, suçlar, hükümler vb. gibi daha teferruatlı bilgilere de ulaşılabilir. Bu durum, tarihimizle ilgili daha fazla malumat sahibi olmamıza ve tarihimizi daha fazla idrak etmemize olanak sağlamaktadır.

Şer'iye sicillerinin XV. yy yarısından XX. yy ilk çeyreğine kadar günümüze ulaştığı söylenilebilir. Bu siciller tanzimat dönemine kadar kadılar tarafından belirli bir düzene göre tasnif edilmiştir. Günümüze kadar ulaşan bütün sicil kayıtları İstanbul müftülüğünde bulunan şer'iye sicilleri arşivinde ve Cumhurbaşkanlığı Osmanlı arşivinde bulunmaktadır. Bu tezimizin konusu olan 575 numaralı sicil ise İstanbul müftülüğü Şer'iye Sicilleri Arşiv'inden alınmıştır. Çalışmış olduğum 575 numaralı Eyüp Şer'iye Sicili toplam 200 sayfadan oluşmuş olup içerisinde 127 belge yer almaktadır.

Tez dört ana bölüm, sonuç ve kaynakçadan oluşmaktadır. Tezin ilk bölümünde Osmanlı kadı mahkemeleri ve kadı sicilleriyle ilgili genel bilgiler verilmiştir. Ayrıca Eyüp kazasının manevi özelliğine de değinilmiştir.

İkinci bölümde ise Eyüp'ün idari yapısı ele alınmıştır. şer'iye sicilimizde adı geçen karyeler ve mahalleler tablo haline getirilip sunulmuştur. Ayrıca bu bölümde Eyüp dışında adı geçen yerler için de tablo hazırlanmıştır. Ayrıca Eyüp'ün hem ekonomik hem de sosyal yapısına değinilmiştir. Bu kısımda belge konuları, terekelerde adı geçen eşyalar, borç kayıtları ve vekâlet verilen kişiler, tablo olarak hazırlanmıştır. Ayrıca belgede ismi geçen mesleklerle ilgili bilgi verilmiş olup, Eyüp'te bulunan din mensuplarının grafiği tasarlanmıştır.

Tezin son bölümü olan üçüncü bölümde transkripsiyonda izlenen yol ve yöntem belirtilmiş, hemen arkasından transkripsiyon metni yazılmıştır.

Siciller incelendiği zaman her kaydın bir veya birkaç konusu olduğu görülmektedir. Katipler çoğu zaman kaydın yan tarafına konusunu yazmışlardır. Konusu yazılmayan kayıtlar da varolmakla birlikte okunduğu zaman muhtevassından konunun ne olduğu rahat bir şekilde anlaşılmaktadır.

İncelediğimiz bu sicilde de bazı kayıtların konuları katip tarafından yazılmamıştır. Çalışmamızda sicile konu olan durumlar ayrıntısıyla işlenmeye çalışılmıştır. İdâne, icâre, kefâlet ve vekâlet gibi. Konusu geçmeyen fakat evlilik ve boşanma gibi sosyal hayatın büyük bir bölümünü oluşturan konuların yer aldığı tereke belgelerinden kısaca bahsedilmiş olup; nişanlılık ve suç gibi konulara değinilmemiştir.

Belgelerin çoğunda bulunan imamlara ve muhtarlara, o devirdeki toplumsal konumlarından dolayı ayrı başlık verilmiştir. Çalışmamızda insanların kullandığı eşyalara, o dönemde kullanılan isimlere, vakıflara, medreselere ve camilere de yer verilmiştir.

Toplam 127 belgeden oluşan 575 numaralı Eyüp kadı sicilimizi içinde bulunan konulara göre ayrıntılarıyla çalışmaya özen göstermekle birlikte, Eyüp'ün o dönemdeki idâri, iktisâdi, sosyal ve kültürel yapısı hakkında bilgi sahibi olmaya çalışılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

OSMANLI MAHKEMELERİ VE ŞER'İYYE SİCİLLERİ

1.1. OSMANLI ŞER'İYYE MAHKEMELERİ

“Arapça’da hüküm kökünden mekân ismi olan mahkeme (çoğulu mehâkim) kelimesi sözlükte hüküm verilen yer, yargılama yeri anlamına gelmektedir.” Fıkıh

terimi olarak kadıların, içinde davalara baktıkları daire ve makamı, daha teknik bir ifade ile kamu hizmeti niteliğindeki yargılama yetkisinin kullanılması için kurulmuş resmî makam ve kurumu ifade etmektedir.”¹

“Osmanlı mahkemesi, daha önce yaşamış ve çağdaşı olan İslâm devletlerinde görülen örneklere kıyasla gelişmiş bir yapı ortaya koymaktadır. Her şeyden önce Osmanlı mahkemesinin görev ve yetki alanı genişlemiş, hem şer‘î hem örfî davalarda tek yetkili mahkeme konumuna gelmiştir. Gayrimüslimlerle ve bilhassa gayrimüslim din adamlarıyla ilgili bazı davalar ve hazineye intikal etmiş mirasçısız terekeye yönelik bir kısım istihkak davaları bir tarafa bırakılacak olursa Osmanlı mahkemesinin görev ve yetki alanına girmeyen herhangi bir hukukî ihtilâf yok gibidir.”²

Osmanlı Devleti’nin kurulmasıyla birlikte kurucu Osman Gazi, Dursun Fakih isimli kişiye, istiklâlini ilân ettiği Karacahisar’da Osmanlı’nın ilk hutbesini okutmuştur.³ Böylece Osmanlı’nın ilk kadısı seçilmiş, bunun doğal sonucu olarak şer‘iyye mahkemelerinin temeli atılmıştır, daha sonra başa geçen Orhan Gazi de bu gelişime katkı sağlamıştır.

Tanzimat Dönemine kadar Osmanlı mahkemelerinde genellikle tek hakim bulunmuş, bu durumun sonucu olarak Osmanlı’daki mahkemeler klasik yapı dediğimiz, tek dereceli mahkemelerden oluşmuştur. Başka bir mahkeme bulunmadığı için de mahkemelerin genel adı şer‘iyye mahkemeleri olarak ifade edilmiştir.⁴

Sultan II. Mahmud döneminde 1838 yılında Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliye kurulmuştur. Meclis-i Vâlâ Osmanlı’daki ilk modern parlamento olarak bilinmektedir. Meclis-i Vâlâ her ne kadar II. Mahmud zamanında kurulmuş olsa da bundan bir yıl sonra ilan edilen Gülhane Hatt-ı Hümayun’undan yani Tanzimatın ilanından sonra

¹ Fahreddin Atar, “mahkeme”, *DİA*, C.XXVII, Ankara, Türkiye Diyanet Vakfı, 2003, s.338.

² Mehmet Akif Aydın, “mahkeme”, *DİA*, C.XXVII, Ankara, Türkiye Diyanet Vakfı, 2003, s.341.

³ Safa Öcal, “Dursun Fakih”, *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi*, C.I, Sy.6, Haziran, 1980, s.117.

⁴ Mustafa Şentop, “Tanzimattan Önceki Dönemde Osmanlı Mahkemelerinin Görev ve Yetkisi”, İstanbul, *Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları*, 2006, Sy.1, s.88.

işlev görmeye başlamış, Sultan Abdülmecid devrinde de varlığını korumuştur.⁵ Meclis-i Vâlâ ile birlikte Şûra-yı Bâb-ı Âli de kurulmuş olup bundan bir yıl sonra biri kadı, nâib ve kazaskerlere, diğeri ise devlet memurlarına olmak üzere iki ceza kanunu hazırlanmıştır. Bu kanunlardan Kanunname-i Hümâyun adlı ceza kanunu, kadı ve nâiblerin suistimallerini engellemeyi amaç edinmiştir.⁶

1868 yılında Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliye şekil değiştirerek ikiye ayrılmış, yerini Divân-ı Ahkâm-ı Adliye ve Şûrâ-yı Devlet isimli iki yetkili mercîye bırakmıştır. Divân-ı Ahkâm-ı Adliye ile aile, miras, evlilik, boşanma gibi şahsî hukuk davaları dışındaki hususlar şer'îyye mahkemelerinin elinden alınmış olup, Şûrâ-yı Devlet Nizamnâmesi ile de şer'îyye mahkemelerinin idâri yargı yetkileri kaldırılmıştır. Daha sonra 1870 yılında kurulan Nizamiye Mahkemeleri ile birlikte Osmanlı Mahkemelerinde bir takım tereddütler ortaya çıkmıştır. Divan-ı Ahkâm-ı Adliye'ye sadece yargı görevi verilmiş olmakla beraber Nizamî Mahkemelerin bir üst kademesi olarak görülmüştür. Şûrâ-yı Devlet'e ise hem kanun tekliflerini hazırlama, hem de idârî uyuşmazlıklara bakma görevi verilmiş, bunun neticesinde idâre ve adliye kesin olarak ayrılmıştır. Ayrıca bu durum günümüz yargıtayının da temelini oluşturur.⁷

1862 yılında Meclis-i Tedkîkât-ı Şer'îyye kurulmuştur. Bu meclisin görevi şer'îyye mahkemelerinden gelen dosyaları bir üst mahkeme olarak istînâf ve temyîzen incelemektir. 1917 yılında şer'îyye mahkemeleri Adliye Nezaretine bağlanmış ve bu kurum işlevselliğini kaybetmiştir. Onun yerine yine Adliye Nezaretine bağlı olan Mahkeme-i Temyiz Şer'îyye dairesi bu görevi yürütmüş, ancak şer'îyye mahkemeleri tekrardan şeyhü'l-islamlığa bağlanınca Meclis-i Tedkîkât-ı Şer'îyye görevine geri dönmüştür.⁸

⁵ Ekrem Buğra Ekinci, **Osmanlı Mahkemeleri**, 1.basım, Arı Sanat Yayınevi, Mayıs 2004, İstanbul, s.142-143.

⁶ Münir Atalar, "Şer'îyye Mahkemelerinde Dair Kısa Bir Tarihçe", **İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi**, Sy.4, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslam İlimleri Enstitüsü Yayınları, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 1980, s.306-307.

⁷ Ekinci, a.g.e., s.178-179, / Ahmet, Akgündüz, "İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde Tatbiki: Şer'îyye Mahkemeleri ve Şer'îyye Sicilleri", ed: Saffet Köse, **İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi**, Sy.14, Ankara 2009, s.17-18.

⁸ Aydın, a.g.md., s.344.

Mahkeme türleri arasında en çok kullanılan mahkeme Müslümanlar ve gayrimüslimler için şer‘iyye mahkemeleri olmuştur. Osmanlı Devleti şer‘iyye mahkemelerinin yükünü azaltmak ve sorumluluğu bir kişiden alıp çok kişiye vermek için her ne kadar nizamiye mahkemelerini kurmuş olsa da halkın büyük çoğunluğu sorunlarının çözümü için yine şer‘iyye mahkemelerini seçmiştir. “Bu sebeple nizâmiye mahkemelerinin bu devirde daha çok ceza yargılamasında bulunduğu görülmüştür.”⁹

Şer‘iyye mahkemeleri kadılar tarafından yönetilir, mahkemelerdeki hükümler Hanefî mezhebinin kurallarına uygun verilirdi. Osmanlı kadısı şer‘i hukukun uygulayıcısı ve şeri‘at esasına dayanan bir yönetimin temsilcisi olarak ele alınmaktaydı.¹⁰ Kadılar şer‘i bir davayı dini kaynaklar aracılığıyla (kitap, sünnet, icma, kıyas) çözüme kavuşturmaya çalışırken, örfî bir davayı ise kanunnamelerdeki kurallara göre çözümlerlerdi. İlerleyen dönemlerde fıkhnın temel kaynaklarından istifade edilerek Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye isimli bir kanun kitabı oluşturulmuş ve kısaca mecelle denmiştir. Medeni kanun olarak yürürlükte bulunmuştur.¹¹

29 Ekim 1923’te Cumhuriyetin ilan edilmesi hukuk tarihimiz açısından bir dönüm noktası olmuştur. Laiklikle birlikte din ve devlet işleri birbirinden ayrılmış, 8 Nisan 1924 tarihinde çıkan kanunla şer‘iyye mahkemelerinin görevi sonlandırılmıştır. Artık şer‘iyye mahkemeleri diye bir kurum olmayıp, görevi Asliye Hukuk Mahkemelerine devredilmiştir. 17 Şubat 1926’ da İsviçre Medeni Kanunu tercüme edilerek, milli örfümüze göre düzenlenmiş ve Türk Ceza Kanunu olarak yürürlüğe girmiştir.¹²

⁹ Ekinci, a.g.e. s.267.

¹⁰ İlber Ortaylı, **Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devletinde Kadı**, ed: Ümran Tüzün, Kronik Kitap Kültür Bakanlığı Yayıncılık, 5.Baskı, Ağustos 2017, İstanbul, s.89.

¹¹ Münir Atalar, “Şer‘iyye Mahkemelerine Dair Kısa Bir Tarihçe”, **İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi**, Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, Sy.4, 1980, s.307.

¹² Münir Atalar, “Şer‘iyye Mahkemelerine Dair Kısa Bir Tarihçe”, **İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi**, Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, Sy.4, 1980, s.308-309.

1.1.1.MAHKEME GÖREVLİLERİ

1.1.1.1.Kadı: Arapçada kadâ fiilinin ismi fâilidir. Kadılar Tanzimat dönemine kadar her türlü davaya bakmakla yükümlü olmuşlardır. Tanzimat'tan sonra özellikle Osmanlı'nın son dönemlerinde evlilik, boşanma ve nafaka gibi davalara bakmakla görevlendirilmişlerdir.

Osmanlı İmparatorluğunda ilmiye sınıfı üç kategoriden oluşmuştur. Müderrisler öğretimle, müftüler iftâ yani fetva göreviyle kadılar ise yargı göreviyle yükümlü sayılmışlardır.¹³ Osmanlı Devleti medrese tahsilini ve hukuk bilgisini sadece bu üç görev için istemiştir.

Kadıliklar büyük ve küçük kazalarla sancak ve eyalet olmak üzere iki sınıfa ayrılmıştı. Kaza kadıları, kazaskerlere bağlı olup kazanın askerî işleri hariç diğer alanlarla ilgilenmekle yükümlü olmuşlardı. Rumeli'deki kazalarda bulunan kadılar Rumeli kazaskerine bağlı olup Rumeli kazaskeri sicilinde, Anadolu'daki kazalarda bulunan kadılar Anadolu kazaskerine bağlı olup Anadolu kazaskeri sicilinde kayıtlı olarak bulunurlardı.¹⁴ Kadılar bulundukları kazalarda merkezi hükümet adına hukuki ve idâri icraatleri gerçekleştirmekle görevlendirilmişlerdi. Bunu yapmalarındaki en önemli amaç normal kişilerin güçlü kişiler tarafından zarar görmesini engellemek olmuştu. Devlet, halk üzerindeki nüfuzunu arttırmak için yöneticileri kontrol etme görevini kadılara vermişti. Merkezden kadılara gönderilen fermanlarda bu durumun sıklıkla üzerinde durulmuş, yöneticilerin etkisi ve baskısı altında kalmadan halkı koruyup kollaması amaçlanmıştı.¹⁵

Kadılarının görev süreleri çok uzun bir zamanı kapsamamakla birlikte, bu sürenin 1 yıl ilâ 20 ay arasında değişiklik gösterdiği görülmektedir.

1.1.1.2.Kadı Nâibleri: Sözlükte “birini temsil etmek, birine vekâlet etmek” anlamındaki nevb (niyâbe) mastarından türeyen nâib (çoğulu nüvvâb), “bir makamın

¹³ Ortaylı, a.g.e, s.24.

¹⁴ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı**, 2.Basım, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1984, s.91.

¹⁵ Abdullah Demir, “Osmanlı Devletinde Kadılar ve Naipeler”, **Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi**, C.I, Sy.1,2017, s.33.

sorumluluğunu asıl sahibi yerine, geçici bir zaman için yüklenen kimse” demektir.¹⁶ Kadıların yardımcıları olarak görev yapmışlardır. Yargının bir kısmında kadıların görevlerini üstlerine alabilme yetkisine sahip olabilmışlardır. Tayinleri ve teftişleri kadılar tarafından yapılmakla birlikte, yeri geldiğinde padişah tarafından da atanmış veya görevden alınmışlardır. Naiblerin de kadılar gibi ilmiye mensubu olup, okumuş kimselerden olması gerekli görülmüştür.

Genellikle yargı alanı geniş olan kadılar, nahiyelere nâib atamışlardır. İş yükü fazla olan kadılar ise mesela İstanbul merkez, Eyüp kadılığı, Üsküdar kadılığı ve Galata kadılığında görev yapan kadılar fazla iş sebebiyle çoğunlukla mahkemelere bakamayıp, davaya bakması için yerlerine naib atamışlardır. Kadının yerine davaya bakan naiblere “bab naibi” veya “ayak naibi” denmiştir.¹⁷ Naibler, anlamından da belli olacağı üzere vekil durumunda olup, çalışacakları yer, mekan ve zaman kadılar tarafından belirlenmiştir.¹⁸ Daha sonra naib ismi kadılar için de kullanılmıştır.

Şer‘iyye sicilinde adı geçen bazı naibler:

El-Hâc Nuri Efendi ¹⁹

Mehmed Bahaddin Efendi ²⁰

Hafız Mehmed Nuri Efendi ²¹

1.1.1.3.Katipler: Mahkemede davaya ait her şeyi, şahitleri, konuyu, alınan kararları, mahkemede bulunan ve bulunması gerekip bulunmayan kişileri kayıt altına alan kişilerdir. Katipler aynı zamanda yazdıkları dosyaları muhafaza etmek zorunda olup, mahkeme başlamadan önce iki tarafın taleplerini kadıya iletmekle de görevlendirilmişlerdir.²²

¹⁶ Casim Avcı, “nâib”, **DİA**, C.XXXII, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 1988, s: 311.

¹⁷ Necdet Sakaoğlu, “ **Bab Naibliği**”, Düünden bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Ankara Kültür Bakanlığı, Tarih Vakfı, C.I, 1993, s.513.

¹⁸ Mehmet Akif Aydın, “**mahkeme**”, **DİA**, C. XXVII, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 2003 s.343.

¹⁹ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp Şer‘iyye Sicili, s.15, blg.17.

²⁰ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.33, blg.25.

²¹ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.67, blg.72.

²² Fahreddin Atar, a.g.md., s.340.

1.1.1.4.Şuhûdu'l-hâl: Mahkemede mahkeme görevlileri dışında bulunan ve olan bitene şahitlik eden kişilerdir. Mahkemede şuhûdu'l-hâl bulunması demek davanın gözler önünde açık bir şekilde yapıldığını göstermektedir. Davanın seyrinin bu şekilde olması yargılamanın güvenilir olduğunun göstergesi olmakla birlikte, adalet konusundan tarafların mahkemeden şüphe duymamasının temel gerekliliğinden sayılmaktadır. Şeriat ile yönetilen bir devletin adalet konusunda hassas davranması, halk arasında huzur ve barışın sağlanması açısından önem arz etmektedir.

Şuhûdu'l-hâlin aslında tam olarak görevinin ne olduğuna baktığımızda üç önemli sonuca varılmaktadır. İlk olarak, yukarda bahsettiğimiz gibi mahkeme görevlileri dışındaki insanların veya bölgede nüfuzu olan kişilerin, davayı seyredebilmesi adalet göstergesi sayılmaktadır. Nitekim neredeyse her belgenin sonunda yazılan şuhûdu'l-hâlden sonra ve gayruhum ibaresi bulunması, ortamda daha fazla kişinin olduğunun göstergesidir. İkinci durum olarak ise şuhûdu'l-hâlden başka bir beklenti içine girildiği söylenilebilir. Mahkeme kayıtlarının kaybolma ihtimali veya sahte belgelerin kullanılması ihtimaline karşı mahkemede bulunmaları gerekebilir. Herhangi bir sorun vukû bulduğunda mahkemede bulunan kişilerde belgelerin bulunması bu sorunu çözebilir. Son olaraksa şer'î olmayan, örfî hukuka başvurulması gereken davalarda kadı bölgenin ileri gelenlerin görüşlerine başvurabilmekteydi. Bu sebeple şuhûdu'l-hâlde bulunan kişilerin arasında esnaf, âyân²³ gibi kişiler de bulunurdu.²⁴

1.1.1.5.Muhzır: Mahkemelerde davalı, davacı ve şahitleri mahkeme huzuruna çağırmakla görevli olan kişidir. Bazı zamanlar merkezden suçluları ve asileri yakalama gibi özel vazifelerle görevlendirilmişlerdir. Aynı zamanda muhzır, kadı ve merkez arasındaki yazışmaları birbirine iletmekle yükümlüdür.²⁵ Muhzırlar mahkemede adli polis görevini üstlenmektedir. Mahkeme kayıtlarında şuhûdu'l-hâl kısmında muhzırın da adının geçtiği görülmektedir. Zirâ mahkemeye katılan ve mahkemeyi izleyebilen

²³ Âyân: Bir toplumun ileri gelen kişileri, seçkinleri.

²⁴ Hülya Taş, "Osmanlı Kadı Mahkemesindeki Şuhûdu'l-hâl Nasıl Değerlendirilebilir?", **Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi**, Sy.44, 2008, s.31-32.

²⁵ Recep Ahışalı , "muhzır" , **DİA**, C.XXXI, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, 2006, s: 85.

herkes şahit sayılabilir. İncelediğimiz şer‘iyye sicilinde sadece bir kişi muhızır görevini görmektedir.

575 Numaralı Eyüp Şer‘iyye Sicilinde adı geçen muhızır:

Muhızır Halil Ağa ibn-i Ahmed²⁶

1.1.1.6.Muhızır başı: Davalı ve davacıların mahkemeye çağrılmasının görevi padişah tarafından muhızır başına verilmiştir. Muhızır başı da bu görevi farklı yerlerde seçtiği muhızırlara devredebilmektedir. Yani muhızır başı farklı bölgelerde seçilmiş muhızırları görevlendirebilme yetkisine sahiptir.²⁷ Aynı zamanda mahkemedeki disiplini sağlamakla birlikte, kadının en büyük yardımcısı sayılmaktadır. Günümüzde muhızır başının görevini mübaşirler karşılamaktadır. Çalışmış olduğumuz şer‘iyye sicilinde muhızır gibi muhızır başının da sadece bir kişi olduğu görülmektedir.

575 Numaralı Eyüp Şer‘iyye Sicilinde adı geçen muhızır başı :

Muhızır başı el-Hâc Muhammed Emin Efendi ibn-i el-Hâc Muhammed²⁸

1.1.1.7.Kassam: Miras bölünmesiyle uğraşan görevlidir. Dava yerine bizzat kendisi giderek incelemeler yapıp, vârisler arasında pay eder. Osmanlılarda kassam görevi çok önemlidir ki klasik İslam dönemlerinden bu yana devam etmiştir. Hatta Bâb-ı Meşihat’te kassam-ı umumi bulunmaktaydı.²⁹

1.2. EYÜP KAZASININ MANEVİYATI VE EYÜP KADILIĞI

1.2.1. EYÜP KAZASININ MANEVİYATI

Bilindiği üzere Eyüp İstanbul’un hatta Türkiye’nin manevi kalbi sayılmaktadır. Hz.Muhammed (sav)’in “İstanbul mutlaka fethedilecektir. Onu fetheden komutan ne güzel komutan, o ordu ne güzel ordudur.”³⁰ hadis-i şerifine layık olmak isteyen birçok

²⁶ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.39-40, blg.31.

²⁷ Ortaylı, a.g.e., s.84.

²⁸ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.81, blg.89.

²⁹ Ortaylı, a.g.e., s.83..

³⁰ Ahmed b. Hanbel, Müsned, IV, 335; Buhârî, et-Tarihu’l-Kebir, I, 81.

kişi olmuştur. Halid bin Zeyd bizim bildiğimiz adıyla Eba Eyyüb El-Ensari’de bu hadisi şerife layık olabilmek amacıyla İstanbul’a gelmiş ve yolda hastalanıp vefat etmiştir. Onun kabrinin yeriyle ilgili hep ihtilaf olmakla birlikte bazı Bizans Krallarının bile tahmin edilen bölgeye adam gönderip orayı koruduğu söylenmektedir.

İstanbul’un fethi esnasında Fatih Sultan Mehmed’in hocası olan Akşemseddin Hazretlerine Ebâ Eyyüb el-Ensârî Hazretlerinin kabrinin yerinin manevi olarak bildirilmesiyle birlikte artık o bölge mübarek sayılmıştır. Fetihten hemen sonra da Fatih Sultan Mehmet’in, insanların oraya yavaş yavaş yerleşmelerini sağlamasıyla birlikte İstanbul’un en önemli ilçelerinden biri haline gelmiştir. Yerleşim yeri olması itibariyle de fetihten sonra Eyüb kadılığı kurulmuştur.

1.2.2.EYÜP KADILIĞI

İstanbul, fetihten sonra Eyüb, Üşküdar, Galata ve İstanbul kadılığı olmak üzere dört ayrı kadılığa ayrılmıştı. Eyüb, Üşküdar ve Galata kadılıkları bilâd-ı selâse olarak bilinmekteydi.³¹

Eyüb kadılığı Çatalca’ya kadar uzanan bir bölgede idâri-yargı görevini üstlenmişti. Resmi belgelerde Eyüb kadılığı Havass-ı Refia ve Havâss- Aliyye isimleriyle de yer almaktaydı.³²

17. asırda yaşamış Evliya Çelebi Eyüb Kadılığı için şu cümleleri yazmıştır.” İstanbul’un batı tarafında denizden dokuz mil uzak, karadan iki saat geride bir cennet gibi şehirdir. Baştan sona mamur, bakımlı, vezir, devlet adamları, seçkinler ve sultan yalılarıdır ki bu şehir İstanbul’a bitişiktir. Ancak başka hükûmettir. Fatih Sultan

³¹ İlhami Yurdakul, “Osmanlı İlmiye Merkez Teşkilatında Reform (1826-1876)”,İletişim Yayınları, I.Baskı, İstanbul 2008, s.155.

³² Bilgin Aydın, vd. “İstanbul şer’iyye Sicilleri Vakfiyeler Kataloğu”, Ankara, TDV Yayın Matbaacılık, I.Baskı, Aralık 2015, s.407.

Mehmed kanununa 500 akçe mevleviyettir. 700 parça köye hükmi geçer, 26 nahiye nâibi vardır. Adalet üzere senelik 10.000 kuruş hâsılatı olur.”³³

İstanbul’daki bütün kadılıklar mevleviyet derecesinde, yani yüksek mevkideydiler. İstanbul kadılığı diğer üç kadılığa kıyasen en yüksek mertebededeydi. Eyüp kadılığı devriye denilen küçük mevleviyetlerden oluşurken 1771 senesinde Ebâ Eyyüb El-Ensârî’ye hürmeten mahreç mevleviyetine yükseltilmiştir.³⁴

Genellikle büyük eyâletlerin merkezleri ile, İstanbul, Bursa, Mekke, Medine gibi şehirlere yüksek dereceli kadıların tayin edilmesi mevleviyet olarak isimlendirilmektedir. Kadılar şeyhülislam tarafından görevlendirilmişlerdir.³⁵ Mevleviyetler; Haremeyn mevleviyeti, Bilâd-ı Hamse mevleviyeti, Mahreç Mevleviyeti ve Devriye mevleviyetlerinden oluşmuşlardı. Mahreç mevleviyetleri üçüncü derece mevleviyetlerden olup kadılara mahreç mevâlisi denirdi. Kudüs, Halep, Tırhala Yenişehir, İzmir, Galata, Selanik mahreç mevleviyeti iken daha sonra Eyüp ve Üsküdar mahreç mevleviyeti derecesine yükselmiş, sonradan da Trabzon, Girit ve Sofya da bu mevleviyete eklenmiştir. Mahreç mevleviyetlerinin süresi diğer mevleviyetler gibi bir yıl sayılmıştır. Görevi dolanlar Bilâd-ı hamse kadısı olabilmek için beklemek zorunda kalırlardı.³⁶

Medreseden yetişmiş, ilmiye sınıfına mensup kadılar bir nevi bölgenin belediye başkanı sayılırlardı. Kadılık belirlenmiş bir eğitim ve stajdan geçen tayin ve terfisi ve kuralları olan bir memuriyetti.³⁷ Eyüp kadıları genellikle kibâr-ı müderrisîn denilen Süleymaniye Medresesi gibi yerlerde görev yapmış üst düzey müderrisler arasından seçilirdi.³⁸

³³ Evliya, Çelebi, “**Günümüz Türkçesiyle Evliya Çelebi Seyahatnâmesi: İstanbul**” haz: Seyit Ali Kahraman, Yücel Dağlı, İstanbul, Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık, I.Baskı, C.I- Kitap I, Mart 2003,s.358.

³⁴ Uzunçarşılı, a.g.e. s.134.

³⁵ Bilgin Aydın, Rıfat Günelan, “XVI. Yüzyılda Osmanlı Devleti'nde Mevleviyet Kadıları” **Prof. Dr. Şevki Nezih Aykut Armağanı**, Etkin Kitaplar, İstanbul 2011, s.20.

³⁶ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı**, II.Baskı, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, 1984, s.101.

³⁷ Ortaylı, a.g.e., s.36.

³⁸ Mehmet Akif Aydın “v.d., **Eyüp Mahkemesi 182 No’lu sicil**, ed. Coşkun Yılmaz, İstanbul Kültür ve Sanat Ürünleri, 2019, s.19.

575 numaralı Eyüp şer‘iyye sicilinin kapağına bakıldığı zaman bu şer‘iyye sicilini yazan kadının Feyzullah Şükrü Efendi olduğu görülmektedir. Ayrıca Eyüp mahkemelerinin kadının evindeki özel bir odada veya Eyüp Sultan Câmî’nin bir bölümünde gerçekleşmiş olabileceği varsayımlar arasında sayılmaktadır. Çünkü Eyüp mahkemesine ait herhangi bir yapı karşımıza çıkmamakta olup, yazılan belgelerin kadının evinde veya Câmî’nin bir kısmında saklanmış olabileceği düşünülmektedir. Bununla beraber kadılar Çarşamba günleri dîvan toplantılarında hazır bulunarak hangi bölgenin kadısıysa o davalara da bakmışlardır.

Eyüp mahkemesinin en önemli özelliklerinden biri davaların çok çabuk sonuçlanmasıdır. Davalar genellikle açıldıkları gün bir karara bağlanır, taraflar genellikle şahıs ve delilleriyle mahkemeye geldikleri için iddialarını aynı gün ispatlayabilirlerdi.³⁹

Ayrıca Eyüp mahkemesi İstanbul’daki su davalarına da bakmakla yükümlü olup görevi sadece hukuki davalarla sınırlı değildi. Hangi bölgeden olursa olsun İstanbul’un bütün su davaları Eyüp mahkemesinde görülürdü.⁴⁰

Eyüp mahkemesi 9 Nisan 1924 tarihine kadar varlığını korumuştur. Cumhuriyetin ilânından sonra şer‘iyye mahkemelerinin kaldırılmasıyla birlikte görevi sona ermiştir.⁴¹

Havâss-ı Refî‘a mahkemesine ait İstanbul Müftülüğü Meşihat arşivinde toplam 629 sicil bulunmakta olup, sicillerin büyük bir kısmının konuları hüccet, kassam ve ilâmlardan meydana gelmektedir.⁴²

³⁹Abdülaziz Bayındır, “Eyüp Mahkemesi”, **I. Eyüpsultan Sempozyumu: Tebliğler**, ed. İsmail Demirci, Eyüp Sultan Belediyesi Kültür Yayınları, 1997, s.21.

⁴⁰ Mehmet Akif Aydın v.d., **Eyüp Mahkemesi 182 No’lu sicil**, İstanbul Kültür ve Sanat Ürünleri, s.19.

⁴¹ Mehmet Akif Aydın v.d., **Eyüp Mahkemesi 182 No’lu sicil**, İstanbul Kültür ve Sanat Ürünleri, s.20.

⁴² Ahmed Akgündüz, **Şer‘iyye Sicilleri mahiyeti, toplu kataloğu ve seçme hükümler**, C.I, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı yayını, İstanbul, 1988, s.139-146.

1.3.ŞER'İYYE SİCİLLERİ

1.3.1.ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN TANIMI VE GENEL ÖZELLİKLERİ

Mahkeme kayıtları anlamına gelmekte olup kâtipler tarafından kayıt altına alınan belgelerdir. Osmanlı devletinde merkezî bölge ve karye fark etmeksizin her yerden ve her kesimden kişilerin davalarını içerir.⁴³

Şer'îyye sicilleri kadı sicilleri, mahkeme defterleri, mahkeme kayıtları veya sicillât-ı şer'îyye olarak da isimlendirilebilir. Şer'î mahkeme tarafından verilen her türlü hukuki kayıtlar asıllarına uygun ve istisnasız olarak bu şer'îyye sicillerine kaydedilmiştir. Kadılar mahkemelerde olup biteni kayıt altına almak için şer'îyye sicili bulundurmak zorunda olup, sicilleri her türlü zâyi ve zarardan korumak da kadının görevlerinden sayılmıştır. Şer'îyye sicillerinin boyutu farklılık gösterebilmekle beraber genel olarak uzun boylu ve dar olurlardı. Görevde olan kadı kendi şer'îyye sicilinin başına ismini yazmak zorunda olup görevi sona erdiğinde kendisinden sonraki kadıya kendi eliyle teslim etmesi gerekirdi.⁴⁴

Şer'îyye sicilinin yazımında sakk-ı şer'î usulü uygulanırdı. Şer'îyye sicillerin kaydedilen nafaka, vesâyet, miras vb. konular mahkemeye has bir usûlde yazılıp, bu yazı çeşidine sakk-ı şer'î denirdi.⁴⁵

Başlangıcı Arapça olan bazı şer'îyye sicillerinde, hüküm koyan Allah'ın (c.c) ve hükümleri bize ileten Hz.Muhammed'in (sav) isimleri zikredilmektedir. Daha sonra sicili tutan kadının tayin ve beratıyla birlikte ismi de yazılmaktadır.⁴⁶

⁴³Yunus Uğur, “şer'îyye sicili”, *DİA*, C:XXXIX, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul 2010, s.8.

⁴⁴ Akgündüz, a.g.e., s.17-18.

⁴⁵ Uzunçarşılı, a.g.e., s.116.

⁴⁶ Akgündüz, a.g.e., s.19.

1.3.2.ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN ÖNEMİ

Osmanlı Devleti her açıdan (dil, din, kültür vb.) farklılıkları içinde barındırması ve uzun yıllar varlığını korumasıyla her zaman dikkat çeken bir ülke olmuştur. Bu çoklu yapıyı korurken birçok şeyi gözetmeye çalışmıştır. Özellikle hukuk sisteminin korunması Osmanlı Devleti açısından büyük önem taşımıştır. Kadı sicilleri ise Osmanlı hukuki sistemi açısından günümüze ışık tutan en önemli unsurlardan sayılmıştır. Bu siciller sadece hukuk kısmıyla kalmayıp devletin siyasi, sosyal ve kültürel özelliklerini de anlamamıza yardımcı olan en önemli kaynaklar haline gelmiştir.

Günümüze ulaşan çok sayıdaki şer'iyye sicilleri, kadıların görev yapmış oldukları merkezlere aittir.⁴⁷ Şer'iyye sicillerinde her türlü dava zabıtları ile senet, satış, vekâlet, kefâlet, verâset, vesâyet, borçlanma, tereke ve taksîm gibi şer'î konulara dayanan kayıtlarla birlikte büyük ve küçük makamlardan yazılan emir ve ferman örnekleri, doğal afetler ve hastalık gibi olaylarda günü gününe kayıtlara işlenmiştir. İşte bu zengin içeriği sayesinde kültürümüzü tanımamız açısından vazgeçilmez bir târihi kaynak haline gelmiştir.⁴⁸

Bu arşivlerin muhafazası Osmanlı'da da büyük önem arz etmiştir. Zaman zaman İstanbul'da çıkan büyük yangınlar şehrin büyük bir kısmını etkilediği gibi mahkeme kayıtlarının da yok olmasına sebep olmuştur. Abdurrahman Şeref Bey Hicri 1241/ Milâdi 1825-26 yılında vuku bulmuş olan Hoca Paşa yangınında Mahmud Paşa mahkeme kayıtlarının yanmış olduğundan söz etmiştir. Ve halkın elinde kalan hüccet ve ilâmların ücretsiz olarak yeniden yazılması için İstanbul kadılarına emirler gönderildiğinden bahsetmiştir.

H.1310-M.1892 yılında II.Abdülhamit Han'ın emriyle şer'iyye sicillerinin korunması için arşiv binası yaptırılmıştır. Şer'iyye sicilleri Arşivinde toplam 9872 adet

⁴⁷ H.Hüsni Koyunoğlu, "Eğin Şer'iyye Sicilleri", **Ekev Akademi Dergisi**, Sy.34, s.270.

⁴⁸ Osman Çetin, "Bursa Şer'î Mahkeme Sicillerinden Notlar," C.II, **Uludağ Üniv. İlahiyat Fakültesi Dergisi**, Sy.II, 1987, s.60.

kadı sicili bulunmaktadır.⁴⁹ Kültür Bakanlığının 1991 yılında almış olduğu bir karar ile Türkiye’de bulunan bütün şer’iyye sicilleri, İstanbul Müftülüğü şer’iyye Sicilleri arşivi hariç, İstanbul Başbakanlık Osmanlı Arşivi’ne taşınmıştır. Dijital görüntüleri İslam Araştırmaları Merkezinde bulunmaktadır.⁵⁰

1.3.3.şER’İYYE SİCİLİNİN  EşİTLERİ

şer’iyye sicillerini incelediğimiz zaman belge çeşitlerinin kadılar tarafından yazılan ve kadılar tarafından yazılmayan şeklinde ikiye ayrıldığı görülmektedir. Kadıların yazmış olduğu belgeler hüccetler, ilâmlar, maruzlar, m r seleler ve diğer kayıtlar olarak bilinmektedir. Kadılar tarafından yazılmamış olanlar ise kadılara gönderilen ve sicillere kaydedilen fermanlar, beratlar, buyrulduklar ve diğer hüküm çeşitleridir.⁵¹

1.4.KADILAR TARAFINDAN YAZILAN BELGELER

1.4.1.HÜCCETLER

Hüccet Arapça kökenli bir kelime olup delil ve sened anlamlarına gelir.⁵² H ccetler, şer’i bir davanın şahitler huzurunda görüldükten sonra kadının tasdikini içeren belgelerdir.⁵³ Belgelerin sonunda her zaman şuhûdu’l-hâl bulunur. şer’iyye sicillerinde hukuki bir durum için verilen hüccet, karşı tarafın aleyhine verilmiş bir karar gibi sayılabilir. Bir evi satın alan kişiye verilen hüccet o kişi aleyhine açılacak davalarda kesin delil teşkil etmekte veya tam tersi bir evi satan kişiye verilen hüccet herhangi bir olumsuzluk karşısında en kuvvetli delil sayılmaktadır. Bu sebeple şer’iyye sicillerinin çoğunu hüccetler oluşturmaktadır.⁵⁴

⁴⁹ Ayhan, Işık, “Ağa Kapısından şeyh lislamlığa İstanbul Müftülüğü”,ed: Ayhan Işık, Kamil Büyüker, Ankara, TDV Yayınları, I.Baskı, Haziran 2019, s.233.

⁵⁰ Işık, a.g.e., s.241.

⁵¹ Akgündüz, a.g.m., s.27.

⁵² Mübahat S. Kütükoğlu, **Osmanlı Belgelerinin Dili**, Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, İstanbul 1994 ,s.350.

⁵³ Uzunçarşılı, a.g.e., s.108.

⁵⁴ Akgündüz, a.g.m., s.28.

1.4.2.İLÂMLAR

İlam arapça kökenli bir kelime olup, bildirme anlamına gelir. Hukuk ıstılahında ise mahkemede hükme bağlanan davayı ifade eder.⁵⁵ Belgedeki hükmün altında kadının imzası ve mührü bulunmaktadır.⁵⁶ İlâmlar, hüccetlerden farklı olarak şahitler huzurunda görülmez. Mahkemenin sonunda kadı, taraflara mahkemenin sonucunu sözlü olarak söyledikten sonra ilâm belgeleri düzenlenir. Her iki tarafa da belgenin kopyası verilir.

1.4.3.MARUZLAR

Kadı tarafından yazıldığı halde kadının kararını veya hükmünü içermeyen, hüccetler gibi hukukî bir delil olarak kabul edilmeyen, kadının kendisinden daha üst makama herhangi bir konuyla ilgili durumu arz etmesine maruz denir. Maruzlar şikayet dilekçesi olarak da karşımıza çıkabilir.⁵⁷ Kadılar kendi görevleriyle ilgili durumlar için maruz yazabilirler.

1.4.4.MÜRASELELER

Anadolu ve Rumeli kazaskerleri tarafından kadı ve nâiblere ve onlar tarafından nahiye nâiblerine tayinleriyle selahiyetlerini açık olarak bildiren resmi emirlere mürâsele denir.⁵⁸

1.5.KADILAR TARAFINDAN YAZILMAYAN BELGELER

1.5.1.FERMANLAR

Herhangi bir konu hakkında padişahın âlâmet-i şerîfe denilen tuğralı emridir. Bu emir padişah tarafından geldiği için ferman-ı hümayun veya ferman-ı şerif de

⁵⁵ Kütükoğlu, a.g.e., s.345.

⁵⁶ Akgündüz, a.g.m., s.39.

⁵⁷ Akgündüz, a.g.m., s.44.

⁵⁸ Mehmet Zeki Pakalın, **Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, Ankara Milli Eğitim Bakanlığı, C.II, s.621.

denir.⁵⁹ Berat, emir, hüküm, nâme, mülknâme, ahidnâme gibi belgeler de ferman gibi padişahın tuğrasını taşır.⁶⁰

1.5.2.BERATLAR

Osmanlı’da bazı görev ve memûriyetlere tayin edilenlere, vazifelerini sunmak için padişahın tuğrası ile verilen izin belgeleridir. Tanzimattan önce hiçbir görev ve memûriyet berat verilmediği müddetçe itibarlı sayılmazdı. Beratlar reisu’l-küttâb tarafından yazılıp sadrazama sunulur daha sonra padişahın tuğrası çekilirdi. Tanzimattan sonra beratlar beylikçilik kalemindeki hattatlar tarafından yazılmaya başlandı.⁶¹

1.5.3.BUYRULDULAR

Osmanlı diplomatiğinde sadrazam, vezir, defterdar, kazasker, kaptanpaşa ve beylerbeyi gibi yüksek rütbeli kişilerin kendilerinden alt mevkide bulunan kişilere yazdıkları emirler için kullanılan bir tabirdir. Her rütbe için elkab kullanılabilir. Örneğin; kazaskerlere yazılan bir buyruldu “izzetlü veya faziletlü” olarak başlar. İstanbul kadısına yazılıyorsa “izzetlü”, Maliye, Evkaf veya Darphane nazırlarına yazılıyorsa “atûfetlü efendim hazretleri” şeklinde başlar.⁶²

1.6. 575 NO’LU EYÜP ŞER‘İYYE SİCİLİNE AİT DEFTERİN TANITIMI

575 No’lu Eyüp mahkeme sicilinin kapağı “Faziletlü Feyzullah Şükrü Efendi’nin zamanı kısmet sicilidir” yazısıyla başlamaktadır. Daha önce de bahsettiğimiz gibi şer‘iyye sicilinin ilk başında kadının isminin yazıldığı

⁵⁹ Pakalın, a.g.e., C.I, s.607.

⁶⁰ Kütükoğlu, a.g.e., s. 99.

⁶¹ Pakalın, a.g.e., C.I, s.205.

⁶² Kütükoğlu, a.g.e., s.198-199.

görülmektedir. Aynı şekilde kadının göreve başladığı tarih 15 Şevval 1311 olarak belirtilmiştir.

Şer'iyye sicilimiz toplam 200 sayfadan ibaret olup 116.sayfasında hükümler son bulmuştur. 116'dan sonraki sayfalar boştur. Sicilin içinde toplam 127 hüküm bulunmaktadır. Hükümlerin konusuna bakıldığı zaman 20'den fazla hüküm çeşidi olduğu görülmektedir. Genel olarak hüccet ve kassamlardan oluşmaktadır. Şer'iyye sicilimizdeki her belgenin sonunda mahkemeye katılmış olan şahitlerin ismi bulunmaktadır. Şer'iyye sicilinin tamamında muhızır ile muhızır başının değişmediği ve içinde geçen bazı belgelerin düzenleme yapılarak yeniden yazıldığı görülmektedir.

Şer'iyye sicili H.16 Şevval 1311 (M.22 Nisan 1894)tarihiyle başlayıp H.3 Zilhicce 1312 (M.28 Mayıs 1895) tarihinde son bulmaktadır. Buradan kadının 1 yıldan biraz daha fazla görev yaptığı anlaşılmaktadır.

Şer'iyye sicilinin tamamı tâlik (kıрма) yazıyla yazılmıştır. Sicildeki tarih sıralaması genel olarak kronolojik bir sıra takip etmektedir. Şer'iyye sicilinin son sayfasında kadı, sicilin 400 sayfa ve 199 varaktan ibâret olduğunu yazmıştır. Şer'iyye sicilinin varak numaraları orijinal olup her sayfada ortalama 40 satır bulunmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

EYÜP'ÜN İDÂRİ, İKTİSÂDİ, SOSYAL VE KÜLTÜREL YAPISI

2.1.EYÜP'ÜN İDÂRİ YAPISI

Osmanlı Devleti bir şehir inşa ederken o şehre dışardan bakıldığında yapı olarak İslam Devleti şehri olarak görülmesine çok önem vermiştir. Bu yüzden Osmanlı'daki yerleşim yerlerinin genel bir karakteri bulunmaktadır.

Genellikle şehrin merkezinde bir Câmi bulunmuş, Câmi'nin etrafı külliye, bedesten, hamam, çeşme ve dükkanlar ile çevrilmiştir. Ve burası yaşam merkezi olarak görülmüştür. Fatih Sultan Mehmet İstanbul'u fethettikten sonra Eyüp'ün manevi bir mekan olması dolayısıyla merkezi bir yer olmasını istemiştir. Ve ilk olarak ilçenin merkezine Câmi yaptırmıştır ve diğer bölümler kurulumun doğal süreci olarak gerçekleşmiştir.

Fatih Sultan Mehmed 1454 yılında Bursa'ya giderek, Müslüman halkı Eyüp'e getirtmiştir.⁶³ Halkın Müslüman çoğunluğu Câmi'nin etrafındaki mahallelere yerleştirilmiştir. Yeni yerlerine yerleşen halk Eyüp'ün ilçe olarak gelişmesinde büyük önem taşımıştır.

15.yy'da Fatih döneminde Eyüp sekiz mahalleden oluşmaktaydı. Bu mahalleler; Evlice Baba, Câmi-i Kebir, Abdulvedud, Kasım Çavuş, Sofular, Otakçıbaşı, Mehmet Bey ve Fethi Çelebi mahalleleriydi. 18.yy'da bu mahallelere

⁶³Halil İnalçık, "Eyüp Projesi", "Eyüp: Dün/Bugün, Sempozyum 11-12 Aralık 1993", haz.Tülay Artan, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 1994, s.4.

Cezeri Kasım Paşa, Davut Ağa, Emir Buhari, Düğmeciler, Hamamcı Muhiddin, Kiremitçi Süleyman, Düğmecibaşı, Zeynep Hatun, Defterdar Kara Süleyman ve Eğrikapı mahalleleri eklenmiştir. Böylelikle 18.yy'da Eyüp'teki mahalle sayısı 18'e ulaşmıştır.19.yy. sonlarına doğru mahalle sayısı 28'e çıkmıştır.⁶⁴

Eyüp'ün geçmişine baktığımız zaman içerisinde birçok tekke ve zaviyeler bulunmaktadır. Ayrıca günümüze kadar ulaşmış olan medreseler de vardır. Zal Mahmut Paşa medresesi, Cafer Paşa medresesi bunlardan bazılarıdır. Eyüp kazası türbeleriyle de dikkat çekmektedir. Osmanlı zamanında İdris-i Bitlîsî tepesi olarak anılan, günümüzde ise Pierre Loti tepesi olarak bilinen yere kadar uzanan Eyüp mezarlığında hem devlet adamlarından hem de ulemâdan birçok tanındık isim yatmaktadır.

Dersaâdet, İstanbul ve Bilâd-ı Selâse⁶⁵ olarak dört kadılığa bölünmüş olup, her bir kısmı için birer kadı görevlendirilmişti. Kadılar esnafın resmi yetkilisiydi.⁶⁶ Osmanlı şehir idaresi mülki ve beledi olarak birbirinden ayrılmamıştı. Kadılar, her ne kadar hakim görevini yüklenmiş olsalar da beledî hizmetler, asâyiş ve güvenlik de onların yetki alanı içinden sayılırdı. Kadının bu görevlerini düzgün bir şekilde yerine getirebilmesi için ona yardım edecek yardımcı görevliler bulunurdu. Subaşı, mimarbaşı, çöplük subaşı gibi yeniçeri ocağına bağlı görevliler çeşitli alanlardaki kolluk görevlerini üstlenmekteydi. Kadıların en büyük yardımcıları ise kadı nâibleriydi.⁶⁷ Eyüp, Galata ve Üsküdar kadılıklarının da ayak naibleri vardı. İstanbul surları dahilinde ve biladî selasede kırk adet nahiye yani ayak naibi vardı.

⁶⁴ İncalcık, "Eyüp Projesi", **Eyüp: Dün/Bugün, Sempozyum**, s.7-8.

⁶⁵ Bilâd-ı Selâse: Üsküdar, Eyüp ve Galata.

⁶⁶ Osman Nuri Ergin, **Mecelle-i Umûr-ı Belediye**, C.I, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür İşleri Daire Başkanlığı Yayınları, No:21, İstanbul 1995, s.287.

⁶⁷ İlber Ortaylı, **Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi**, Ankara, Cedit neşriyat, 2008, s.283.

2.1.1.575 NUMARALI EYÜP ŞER'İYYE SİCİLİNDE ADI GEÇEN EYÜP'TEKİ MAHALLE İSİMLERİ

Aşağıdaki tabloda incelediğimiz belgedeki Eyüp ilçesinde adı geçen mahalle isimleri bulundukları belge numaralarıyla birlikte listelenmiştir.

TABLO-1 EYÜP İLÇESİ MAHALLE İSİMLERİ		
MAHALLE ADI	BELGE NO	SAYFA NO
Abdulvedud	2, 3, 8, 85,126	2, 2, 6, 77-78,115
Abdusselam	5	4
Ali Paşa-yı Cedid	10,122	8,111-112
Baba Haydar	6, 15, 16, 44, 60, 68, 81, 84, 100	5,12,13,44,56-57,63-64,74,77,92-93
Camii Kebir	11, 21, 40, 41, 42, 65, 66, 67, 82,115	9,19-20,38-39, 41,42,61,62,62-63,75,104-105
Cezeri Kasım Paşa	78	71-72
Davut Ağa	75,76,99,103	69,69-70,91-92,94-95
Defterdar Mahmut Efendi	72,101	67-68,93
Düğmeciler	17,38,80	15-16-17,37-38,73-74
El-Hac Şaban	18	17
Evlice(Uluca)	46,55	45-46,52-53
İslambey	39	38
İşçibaşı	114	103-104

Karabaş	47,48	47,47-48
Keçeci Piri	19	18
	63	59-60
MAHALLE ADI	BELGE NO	SAYFA NO
Kızılmesjid	62,71	59,66-67
Kiremitçi Ahmed Çelebi	49,92	48-49,83-84
Korucu Muhammed Çelebi	56	53-54
Mahmud Ağa	70,123,124	66,113,113-114
Merkez Efendi	25	23
Piri Paşa	9,14,34,35,36,37,50,52,53,54,57,58,61,104,105	8,12,33-34,34-35,35-36,36-37,49,50-51,51-52,52,54-55,55-56,57-58,95-96,96-97
Servi	64,110,117	60,100,106
Sofular	51,69,97,98,119,120,121	49-50,65,88-89-90-91,108-109,110,110-111
Süleyman Subaşı	1	1
Tahta Minare	31	29-30
Takiyyeci	33	31-32
Turşucu	8B, 23, 89, 90, 91	7, 21,80,81-82,82-83
Ulema Paşa-yı Cedid	118	107
Zal Mahmut Paşa	116	105-106
Zeynep Hatun	88,102	79-80,94

**2.1.2.575 NUMARALI EYÜP KADI SİCİLİNDE ADI GEÇEN EYÜP'E BAĞLI
KÖYLER**

TABLO-2 EYÜP İLÇESİ KÖY İSİMLERİ		
KÖY ADI	BELGE NO	SAYFA NO
Çilingir	1	1
Hamidiye	83,112	76,101-102
Sadabad	12,26,111	10,24,100-101

2.1.3.BELGEDE EYÜP DIŞINDA İSTANBUL'DA ADI GEÇEN YERLER

TABLO-3 EYÜP İLÇESİ DIŞINDAKİ YER İSİMLERİ			
KAZA	MAH./CAD	BELGE NO	SAYFA NO
Arapkîr	Osman paşa mah.	22	20
Bab-1 âli	Teali mah.	28	25-26
Balat	Karabaş mah.	20	18-19
Beşiktaş	Teşvikiye mah	2	2
Fatih Cami kurbu	Karaman mah	77	70-71
Galata	Arap cami	4	3
Galata/Kasımpaşa	Kulaksız	31	29-30
İstanbul	Fener cad.Seferikoz mah.	23	21
İstanbul	Çarşıkebir Başpazar cad	32	30-31
İstanbul	Yağcılar cad.	67	62-63
İstanbul Fatih Cami	Malta çarşısı	114	103-104
İstanbul Uzun çarşı civarı	Bizâr-ı cedid mah.	69	65
İstanbul Uzun çarşı civarı	Atik İbrahim Paşa mah.	69	65
	Hacı İsa mah.	86,89B	78,81
İstanbul Beyazıt Cami şerifi	Soğan Ağa mah.	108,109	98,99
Galata	Beyoğlu mah	108	98

Tophane	Boğazkesen mah.	108	98
KAZA	MAH./CAD	BELGE NO	SAYFA NO
Galata harici	Kazancıbaşı mah	87	79
Kasımpaşa	Hacı Kethüda mah.	115	104-105
Galata	Yeni Cami mah.	127	116
Üsküdar	Şeyh Cami Şerif mah.	60	56-57
Üsküdar	Meymenet-i Asar mahallatı	55	52-53

2.1.4.575 NUMARALI EYÜP KADI SİCİLİNDE İSTANBUL DIŞINDA ADI GEÇEN YERLER

TABLO:4 İSTANBUL DIŞINDAKİ YER İSİMLERİ			
BÖLGE	KAZA/KASABA /MAHALLE	BELGE NO	SAYFA NO
Manastır	Berleb kazası	10	8
Manastır	Görice kasabası	11	9
Arapkir	Osman Paşa mah.	22	20
Kahire-i mısır	Malovi kasabası	24,27	22,24-24
Ankara vilayeti	Kayseri sancağı	43	43
Manastır	Kozanlı karyesi	63	59-60
Ma'mûreti'l-aziz vilayeti	Malatya sancağı İskender paşa mah.	74	69

Ma'mûreti'l-aziz	Arapkîr kasabası	113	102-103
Hüdâvendigâr	Uşak kasabası	83	76
BÖLGE	KAZA/KASABA /MAHALLE	BELGE NO	SAYFA NO
Uşak kasabası	Burhan-ı fakir mah	83	76
Bosna vilayeti	Niyolaka sancağı	112	101-102
Sinop kazası	Meryem Ana mah.	7	5
medine-i Manastır	Kosova nâhiyesi	34,37,52	33-34,36-37,50-51
medine-i Manastır	Kosova nâhiyesi Baba Sotir mah.	35	34-35
Suriye vilayeti	Şam-ı Şerif kasabası	38	37-38
Trabzon vilayeti	Polatna karyesi- Kofitner köyü	56	53-54
Manastır vilayeti	Kozanlı karyesi	63	59-60
Trabzon vilayeti	Rize kazasına tabi Hemşinde Mesahor karyesi	78	71-72
Anadolu	Kangırı sancağına tabi Kocahisar kasabası Ali bey karyesi	93	84-85
Anadolu	Erzincan kasabası	100	92-93
Anadolu	Konya sancağı Karaman Alişan mah.	103	94-95
Anadolu	Erzurum	101	93

2.2.575 NUMARALI EYÜP ŞER'İYYE SİCİLİNDE BULUNAN BELGE KONULARI

TABLO-5 BELGE KONULARI			
BELGE KONUSU	BELGE NUMARASI	BULUNDUĞU SAYFALAR	SAYISI
İbrâ	38,53,101	37-38,51-52,93	3
ibrâ ma'a suret	88	79-80	1
İdâne	2,4,25,32,33,36,41,58,67,69,89,105,12,126	2,3,23,30-31,31-32,35-36,41,55-56,62-63,65,80,96-97,110,115	14
İsbât-ı rüşd	80,109	73-74,99	2
İsbât-ı rüşd ve kabz-ı ibrâ	8	6	1
İsbât-ı verâset	24,70,79,85,112,115	22,66,72-73,77-78,101-102,104-105	6
İsbât-ı verâset ve vekâlet	17	15,16,17	1
İzin	34,52,61	33-34,50-51,57-58	3
Kabûlüne mevkûfe vekâlet	7,10,11,20,21,27,29,31,43,45,63,71,74,82,93,94,95,96,100,103,113,114,117	5,8,9,18-19,19-20,24-25,26-27,29-30,43,45,59-60,66-67,69,75,84-85,85-86,86,87,92-93,94-95,102-103,103-104,106	23
Muhasebe	107	97	1
Nafaka	3,37,54,75,90,121	2,36-37,52,69,81-82,110-111	6
Nafaka-i sağır	66	62	1

Nafaka-i sağırân	98	91	1
---------------------	----	----	---

BELGE KONUSU	BELGE NUMARASI	BULUNDUĞU SAYFALAR	SAYISI
Tereke	5,12,15,35,40,44,46,65,68,97,104,111,1 19,122	4,10,12,34-35,38-39,44,45- 46,61,63-64,88-89-90- 91,95-96,100-101,108- 109,111-112	14
Tereke defter-i kassam	91	82-83	1
Terekeden ibrâ	124	113-114	1
Vasî	6,9,13,14,18,19,26,39,47,51,73,77,84, 110,123	5,8,11,12,17,18,24,38,47, 49-50,68,70-71,77,100,113	15
Vasî ve nafaka	42	42	1
Vekâlet	1,8B,16,22,23,28,30,48,49,50,55,56,60, 62,64,72,76,78,83,86,92,102,108,118	1,7,13,20,21,25-26,28,47- 48,48-49,49,52-53,56- 57,59,60,67-68,69-70,71- 72,76,78,83-84,94,98,107	24
Zeyl-i defter	57,99,116	54-55,91-92,105-106	3
Zeyl-i defteri kassam	81,87,125,127	74,79,114-115,116	4
Zeyl-i vesika	59	56	1
Satış	89B	81	1

2.3.İKTİSADİ HAYAT

2.3.1.OSMANLI'DA İKTİSADÎ YAPI

Şer‘iyye sicilleri daha önce de bahsettiğimiz gibi yazıldığı dönemin her alanına ışık tutmaktadır. Bu belgeler incelendiği zaman, Osmanlı’nın iktisadi hayatına dair birçok bilgiler de vermektedir.

Osmanlı Devleti daha ilk dönemlerinde fethettiği bölgelerde derebeylik sistemi ile karşılaşmıştır. Bir nevi toprağa dayanan asalet sistemine yani derebeyliğe son vermek için tımar sistemini kurmuştur.⁶⁸ Osmanlı iktisat yapısına baktığımız zaman en önemli hedef halkın ihtiyaçlarını karşılamaktır. Özellikle toprak sisteminde uygulanan yöntemde bu rahatlıkla görülmektedir. Bir yandan halkın memnuniyeti sağlanırken diğer yandan devlet hem ekonomik hem de askerî olarak güçlenmektedir.

Toprak sistemi incelendiği zaman beş çeşit sistem karşımıza çıkmaktadır. Arazi-i memlûke yani sahibi olan toprak, arazi-i mevkûfe, vakfedilmiş toprak, arazi-i metrûke ise beytûlmâle ait olup yol, köprü gibi halkın kullanımına açık olan topraklardır. Arazi-i mevat ise hiç kimsenin kullanımında olmayan merkezden uzak ve boş arazilere verilen addır. Arazi-i emîriyye denilen toprak çeşidi ise yine beytûlmâle ait olup tasarrufları devlet tarafından belli kişilere verilmektedir. Gelirlerine göre has, zeamet ve tımar olarak üçe ayrılmaktadır.⁶⁹ Bu toprakları işleyen Müslüman çiftçilerden öşür, gayri müslim halktan ise cizye vergisi alınmakta olup, aynı zamandan hayvanları olanlardan ise ağnam vergisi alınmıştır.

Osmanlı’da devletin geliri her ne kadar toprak sistemi ile karşılsa da başka gelir kaynakları da bulunmaktaydı. Madencilik ve tuz üretimi, tahıl üretimi, pamuklu dokumalar, ipek ticareti, altın, gümüş ve sikke darphaneleri, gümrükler, boyahaneler ve sabun üretimi devletin önemli ölçüde gelir elde ettiği kaynaklardan sayılmaktadır.⁷⁰

⁶⁸ Bahattin Turgut, “Osmanlı’da Toprak Sistemi”, C.XXXVI, Diyanet İlim Dergi, Sy. I, s.89.

⁶⁹ Turgut, a.g.m., s. 89-95.

⁷⁰ Halil İnalcık, **Osmanlı İmparatorluğunun Ekonomik ve Sosyal Tarihi**, İstanbul, Eren Yayıncılık, 1997, s.93-96.

Avrupa'daki Sanayi Devrimi sonrası Osmanlı'da ekonomik sarsıntılar ortaya çıkmaya başlamıştır. Osmanlı Devleti Avrupa'nın hızına yetişemeyince ekonomik olarak güçsüzleşmiş ve dış güçlere borçlanmıştır. Özellikle sanayi devriminin sonucunda insan gücüne ihtiyacın azalması devleti olumsuz yönde etkilemiştir.

XIX. yy boyunca devlet batılılaşmaya yönelmiş, modern kapitalizm bu ekonomik sıkıntıdan kurtulmak için belirleyici unsur olmuştur. Önceden devlet işlerinin görüldüğü makam olan Divan-ı Hümayun II.Mahmud dönemiyle birlikte artık yerini Avrupa'daki örnekler gibi kurulan nezaretlere bırakmıştır.⁷¹ XVIII. ve XIX. yy.' devlet teşebbüsü ile bir çok atölye ve fabrikalar kurulmuştur. Bunların çoğu devlet tarafından işletilmişse de bazıları özel kişilere de kiralanmıştır. Sonuç olarak Sanayi Devrimi Osmanlı Devleti'nin ekonomisinde köklü değişiklikler meydana getirmiştir.⁷²

2.3.2.EYÜP'TE EKONOMİK HAYAT

Eyüp kazası manevî değeri bakımından insanların ziyaret etmek için seçtikleri en önemli mekanlardan biri olmuştur. Bu durum Eyüp'ün ticârî ve ekonomik durumunu olumlu yönde etkilemiştir.

Bakıldığı zaman günümüzde de devam eden yerler mevcuttur. Örneğin; oyuncakçılar çarşısı, kurban kesim yeri, çömllekçiler çarşısı gibi, ismine bakıldığı zaman Osmanlı devrinde ne ile meşgul oldukları o bölge de ya da o sokakta hangi meslek erbablarının olduğu anlaşılmaktadır. Eyüp'teki mesleklerin bu kadarla sınırlı olmadığı şeriyeye sicillerine bakıldığı zaman fark edilmektedir. Bakkal, ekmekçi, şerbetçi, çörekçi, yoğurtçu gibi farklı meslekler bu sicillerde görülmekte olup Eyüp halkının ekonomik durumuna ışık tutmaktadır. İncelediğimiz belgeye baktığımız zaman da bu meslek türlerine rastlanmaktadır. Bakkalcı, ekmekçi, keresteci, marangozcu, kuyumcu, duvarcı, matbaacı, gazcı, inekçi, kayıkçı ve manifaturacı gibi esnaf teşkilatına ait meslekler bulunmaktadır.

⁷¹ Ahmet Tabakoğlu, **Osmanlı Mali Tarihi**, Dergah yayınları, İstanbul, Kasım 2016, s.817-818.

⁷² Mehmet Ali Ünal, **Osmanlı Sosyal ve Ekonomik Tarihi**, Paradigma Yayıncılık, İstanbul, Ekim 2012 s.228-229.

Bu mesleklerde çalışanların bazılarının isimleri aşağıda belirtilmektedir.

İnekçi Ali Ağa ibn-i Abdullah bin Abdurrahman⁷³

Kalafatçı ustası Ali Ağa ibn-i İbrahim⁷⁴

Kalafatçı ustalarından Muhammed Saffet Efendi ibn-i İbrahim bin Abdullah⁷⁵

Kalafatçı Ali Ağa ibn-i Mustafa⁷⁶

Sandalcı Halil Ağa ibn-i Memiş⁷⁷

Kayıkçı Hâfız Ahmed Ağa⁷⁸

Keresteci Aleks veled-i Lefter veled-i Biraşko⁷⁹

Kayikhâne müste'ciri Mustafa Ağa ibn-i Ali bin Hüseyin⁸⁰

Bakkalcı Samuel veled-i İlya⁸¹

Ekmekçi Şibru veled-i Şebanin⁸²

Marangoz Garadin veledi Mirkos⁸³

Kuyumcu esnâfindan Mîsak veled-i Mirkon⁸⁴

Saatçi esnafından Abdulvahid Efendi ibn-i Ahmed⁸⁵

Duvarcı Sotim veled-i Simon veled-i Tanaş⁸⁶

⁷³ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.4-5, blg.5.

⁷⁴ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.6-7, blg.8.

⁷⁵ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.6-7, blg.8.

⁷⁶ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.6-7, blg.8.

⁷⁷ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.6-7, blg.8.

⁷⁸ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.7-8, blg.8B.

⁷⁹ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.18-19, blg.20.

⁸⁰ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.47, blg.47.

⁸¹ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.96-97, blg.105.

⁸² İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.78, blg.81.

⁸³ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.56-57, blg.60.

⁸⁴ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.56-57, blg.60.

⁸⁵ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.52-53, blg.55.

⁸⁶ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.54-55, blg.57.

Manifaturacı David veled-i Aron⁸⁷

Gazcı İsmail Ağa ibn-i Muhammed bin Abdullah⁸⁸

Şer‘iyye sicilini incelediğimiz zaman devlet dairelerinde ve kamuda görevli olarak çalışan kişilerin esnaf çalışanına kıyasla daha fazla olduğu görülmektedir. Bu durum Eyüp’ün ekonomik ve sosyal durumuna dair bize ı ışık tutmaktadır. Ekonomik olarak halkın kötü bir seviyede olmadığı söylenebilmekle beraber, çoğunun günümüzdeki ismiyle devlet memuru olması sosyal açıdan da halkın gelişmiş düzeyde olduğunu gösterebilir.

Yüzbaşı, binbaşı, onbaşı, çavuş, liva, kolağası, kalem müşiri, doktor, imam gibi meslekler bunlardan bazıları olup aşağıda isimleriyle birlikte ayrıntılı olarak verilmektedir.

İstihkam ikinci bölümünde birinci onbaşı Halil bin Mahmud⁸⁹

Evkâf-ı Hümâyûn Muhâsebe-i Umûmiyye Dairesi Hulefâsından rif‘atlü İbrahim Bey ibn-i Aziz Mahmud⁹⁰

Babı Seraskeri Hassa Nüfus Odası Ser Katibi İbrahim Edhem Efendi⁹¹

Asakiri Bahriyye yüzbaşlarından mütekaid İsmail Ağa⁹²

Altıncı ordu-ı hümayun livası Ahmed Paşa⁹³

Duyûn-ı umûmiyye muhasebe odası hulefasından Muhammed Bahaeddin⁹⁴

Beylerbeyi Kasr-ı Hümayûnu bekçiliğnden tekaud el-Hâc Ahmed Efendi⁹⁵

⁸⁷ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.18, blg.19.

⁸⁸ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.100, blg.110.

⁸⁹ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.1, blg.1.

⁹⁰ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.2, blg.2.

⁹¹ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.6-7, blg.8.

⁹² İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.12-13, blg.15.

⁹³ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.19-20, blg.21.

⁹⁴ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.23-24, blg.25.

⁹⁵ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.24, blg.26.

Asâkir-i Şahane topçu kolağalarından Ebubekir Sıtkı⁹⁶

Gümrük ketebesinden Mahmud Efendi⁹⁷

Dâhiliye Nezâreti Celilesi Mektûbi Kalemi Müşîri Abdulhalim Bey⁹⁸

Asâkiri Şahane binbaşlarından Mustafa Efendi ibn-i Mustafa ibn-i Abdullah⁹⁹

Feshane amiri ketebesinden Ömer Remzi Efendi¹⁰⁰

Asâkiri Zabtiyye Başçavuşu Muhammed Ağa ibn-i Abdullah¹⁰¹

Asâkiri Şahâne Piyade seksenbirinci alay Arapkîr taburunun binbaşlarından mütekaid Osman Efendi ibn-i Ali bin Osman¹⁰²

Asâkiri Şahâne Süvâri dördüncü alayı üçüncü bölüğü mülâzım-ı evveli Nuri Efendi¹⁰³

Asâkiri Şahâne kaymakamlarından doktor Kamil Bey ibn-i el-Hâc Hidayet¹⁰⁴

Ceyş Kasr-ı Hümayunu hademelerinden Ahmed Ağa ibn-i Abdulhamid¹⁰⁵

Amasra vilayeti karantina memuru Abdullah Efendi ibn-i Rıdvan bin Abdullah¹⁰⁶

Şehr-i emâni çavuşlarından Uzun Muhammed oğlu el-Hâc Muhammed Efendi ibn-i Hüseyin bin Muhammed¹⁰⁷

Asâkiri Şahâne üçüncü ordu hümayûnuna mensub on yedinci süvari alayının onbaşı Abdullah¹⁰⁸

⁹⁶ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.30-31, blg.32.

⁹⁷ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.30-31, blg.32.

⁹⁸ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.41-42, blg.41.

⁹⁹ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.43, blg.43.

¹⁰⁰ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.44, blg.44.

¹⁰¹ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.45-46, blg.46.

¹⁰² İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.49-50, blg.51.

¹⁰³ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.61-62, blg.65.

¹⁰⁴ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.62-63, blg.67.

¹⁰⁵ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.62-63, blg.67.

¹⁰⁶ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.67, blg.73.

¹⁰⁷ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.69, blg.74.

¹⁰⁸ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.69, blg.74.

Feshâne âmire-i amelesinden Kadri Ağa¹⁰⁹

İdâre-i Mahsûsa Bosna vapurlarının yol memuru Nesim Efendi ibn-i Muhammed Emin bin Abdullah¹¹⁰

Asâkir-i Şahâne kolağalarından rif‘atlü Mustafa Galip Bey bin Tahir¹¹¹

Asâkiri Şahâne mülâzımlarından Ahmed Muhtar Bey ibn-i Muhammed Paşa¹¹²

Asâkir-i Şahâne mülâzımlarından İsmail Hakkı Bey¹¹³

Asâkir-i Şahâne alay emîni Atıf Bey ibn-i Muhammed Arif¹¹⁴

Asâkir-i Şahâne yüzbaşılardan Yusuf Ziya Efendi ibn-i Osman¹¹⁵

Feshâne amiri amelesinden Ali Efendi ibn-i el-Hâc Muhammed Seyyid Efendi¹¹⁶

Haremeyn-i Muhteremeyne mülhık Kuzat-ı Mısriyyeden Kadızade Muhammed Efendi¹¹⁷

İdâre-i Mahsûsiyye-i umûm-ı posta ve öbürlerinin pul memûru Bayram Efendi ibn-i Muhammed Emin¹¹⁸

Altıncı Ordu-ı Hümayûn livâsı Ahmed Bey ibn-i Abdullah bin Abdurrahman¹¹⁹

Asâkir-i şahâne tâbib binbaşılardan ref’etlü Cemal Bey¹²⁰

¹⁰⁹ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.69, blg.74.

¹¹⁰ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.69-70, blg.76.

¹¹¹ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.79-80, blg.88.

¹¹² İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.79-80, blg.88.

¹¹³ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.80, blg.89.

¹¹⁴ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.80, blg.89.

¹¹⁵ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.80, blg.89.

¹¹⁶ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.88-89-90-91, blg.97.

¹¹⁷ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.91-92, blg.99.

¹¹⁸ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.91-92, blg.99.

¹¹⁹ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.92-93, blg.100.

¹²⁰ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.92-93, blg.100.

Asâkir-i Şâhâne Topçu birinci seyyar alayının miralaylarından Hüsnü Bey ibn-i Ömer¹²¹

Der-sa‘âdet-i Kuleli Mekteb-i Hümâyûn’u İ‘dâdiyyesi Şâkirdânından Ömer Rasim Efendi¹²²

Jandarma Süvari onbaşlarından Ahmed Ağa ibn-i Mustafa ¹²³

Mühendishâne Berr-i Hümâyûn mektebi şâkirdânından Muhammed Şükrü Efendi ibn-i el-müteveffî Salih Ağa ibn-i Ahmed ¹²⁴

Asâkir-i Şahâne mülâzımlarından zenci Selim Efendi ibn-i Abdullah ¹²⁵

Osmanlı Devleti’nde devlet memuru çalışanı olarak genel olarak Müslümanların görev aldığı bilinmektedir. Bu şer‘iyye sicilinde de bu durumun yansımaları görülmektedir ki devlet çalışanlarının hepsi Müslüman kesimden oluşmaktadır.

2.3.3.İMAMLAR

Ayrıca şer‘iyye sicilimizde birçok imama da rastlanmaktadır. İmamlar Osmanlı Devleti’nde Tanzimat dönemine kadar imam olduğu mahallenin yöneticisi konumunda sayılmaktadır. O mahallede yaşanan, gerçekleşen her olayın imam tarafından bilinmesi gerekmektedir. Örneklendirecek olursak, mahalleye yeni taşınan bir aile veya bir kişi, doğumlar, ölümler veya nikâhlar imamın bilgisi dahilinde olmak zorundadır. Halkın eğitimi ile ilgilenen imamlar, imam olduğu mahalle veya köyün dini sorumluluklarını yerine getirip getirmediğini de genel anlamıyla bilmektedir.

İmamlar, padişah berâtı ile göreve başlamaktadır. Göreve başladıktan sonra devlette askerî olarak sayılmaktadırlar. Zaman zaman görevleri başlarındayken gelen kadılar tarafından denetlenmekle birlikte, hakkında şikâyet olan imam cezalandırılmış

¹²¹ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.93, blg.101.

¹²² İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.93, blg.101.

¹²³ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.100-101, blg.111.

¹²⁴ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.104-105, blg.115.

¹²⁵ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.108-109, blg.119.

veya görevden alınmıştır. Maaşlarını ise genel olarak çalıştıkları camilerin vakıf sisteminden ifa etmişlerdir. Ayrıca imamlık adeta bir saltanat sistemi gibi babadan oğula da geçebilen bir meslek olmuştur.¹²⁶

Osmanlı'da imam bir mahallenin yapı taşıdır denilebilir. Şer'iyeye sicilimizde adı geçen imamlardan bazılarının isimleri aşağıda yer almaktadır.

Korucu Muhammed Çelebi mahallesi imamı Hâfız Ahmed Efendi ibn-i İbrahim¹²⁷

Kâsım Çavuş mahallesi imamı Hâfız Ali Efendi ibn-i El-Hâc Hâfız Râkım¹²⁸

Takiyyeci mahallesi imamı el-Hâc Hâfız Muhammed Bahâeddin Efendi ibn-i Muhammed Arif¹²⁹

Mahmud Ağa mahallesi imamı Hâfız Hüseyin Avni Efendi ibn-i Edhem¹³⁰

Hamidiye karyesinin Boşnak mahallesi imamı el-Hâc Abdi Efendi ibn-i Abdullah¹³¹

2.3.4.MUHTARLAR

19.yy başlarında II.Mahmud'un yapmış olduğu yeniliklerden biri de köylerde muhtarlık sistemini kurmaktadır. Muhtarlık sisteminin oluşmasıyla imamların birçok görevi muhtarla verilmiş olup, imamların görev yetkisi azalmıştır. Mahalle veya köye giren çıkanların kaydı, doğumlar, ölümler ve nikâh gibi işlemlerin çoğunun muhtarlara devredilmesiyle birlikte, imamların sıkıntıya girdiği söylenmektedir.¹³²

Muhtarlık aslında ilk defa İstanbul'da (bilâd-ı selâse) 1829 yılında kurulmuştur. Amacı ise göçlerin önlenmesi ve güvenliği sağlamak olmuştur. İstanbul dışında 1833'de Kastamonu'da muhtarlık uygulaması görülmektedir. Kastamonu'nun

¹²⁶ Kemal Beydilli, “**imam**”, **DİA**, C.XXII, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 2000, s.181.

¹²⁷ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.7-8, blg.8.

¹²⁸ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.15-16-17, blg.17.

¹²⁹ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.31-32-33, blg.33.

¹³⁰ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.66, blg.70.

¹³¹ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.72-73, blg.79.

¹³² İsmail Arslan, “XIX Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğunda İmamlar, Muhtarlar ve Köylüler: Balıkesir Örneği”, **UÜ.Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi**, C.XIII, Sy.13, 2007/2 , s.238,239,240.

önde gelenlerinden ve âyan diye isimlendirilen biri halka eziyet edince, mütesellim Mustafa Ağa, İstanbul'da uygulanmakta olan muhtarlığı orada da başlatmıştır. Kastamonu'daki her mahallede güvenilir ve saygınlığı olan kişilerden seçtiği iki kişiyi muhtâr-ı evvel ve muhtâr-ı sâni olarak isimlendirmiş, imamları muhtarlara kefil kılarak onların hala önemli ve nüfuzlu kişiler olarak sayılmasını sağlamıştır.¹³³ Genel olarak bir mahalleye iki muhtar atandığı incelediğimiz belgede de görülmektedir.

Belgede geçen muhtarlardan bazılarının isimleri aşağıda verilmektedir.

Kâsım Çavuş mahallesi muhtâr-ı evveli el-Hâc Aşir Efendi ibn-i Hâfız Şükrü ve muhtâr-ı sâni Ahmed Efendi ibn-i el-Hâc Hüseyin¹³⁴

Kızılminare mahallesi muhtâr-ı evveli Salih Efendi ibn-i Halil ve muhtâr-ı sâni Salih Efendi ibn-i Ali¹³⁵

Korucu Muhammed Çelebi mahallesi muhtâr-ı evveli Ahmed Efendi ibn-i el-Hâc Salih¹³⁶

Abdulvedud mahallesi muhtâr-ı evveli Ahmed Efendi ibn-i el-Hâc Salih bin Abdullah ve muhtâr-ı sâni Ali Bey ibn-i Muhammed Emin bin Mustafa¹³⁷

Hamidiye karyesi muhtâr-ı evveli Bosnevî Süleyman Efendi ibn-i Abdullah¹³⁸

Şer'iyye sicilimizde görüldüğü gibi muhtarlar çoğu zaman muhtâr-ı evvel ve muhtâr-ı sâni olarak yanyana yazılmaktadır.

575 no'lu Eyüp kadı sicilinde ayrıca halkın kullanmış oldukları giyim, ev eşyası gibi zamanın ekonomisine ışık tutan bilgiler mevcut olmaktadır. Sîm-i mecidiyye ve lirâ-yı Osmani gibi para birimleri hakkında bilgilere de rastlanmaktadır.

¹³³ Ali Akyıldız, “muhtar”, **DİA**, C.XXXI, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 2006, s.52.

¹³⁴ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.15-16-17, blg.17.

¹³⁵ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.73-74, blg.80.

¹³⁶ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.7-8, blg.8.

¹³⁷ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.77-78, blg.85.

¹³⁸ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.101-102, blg.112.

Belge de bedel-i öşr veya öşr mukataali tabirleri de sıkça görülerek daha önce de bahsettiğimiz toprak vergilerinin uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunmaktadır.

2.4.İKTİSADİ HAYATLA İLGİLİ DEFTERDE GEÇEN BAZI ISTILAHLAR

2.4.1.BEY‘

Sözlükte *mübâdele* anlamına gelen bey‘, genelde alışveriş ve ticareti, islam hukuku terimi olarak da satım akdini ifade eder. Satış aslında iki farklı malın birbirleriyle değişimi anlamına gelmektedir. Satışta üç ana etkenden bahsedilmektedir. Birincisi taraflar (alıcı ve satıcı), ikincisi taraflarının satış konusundaki iradelerinin birleşimi olan icab ve kabul, üçüncüsü ise belirlenen paradır.¹³⁹

İncelediğimiz sicilde de özellikle vekalet ve tereke belgelerinde satışlar görülmektedir. Belge konusu olarak satış belgesi bulunmamaktadır. Aşağıda tereke konulu bir belgede satış örneği verilmektedir.

“Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyûb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu ’l-Bârî)mahallâtından Baba Haydar mahallesinde Câmii Şerîf sokağında dört numaralı hânede sâkin iken bundan akdem vefât eden asâkir-i bahriyye yüzbaşlarından müteka’id İsmail Ağa ibn-i Abdullah bin Abdurrahman’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hâtîce Hâtûn ibneti Süleyman ile sulbî kebîr oğlu Hüsnü Enver Ağa ’ya münhasır olduğu bi’l-ihbâr lede’ş-şer’î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra vârisân-ı mezbûrânın bi’l-ittifâk mezbûrdan talep ve ma’rifetleri ve ma’rifet-i şer’î ile tahrîr ve sim-i mecîdiyye yirmi kuruş hesabıyla âhara bey‘ ve beyne’l- verese bi’l-farziyyeti’ş-şer’iyye tevzî’ ve taksim olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesi defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi 16 Zilka ‘de sene 1311’’¹⁴⁰

¹³⁹ Ali Bardakoğlu, “bey”, **DiA**, C.VI, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 1996, s.13-14.

¹⁴⁰ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.13, blg.15.

2.4.2.İCARE

Daha çok dünyevî karşılıklar için kullanılan ücret ve uhrevî karşılıklar için kullanılan ecîr kelimeleriyle eş anlamlı olan icâre sözlükte “*iş karşılığı verilen şey, amelin ivazı*” demektir. Bununla birlikte daha yaygın biçimde “kiralamak” anlamında mastar olarak da kullanılır.¹⁴¹ “Ecir” kelimesi ‘ecr’ kökünden türeyip olup Kur’an-ı Kerim’de türemiş şekilleriyle birlikte 78 kez geçtiği görülmektedir. İlk anlam olarak yapılmış bir işin sahibine kazandırdığı dünyevî veya uhrevî ecir, diğer anlamı ise mehir kelimesinin karşılığına denk gelmektedir.¹⁴²

İcare hem menkul, hem de gayrimenkul eşyayı kapsamakla birlikte, insanın çalışması sonucu ortaya çıkan iş akdini de kapsamaktadır. Bu durumda icare iki kısımda incelenmektedir. Birincisi kira akdidir ki menkul veya gayrimenkul bir eşyanın kullanım hakkını bir ücret karşılığında devretmektir. İkincisi ise icâre-i âdemî yani iş akdi olmakla birlikte, bir işçinin bir işi tamamlaması sonucu veya belli bir ücret karşılığında oluşan akit olarak tanımlanmaktadır. Bir icarenin gerçekleşmesi için icâb ve kabul gerekmektedir. Çünkü taraflardan biri menfaati teslim etmekle, diğeri ise onun bedelini vermekle yükümlüdür. Bu bakımdan icâre iki tarafı da ilgilendiren bir husustur.¹⁴³

Kira akdi için bir yeri kiralamaya isti’câr, kiraya vermeye icâr ve kiralayan kişiyi de müste’cir, işçi akdi için, sözleşmede ismi geçen kişiye ecîr, yaptığı işin sonucu olarak verilen bedele ise ücret denmektedir.

İcare-i müeccele: Kiralanmış bir vakıf için yılda bir kez genellikle yılın sonunda ödenen kiraya denir.

İcare-i muaccele: Kiralanmış bir vakfa peşin şekilde ödenmiş olan kiraya denir.

¹⁴¹ Ali Bardakoğlu, “icare”, **DİA**, C.XXI, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 2000, s.379.

¹⁴² Ahmet Akgündüz, Süleyman Akdemir, **Mukayeseli Hukuk Ve Uygulama Açısından işçi ve İŞVEREN MÜNASEBETLERİ**, haz: Sabri Orman,, Tartışmalı İlmi Toplantılar Dizisi, İstanbul 1990, s.127.

¹⁴³ Ali Bardakoğlu, “icare”, **DİA**, C.XXI, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 2000, s.380-384.

İcareteyn ise bir kısmı peşin olarak ödenen bir kısmı da yıl sonunda ödenen kiralar için söylenmektedir.

İncelediğimiz belgede genellikle vakıflar kiraya verilmekte olup, icare-i müecceleli veya icareteyn olarak geçmektedir. Aşağıda icare-i müeccele örneği verilmektedir.

“Ba‘de‘z-zeyl mahrûse-i Galata‘da Arap Câmi‘ Şerîfi mahallesinde Mahkeme sokağında vâkı‘ her biri birbirine muttasıl bir numaralı inâs ve üç numaralı zükûra dokuz numaralı külhan kapısına müstemil Ebu‘l-Feth Sultan Muhammed Han Gazî Vakf-ı şerîfi müsakkafâtından beher şehir dört bin ikiyüz akçe icâre-i mü‘ecceleli mahkeme hamamı demekle ârif çifte hamam arsaları ve Emin Hayreddin Vakfı müsakkafâtından beher şehir yüz akçe icâre-i mü‘ecceleli hamam-ı mezkûrun camekân mahallî ve beş numaralı dükkân arsası Cennetmekan Sultan Mahmud Han-ı sanî gedikâtından beher şehir dört yüz elli akçe icâre-i mü‘ecceleli hamam-ı mezkûrların derûnunda mevcûde beyne‘l-esnâf hamam gediği ta‘bîr olunur.”¹⁴⁴

2.4.3.İDÂNE

İdâne sözlükte “borç verme” anlamında kullanılır.¹⁴⁵ En geniş kapsamıyla zimmette sabit olan şey anlamına gelmekte olup, daha dar anlamı da zimmette sabit olup alacaklıya ait olan malı ifade eder. Alacaklı kişiye dâyin, borçluya ise medyûn denir.¹⁴⁶

Şer‘iyye sicilimizde de toplam 14 adet idâne konulu belge vardır. İdane konulu belgelerde davanın ilerleyişi şu şekilde olur. Öncelikle borç veren ve borç alan kişilerin kim olduklarıyla beraber isimleri söylenir. Daha sonra borç verenin ne kadar borç verdiği, borcu alanın ise onu kabul etmesiyle birlikte ne kadar süre zarfında ödeyeceği belirlenir. Ve borç alan kişi genellikle borcu kendi işleri için harcayacağını belirtir.

¹⁴⁴ İstanbul Müftülüğü, 575 No‘lu Eyüp ŞS, s.3, blg.4.

¹⁴⁵ Mehmet Erdoğan, **a.g.e.**, s.228.

¹⁴⁶ Mehmet Akif Aydın, “**deyn**”, **DİA**, C.IX, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 1994, s.266-267.

Ayrıca hilali koyun saati ve Ali Efendi fetevası semeninden dahi cem'an aldığı borcun tutarını söyler. Mahkemede hazır bulunan şahitler ise borcu alan kişiye kefil ve zâmin olduklarını söylerler.

Ali Efendi fetevası XVII. yy Osmanlı Devleti'nde günlük hayatta tartışılan ve karşılaşılan konularla ilgili 4412 fetvayı içeren eserdir. Ali Efendi sorulan bu soruları hayattayken kitap haline getirmiştir. Fetvaların cevapları “olur” veya “olmaz” şeklinde yazılmıştır. Osmanlı fetvahanesinin en muteber kabul ettiği dört fetva kitaplarından biri olmakla birlikte ondan fazla baskısı yapılmıştır.¹⁴⁷ Belgede bulunan idâne kayıtlarında sadece bir kez Ali Efendi Fetevâsı borç değeri olarak belirlenmiştir.

Hilâlî saat “*kalıbı bakır veya tombak olan eski bir saattir.*”¹⁴⁸ Okuduğumuz kadı sicili idâne kayıtlarının neredeyse tamamında borç değeri olarak hilâlî koyun saati yazılmaktadır.

İdâne ile ilgili belgelerimizde borcun genellikle kuruş cinsinden verildiği ve belgelerin çoğunda borcu ödemek için verilen mühletin beş sene olduğu görülmektedir.

2.4.3.1.575 NUMARALI EYÜP KADI SİCİLİNE GÖRE BORÇ KAYITLARI

TABLO-6 BORÇ KAYITLARI			
BORCU VEREN	BORCU ALAN	BORÇ MİKTARI	ÖDEME ZAMANI
Muhzır başı el-Hâc Muhammed Emin Ağa	Evkâf-ı Hümâyûn muhassebe-i umûmiyye dairesi hulefâsından rif'atlü İbrahim Bey ibn-i Aziz Mahmud	Sekiz bin yüz yirmi üç buçuk kuruş	5 sene ¹⁴⁹

¹⁴⁷ Cengiz Kallek, “fetavâ-yı Ali Efendi”, DİA, C.XII, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 1995, s.438.

¹⁴⁸ Ferit Devellioğlu, “Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lügat Eski ve Yeni Harflerle”, haz.

Aydın Sami Güneyçal, Ankara, Aydın Kitabevi Yayınları, 21.Baskı, 2004, s.370.

¹⁴⁹ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.2, blg.2.

Münâdi Muhammed Esad Ağa	Veli İbrahim Bey	Sekiz bin yüz yirmi üç buçuk kuruş ¹⁵⁰	
Vekîl-i mezbûr Muhammed Bahâeddin Efendi	Berber Hüseyin Ağa	Altı bin kuruş	5 sene ¹⁵¹
BORCU VEREN	BORCU ALAN	BORÇ MİKTARI	ÖDEME ZAMANI
Duyûn-ı umûmiyye muhâsebe odası hulefâsından Muhammed Bahâeddin Efendi ibn-i Muhammed Ârif	Refia ve Huriye Hanımlar	Beş bin kuruş	5 sene ¹⁵²
el-Hâc Hâfız Muhammed Bahâeddin Efendi ibn-i Muhammed Arif	Muhammed Efendi ibn-i el-Hâc Muhammed	Sekiz bin kuruş	5 sene ¹⁵³
Halil Ağa ibn-i Ahmed	Zehariye bint-i Nikom	Üç bin kuruş	5 sene ¹⁵⁴
Halil Ağa ibn-i Ahmed	Hatice Şadiye Hanım	Üç bin yüz seksen dört kuruş	5 sene ¹⁵⁵
Halil Ağa ibn-i Ahmed	Zehariyye bint-i Nikom	Altı bin altı kuruş	5 sene ¹⁵⁶
Vasî mezbûre Ganimet Hanım	Ceyş Kasrı Hümâyûn-ı hademelerinden Ahmed Ağa ibn-i Abdulhamid	Dört bin üç yüz yirmi kuruş	5 sene ¹⁵⁷

¹⁵⁰ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.3-4, blg.4.

¹⁵¹ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.23-24, blg.25.

¹⁵² İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.30-31, blg.32.

¹⁵³ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.31-32, blg.33.

¹⁵⁴ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.35-36, blg.36.

¹⁵⁵ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.41-42, blg.41.

¹⁵⁶ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.55-56, blg.58.

¹⁵⁷ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.62-63, blg.67.

--	--	--	--

BORCU VEREN	BORCU ALAN	BORÇ MİKTARI	ÖDEME ZAMANI
Vasî-i mezbûre Ganimet Hanım	Şerife Naime Hanım ibneti el-Hâc Necip	on bin sekiz yüz kuruş	5 sene ¹⁵⁸
Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed	Âsâkir-i şâhâne mülâzımlarından İsmail Hakkı Bey ibn-i Edhem	Üç bin altı yüz elli dokuz kuruş	5 sene ¹⁵⁹
Vasî Halil Ağa ibn-i Ahmed	Haham Yako veled-i İlya	altı bin kuruş	5 sene ¹⁶⁰
Veli zenci Selim Efendi ibn-i Abdullah- -?? vasî-i mezbûr Halil Ağa	Kâtîp Es-Seyyid İsmail Hakkı Efendi ibn-i Abdulkadir	iki bin iki yüz kuruş	5 sene ¹⁶¹
Muhzır halil Ağa ibn-i Ahmed	İbrahim Bey ibn-i Mahmud Aziz	bin iki yüz kuruş	5 sene ¹⁶²

2.4.4. KARZ

Sözlükte “*kesip koparmak, karşılık vermek*”, mekânla ilgili olarak kullanıldığında “*çaprazından dolaşıp gitmek*” gibi anlamlara gelen karz, terim olarak “geri ödenmek üzere verilen mal veya birine ödünç / borç verme” demektir. İstikrâz ise borç istemek anlamında kullanılmaktadır. Kur’an-ı Kerim’de karz türevleri ile

¹⁵⁸ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.65, blg.69.

¹⁵⁹ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.80, blg.89.

¹⁶⁰ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.96-97, blg.105.

¹⁶¹ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.110, blg.120.

¹⁶² İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.115, blg.126.

birlikte on üç defa geçmektedir. Bazen sözlükteki mekan anlamıyla, bazen borç vermek olarak bazen ise Allah’a güzel bir borç vermek anlamında kullanılmaktadır.

Hanefî mezhebine göre piyasada örneği bulunan bir malı, daha sonra geri vermek üzere başkasına vermektir.¹⁶³

İncelediğimiz belgede genellikle birisinden alacak bir borcu olan kişinin vefat etmesi sonucu o borcun ailesine verilmesi gerektiği üzerine davalar olmakla birlikte, çocuklara ödenmesi gereken nafaka davalarında da karz kelimesi kullanılmıştır.

“...zevcim müteveffâ-yı mûma ileyhin verâseti benimle evlamlari hâzırân-ı mûma ileyhima Faik Bey ve Fatma Feride Hanım’dan her birimize münhasıra olup ve bizden gayrı vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olmayıp zevcim ve mûrisim müteveffâ-yı mûma ileyhin hayatında mezbûr Halil Ağa zimmetinde cihet-i karz-ı şer’iden alacak hakkı olan yirmi dört kuruşu kable’l-ahz ve’l-îfâ vefât edip meblâğ-ı mezkûr benimle iki evlatlarım hâzırân-ı mûma ileyhimâdan her birimize mevrûs olmakla meblâğ-ı mezkûr yirmi dört kuruşu ben ve hâzırân-ı mûma ileyhimâ Faik Bey ve Fatma Feride Hanım’dan her birilerinin tasdîkiyle ma’an bi’l-verâse talep ederiz. Suâl olunup bize teslîme ve mezbûr Halil Ağa’ya tenbih olunmak muradımızdır.”¹⁶⁴

2.4.5. KEFÂLET

Kefâlet, “bir şeyin mutalebesi hakkında zimmeti zimmete eklemektir.” Yani bir şeyin istenmesi hususunda kendi sorumluluğunu başkasınınkine ekleyerek, onun hakkında lazım gelen mutalebe hakkını kendisi de iltizam ve taahhüt etmektir. Kefalete “zeâmet, kabâle, damân ve hamâle de denir.”¹⁶⁵ Damân daha çok borçlu kişi adına bir şeyin üstlenilmesi anlamına gelirken, kefalet ise kefil olunan kişinin kendisinin taahhüt edilmesidir. Kendi varlığını başkasının varlığına ekleyerek, o kişinin üstlendiği şeyi

¹⁶³ Yunus Apaydın, “karz”, **DİA**, C.XXIV, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 2001, s.520-521.

¹⁶⁴ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.77-78, blg.85.

¹⁶⁵ Mehmet Erdoğan, **Fıkıh ve Hukuk Terimleri**, Ensar Neşriyat, 2.Baskı, İstanbul, Ağustos, 2005, s.300-301.

kendisi de üstleniyorsa bu kişiye kefil denir. Kefalet için alacaklının alacağının güvence altına alınması tanımını da yapılabilir.¹⁶⁶

Kefâlet ve kefilin 575 no'lu Eyüp Kadı sicilinde, idâne ile ilgili kayıtlarda sıkça geçtiği görülmekle birlikte ayrıca kefâlet konulu bir belge bulunmamaktadır. Bizim incelediğimiz şer'îyye sicilinin kayıtlarında genellikle şu şekilde geçmektedir. *“meblâğ-ı mecmû'-ı mezkûr dokuz bin altı yüz kuruşu tarafından bi'l-emri ve'l-kabûl kefâlet-i mutlaka-i sahiha-i şer'îyye ile her birimiz başka başka kefil-i bi'l-mâl ve zâminler olup ve her birimiz cihet-i kefâletten âharın zimmetine lâzım gelen meblâğa dahi kezâlik bi'l-emri ve'l-kabûl kefil-i bi'l-mâl ve zâminleriz dediklerinde gibbe't-tasaduku'ş-şer'î mâ vaka' bi't-talep ketb olundu.”*¹⁶⁷ Ayrıca kayıtlardan anladığımız kadarıyla birden çok kişi kefil olabilmektedir.

2.4.6. VASÎ (VESÂYET)

Sözlükte *“eklemek, bitişmek; birinden bir işi üzerine almasını istemek”* anlamındaki vasî kökünden türeyen vesâyet, fıkıhta edâ ehliyeti bulunmayan veya eksik olanlarla ehliyeti sonradan kısıtlananların mallarını koruma ve işletme, onlar adına mallarında tasarrufta bulunma yetki ve sorumluluğunu yahut veli/hâkim tarafından bir kimseye bu yetki ve sorumluluğun verilmesini ifade eder.¹⁶⁸ Vesâyet yetkisi verilen kişiye ise vasî denir.

Şer'îyye sicilimizde vasî konulu toplam 16 belge bulunmaktadır. Belgelerimizde genellikle velisinin ikisi birden vefat etmiş, ya da velilerinden sadece biri vefat etmiş çocuğun veya çocukların hem kendilerini hem miraslarını rüşd zamanlarına kadar korumak için vasî olması uygun görülen kişiye mahkeme tarafından vesâyet yetkisi verilmektedir. Aşağıda vasî konulu örnek bir belge verilmiştir.

“ Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyûb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Baba Haydar mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden

¹⁶⁶ H.Yunus Apaydın, **“kefalet”**, DİA, C.XXV, Ankara, Türkiye Diyanet Vakfı, 2002, s.168-169.

¹⁶⁷ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.23, blg.25

¹⁶⁸ Ali Bardakoğlu, **“vasî”**, DİA, C.XLIII, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 2013, s.66.

Fatıma Hanım ibneti Abdullah ibn-i Abdurrahman'ın sadri sağır oğlu Hüseyin Hüsnü'nün vakt-i rüşd-i sedâdına değin tesviye-i umûrunu rû'yete kıbeli şer'iden bir vasî nasb lâzım ve mühim olmağın emniyet ile ma'rûfe ve sıyânet ile mevsûfe ve her vech ile vesâyet uhdesinden gelmeye kâdire idüğü zeyl-i kitapta muharrerü'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla zâhir ve mütahakkık olan sağır-i mezbûrun hâletesi olup zât-ı müslîmûn-ı mezbûrûn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan işbu bâ'isetü'l-kitap Emine Hanım ibneti Muhammed sağır-i mezbûrun vakt-i rüşd-i sedâdına değin tesviye-i umûrunu rû'yete kıbeli şer'iden vasî nasb ve ta'yîn olundukta ol dahi vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu."¹⁶⁹

2.4.7.VEKÂLET

Vekâlet, "bir kimse kendisinin de yapabileceği muamelattan bir işini başkasına devretmesi, onu kendi yerine ikame etmesidir."¹⁷⁰ İslam hukukunda hukuki işleri için kişi bizzat kendisi için ya da bir başkası için iş yapabildiği gibi bu hususta yerine başkasını da tayin edebilir. Vekil tayin edilen kişi de vekâlet şartı için akıllı ve mümeyyiz olması, vekil tayin edildiği iş konusunda bilgi sahibi olması, cehâlet-i fahiş ile meçhul olmaması gibi şartları taşıması gerekmektedir. Vekâlette kendisine başkası tarafından bir iş tefvîz edilen kişiye vekil, bu yetkiyi veren kişiye müvekkil, vekil edilen kişinin yapacağı tasarrufa müvekkelün bih ve yetki verme olayına da tevkil denilir. Vekil tâbiri erkeğe de, kadına da, tekilde ve çoğulda da kullanılır.¹⁷¹

İslam hukukunda vekâletin meşru kabul edilmesi özellikle muamelat konularında insanlara kolaylık sağlamıştır. Herhangi bir sorun çıkması durumunda kişi kendisi orada bulunamayabilir ve yerine birini tayin etmesi herkes açısından büyük bir kolaylık olmaktadır.

¹⁶⁹ İstanbul Müftülüğü, 575 No'lu Eyüp ŞS, s.6, blg.6.

¹⁷⁰ Mehmet Erdoğan, a.g.e., s.601.

¹⁷¹ Ömer Nasuhi Bilmen, "Hukuki İslamiyye ve İstilahatı Fıkhiyye Kamusu", C.VI, Bilmen Basımevi, İstanbul, 1975, s.311.

İncelediğimiz şer‘iyye sicilinde vekâlet konulu belgeler oldukça fazladır. Bu belgelerde vekâletin önemine dikkat çekmek ve Osmanlı’da vekâlet vermenin ne kadar fazla olduğunu görmek için vekil kılınan kişiler tablo haline getirilmiştir.

‘Vekâleti mutlaka belli bir zaman ve mekanla sınırlandırılmayan vekâlettir.’¹⁷² Vekâleti âmme ise İslam hukukunda yapılan birçok muâmelâtı kapsar. (Kira, borç, alışveriş vb.) Şer‘iyye sicilimizde vekâletin bu iki çeşidi çok fazla yer almaktadır. Sicil kayıtlarında “*vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye*”¹⁷³ şeklinde geçmektedir.

2.4.7.1.VEKÂLET KONULU BELGELERDE ADI GEÇEN VEKİLLER

TABLO-7 VEKİLLER	
VEKİL KILINAN KİŞİLER	BELGE NO
Halil bin Mahmud	1
Yusuf Ağa	8B
Muhammed Saim Bey	16
Muhammed Efendi	22
Muhammed Ali Efendi	23
Hoca Mustafa Asım Efendi	28
Hasan Hüsnü Efendi	30
Osman Efendi	48
Haham Mirkaho	49
Yaşoh	50
Hüseyin Fehmi Efendi	55
Muhammed Ağa	56
Antranik Efendi	60
Yusuf Efendi	62
Eyüp Ağa	64

¹⁷² Fikret Karaman, İsmail Karagöz vd., **Dinî Kavramlar Sözlüğü**, Ankara, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2006, s.689.

¹⁷³İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.1, blg.1.

VEKİL KILINAN KİŞİLER	BELGE NO
Hafız Muhammed Nuri Efendi	72
Ahmed Bey	76
Muhammed Mecid Efendi	78
Yunus Ağa	83
Yorgi ve Niyaki	86
Hasan Ağa	92
Muhammed Ağa	102
Muhammed Cemaleddin Efendi	108
İbrahim Edhem Efendi	118

2.4.7.2.KABÛLÜNE MEVKÛFE VEKÂLET¹⁷⁴ İSİMLİ BELGELERDE ADI GEÇEN VEKİLLER

TABLO-8 VEKİLLER-II	
VEKİL KILINAN KİŞİLER	BELGE NO
Taşçıoğlu Nikolaki veled-i Mirudes	7
Vangel veled-i Petro	10
Ebubekir Efendi	11
Mirudi veled-i Dimitri	20

¹⁷⁴ Kabûlüne mevkûfe vekâlet: Vekilin vekâlet yapmaya mecbur olmaması.

Rub'zâde Mahmud Bey	21
Mısırlı Halil Efendi	27
İbrahim Efendi	29
Mükerremetlü Vehbi Efendi	31
Kol Ağası Hüseyin Efendi	43
VEKİL KILINAN KİŞİLER	BELGE NO
Muhammed Ağa	45
Pıraşko	63
Filibeli Hafız Muhammed Efendi	71
Süleymanoğlu Muhammed Efendi	74
Faziletlü Alaaddin Efendi	82
Ömer Ağa	93
Çıracızâde el-Hâc Abbas Efendi	94,96
Sabit Ağa	95
Erzincan Kasabası Merkez Hastanesi Kapucukdarı Muhammed Efendi	100
Kadıbeyzâde el-Hâc Mustafa Efendi	103
Numan Şerif Efendi	113
Hüsameddin Efendi	114
Mahkeme-i İstînaf Azalarından İzzetlü Haşim Efendi	117

2.4.8. VERÂSET

Verâset sözlükte “*kök, temel; birinin diğerinden devraldığı eski durum, bakiye*” anlamlarındaki irs (virâse) kökünden türeyen mîrâs kelimesi, “*bir şeyin bir kişi veya topluluktan diğerine geçmesi, başkasından kalan, tevariüs edilen şey*”

anlamında kullanılır.¹⁷⁵ Verâset, vefat eden kimsenin geride bıraktığı malların, miras yoluyla, bu malda hakkı olan şahıslara intikal etmesidir.¹⁷⁶ Fıkıhta vefat etmiş bir kimsenin mal varlığının ne olacağını düzenleyen kurallara denir. Miras bırakılmış kişiler vâris, bırakan kişi de mûris olarak isimlendirilir. Bırakılan eşyalara ise mevrûs yani şer‘iyye sicilimizdeki ismiyle tereke ismi verilmiştir.

Şer‘iyye sicilimizde isbât-ı verâset konulu toplam 7 belge bulunmaktadır. Bu belgelerde vefat etmiş birinin başka anneden varisi olduğunu iddia eden kişi bulunmakta olup, şahitlerin sözleriyle birlikte varisi olarak kabul edilmektedir. Bu konuyla ilgili örnek aşağıda verilmektedir. “*Hüseyin Hasan Efendi meclis-i şer‘î şerîf-i enverde müteveffâ-yı mezbûrun medyûnlarından yine medîne-i mezbûr mahallâtından Kızılmesjid mahallesinde sâkin Halil Ağa ibn-i Ahmed mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edip müteveffâ-yı mezbûr Muhammed Efendi benim li-eb karındaşım olup ve gâibe-i ani’l-beled kasaba-i mezkûrede sâkine Azize Hanım ibnet-i Abdullah zevce-i menkûhe-i metrûkesi olmakla babamız ism-i mezbûr Abdulhalim ve dedemiz ism-i mezbûr Muhammed ve benim vâlidem ismi Hanife Hâtun ibnet-i İshak ve karındaşım müteveffâ-yı mezbûrun vâlidesi ism-i Fatıma Hâtun ibneti Abdullah maskat-ı re’slerimiz salifu’l-beyân Alanya kasabası olup ol vechle karındaşımız müteveffâ-yı mezbûrun verâseti benimle zevcesi gâibe-i mezbûre Azize Hâtun’a münhasır olmakla bizden gayri vârisi ve terekesine müstehak âharı olmadığından mûrisim müteveffâ-yı mezbûrun ve mezbûr Halil Ağa ve zimmetinde cihet-i karzdan alacak hakkı olan dört kuruşu kable’l-ahz ve’l-ifâ vefât edip meblâğ-ı mezkûr benimle zevcesi gâibe-i mezkûre Azize Hanım’dan her birimize mevrûs olmakla meblâğ-ı mezkûr dört kuruşdan benim hisse-i irsiyeme isâbet eden üç kuruşu mezbûr Halil Ağa’dan bi’l-verâse talep ederim suâl olunup bana teslîme mezbûr Halil Ağa’ya tenbih olunmak muradımdır deyu...*”

Ayrıca verâset konusu vekâlet, kabûlüne mevkûfe vekâlet, tereke gibi şer‘iyye sicilimizde bulunan kayıtlarda da sıklıkla geçmektedir.

¹⁷⁵ Hamza Aktan, “**miras**”, **DİA**, C.XXX, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 2005, s.143.

¹⁷⁶ Fikret Karaman, a.g.e., s.692.

Bu belgelerde genellikle vefat etmiş birisinin mallarının kime verileceğinin kesinleştirilmesi husûsunda hüküm verilmektedir. Veya vefat eden birinin bağ, bahçe, çayır ve tarla gibi malının vârislerine intikâl etmesi sonucu vârislerin tasarrufunu konu edinen hüccetler bulunmaktadır. Belgenin içerisinden tarla ve çayırların vârislere aktarıldığına dair küçük bir örnek verilmiştir.”... *arazi-i emîriyyeden on kıt’a tarla ve üç kıt’a çayırdan her biri pederimiz ve mûrisimiz müteveffâ-yı ol mezbûr Ömer Ağa’nın hayatında ile’l-vefât taht-ı tasarrufunda olmakla ba’de vefât bizimle li ebeveyn erkarındaşımız mezbûr Said Ağa ve müteveffâ-yı sâni mezbûr el-Hâc Ali Ağa ve li ebeveyn kız karındaşımız mezbûre Emine Hâtûn’dan her birimize âdiyen ve ahmâsen ba’de-l intikâl mezbûr el-Hâc Ali Ağa’nın vefâtı vukû’uyla bi’l-intikâl mutasarrıf olduğu tarlalar ve çayır-ı mahdûd-ı mezkûrlarda olan birer sehmden ikişer sehm hisse-i şayi’âmızı ifrâza ve ba’de-l ifrâz ikişer sehm hisse-i şâyia’a-i tarla ve çayır-ı mahdûd-ı mezkûrlar ile bi’l-intikâl mutasarrıfe olduğumuza nâtık birer kıt’a sened-i hâkanî istihsaline...*”¹⁷⁷

2.4.9. TEREKE

Tereke vefat eden kimsenin arkasında bıraktığı ve mirasçılara intikâl eden mal, eşya veya haklara denir. İncelediğimiz şer‘iyye sicilinde tereke konulu belgelerin yoğun olduğu gözlemlenmektedir. Bu konuyla alakalı 16 adet belge bulunmaktadır. Bu kayıtlarda vefat eden kişinin geride bıraktığı eşyalarının her birisi en ince ayrıntısına kadar yazılmaktadır. Daha sonra bu eşyaların fiyatları belirlenip, borcu varsa borcu kadar olan meblağ borçlusuna verilip, geri kalanı veya borcu yoksa tamamı vârisleri arasında bölüştürülmektedir.

¹⁷⁷ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.1, blg.1.

2.5.575 NO'LU KADI SİCİLİNE GÖRE EYÜP'TE SOSYAL HAYAT

2.5.1.GAYRİMÜSLİMLERLE İLİŞKİLER

Bilindiği üzere Osmanlı Devleti içerisinde farklı milletleri, ırkları ve dinleri barındıran, barışçıl bir devlet olmuştur. İslamiyetin hoşgörü dini olarak bilinmesi böylesine çok yönlü bir devletin uzun yıllar yaşamasına vesile olmuştur. Bu özelliği sayesinde de uzun yıllar hüküm sürebilmekle birlikte insanlar da barış ve güven içinde yaşamıştır.

Osmanlı devleti fethettiği hiçbir bölgenin halkını Müslüman olmaları için zorlamamıştır. Aksine onlara, dinlerini rahatça yaşayabilecekleri bir ortam oluşturmaya çalışmıştır. Ayrıca bu durum Osmanlı Devleti'nin hiçbir zaman sömürgeci bir devlet olmadığını ortaya koymaktadır.

Şer'iyye sicilimiz ışığında Eyüp kazasını incelediğimiz zaman sosyal hayat hakkında bilgi sahibi olabilmekteyiz. Daha öncede bahsettiğimiz gibi Fatih Sultan Mehmet'in Bursa'dan getirdiği halkla yerleşik hayata geçiş başlamış olup, daha sonra başka yerlerden gelen göçlerle birlikte nüfus çoğalmıştır. İspanya Yahudilerinin göçü, Hristiyan patrikhanesinin Fener'e taşınması, 17.yy.'da Yeni Cami inşasının öncesinde Musevilerin Eminönü'nden Haliç'e gelmesiyle birlikte gayrimüslimler Eyüp ve çevresine yerleşmiştir.¹⁷⁸ Ermeniler ise yine Fatih Sultan Mehmet tarafından Anadolu'dan getirilip buraya yerleştirilmiştir.

Osmanlı toplumunda iç içe yaşayan bir toplumun komşuluk gibi ilişkilerinde dinin ön planda olmadığı görülmektedir. Müslümanlar sokakta Hristiyanlara selam verir, Hristiyanlarda paskalya bayramlarında komşularına paskalya çöreği ikram ederdi. Ancak Müslümanlar bunu dini hassasiyetlerine uygun kabul etmeye çalışırlardı

¹⁷⁸ İlber ortaylı, "Eyüp'te Sanayi ve çevre kirlenmesi", haz. Tülay Artan, **Eyüp: Dün Bugün Sempozyum 11-12 Aralık 1993**, İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 1994, s.125.

ki hoşgörü göstererek İslamiyet sevdirmeye ilk baştaki niyetleriydi. Bazı Hristiyanların Ebâ Eyyüb El-Ensâri Hazretlerinin türbesini ziyaret ettikleri de bilinmektedir.¹⁷⁹

Eyüp'e baktığımız zaman gerek halk olsun, gerek mahkeme kayıtlarındaki durumlar olsun, halkın barış içinde yaşadığı gözlemlenmektedir. Gayrimüslimlerin mahkeme kayıtlarında, şahit olarak birçok Müslümanın yer aldığı görülmektedir. Bu durum halk arasında belli bir güvenin olduğunu ortaya koymaktadır. Davalar Müslüman kişiler arasında, gayrimüslimler arasında veya Müslüman-gayrimüslim arasında vukû bulabilmekle birlikte, bizim incelediğimiz şer'îyye sicilinde Müslüman-gayrimüslim davası bulunmamaktadır.

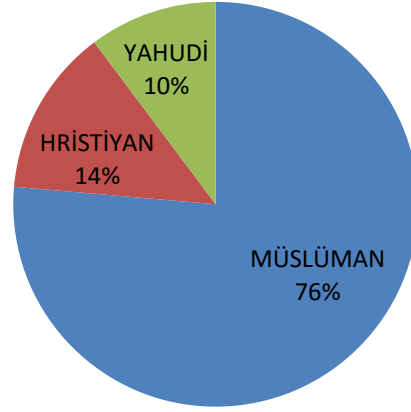
Bazı zamanlar Eyüp Sultan Cami'nin etrafında ses çıkarıp, gürültü yapan gayrimüslimler gerek halk tarafından olsun, gerek padişah tarafından fermanla olsun uyarılmıştır. Ancak ikazlar dikkate alınmayınca Eyüp cami çevresinde oturmaları istenmemiştir. Tabi ki her yerde olduğu gibi bazı sorunlar ortaya çıkmış olması devletin bu yönde başarısız olduğu anlamına gelmemektedir.

Gayrimüslimlerin giyim kuşamlarıyla da ilgili bazı hükümler tespit edilmiştir. Genel olarak gayrimüslimlerin kaliteli kıyafetler giymeleri yasaklanmış, nasıl giyineceklerine dair Divân-ı Hümayun'da görüşülerek karara bağlanmıştır. 976/1568 tarihli hüküme göre Yahudilerin ve diğer gayrimüslimlerin feraceleri külrengi kara çuhadan yapılacak, damgaları ise kumaştan yapılmayacaktır. Başmakları(ayakkabı) ise siyah ve içi astarsız olacak şekilde yapılmalıdır.¹⁸⁰ Tabi bu hükümler zamanla değişime uğramıştır. Kısacası Müslümanların giydiği kıyafetlerden daha düşük bütçeli ve farklı bir renk giyme zorunluluğu vardı denilebilir.

¹⁷⁹ Rahmi Tekin, “Osmanlı Devleti'nde Gayrimüslimlerin Gündelik Yaşamları (1520-1670 İstanbul Örneği)”, Erzurum, Yayınlanmış Doktora Tezi, 2008, s.124-125.

¹⁸⁰ Tekin, a.g.e., s.71,73.

575 NO'LU EYÜP KADI SİCİLİNDE BULUNAN DİN MENSUPLARININ DAĞILIMI

2.5.2.BELGEDE GEÇEN MÜSLÜMAN, HRİSTİYAN VE YAHUDİ İSİMLERİ

2.5.2.1.MÜSLÜMAN İSİMLERİ

2.5.2.1.1.KADIN İSİMLERİ: Adeviyye, Aişe, Aişe İclal, Aişe Sevgili, Ayşe Sıdika, Ayşe Zışan, Arife, Azize, Bahriye, Behiye, Eda, Emine, Emine Faika, Emine Goncagül, Emine Nurşen, Esmâ, Fatımatü'z-zehra, Fatma, Fatma Fitnat, Fatma Halide, Ferah, Ganimet, Gülizar, Habibe, Hafize, Hanım, Hanife, Hatice, Hatice Hayriye, Hatice Meliha, Hatice Şadiye, Havva, Havva Necmiye, Havva Seher, Huriye, Hürmüz, İfakat, Kamile, Kazime, Mahbube, Münire, Mürvet, Nadide, Nazire, Nefise, Penbe, Raziye, Refia, Rukiye, Safir, Saime, Samiye, Saniye, Seher Sıdika, Suad, Şaziye, Şemsi Banuh, Şevkiye, Ülker, Ümmü Gülfem, Ümmü Gülsüm, Zahide, Zekiye

2.5.2.1.2.ERKEK İSİMLERİ: Abdi, Abdulgani, Abdulhalim, Abdullah, Abdurrahman, Ahmed Mithat, Ahmed Muhammed, Ahmed Servet, Ahmed Süreyya, Ahmed Ziyaeddin, Ali, Ali Atıf, Ali Galip, Ali İlhami, Ali Recep, Ali Refet, Arif, Bayram, Ebubekir Sıtkı, Edhem, Emin, Faik, Hafız Mustafa Efendi, Hakkı, Halid, Halid, Hasan, Haydar, Hulusi, Hurşit, Hüseyin, Hüseyin Hasan, Hüseyin Hüsnü,

İbrahim, İbrahim Edhem, İsmail, Kadri, Kamil, Mahmud Nedim, Muhammed, Muhammed Ali, Muhammed Arif, Muhammed Cemaleddin, Muhammed Emin, Muhammed Faik, Muhammed Hayri, Muhammed Rıfat, Muhammed Saim, Muhammed Şükrü, Mustafa, Mustafa Asım, Mustafa Galip, Müeyyed, Nazım, Nesim, Nuri, Osman, Ömer, Raşid, Remzi, Saffet, Salih, Selim, Servet, Süleyman, Şemsi, Tahsin, Vasıf, Yahya, Yakup, Yusuf

2.5.2.2.HRİSTİYAN İSİMLERİ

2.5.2.2.1.KADIN İSİMLERİ: Aleksandra, Anastasia, Anita, Elizabeth, Mariko, Marina, Monik, Paris, Sofya, Vasili

2.5.2.2.2.ERKEK İSİMLERİ: Agop, Aleks, Antranik, Avadis, Bagos, Dimitri, Garadin, Hermes, Hristo, Karakin, Kirkor, Mirudi, Nikolaki, Nikom, Ohanis, Petri, Vasil

2.5.2.3.YAHUDİ İSİMLERİ

2.5.2.3.1.KADIN İSİMLERİ: Ester, Klara, Rahil, Rifka, Sare, Sultana, Sünbüle

2.5.2.3.2.ERKEK İSİMLERİ: Avram, David, Etam, İlya, İsak, Leon, Menahim, Mişor, Nesim, Nisim, Rafael, Sabetay, Salamon, Yako, Yanto, Yasef

2.5.3. EVLİLİK VE BOŞANMA

Osmanlı'da evlenme, boşanma gibi durumlar için Osmanlı mahkemesine başvurulması gerekmektedir. Evlenmek isteyen kişilerin akıl baliğ olup olmadığı değerlendirilir, olmadığına kanaat getirilirse velisinden izin almadan nikâh işlemi gerçekleştirilmezdi. İslam hukukunda çok eşli evlenmeye izin verilmektedir. İncelediğimiz şer'yye sicilinde bir erkeğin en fazla iki kadınla evlendiği görülen belgelere rastlanmaktadır. Boşanmak isteyenler de mahkemeye başvurup sorunları anlatmakla birlikte mahkemede boşanabilmekte, boşanmış olan bir kadının ise yeniden evlenebilmesi için İslam hukukunda iddet beklemesi gerekmektedir. İddet süresi dolan bir kadının yeniden evlenmesine izin verilmektedir.

Aşağıdaki tabloda 575 No’lu Eyüp Kadı Siciline göre çok eşli olan kişiler belirtilmiştir.

Tablo-9 ÇOK EŞLİ OLANLARIN DAĞILIMI								
Erkek			1.Eş			2.Eş		
Evkâf-ı Hümâyûn Su Nezâreti Celîlesi ser- kâtîpliğinden mütekaid müteveffâ-yı Muhammed Emin Efendi ibn-i Hasan bin Yusuf			Fatma Kamile Hanım ibneti Osman			Hatice Hanım ibneti Osman ¹⁸¹		
Bostancızâde İsmail Efendi ibn-i Mustafa bin Abdullah			Fatma Hanım ibneti el- Hâc Ebubekir			Zevce-i uhrâ ¹⁸²		

Çok eşli olan kişilerin adına baktığımız zaman ‘efendi’ sıfatıyla anıldıkları görülmektedir. Bu durum bize daha çok zengin kişilerin birden fazla kişiyle evlendiklerini göstermektedir. Şer‘iyye sicili incelendiği zaman sadece iki kişinin çok eşli olduğu ortaya çıkmaktadır. Sicilde yer alan diğer evli insanların tek eşli olduğu görülmektedir. Osmanlı’da da yaygın olan evliliğin tek eşlilik olduğu bilinmektedir. Belgede erkeğin evli olduğu eş “zevce-i menkûhe” yani nikâhlı eş, evliken vefat eden eş ise “zevce-i menkûhe-i metrûke” şeklinde yazılmıştır.

Evlilik ve boşanma, sosyal hayatın en önemli maddelerinden olmakla birlikte, bizim incelediğimiz şer‘iyye sicilinde böyle bir konu bulunmamaktadır. Ancak evlilik akdi yapılırken kadının kocasından almak zorunda olduğu olduğu mehir ile alakalı belgeler görülmektedir.

¹⁸¹ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.77-78, blg.85.

¹⁸² İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.85-86, blg.94.

2.5.4.MEHİR

Mehir evlenirken erkeğin kadına kadının geleceğini garanti altına almak için verdiği mal veya para olmaktadır. Mehri hemen o anda veriliyorsa mihr-i muaccel, daha sonra verilmek üzere anlaşıldıysa mihr-i müeccel olarak isimlendirilir. İslama göre erkek, kadına az da olsa mehir vermek zorundadır. Hanefi mezhebine göre en az mehir miktarı 10 dirhem gümüş etmektedir. 1 dirhem, teorik olarak 2,97 gramdır.¹⁸³ Bu miktar günümüzde yaklaşık 300 gr. gümüşe denk gelmektedir. 10 dirhemden daha az bir miktar, mehir sayılmamaktadır. Bizim incelediğimiz sicilde evlilik ve boşanma konuları olmadığından, mehir içeren siciller tereke konularında karşımıza çıkmaktadır.

Bir kadın mehrini almadan vefat ederse erkek mehrini kadının terekesine dahil etmektedir. Veya tam tersi erkek mehri vermeden vefat ederse kadın onun terekesinden mehrini tahsil etmektedir. “ *Müteveffât-ı mezbûrenin mihr-i mü’eccel alacağı olup ikrâren kabz olunan =751* ”¹⁸⁴

2.5.5.NAFAKA

Sözlükte nafaka kelimesi “*harcamak, tüketmek*” anlamındaki infâk mastarından türetilmiş olup “*azık, ihtiyaçların karşılanması maksadıyla harcanan para vb. maddî değerler*” mânasına gelir. Nafakanın terim anlamı ise “hayatiyetin ve yararlanmanın devamlılığını sağlamak için yapılması zorunlu olan harcamalar” olarak söylenebilir.¹⁸⁵

İncelediğimiz sicilde nafaka konuları boşanmış eşler arasında verilen nafaka olarak geçmemektedir. Şer‘iyye sicilimizde genellikle nafaka kelimesi annesi, babası veya iki ebeveyni birden vefat etmiş çocuklara verilen aylık ücret olarak geçmektedir. Hayatta kalan veli çocukların nafakasını ödemekle mükelleftir. Eğer iki ebeveyn de vefat ettiyse yakın bir akraba bu durumu üstlenmektedir. Bazı durumlarda eş, çocukların nafakasını ölen eşinin terekesinden sağlayabilmektedir. İncelediğimiz

¹⁸³ Halil Sahillioğlu, “*dirhem*”, *DİA*, C.IX; İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 1994, s.370.

¹⁸⁴ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.45-46-47, blg.46.

¹⁸⁵ Celal Arbay, “*nafaka*”, *DİA*, C.XXXII; İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 2006, s.282.

şer‘iyye sicilinde nafaka ile ilgili 8 adet belge bulunmaktadır. Aşağıda iki velisi birden vefat eden çocukların nafakasıyla ilgili bir örnek gösterilmektedir.

*“Medîne-i Hazreti Ebâ Eyyüb el-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu ’l-Bârî)mahallâtından Davut Ağa Mahallesi ’nde sâkin iken bundan akdem vefât eden Emine Goncagül Hanım ibneti Abdullah’ın sadrî sağîr oğulları Vasıf ve Emin ve Hulûsi’nin li ebeveyn ammîleri olup bâ hüccet-i şer‘iyye vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûrlarını rü’yete mansûb vasîleri tabib binbaşılardan Halim Bey ibn-i el-mezbûr Muhammed Emin’in talebiyle işbu târih-i kitaptan i’tibâren kadr-i ma’rûf idüğû ihbâr olunan beher şehir yirmi sekiz kuruş kibel-i şer’iden sığar-ı mezbûrûnun nafaka ve kisvesi behâları için farz ve takdîr olunup meblâğ-ı mefrûz-ı mezkûru sığar-ı mezbûrûnun nafaka ve kisvesi behalarına harç ve sarfa ve lede’l-iktizâ istidâneye ve inde’z-zafer sığar-ı mezbûrûnun malları nemâsına rucû’a vasî mezbûr Halim Bey’e izin verilmeğın mâ vaka’a bi’t-talep ketb olundu”.*¹⁸⁶

2.5.6.SOSYAL HAYATTA KULLANILAN BAZI ÜNVANLAR

Şer‘iyye sicilini incelediğimiz zaman insanlar için çeşitli ünvanlar kullanıldığı görülmektedir.

Faziletli sıfatı erdemli kimse anlamına gelmektedir. Bu sıfat şer‘iyye sicilimizde “Faziletli Alaaddin Efendi” şeklinde kullanılmıştır.¹⁸⁷

İzzetli sıfatı değerli anlamına gelmekte olup genelde alaybeyleri için kullanılmıştır.¹⁸⁸ Şer‘iyye sicilimizde devlet memurlarına da izzetli sıfatıyla hitap edildiği görülmektedir. “Su Nezareti Celîlesi Başkâtîbi izzetli Faik Bey”¹⁸⁹

¹⁸⁶ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.69, blg.75.

¹⁸⁷ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.75, blg.82.

¹⁸⁸ Devellioğlu, a.g.e., s.473.

¹⁸⁹ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.66, blg.70.

Saadetlü ünvanı “askerlikte albay ile korgeneral, sivilde vezir ile mîrülümerâlık rütbeleri arasındaki kimselerin resmî ünvanı” olarak kullanılmaktadır.¹⁹⁰ “Dedepaşazâde Sa’adetlü Osman Mazhar Paşa”¹⁹¹

Mekremetlü ünvanı “ilmiyede sadreyn¹⁹² pâyesinin resmi ünvanıdır”.¹⁹³ “Mekremetlü Es-Seyyid Hafız Muhammed İzzet Efendi”¹⁹⁴

Re’fetlü genellikle orduda görev yapan kişiler için kullanıldığı görülmektedir. “Asâkir-i Şahâne Kol Ağalarından Re’fetlü Mustafa Galip Bey”¹⁹⁵

Devletlü ünvanı daha çok devlet görevi yapan kişilere verilmektedir. Şer’iyye sicilimizde adı geçen “Devletlü Latif Paşa”¹⁹⁶ daha önceden valilik görevi ifâ ettiği için bu lakap kullanılmıştır.

Bazı kişiler zikredilirken isimlerine ek zâde ünvanları kullanılmış olup, bu ünvanların genellikle soylu, köklü aileler için kullanıldığı bilinmektedir. “Kadıbeyzâde el-Hâc Mustafa Efendi ibn-i Abdullah”¹⁹⁷ ve “Dedepaşazâde Saadetlü Osman Mazhar Paşa”¹⁹⁸ isimleri şer’iyye sicilimizdeki örneklerdendir.

Bunların dışında anne için arapça ibareler olan “ümm”ve “vâlide” kelimeleri, baba için ise yine arapça kökenli “eb” kelimesi kullanılmıştır. Eşler için “zevc” ve “zevce”, kız çocuk için “bint” veya “ibneti”, erkek çocuk için “bin” veya “ibn-i” kelimelerine rastlanmaktadır. Dede için “cedd” ve “dede” kelimeleri, anneanne veya babaanne için “ümm-i cedde” kelimesi, teyze için “hâlete”, amca için “ammi”sözcüklerinin kullanıldığı görülmektedir. Ayrıca kız çocukları için “kerîme”sıfatına da rastlanmaktadır. Büyük kız çocuğu “kebîre”, küçük kız çocuğu “sağîre” büyük erkek çocuğu “kebîr”, küçük erkek çocuğu “sağîr” olarak

¹⁹⁰ Devellioğlu, a.g.e., s.903.

¹⁹¹ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.72-73, blg.79.

¹⁹² Sadreyn: Anadolu ve Rumeli kazaskerleri

¹⁹³ Devellioğlu, a.g.e., s.605.

¹⁹⁴ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.77-78, blg.85.

¹⁹⁵ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.79-80, blg.88.

¹⁹⁶ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.99, blg.109.

¹⁹⁷ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.94-95, blg.103.

¹⁹⁸ İstanbul Müftülüğü, 575 No’lu Eyüp ŞS, s.72-73, blg.79.

yazılmaktadır. “Veled” kelimesinin ise gayrimüslimlerin çocukları için kullanıldığı görülmektedir.

2.5.7.TEREKE KAYITLARINA GÖRE GÜNLÜK HAYATTA KULLANILAN BAZI EŞYALAR

TABLO-10 EV EŞYALARI			
EŞYA ADI	BELGE NO	EŞYA ADI	BELGE NO
Adi saat	46	Amerikan çarşaf	65
EŞYA ADI	BELGE NO	EŞYA ADI	BELGE NO
Arakiye seccade	40	Basma saat	40
Baş yastığı	5, 15, 40, 44, 68, 97, 111	Bohça	12, 15, 40, 44, 46, 65, 68, 97, 119
Çalar saat	15, 40, 97	Çamaşır leğeni	12,40
Çarşaf	12, 15, 46, 68, 97, 104, 111	Çiçeklik	15
Çinko leğen	40	Çuka işlemeli seccade	122

Dolap	5,97	Dört gözlü konsol	44
Döşek	5, 12, 15	Döşek örtüsü	119
Duhan tabakası	40,97	Duvar yastığı	5, 15, 40, 97, 119
El dikişmakinesi	97, 119, 122	Elvan mendil	65
Elvan seccade	97	Elvan yorgan	44
Erkan minderi	15, 40, 44	Halı	40
Garab	46, 97, 119	Gül fidanı	15
Hamam yaygısı	12	Harir çarşaf	111,122
EŞYA ADI	BELGE NO	EŞYA ADI	BELGE NO
Hasır parçası	15	Havlu	12, 40, 44, 46, 65, 68, 97,111
İpekli çarşaf	97	İpekli mendil	65
İskemle	15, 65, 68, 97	Kalemtraş	40
Kantar	5	Karyola	44,46
Kasnak	65	Keçe	5
Kilim	46	Konsol	65, 97, 122
Konsol tabla	12	Köhne saat	97

Köhne sandık	40	Köhne yorgan	12
Lamba	15, 68, 119	Leğen	5, 12, 97, 111, 119
Levha	40,97	Levha kağıdı	65
Masa	15, 46, 111	Masa örtüsü	119
Mendil	46	Mik‘ad	40,119
Mikras	5, 40, 97	Mir‘at	12, 15, 40, 46, 65, 97, 122
Minder	5, 15, 40, 46, 111	Muşamba perde	97
Müsta‘mel çarşaf	12	Nühas leğen	15
Paçavra döşek	40	Penbe ¹⁹⁹ bez	40
EŞYA ADI	BELGE NO	EŞYA ADI	BELGE NO
Penbe mumlu şilte	122	Penbe mumlu yorgan	119
Penbe mumlu yüz yastığı	40	Penbe şilte	5, 12, 15, 40, 44, 65, 97
Penbe yastık	40	Resim tablası	40
Saat	111	Sandık	40, 44, 68
Seccade	46, 65, 68, 119, 122	Sedefli baston	97

¹⁹⁹Penbe: pamuk, Devellioğlu, a.g.e., s.857.

Sedefli çekmece	40	Sedefli iskemle	40
Sepet sandık	12,97	Server sandık	15
Silecek	12, 44, 46, 65, 119	Siyah mumlu minder	40,119
Şemsiyye	12, 46, 65, 97, 111	Şilte	46,68
Tabanca	97	Tahta sandık	12, 46, 65, 97, 122
Taşlı konsol	111	Tel dolap	40
Telli yorgan yüzü	46	Temur ²⁰⁰ karyola	122
Tesbih	40, 97	Tül perde	97
Yastık yüzü	12	Yazma seccade	40, 119
EŞYA ADI	BELGE NO	EŞYA ADI	BELGE NO
Yazma yorgan	12	Yorgan	5, 44, 46, 65, 68, 97
Yün mumlu döşek	111,122	Yün mumlu minder	40
Yüz yastığı	15, 65, 68, 104, 111		

²⁰⁰ Temur: Demir

TABLO-11 MUTFAK EŞYALARI			
EŞYA ADI	BELGE NO	EŞYA ADI	BELGE NO
Âdi kaşık	122	Bakraç	40
Bardak	40, 65, 97, 122	Bıçak	15,97
Çaydanlık	119	Çini kase	97
Çorba tası	5	Değirmen	122
Desti	65, 119	Fıçı	5
Fincan	15, 97	Güğüm	15, 65, 119
Hamur tahtası	15	Havan	97
İbrik	119	Kadayıf tepsisi	5, 97, 119
Kahve değirmeni	5, 15, 97	Kahve tepsisi	15
Kase	15, 97	Kaşık	97
Kavanoz	97	Kazgan	5
Kevgir	5	Kupa bardak	65
Küp	15	Lenger	5, 122
Mangal	5, 111	Mangal tahtası	15
EŞYA ADI	BELGE NO	EŞYA ADI	BELGE NO
Maşraba	122	Musluklu güğüm	97, 122
Nühas güğüm	5, 40, 97	Nühas ²⁰¹ mangal	15, 119, 122
Nühas sahan	5, 12, 40	Nühas tencere	5, 122
Pestil	5	Pulat ²⁰² tepsi	65
Sahan	65, 97, 111, 119, 122	Sarı mangal	65, 97
Sefer tası	40, 97, 111, 119	Semaver	15, 97

²⁰¹ Nühas: Bakır

²⁰² Pulat: Çelik, Devellioğlu, a.g.e., s.868.

Sim ²⁰³ tas	122	Sini	5, 12, 40, 46, 65, 97, 119, 122
Sûrahi	40, 97	Süzgeç	40, 97, 119
Tabak	15, 40, 68, 97, 122	Tas	12, 40, 65, 68, 97, 111
Tencere	15, 15, 40, 97	Tepsi	40, 97, 119
Yumurta tavaşı	5		

TABLO-12 GİYİM EŞYALARI			
EŞYA ADI	BELGE NO	EŞYA ADI	BELGE NO
Aba ...	40	Acem şalı hırka	122
Atkı	40, 119	Atlas entari	46, 111
Basma entârî	12, 44, 46, 65, 68, 97	Basma fistan	104
Basma hırka	15, 40, 65, 97	Başörtüsü	68
EŞYA ADI	BELGE NO	EŞYA ADI	BELGE NO
Canfes ²⁰⁴ entârî	44	Canfes ferace	119
Ceket	12, 40, 44, 46, 68, 97, 104, 119	Çorap	40, 65, 68, 97
Çuka kürk kalıbı	40	Çukaya kaplı...kürk	40, 122
Don	15, 40, 46, 65, 104, 119	Eldiven	40

²⁰³ Sîm: Gümüş,gümüş para, Devellioğlu, a.g.e., s.953.

²⁰⁴ Canfes: eski ipek kumaşlardan biri, gayet ince, mat ve düz renk, Reşat Ekrem Koçu, “Türk Giyim Kuşam ve Süslenme Sözlüğü”,Ankara, Sümerbank Kültür Yayınları,1969, s.50.

Elvan hırka	122	Entârî	12, 15, 40, 46, 97, 111, 119, 122
Eteklik	12, 46, 68, 97, 119	Fanile	40
Ferace	46, 111	Fes	15
Fistan	104	Fotin ²⁰⁵	12, 40, 46, 97
Frenk gömleği	97	Hırka	12, 40, 46, 68, 97, 119, 122
İpekli Şam hırkası	40	Kadife hırka	12, 44, 46, 119
Kaşmir palto	40	Kırmızı ihram	97
Köhne server kürk	104	Kuşak	46
Lâhur ²⁰⁶ şal	97, 111, 122	Nalın ²⁰⁷	97
Palto	40	Pantolon	15, 40
Redingot ²⁰⁸	40	Sof ²⁰⁹ ferace	12, 68
EŞYA ADI	BELGE NO	EŞYA ADI	BELGE NO
Takke	40	Terlik	97
Tül entârî	111	Uçkur	46, 97
Yaşmak ²¹⁰	68, 97, 119, 122	Yeldirme ²¹¹	44, 65, 68
Yelek	40		

²⁰⁵ Fotin: Erkeklerin giydiği kısa konçlu Avrupa biçimi ayakkabının adı, Koçu, a.g.e., s.193.

²⁰⁶ Lahur: İnce yünlü kumaş, Koçu, a.g.e., s.167.

²⁰⁷ Nalın: Tahtadan yontularak yapılmış ve ayağı tutması için köseleden tasması bulunan, zemini taş döşeli, ve hatta ıslak, sulu yerlerde, ayak yolunda ve hamamda giyilen ayakkabı, Koçu, a.g.e. s.179.

²⁰⁸ Redingot: Ceketin uzun etekli alafranga bir erkek kostümünün adı, Koçu, a.g.e s.197.

²⁰⁹ Sof: (sûf), yün, Devellioğlu, a.g.e., s.961.

²¹⁰ Yaşmak: İslam kadınlarının sokakta ferâce giydikleri vakit yüzlerine tutundukları ince beyaz tülbentten örtü ki biri yukarıdan biri aşağıdan gelerek gözlerin önünde bir aralık bırakan iki parçadan ibarettir. Koçu, a.g.e., s.240.

²¹¹ Yeldirme: Ferâce

TABLO-13 DEĞERLİ EŞYALAR			
EŞYA ADI	BELGE NO	EŞYA ADI	BELGE NO
Âdi taşlı sim halkalı yüzük	65	Altın kordon	40
Altın saat (kordonlu)	122	Basma Mushaf-ı şerif	111
Delail-i şerif ²¹²	97	Elmas iğne	122
Elmas taşlı halka	65	Elmas yaşmak iğnesi	97
Elmas yüzük	122	Flemenk taşlı elmas küpe	97
Kazmîr-i şerîf	15	Menekşe elmas iğne	97
Lekom?elmas iğne	97	Sim tabla	122
Sim zarf	122		

2.6.VAKIFLAR

İslam Devleti adı söylendiği veya duyulduğu zaman vakıfların akla gelmemesi imkansızdır. İki kavram da birbirlerini tamamlamaktadır. Osmanlı Devleti'nin bir İslam devleti olması sebebiyle bünyesinde birçok vakıf barındıran devlettir. İslam dini ve Osmanlı kültür yapısı insanları hayır işlemeye, iyilik yapmaya ve sadece kendilerini değil başkalarını da düşünmeye teşvik etmiş böylece karşılıklı yardımlaşma ve dayanışma toplumda neredeyse bir kural haline gelmiştir.²¹³

²¹² Delail-i Hayrat, Muhammed bin Süleyman el-Cezûli tarafından yazılan kitap.

²¹³ Fikret Eren, "Osmanlı Dönemi Vakıfları", **Vakıf Haftası Dergisi**, Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, Sy. V, 1987, s.195.

Ayrıca Fatih Sultan Mehmed şehri fehhettikten sonra Hz. Halid bin Zeyd'in yani bilindik adıyla Eba Eyyüb El-Ensari'nin kabrinin bulunmasıyla birlikte burada şehrin ilk külliyesini kurmuştur. Bir türbe, cami, hamam, medrese ve diğer müştemilat vakıf olarak yaptırılmıştır. Eyüp kazasında Fatih ile başlayan imâr durumu oğlu Sultan II.Beyazıt, torunu Kanuni Sultan Süleyman zamanında da devam etmiştir.²¹⁴ Buradan da anlaşılacağı gibi İstanbul'un ilk vakfı Eyüp külliyesi diyebiliriz.

Fatih döneminden bugüne Eyüp kazasında 181 vakıfa ulaşılmıştır. Eyüp, valide sultanların, ulemâların ve ümerâların hayır yapmak için yarıştıkları bir bölge olmuştur. Bu sebepten günümüzde de Eyüp'te bazı vakıflara rastlanmaktadır. Bölgenin en önemli vakıflarından biri de III.Selim'in annesi Mihrişah Valide Sultan'ın kurduğu vakıftır. Valide Sultan vakfiyenin başında, vakfın kurulmasındaki maksadı ayet ve hadislerle açıklamıştır.²¹⁵

Osmanlı dönemi vakıfları şehircilik ve mimâri yönden tarihe iz bırakmış, estetiği üst düzeyde sanat şaheserleri olmuştur. O dönemden günümüze kalan birçok eser hâlâ ülkemizi süslemektedir.²¹⁶

İncelediğimiz şer'iyeye sicilinde de bazı vakıfların isimleri geçmektedir. Bunların isimleri aşağıda verilmektedir

2.6.1.BELGEDE ADI GEÇEN VAKIFLAR

Ebu'l-Feth Sultan Muhammed Han Gazî Vakfı

Sultan Bayezid Han Vakfı

Sultan II.Mahmud Vakfı

Emin Hayreddin Vakfı

²¹⁴ Ahmet İnan, "Eyüp Sultan Beldesi, Burada Bulunan Vakıflar, Özellikle Mihrişah Valide Sultan Vakfiyesi", **Tarihi, Kültürü ve Sanatıyla Eyüp Sultan Sempozyumu Şehir ve Kutsallık**, ed. İrfan Çalışkan, C.XI, İstanbul, Eyüp Belediyesi Kültür Yayınları, Temmuz 2012, s.107-108.

²¹⁵ İnan, a.g.m., s.108.

²¹⁶ Eren, a.g.m, s.195.

Kuzât-ı Mısriyyeden Kâdızade Muhammed Efendi Vakfı

Kara Davut Paşa vakfı

Abdullah Ağa vakfı

Zal Mahmut Paşa ve zevcesi Şah Sultan (tâbe serâhumâ) Hazretlerinin vakfı

Cedîd Vâlide Sultan vakfı

2.7.EYÜP'TE BULUNAN CAMİLER

2.7.1.BABA HAYDAR MESCİDİ: Eyüp'te adıyla aynı mahallede Baba Haydar mahallesinde bulunan bir camidir. Sultan Süleyman tarafından yaptırılmıştır. Bu caminin bulunduğu mahalle şer'îyye sicilimizde yedi kez geçmektedir.

2.7.2.CEZERİ KASIM PAŞA MESCİDİ: Eyüp çömlekçiler civarında XVI. yy.'da inşâ edilmiş aslen külliye olan bir yapıdır. Ancak günümüze sadece camisi ulaşabilmiştir. Zal Mahmut Paşa Külliyesi yapılmadan inşâ edilen bu yapı adeta Eyüp'ün kapısı rolünü üstlenmiştir. Eyüp külliyesinden yaklaşık 50 yıl sonra yapılmıştır.²¹⁷

2.7.3.DAVUT AĞA MESCİDİ: Kapıağası Mescidi olarak da söylenir. Eyüp'ün Nişanca mahallesinde bulunur. Mimar Sinan'ın eseridir.²¹⁸

2.7.4.DEFTERDAR CAMİİ: Bir başka deyimle Defterdar Nazlı Mahmud Çelebi Camii'dir. Nazlı Mahmud Çelebi Kanuni Döneminde Osmanlı maliyesinde yaklaşık 7 yıl birinci söz sahibi olmuştur. İsmine neden Nazlı denildiği bilinmemekle birlikte belki de hazineden para isteyenlere nazlanıyordu denilebilir. Birinci defterdarlığı sırasında inşâ ettirmiş olup, bu külliye dolay mahalleye de aynı isim verilmiştir.²¹⁹

²¹⁷ Gönül Cantay, “Cezeri Kasım Paşa Külliyesi”, **Tarihi, Kültürü ve Sanatıyla Eyüp Sultan Sempozyumu Tebliğler V**, İstanbul, Elma Matbaacılık, Mayıs 2002, s.117.

²¹⁸ Mehmet Nermi Haskan, **Eyüp Sultan Tarihi**, Eyüp Sultan Vakfı Yayınları, 1996, s.40.

²¹⁹ Uğur Derman, “Defterdar Nazlı Mahmut Cami'nin Minaresinde Kaybolan Hokka ve Kalem”, **Tarihi, Kültürü ve Sanatıyla Eyüp Sultan Sempozyumu Tebliğler IX**, İstanbul, Eyüp Belediyesi Kültür Yayınları, Aralık 2005, s.365.

2.7.5.KASIM ÇAVUŞ CAMİİ: Bânisi Kasım Ağa olup, İstanbul fethedildiği zaman gelenlerdendir.13 Zilkade 1239 senesi meydana gelen sel sonrası büyük zarar görmüş olup zamanın Sadrazamı Galip Paşa tarafından yeniden yapılmıştır.²²⁰

2.7.6.KIZILMESCİD: Kiremitçi Süleyman Çelebi tarafından yaptırılmış olup kendisi de oraya defnedilmiştir. Eyüp Zal Paşa caddesinde bulunmaktadır.²²¹

2.7.7.ZAL MAHMUT PAŞA CAMİ: Hadika²²² yazarı diyor ki: “Bânisi Sultan Süleymân’ın silahtarlığından üç tuğ ile çırağ ve damâd-ı şehriyârı olan Mahmut Paşa ile eşi Şah Sultan’dır.”²²³ Sultan III. Murad zamanı vezirlerinden olan Zal Mahmut Paşa ile hanımı II. Selim’in kızı Şah Sultan tarafından Mimar Sinan’a yaptırılmıştır. Aslında külliyein bânisi olan Şah Sultan medrese, çeşme ve türbe yaptırmıştır. Mahmut Paşa ile evlendikten sonra Cami’nin eklendiği bilinmektedir.²²⁴

2.8.EYÜP’TE BULUNAN MEDRESELER

2.8.1.CAFER PAŞA MEDRESESİ: Eyüp’te Kızılmescid Camii’nin karşı tarafında bulunan bir medresedir. Kemerli bir kapıdan içeri girildiğinde hemen karşı tarafında medrese bulunmaktadır. Bahçesinde porsuk ağacı isimli bir ağaç bulunmaktadır ki bu ağaç çeşidinin İstanbul’daki en ilginç örneklerinden biridir. Cafer paşa medresesi günümüzde hala mevcut olup içinde hat, tezhip gibi dersler verilmektedir.

2.8.2.CEZERİ KASIM PAŞA MEDRESESİ: Medrese Cezeri Kasım Paşa Camii avlusunda bulunmuştur. Ahşap bir mimârîde yapılmıştır. Ancak medrese günümüzde mevcut değildir.²²⁵

²²⁰ Mehmet Nermi Haskan, **Eyüp Sultan Tarihi**, Eyüp Sultan Vakfı Yayınları, 1996, s.63.

²²¹ Haskan, a.g.e., s.64.

²²² Hadîkatu’l-cevâmi’, Ayvansarayı Hüseyin Efendi’nin İstanbul’daki camiler hakkında bilgi veren eseridir. Daha sonra Ali Satı Efendi yeni yapılan camiler hakkındaki bilgileri eklemiş, son olarak da Süleyman Besimi’nin yazmış olduğu ekle kitap bugünkü halini almıştır.

²²³ Haskan, a.g.e., s.92.

²²⁴ İsmail Orhan, “**Zal Mahmut Paşa Külliyesi**”, **DİA**, C.XLIV, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 2013, s.109.

²²⁵ Haskan, a.g.e., s.303.

2.8.3.DEFTERDAR NAZLI MAHMUT PAŞA MEDRESESİ: Yukarda bahsettiğimiz Cami bu külliyenin içerisinde yer alırdı. Cami ile aynı zaman yapılmıştır.

2.8.4.SOKULLU MEHMET PAŞA MEDRESESİ: Bânisi Sokullu Mehmet Paşa ile eşi İsmihan Sultan’dır. Mimârı Mimar Sinan’dır. Eyüp Camii’sine çok yakın bir yerde bulunmasından dolayı külliye Cami bulunmamaktadır.²²⁶

2.8.5.ZAL MAHMUT PAŞA MEDRESESİ: İki bölümden oluşur. Zal Mahmut Paşa Camii karşısında bulunan medrese ‘U’ şeklinde olup onüç odadan oluşmaktadır. Feshane tarafında bulunan medresede ise on dört oda ve bir dersane bulunmaktadır. Odaların önünde sütunlu bir revak vardır. Mimar Sinan eseridir.²²⁷

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

575 NO’LU EYÜP ŞER’İYYE SİCİLİ

Tezimizin kaynağı olan 575 numaralı Eyüp Şer’iyye Sicilinin transkripsiyonu yapılırken izlenen yol, yöntem ve usûl ile ilgili bilgiler bu bölümde sunulmaktadır.

3.1.575 NO’LU EYÜP ŞER’İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONUNDA TAKİP EDİLEN USUL

1. Şer’iyye sicilimizde geçen bütün isimler günümüze uygun imlâ ile yazıldı.(Ayşe, Fatma, Abdurrahman)
2. Kelime içinde ve başında geçen ayn harfi ters apostrof (‘) ile gösterilirken hemzeler düz apostrof (’) ile gösterildi.

²²⁶ Sevgi Parlak, “Sokullu Mehmet Paşa Külliyesi”, DİA, C.XXXVII, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 2009, s.358.

²²⁷ Haskan, a.g.e., s.305.

3. Özel isimlerden sonra gelen iyelik ekleri ve hal ekleri kesme işareti (') ile ayrıldı.
4. Millet isimleri büyük harfle başlatılarak yazıldı.
5. Elif lâm takısıyla başlayan isimler cümle başındaysa büyük (El-Hâc) cümle ortasında ise küçük harfle (el-Hâc) başlatıldı.
6. Meslek, mahalle ve karyelerin yazımında aslına bağlılık esas alındı.
7. Türkçe fiillerin yazımında günümüz Türkçesi esas alındı. Sadece anlam değişikliği olabilecek fiiller aslına uygun yazıldı. (vermeğin gibi)
8. Aslında uzatma olan harflerin üzerine uzatma işareti konuldu.(kânûn gibi)
9. Belgelerin numaraları (Belge No) şeklinde yazıldı.
- 10.Belgenin kenarında yazılı olan belge konuları numara kısmından sonra belgenin baş kısmına yazıldı.
11. Belgenin kenarında yazan bilgi varsa belgenin başında yer alan konudan sonra yazıldı.
12. Sayfa numaraları belge numaralarının yanında belirtildi.
13. Okunamayan veya silik kalan yerlere (...), okunup emin olunamayan kelimelerin yanına (?) işareti konuldu.
14. Şuhûdu'l-hâl yerindeki isimler yazılırken isimlerin araları (.) ile ayrıldı.
15. Belgelerin sonunda yazan tarihler aslına uygun olarak yine belgenin sonuna yazıldı.
- 16.Okunup emin olunamayan gayrimüslim isimlerinin yanına parantez içinde Osmanlı Türkçesi ile aslı yazıldı.

3.2.575 NO'LU EYÜP ŞER'İYYE SİCİLİ TRANSKRİPSİYON METNİ

FAZİLETLÜ FEYZULLAH ŞÜKRÜ EFENDİ'NİN ZAMANI KISMET SİCİLİDİR. Fİ 15 ŞEVVAL SENE 1311

Sayfa No:1, Belge No:1

VEKÂLET

Kazâ-i erba'a dâhilinde Çatalca Sancağına tâbi Çilingir Karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Ömer Ağa ibn-i Abdullah ibn-i Abdurrahman'ın verâseti sulbî kebîr oğulları el-Hâc Ali ve Said Ağalar ve sulbiye kebîre kızları Zahide ve Emine ve Zekiye Hanımlar'a mahzar olduğu ba'dehû ibn-i kebîr-i mezbûr el-Hâc Ali Ağa dahi vefât edip verâseti sulbî kebîr oğulları Receb ve Ömer Ağalar ve sulbiye kebîre kızları Raife ve Hatice ve Saadet Hâtûnlara mahzar olduktan sonra verese-i mezbûrûndan olup Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyûb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahâllatından Süleyman Subaşı mahallesinde sâkineler ve zâtları zeyl-i kitapta muharreru'l-esâmi müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefeler olan mezbûretân Zahide ve Zekiye Hâtûnlar

meclis-i şer'î şerîf-i enverde mâru'z-zikri Çatalca sancağında istihkâm ikinci bölüğünde birinci onbaşı Halil bin Mahmud mahzarında her biri ikrâr-ı tâmm ve takrîr-î kelâm edip karye-i mezkûre hudûdu dâhilinde ve her biri mevâzî'-i mûte'addide-i ma'lûmede vâkı' ve her biri inde'l ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l- müştemilât arazi-i emîriyyeden on kıt'a tarla ve üç kıt'a çayırdan her biri pederimiz ve mûrisimiz müteveffâ-yı ol mezbûr Ömer Ağa'nın hayatında ile'l-vefât taht-ı tasarrufunda olmakla ba'de vefât bizimle li-ebeveyn er-karındaşımız mezbûr Said Ağa ve müteveffâ-yı sâni mezbûr el-Hâc Ali Ağa ve li- ebeveyn kız karındaşımız mezbûre Emine Hâtûn'dan her birimize âdiyen ve ahmâsen ba'de-l intikâl mezbûr el-Hâc Ali Ağa'nın vefâtı vukû'uyla bi'l-intikâl mutasarrıf olduğu tarlalar ve çayır-ı mahdûd-ı mezkûrlarda olan birer sehmden ikişer sehm hisse-i şayi'âmızı ifrâza ve ba'de-l ifrâz ikişer sehm hisse-i şâyia'a-i tarla ve çayır-ı mahdûd-ı mezkûrlar ile bi'l-intikâl mutasarrıfe olduğumuza nâtik birer kıt'a sened-i hâkanî istihsâline ve ikişer sehm hisse-i şâyia'a-i tarla ve çayır-ı mahdûd-ı mezkûrlarımızı mahallinde bârî-i sâhib-i arz-ı ferâğ ve teslîme ve ferâğ olunmaz ise kezâlik bedel-i misilleriyle âhara icâre bedel-i icâre-i mezkûrları ahz ü kabza ve bi'l-cümle makbûzlarını bizlere irsâl ve îsâle ve ikişer sehm hisse-i şâyia'a tarlalar ve çayır-ı mahdûd-ı mezkûrlara sâir kimesne taraflarından dahl-i taarruz ve müdâhele olunur ise müdâhele-i vâkı'âlarının men'ini bi'l-cümle mehâkim-i şer'iyye ve nizâmiyyelerin her bir kısmından bidâyeten ve istînâfen ve temyîzen ve i'tirâzen ve i'âdeten taleb-i da'vâ ve husûmete ve redd-i cevâba ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve'l-hâsıl husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımızdan vekâlet-i âmmе-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile ve âhar-ı dahi tevkîle me'zûn olduğu halde mezbûr Halil'i vekîl ve nâib-i menâb nasb ve tâ'yîn eylediğimizde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ-yenbağî edâya taahhüd ve iltizâm eyledik dediklerinde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 16 Şevval sene 311

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa bin Ahmed, Muhzır başı el-Hâc Emin Ağa bin el-Hâc Muhammed, Hâfız Hüseyin Efendi ibn-i Ali, Hoca Hâfız Osman efendi ibn-i Ali

Ve gayruhum.

Sayfa No:2 , Belge No:2

İDÂNE

Fi 20 Şaban sene 326, kaydı ihrâc edilmiştir.

Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyûb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Abdulvedûd mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Fatma Nadire Hanım ibneti Ahmed Galib'in sadriyye sağıre kızları Fatma Bedriye ve Aişe Ferah'ın pederleri ve velileri Evkâf-ı Hümâyûn muhâsebe-i umûmiyye dairesi hulefâsından rif'atlü İbrahim Bey ibn-i Aziz Mahmud meclis-i şer'î şerîf-i enverde sağıretân-ı mezbûretânın mallarını li-ecli'l-idâne vasî nasb ve tâ'yîn olunan Muhzır başı el-Hâc Muhammed Emin Ağa ibn-i el-Hâc Muhammed mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip vasî-i mezbûr el-Hâc Muhammed Emin Ağa vasîleri olduğu kerîmelerim sağıretân-ı mezbûretânın vâlideleri müteveffât-ı mezbûreden müntakıl ve müşterek mallarından lira-yı Osmanî yüz kuruş hesâbıyla sekiz bin yüz yirmi üç buçuk kuruş bana idâne ve teslîm eylediğinde ben dahi yedinden istidâne ve kabz ve bilâ zarûret kendi umûruma sarfla istihlâk etmemle meblâğ-ı mezkûr ile semeni işbu târih-i kitaptan beş sene tamâmına değin mü'eccel ve mev'ûduna sağıretân-ı mezbûretânın mevhûb ve müşterek mallarının vasî-i mezbûr yedinden iştirâ ve kabz eylediğim yirmi iki aded hilâl-i koyun ra'iyeti semeninden dahi dört bin sekiz yüz yetmiş üç buçuk kuruşun ciheteyn-i mezkûreteynden cem'an on iki bin dokuz yüz doksan yedi kuruş kerimelerim sağıretân-ı mezbûretâna ve zimmetinden vâcibü'l-edâ ve lâzimü'l-kazâ sahîhen deynimdir dedikte gıbbe't-tasdîki's-şer'î mahrûse-i Galata'ya muzâfe kasaba-i Beşiktaş civârından Teşvikiye mahallesinde sâkin Evkâf-ı Hümâyûn Muhasebe-i Umûmiyye kalemi ketebesinden es-Seyyid Ömer Nihat Efendi ibn-i Muhammed Ârif ve medîne-i mezbûre mahallâtından Fethi Çelebi mahallesinde sâkin Evkâf-ı Hümâyûn Muhâsebe-i Umûmiyye kalemi ketebesinden Mustafa Saadettin

Efendi ibn-i Salih medîne-i mezbûre mahallâtından Takiyyeci mahallesinde sâkin Evkâf-ı Hümâyûn Muhâsebe-i Umâmiyye kalemi ketebesinden Ahmed Fehmi Efendi ibn-i Mustafa vâkıf-ı meclis-i şer‘î şerîf-i enverde vasî-i mezbûr el- Hâcc Muhammed Emin Ağa mahzarında her biri ikrar-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mukırr-ı medyûn-ı mezbûr İbrahim Bey’in kerîmeleri sağıretân-ı mezbûretâna zimmetinde edâsı vâcip deyni olan meblâğ-ı mecmû‘-ı mezkûr on iki bin dokuz yüz doksan yedi kuruş tarafından bi’l-emr ve’l-kabûl kefâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile her birine başka başka kefil-i bi’l-mâl ve zâminler olup ve her birimiz cihet-i kefâletten âharın zimmetine lâzım gelen meblâğa dahi kezâlik bi’l-emr ve’l- kabûl kefil-i bi’l-mâl ve zâminleriz dediklerinde gıbbe’t-tasdîki’s-şer‘î mâ vaka‘a bi’t-talep ketb olundu.

Fi 19 Şevval sene 1311

Şuhûdu’l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Ketebeden Osman Nuri Efendi İbn-i İbiş

Ve gayruhum

Sayfa No:2, Belge No: 3

NAFAKA

Medîne-i hazret-i Ebâ Eyyûb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu’l-Bârî)mahallâtından Abdulvedûd mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Fatıma Nadire Hanım ibneti Ahmed Galip’in sadriyye sağıre kızları Fatıma Bedriyye ve Aişe Ferah’ın pederleri ve velîleri Evkâf-ı Hümâyûn Muhâsebe-i Umûmiyye kalemi hulefâsından İbrahim Bey ibn-i Aziz Mahmud’un talebiyle işbu târih-i kitaptan itibaren kibel-i şer‘îden kadr-i ma‘rûf idüğü ihbâr olunan beher şehr seksen birer kuruş nafaka ve kisve bahâ karz ve takrîr olunup meblâğ-ı makrûz-ı mezkûr-ı beher şehr seksen birer kuruşu sağıretân-ı mezbûretânın nafaka ve kisve ve sâir levâzım-ı zarûriyyelerine harç ve sarfa ve lede’l- iktizâ istidâneye ve inde’z-zafer sağıretân-ı mezbûretânın malları

nemâsına rucû‘a pederleri ve velîleri İbrahim Bey’e izin virmeğin mâ vaka‘a bi’t-talep ketb olundu.

Fi 19 Şevval sene 1311

Şuhûdu’l-hâl

Muhzırân

Sayfa No: 3, Belge No:4

Zeyl-i defter kaydı ihraç olunmuştur.

Fi 5 Rebiu’l-evvel sene 1316

Asıl defteri fi on sekiz receb bin üç yüz altı târihiyle kısmet sicilinde mukayyettir.

Ba‘de’z-zeyl mahrûse-i Galata’da Arap Câmi‘ Şerîfî mahallesinde mahkeme sokağında vâkı‘ her biri birbirine muttasıl bir numaralı inâs ve üç numaralı zükûra dokuz numaralı külhan kapısına müştemil Ebu’l- Feth Sultan Muhammed Han Gazî Vakf-ı şerîfî müsakkafâtından beher şehir dört bin ikiyüz akçe icâre-i mü’ecceleli mahkeme hamamı demekle ârif çifte hamam arsaları ve Emin Hayreddin Vakfı müsakkafâtından beher şehir yüz akçe icâre-i mü’ecceleli hamam-ı mezkûrun câmekan mahallî ve beş numaralı dükkân arsası Cennet mekan Sultan Mahmud Han-ı sanî gedikâtından beher şehir dört yüz elli akçe icâre-i mü’ecceleli hamam-ı mezkûrların derûnunda mevcûde beyne’l-esnâf hamam gediği tâbir olunur. Alât-i lâzime-i ma’lûmeden her biri tüccar mu’teberânından müteveffâ Ahmed Galip Efendi İbn-i Mustafa’nın hayatında ile’l-vefât üç kıt’a sûret -i temessük mütevellî ile bi’l-icârateyn taht-ı tasarrufunda olup ba’de fevte külhan kapısına müştemil hamam arsaları ve dükkân arsası ve câmekan mahallî mezkûrlardan her biri sulbî-i kebîr oğlu Mustafa Asım Efendi ve sulbîyye-i kebîre kızları Fatıma Nadire ve Hesna Hasene ve Fatıma Nafia ve Saliha Hanımlar’dan her birine ahmâsen ve âdiyen ba‘de’l-intikâl ba‘dehû bâlâ-yı sernâme-i defterde ismi muharrere-i mezbûre Fatma Nadire Hanım dahi vefât

edip külhan kapısına müştemil hamam arsaları ve dükkân arsası ve câmekan mahallî ve gedik-i mezkûrlarda olan bi'l-intikâl mutasarrıfe olduğu hams-ı hisse-i şâyi'aları kezâlik bâlâ-yı sernâmede isimleri muharrere-i sadriyye sağire kızları Fatıma Bedriyye ve Aişe Feruha'dan her birine kezâlik âdiyen ba'de-l intikâl hamam arsaları ve dükkân arsası ve câmekan mahallî ve gedik-i mezkûrların sâir mutasarrıfları mezbûrûn Mustafa Asım Efendi ve Hesna Hasene ve Fatıma Nafia ve Saime Hanımlar'dan her biri bi'l-intikâl mutasarrıf oldukları hisse-i şâyi'alarını âhara ferâğ edecek olmalarıyla sağîretân-ı mezbûretânın bi'l-intikâl mutasarrıfe oldukları hams-ı hisse-i şâyi'aları ibkâ olunmak bi-hâsıl sağîratân-ı mezbûretânın bi'l-intikâl haklarında mukırr olduğundan sağîretân-ı mezbûretânın hams-ı hisse-i şâyi'alarını mezkûrelerin ma'an ferâğ olunması haklarında enf'e ve evlâ olduklarından başka sağîretân-ı mezbûretân nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyaç ile muhtâceler olduğuna binâen sağîretân-ı mezbûretânın pederleri ve velîleri İbrahim Bey ibn-i Aziz Mahmud Efendi velileri olduğu kerîmeleri sağîretân-ı mezbûretân hams-ı hisse-i şâyi'a hamam arsaları ve dükkân arsası ve câmekan mahallî ve gedik-i mezkûrları müsavvi-i şer'îyye binâen bi'l-izni's-şer'î ve bâ ma'rifet-i mütevellî bi'l-müzâyede âhara ferâğ edecek olmakla hams-ı hisse-i şâyi'a-i ve arsalar ve câmekan mahallî ve gedik-i mezkûrları bundan akdem münâdi Muhammed Esad Ağa yediyle müddet-i medîde-i mecmû'-ı nâs olan mahallerde nidâ ve müzâyede ve Servet gazetesiyile dâhi i'lân olunup rağbât-ı nâs bi'l-küllîyye münkâtı' olduktan sonra lira-yı Osmanî yüz kuruş hesabıyla on iki bin kuruşda karar-ı ziyâde ile taleb-i âhar zuhûr etmeyip meblâğ-ı mezkûr hams arsalar ve câmekan mahallî ve gedik-i mezkûrların elyevm bedel-i misilleri idüğü bi'l-ihbâr zâhir ve mütehakkık ve altıncı daire belediyyesi tarafından mevrûd bir kıt'a keşif pusulasından dahi müstebân olup velî mezbûr İbrahim Bey hams-ı hisse-i şâyi'aları arsaları ve câmekan mahallî ve gedik-i mezkûrları meblâğ-ı mezkûr on iki bin kuruş mukâbilesinde izn-i şer'î ve bâ ma'rifet-i mütevellî ile bi'l-velâye âhara ferâğ ve tefvîz ve bedel-i ferâğ-ı mezkûr on iki bin kuruşa bi'l-velâye ahz ü kabz ettikten sonra meblâğ-ı mezkûr on iki bin kuruşun üç bin sekiz yüz yetmiş altı buçuk kuruşunu vergi-i vakf cânibine icâre ve keşfiyye ve intikâl harçları ile sâireye bi'l-velâye harç ve sarf edip bâkiyesi olan sekiz bin yüz yirmi üç buçuk kuruş bâ hüccet ve bâ küfelâ velî mezbûr İbrahim Bey'e idâne ve ilzâm ribh olunduğu işbu mahalle şerh olundu.

Fi 19 Şevval sene 1311

Sayfa No: 4-5, Belge No:5

TEREKE

Havâss-ı Refî‘a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy’de Abdusselâm mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden inekçi Ali Ağa ibn-i Abdullah bin Abdurrahman’ın verâseti kendinden mukaddem vefât eden sulbî kebîr oğlu Abdurrahman Ağa’nın sulbî kebîr oğulları Muhammed Halid ve Muhammed Nuri Efendiler’e münhasır olduğu bi’l-ihbâr lede’ş-şer‘î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra vârisân-ı mezbûrân Muhammed Halid ve Muhammed Nuri Efendilerin bi’l-ittifâk talep ve ma‘rifetleri ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve sîm-i mecîdiyye yirmi kuruş hesâbıyla âhara bey‘ ve beyne’l-verese bi’l-farîziyyeti’ş-şer‘iyye tevzî ve takdîm olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesi defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi 18 Şevval sene 1311

Nühâs sahan 8 ma‘a kapak = 65 kuruş

Sağîr nühâs tencere 2 ma‘a kapak, sağîr sini 2, yumurta tavası 1 = 81 kuruş

Nühâs güğüm 2, ibrik 2 =45 kuruş

Nühâs sahan 8 ma‘a kapak 6, sağîr nühâs tencere 4, ma‘a kapak çorba tası 1, ma‘a kapak =145 kuruş

Nühâs sahan 1, sağîr kadayıf tepsisi 1, leğen 2, pestil 1 =65 kuruş

Sağîr leğen 1, sağîr tencere 1, ma‘a kapak sahan 1,kapak 1, kevgir 1, lenger 1= 67 kuruş

Sağîr leğen 1, sağîr sini 1, tava 1, kadayıf tepsisi 1= 71 kuruş

Nühâs sağîr kazgan 1, kebîr nühâs güğüm 1, sağîr güğüm 1 = 100 kuruş

Nühâs mangal 1, ma‘a göbek =71 kuruş

Döşek 1, köhne yorgan 2, baş yastığı 2=63 kuruş

Köhne sağır kantar 1 =10 kuruş

Sağır dolap 1=20 kuruş

Siyah minder 2, penbe basma şilte 2, siyah duvar yastığı 8 =80 kuruş

Köhne kahve değirmeni 1=21 kuruş

Köhne parça keçe 1, bir miktar penbe duvar yastığı 2, ma‘a hırdavat =30 kuruş

Köhne yorgan 4=25 kuruş

Köhne fiçı 2=20 kuruş

Sarı inek re’s 1 =750 kuruş

Mikras 1=20 kuruş

Mecmû‘ası =1731 kuruş

Dellâliye-i eşya-i bey’i = 35 kuruş

=1696 kuruş

Techîz ve tekfin için =340 kuruş

=1356 kuruş

Resm-i kısmet ve kaydiyye ve pul = 39 kuruş

Lil’taksim beyne’l- verese = 1317 kuruş

Hisse-i mezbûr Muhammed Halit Efendi 658 kuruş 20 para

Hisse-i mezbûr Muhammed Nuri Efendi 658 kuruş 20 para

Vârisân-ı mezbûrân Muhammed Halid ve Muhammed Nuri Efendilerden her biri ber-vech-i bâlâ hisse-i irsiyyeleri olan cem'an bin üç yüz on yedi kuruşu tereke-i müteveffâ-yı mezbûrun tamâmen ve kâmilan ahz ü kabz eyledik deyu huzûr-ı şer'ide eyledikleri ikrâr ve i'tirâfları işbu mahalle şerh olundu.

Sayfa No: 5, Belge No:6

VASÎ

Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyûb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Bâba Haydar mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Fatıma Hanım ibneti Abdullah ibn-i Abdurrahman'ın sadri sağır oğlu Hüseyin Hüsnü'nün vakt-i rüşd-i sedâdına değin tesviye-i umûrunu rü'yete kıbeli şer'iden bir vasî nasbi lâzım ve mühim olmağın emniyet ile ma'rûfe ve sıyânet ile mevsûfe ve her vech ile vesâyet uhdesinden gelmeye kâdire idüğü zeyl-i kitapta muharrerü'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla zâhir ve mütahakkık olan sağır-i mezbûrun hâletesi olup zât-ı müslimûn-ı mezbûrûn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan işbu bâ'isetü'l- kitap Emine Hanım ibneti Muhammed sağır-i mezbûrun vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye umûrunu rü'yete kıbeli şer'iden vasî nasb ve ta'yîn olundukta ol dahi vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbağî edâya taahhüd ve iltizâm itmeğın mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fi 24 Şevval sene1311

Şuhûdu'l- hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Raşid Ağa ibn-i Abdullah , Ahmed Efendi ibn-i İbrahim

Ve gayruhum

Fi 24 Şevval sene 1311

Sayfa No:5-6, Belge No:7

KABÛLUNE MEVKÛFE VEKÂLET

Kastamonu vilâyeti dâhilinde nefis-i Sinop kazâsında sâkin iken bundan akdem fevt olan Devlet-i Aliyye tebe‘asının Rum milleti nisvânından Hırısı(خریسی) binti Anton veled-i Atam’ın verâseti her biri tebe‘a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkûmesinden zevce-i metrûke kuyumcu esnâfından Biraşko(براشكوه) veled-i Vasıl ile sadrı kebîr oğulları Vasıl(واسیل) ve Sava(وصوه) ve sadriyye kebîre kızları Asavi(لساوي) ve Keraki’ye(كراكیة) münhasıra ba‘dehuma merkûm Biresko dahi fevt olup verâseti sulbî kebîr oğulları merkûmân Vasıl ve Sava ve sulbiyye kebîre kızları merkûmetân Asavi ve Keraki’ye münhasıra ba‘dehû merkûm Sava dahi fevt olup verâseti her biri tebe‘a-i müşârun ileyhânın millet-i merkûmesinden zevce-i metrûkesi Anita bint-i Aleks ile sulbî sağır oğlu Minelagos’un sulbîyye sağîre kızları Sofya ve Aleksandra’ya münhasıra olduğu bi’l-ihbâr lede’ş-şer‘î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra ibn-i kebîr-i merkûm ve Vasıl meclis-i şer‘î hatîr-i lâzımü’t-tevkîrde ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip sâlifü’l-beyân Sinop kazâsı mahallâtından Meryem Ana mahallesinde vâkı‘ inde’l-âhalî ve’l-cîrân ma‘lûmu’l-hudûd ve’l-müştemilât bir bâb mülk-i menzil ma‘a bahçe ebeveynim müteveffiyân-ı zevcân-ı merkûmânın sağlıklarında ile’l-fevt yedlerinde ale’l-iştirâk es-sevi malları ve mülkleri olmakla ba‘de vefâtihümâ menzil ma‘a bahçe mahdûde-i mezkûrde benimle verese-i sâire-i mezkûrelerine mûris olmakla ben ber-vech-i muharrer ırsen mâlik olduğum menzil ma‘a bahçe mahdûde-i mezkûrede olan hisse-i irsiyye-i ma‘lûmemin bundan akdem ale’l-iştirâk es-sevi kız karındaşlarım merkûmetân Asavi ve Keraki’den her birinin müşterek mallarından ve yedlerinden makbûzum olan üç bin kuruş mukâbelesinde mahallinde me’mûru huzûrunda kız karındaşlarım ve merkûmetân Asavi ve Keraki’den her birine ale’l-iştirâk es-sevi bey‘ ve teslîme ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîhe-i şer‘iyye ile kazâ-ı mezkûrde sâkin tebe‘a-i müşârun ileyhin millet-i merkûmesinden Taşçıoğlu Nikolaki veled-i Mirudes veled-i Atam’ı kabûlüne mevkûfe vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta’yîn eyledim dedikde gibbe’t-tasdîki’ş-şer‘î mâ vaka‘a bi’t-talep ketb olundu.

Fi 10 Zi'l-ka'de sene 1311

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Vasîl veled-i Atâmm, Hacı Andom veled-i Yorgi, Hacı Panado veled-i Andom

Ve gayruhum

Sayfa No:6-7, Belge No:8

İSBAT-I RÜŞD VE KABZ-I İBRÂ

Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyûb el-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Abdulvedûd mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden bâb-ı seraskerî hâssa nüfus odası ser kâtibi İbrahim Edhem Efendi ibn-i Abdullah'ın sulbî sahîh oğlu olup Sinnuçise'nin(?) bulûğa tahallî ve bulûğunu mukırr ve mu'terif Ahmed tarafından Medîne-i mezbûr mahallâtından Korucu Muhammed Çelebi mahallesinde sâkin Ali Galip Efendi meclis-i şer'î şerîf-i enverde mûmâ ileyhın vâlidese ve hâli sağîrinde bâ-hüccet-i şer'îyye umûrunu rû'yete vasî mansûbu olup mal-ı mevrûse bi'l-vesâye vâzı'ı'l-yed mütehakkık olan zât-ı zeyl kitapta muharrerü'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Ümmü Gülfem Hanım ibneti Ömer Bahri mahzarında üzerine da'vâ-i takrîr kelâm edip hâlâ ben yirmi yaşına tecavüz edip akıl ve bâliğ ve bulûğa rüşdüm munzam olup umûrumu ben dahi rû'yete kâdir ve i'ânet-i vasîden müstağnî olmamla pederim müteveffâ-yı mûmâ ileyhden mevrûs malımı vâlidem vasîyye-i mûmâ ileyha Ümmü Gülfem Hanımdan hala talep ederim suâl olunsun dedikte gıbbe't suâl ol dahi cevâbında oğlu mûmâ ileyhi Ali Galip Efendi'nin pederi müteveffâ mûmâ ileyhden mevrûs bi'l-vesâye vâzı'ı'l-yedini ikrâr edip lâkin oğlu müdde'î mûmâ ileyhın ber-minvâl-i muharrer rüşdî müdde'âsını inkâr edecek müdde'î mûmâ ileyh Ali Galip Efendi ber-vech-i muharrer rüşdî müdde'âsına mutâbık beyyine talep olundukta müdde'î-i mûmâ ileyh Ali Galip Efendi ber-vech-i muharrer rüşdî müdde'âsını evvelâ bâ varaka-i mestûre sâlifü'l-beyân Korucu Muhammed Çelebi mahallesi imamı Hâfız Ahmed Efendi ibn-i İbrahim ve muhtâr-ı evvel Ahmed Efendi ibn-i el-Hâc Salih ve ahâli mu'teberânından Galip Efendi ibn-i

Muhammed ve Odabaşı Mustafa Ağa ibn-i el-Hâc Ömer nâm kimesnelerden sirran ve ba'dehû mezbûrun ile her biri mahalle-i mezkûr ahâlîsinden kalafatçı ustası Ali Ağa ibn-i İbrahim ve kalafatçı diğer Ali Ağa ibn-i Mustafa ve sandalcı Halil Ağa ibn-i Memiş ve asâkir-i bahriyye kol ağalarından İbrahim Efendi ibn-i Hasan nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlu's-şehâde idükleri ihbâr olunan sâlifü'z-zikr Korucu Muhammed Çelebi mahallesi bekçisi el-Hâc Abdullah Ağa ibn-i Timur bin Abdullah ve kalafatçı ustalarından Muhammed Saffet Efendi ibn-i İbrahim bin Abdullah nâm-ı kimesneler ile bi'l-müvâcehe ber nech-i şer'î isbât itmeğin mücebince ba'de'l-hükm ve't-tenbih mûmâ ileyh Ali Galip Efendi yine meclis-i şer'î şerîf-i enverde işbu bâ'isü'l-kitap vâlidese vasîyye-i mûmâ ileyha Ümmü Gülfem Hanım mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip pederim müteveffâ-yı mûmâ ileyhden mevrûs bâ-hüccet-i şer'îyye vâlidem mezbûre istidâne ve kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediği zimmetinde alacak hakkım olan on yedi bin kuruşu vâlidem ve vasîm mûmâ ileyhâya bana tamâmen ve kâmilen def' ve teslîm edip ben dahi yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ü kabz ve istîfâ-ı hak etmemle fîmâ ba'd vâlidem ve vasîyem mûmâ ileyha Ümmü Gülfem Hanımın yed-i zimmetinde bir akçe ve bir habbe alacak hakkım kalmamakla husûs-ı mezkûre ve hâl-i sağırimde pederim müteveffâ-yı mûmâ ileyhden mevrûs malımdan ve îradlarım hâsılâtından ve zaman-ı vesâyetinden ve bi'l-cümle makbûz ve masrûfuna işbu târih-i kitâba gelince sâir cemî' hukûk-ı şer'îyyeye müte'allike-i âmmе-i da'vâdan vâlidem ve vasîm mûmâ ileyhâ Ümmü Gülfem Hanım'ın zimmetini ibrâ-i âmm sahîh-i şer'î ile ibrâ ve ıskât eylediğimde ol dahi ibrâ-i mezkûru kabûl eyledim dedikte gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fi gurre-i Zi'l-ka'de sene 1311

Şuhûdu-l hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Osman Efendi ibn-i İbiş

Ve gayruhum

Sayfa No:7-8, Belge No:8B

VEKÂLET

Vilâyeti Anadolu'da nefsi-i Erzincan sancağında sâkin iken bundan akdem vefât eden Süleyman Ağa ibn-i Hâfız Ahmed bin Abdullah'ın verâset-i zevce-i menkûhe-i metrûkesi Mahbûbe Hanım ibneti Muhammed ile sulbî kebîr oğulları Yusuf ve Kayıkçı Hâfız Ahmed Ağalar ile ve sulbîye kebîre kızları Fatıma Hanım'a münhasıra olduğu bi'l-ihbâr lede's şer'î el-enverde zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrûndan olup Havâss-ı Refî'a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy'de Turşucu mahallesinde sâkinler mezbûr Hâfız Ahmed Ağa ile ve zât-ı müslimîn-i mezbûrûn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan mezbûre Fatıma Hanım meclis-i şer'î şerîf-i enverde mezbûr Yusuf Ağa mahzarında her biri ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip sancak-ı mezkûre tâbi Kemah karyesinde her biri mevâzî'-i müte'addide-i ma'lûmede vâkı' ve her biri inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir miktar bahçe-i müştemil bir bâb mülk ü menzil ve diğer vasî mülkü iki kıt'a bağdan her birini pederimiz ve mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûrun hayatında ile'l-vefât yedinde müstekillen malı ve mülkü olup ba'de vefâta bizimle gâibe-i anî'l- meclis zevce-i mezbûre Mahbûbe Hanım ve mezbûr Yusuf Ağa'dan her birimize mevrûs olmakla biz ber-vech-i muharrer irsen mâlikleri olduğumuz menzil ve bağ-ı mahdûd-ı mezkûrlarda olan hisse-i ırsiyye-i ma'lûmemizi mahallinde me'mûru huzûrunda semen-i misilleri ile âhara bey' ve teslîme mûrisimiz pederimiz müteveffâ-yı mezbûrun hîn-i vefâtında yanında mevcut bi'l-cümle terekesine vâzı'u'l-yed olanlardan kezâlik hisse-i ırsiyyemizi talep ve da'vâya ve zimem-i nâsda olan bi'l-cümle alacağını kezâlik hisse-i ırsiyyemizi ahz ü kabza ve bizlere irsâl ve îsâle ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımızdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile er-karındaşımız mezbûr Yusuf Ağa'yı vekîl nasb ve ta'yîn eylediğimizde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini edâya taahhüt ve iltizâm eylediği gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fi 14 Zi'l-ka'de sene 1311

Şuhûdul-hâl

Muhammed Ağa ibn-i Halil, Süleyman Ağa ibn-i Muhammed, Osman Ağa ibn-i Salih, Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Muhzır başı el-Hâc Muhammed Emin Efendi ibn-i el-Hâc Muhammed

Ve gayruhum

Sayfa No:8, Belge No:9

Havâss-ı Refî'a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy'de Pîrî Paşa mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan devlet-i aliyye teb'âasının Yahudi milleti nisvânından İdecamla(ایده جاملة) binti Menahim(مناحم) veled-i Etam'ın sadrî sağîr oğlu Menahim'in babası ve velîsi olup muharreru'l -hal idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî kesân ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkik olan tebe'a-ı saltanat-ı seniyyenin milleti merkûmesinden işbu bâ'isu'l-vesîka Haham Yako veled-i Liya veled-i Şiyone(شیونة) kıbel-i şer'îden sağîr-i merkûmun vakt-i rüşd ve sedâdına değin emvâlini hıfza ve umûrunu rü'yete kemâ hüve hakkuhu her hakka izin virmeğin mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fi 15 Zilka'de sene 1311

Şuhûdu'l-hâl

Muhzırân, Dellâl Laftali(لغتالي) veled-i Yako, Tenekeci Avram veled-i Yasef

Sayfa No:8-9 Belge No:10

KABÛLÛNE MEVKÛFE VEKÂLET

Manastır vilâyet-i celîlesi dâhilinde Laskodin(?) kazâsı kurâsından Laşova(?) karyesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan devlet-i aliyye tebe'âasının Rum milletinden Lazo(لازو) veled-i Tanaşır (طناشر) veled-i Etam'ın verâseti her biri tebe'a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkûme nisvânından zevce-i metrûkesi Vasilki(واسلكي) binti Kuzma(قوزمة) ile sulbîyye kebîre kızları Marina ve Anastasya'ya münhasır olduğunu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkik olduktan sonra verese-i merkûmûndan olup Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyûb el-Ensârî (radiye

anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Ali Paşa-i Cedîd mahallesinde sâkin yedinde olup bin üç yüz senesine duhûl eden Mayıs'ın yirmi yedinci günü târihiyle müverreh bir kıt'a tezkire-i Osmanîyesini ibrâz ve irâe eden şahs zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî-i kesân ta'rîfleriyle mu'arrefe olan binti kebîre merkûme Marina meclis-i şer'î şerîf-i hatîr-i lâzımu't-tevkîrde ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mâru'z-zikr Manastır vilâyet-i celîlesine tâbî' nefsi-i Berleb kazâsı hudûdu dâhilinde Cuci çarşısında vâkî' inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb mülk dükkân babam müteveffâ-yı merkûmun sağılığında ile'l-fevt yedinde malı ve mülkü olup ba'de fevt dükkân mahdûd-ı ve mezkûr benimle anam merkûme ve Vasili ve kız karındaşım merkûme Anastasya'dan her birimize mevrûs olmakla dükkân-ı mahdûd-ı mezkûrun müste'cirlerinden müterâkim olan icâresinden benim hisse-i mehâkim-i şer'îyye ve nizâmiyelerle talep ve da'vâya ve ahz ü kabza ve dükkân-ı mahdûd-ı mezkûrda olan hisse-i şâyi'a-i ma'lûmemi semen-i misliyle mahallinde me'mûru huzûrunda âhara bey' ve teslîme ve bey' olunmaz ise icâre misliyle âhara icâre vermeye ve icâre-i mezkûreleri kezâlik ahz ü kabza ve bi'l-cümle makbûzunu bana ırsâl ve îsâle ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i âmmе-i mutlaka-ı sahihe-i şer'îyye ile mâru'z-zikr Laşova karyesinde sâkin tebe'a-i müşârun ileyhânın millet-i merkûmesinden Vangel(وانگل) veled-i Petro'yu kabûlune mevkûfe vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim dedikte gibbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fi 19 Zi'l-ka'de sene 1311

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Muhzır başı el-Hâc Muhammed Emin Efendi ibn-i el-Hâc Muhammed, Toma veled-ii Sometri, Petro veled-i Mihal

Ve gayruhum

Sayfa No:9-10 Belge No:11

KABÛLUNE MEVKÛFE VEKÂLET

Manastır vilâyet-i celîlesi dâhilinde Görice kazâsına tâbii Sul karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Osman Ağa ibn-i Abdullah bin Abdurrahman'ın verâseti sulbî kebîr oğulları Muhammed Hilmi ve Mahmud Nedim ve Faik Efendiler ve sulbîyye kebîre kızları Bahriye ve Hatice Hanımlara münhasır olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrûndan olup Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyûb el-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Câmi' Kebîr mahallesinde vâkı' Mihrişah Vâlide Sultan Hazretlerinin binâ ve ihyâ eylediği imâretinde sâkinler mekteb-i Harbiye-i Şâhâne şâkirdânından mezbûrân Mahmud Nedim ve Muhammed Hilmi Efendiler meclis-i şer'î şerîf-i enverde her biri ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip kazâ-i mezkûre tâbi ve Viran karyesi hudûdu dâhilinde vâkı' inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât arazî-i emîriyyede bir kıt'a tarla pederimiz müteveffâ-yı mezbûrun hayatında ile'l-vefât bâ-tapu taht-ı tasarrufunda olup ba'de vefât bizimle li'l-ebeveyn er ve kız karındaşlarımız mezbûrun Faik Efendi ve Bahriye ve Hatice Hanımlardan her birimize âdiyen ve ahmâsen ba'de'l-intikâl biz ber-vech-i muharrer bi'l-intikâl mutasarrıf olduğumuz tarla-i mahdûd-ı mezkûrda olan birer sehimden iki sehim hisse-i şâyi'amızı mahallinde me'mûru huzûrunda paraya sahib-i arz-ı bedel misliyle âhara ferâğ ve teslîme ve bedelini ahz ü kabza ve makbûzunu bize ve îsâle ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımızdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile mâru'z-zıkr Sul karyesinde sâkin li'l-ebeveyn ammimiz Ebubekir Efendi ibn-i Abdullah'ı kabûlüne mevkûfe vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledik dediklerinde gıbbe't-tasaduku's-şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fi 19 Zilkade sene 1311

Şuhûdu'l-hâl

İsmail Efendi ibn-i Salih, Muhammed Emin Efendi ibn-i Cevad, Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Muhzır başı el-Hâc Muhammed Emin Efendi ibn-i el-Hâc Muhammed

Sayfa No:10-11, Belge No:12

TEREKE

Havâss-ı Refî'a kazâsına muzâfe Sâdâbad karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Hatice Hanım ibneti Hüseyin ibn-i Abdullah'ın verâseti zevc-i metrûku Ahmed Ağa ibn-i Abdullah ile zevc-i mutalliki Muhammed Efendi'nin firâşından hâsılları ve müteveffât-ı mezbûreden mütevelid sadri sağîr oğlu Muhammed Faik ibn-i el-mezbûr Muhammed Efendi'ye münhasır olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra zevc-i mezbûr Ahmed Ağa bi'l-asâle ve sağîr-i mezbûrun bâbası ve velisi mezbûr Muhammed Efendi'nin bi'l-velâye talep ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'ile tahrîr-i sîm-i mecidiyye yirmi kuruş hesabıyla âhara bey' olunan müteveffât-ı mezbûrenin terekesi defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi 13 Zilkade sene 1311

Müsta'mel peştamal 1, silecek 1, çarşaf 1, yazma yastık yüzü 1 =33 kuruş

Sağîr sini 1, tencere 1, tas 1, sahan 2 , ma'a kapak =55 kuruş

Sağîr çamaşır leğeni 1, el leğeni 1 =30 kuruş

Silecek 1, havlu 3, basma entari 4 =30 kuruş

Kadife hırka 1=45 kuruş

Ceket 1, entari 1 =25 kuruş

Entari 1, ceket 1=16 kuruş

Havlu 2, beyaz entari 1, örtü 2, bohça 1, hamam yaygısı 1 =15 kuruş

Sof ferace 1,eteklik 1=20 kuruş

Harir müsta'mel çarşaf 1=20 kuruş

Fotin çift 1, şemsiye 1 =22 kuruş

Hırdavât-ı menzil =20 kuruş

Konsol tabla çift 1, mir'at 1 =65 kuruş

Hırka 1=8 kuruş

Entari 1, ma'a hırda'vât =2 kuruş

Tahta sandık 1=8 kuruş

Penbe şilte 1, yazma yorgan 2, yastık 2 =111 kuruş

Döşek 1, köhne yorgan 1=45 kuruş

Def'a döşek 1=102 kuruş

Sepet sandık 1=6 kuruş

Oda döşemesi 1=70 kuruş

Müteveffât-ı mezbûrenin zevc-i mezbûr Ahmed Ağa zimmetinde mihr-i mü'eccel alacak hakkı olup kabz olunan = 200 kuruş

Sahih

Müteveffât-ı mezbûrenin zevc-i mutalliki Muhammed Efendi zimmetinde mihr-i mü'eccel alacak hakkından sibâkı zimmetinde elyevm alacak hakkı olup kabz olunan = 593 kuruş

Mecmû'ası = 1543 kuruş

Dellâliye-i Eşya = 015 kuruş

=1528 kuruş

Resm-i Kısme = 0037 kuruş

=1491 kuruş

Pul ve Kaydiye =0007 kuruş

Li-taksim-i beyne'l-verese =1484 kuruş

Hisse-i zevc-i mezbûr Ahmed Ağa= 361 kuruş

Hisse-i ibn-i sağır mezbûr Muhammed Faik= 1123 kuruş

Verese-i mezbûrûndan zevc-i mezbûr Ahmed Ağa ber-vech-i bâlâ hisse-i irsiyyesi olan üç yüz altmış bir kuruş zevcesi müteveffîye-yi mezbûrenın terekesinden tamâmen ve kâmilten ahz ü kabz eyledim deyu eylediği ikrâr ve i'tirâfı sağır-i mezbûrun ber-vech-i bâlâ hisse-i irsiyyesi olan bin yüz yirmi üç kuruşu sağır-i mezbûrun nafaka-i âtiyesine harc ve sarf etmek üzere babası ve velîsi mezbûr Muhammed Efendi'ye teslîm olunup ol dahi meblâğ-ı mezkûru tamâmen ve kâmilten bi'l-velâye ahz ü kabz eyledim deyu eylediği ikrâr ve i'tirâfı Kâtîp Muhammed İzzet Efendi inhâsıyla işbu mahalle şerh olundu.

Sayfa No:11-12, Belge No:13

Havâss-ı Refî'a kazâsına muzâfe Sâdâbâd karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Hatice Hanım ibneti Hüseyin bin Abdullah'ın sadri sağır oğlu Muhammed Faik'in babası ve velisi olup mahmûdu'l-hâl idüğü zeyl-i kitapta muharrerü'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık olan işbu bâ'isü'l-kitap pederi mûmâ-ileyh Muhammed Efendi'ye kıbel-i şer'iden me'zûnen mürsel Kâtîp Hâfız Muhammed İzzet Efendi sağır-i mezbûrun vakt-i rüşd ve sedâdına değin emvâlini hıfz ve tesviye-i umûrunu rû'yete izin verdiğini kâtib-i mezbûr mahallinde ketb ü tahrîr ve ma'an meb'ûs-ı rıza-i şer' ile meclis-i şer'e gelip ala vukû'a inhâ ve takrîr itmeğin mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fi 13 Zi'l-ka'de sene 1311

Şuhûdu'l-hâl

Karye-i mezkûr imamı Hâfız Hakkı Efendi ibn-i Ragip, Polis Muhammed Emin Efendi ibn-i Numan, Veysi Ağa ibn-i Ali, Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed

Ve gayruhum

Sayfa No:12, Belge No:14

VASÎ

Havâss-ı Refî‘a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy’de Pîrî Paşa mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan devlet-i aliyye tebe‘asının Yahudi milleti nisvânından Sünbüle(سنبله) binti çuvalcı Avram Veled-i Yantof(يالنطوف)’un sadri sağîr oğlu tahminen sekiz yaşında Avram nâm-ı sağîrin babası ve velîsi ve milleti beyinde müstakîme mahmûdu’l-hâl idüğü zeyl-i vesîkada muharrerü’l-esâmî kesân ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık olan tebe‘a-ı saltanat-ı seniyyenin millet-i merkûmesinden işbu bâ‘isü’l-vesîka fırçacı İsak veled-i Haham Mişoni(ميثوني) oğlu sağîr-i mezbûrun vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûrunu rü’yete ve emvâlini hıfza izin vermeğın mâ vaka‘a bi’t-talep ketb olundu.

Fi 24 Zi’l-ka‘de sene 1311

Şuhûdu’l-hâl

Çerçi Yantof(?) veled-i Avram, Haham Mişon veled-i Mirkado(?)

Ve gayruhum

Sayfa No:12-13, Belge No:15

TEREKE

Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyûb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu’l-Bârî)mahallâtından Baba Haydar mahallesinde Câmi‘ Şerîf sokağında dört numaralı hânede sâkin iken bundan akdem vefât eden asâkir-i bahriyye yüzbaşılardan müteka’id İsmail Ağa ibn-i Abdullah bin Abdurrahman’ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hatice Hâtûn ibneti Süleyman ile sulbî kebîr oğlu Hüsnü Enver Ağa’ya münhasır olduğı bi’l-ihbâr lede’ş-şer‘î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra vârisân-ı mezbûrânın bi’l-ittifâk mezbûrdan talep ve ma‘rifetleri ve ma‘rifet-i şer‘i ile tahrîr ve sim-i mecîdiyye

yirmi kuruş hesabıyla âhara bey‘ ve beyne’l-verese bi’l-farziyyeti’ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksim olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesi defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fi 16 Zi’l-ka‘de sene 1311

Kazmir-i Şerif 1, pantolon 2, bohça 1 = 23 kuruş

Basma kısa hırka 2, entari 2, don 5, gömlek 3, fes 2, bohça 1, ma‘a hırdavât =31 kuruş

Nühâs mangal 1 = 61 kuruş

Kebîr nühâs leğen 1=50 kuruş

Tencere 1, ma‘a kapak sahan 2, ma‘a kapak =30 kuruş

Güğümlük 1, küp 2 =20 kuruş

Semaver 1 =40 kuruş

Kahve değirmeni 1=10 kuruş

Bıçak 1 =3 kuruş

Kahve tepsisi 1, kutu 1, fincan 9, kase 2, kebîr ve sağır tabak 6, ma‘a hırdavat =15 kuruş

Mangal tahtası 1, iskemle 2, şamdan 1, lamba 4 =25 kuruş

Köhne tel dolap 1 = 10 kuruş

Hamur tahtası 1, masa 1, tabla 1, ma‘a hırdavat=20 kuruş

Sağır mir’at 1 =60 kuruş

Çalar saat 1 = 30 kuruş

Çiçeklik çift 1=10 kuruş

Penbe şilte 1, yorgan 1, baş yastığı 1, yüz yastığı 2 = 80 kuruş

SAH

Dokuma döşek 2, penbe şilte 3, baş yastığı 1, yorgan 1 =90 kuruş

Köhne seyf 1 =20 kuruş

Köhne tahta dolap 1, ma'a hırdavat =30 kuruş

Köhne siyah minder 2, siyah duvar yastığı 9, erkân minderi 1 =60 kuruş

Server sandık 1 =70 kuruş

Hasır parçası 5 =150 kuruş

Çözme çarşaf 1=20 kuruş

Gül fidanı adet 100, ma'a hırdavat =80 kuruş

Mecmûası =1038 kuruş

Dellâliyye-i eşya -i mübâya'a =0021 kuruş

Teçhiz ve tekfin =1017 kuruş

= 0100 kuruş

Resm-i kısmet ve kaydiye ma'a pul = 0917 kuruş

= 0027 kuruş

Li't-taksîm beyne'l- verese = 0890 kuruş

Hisse-i ibn-i kebîr mezbûr = 778 kuruş

Hisse-i zevce-i mezbûre =111 kuruş

Verese-i mezbûrân Hatice Hatun ve Hüsnü Enver Ağa'dan her birine ber-vech-i bâlâ hisse-i irsiyyeleri olan cem'an sekiz yüz doksan kuruşu tereke-i müteveffâ-yı

mezbûrdan tamâmen ve kâmilten ahz ü kabz eyledik deyu eyledikleri ikrâr ve i'tirâfları Kâtîp Osman Nuri Efendi inhâsıyla ile işbu mahalle şerh olundu.

Sayfa No:13-14-15, Belge No:16

VEKÂLET

Husûs-ı âti el-beyânın mahallinde ketb ü tahrîri için cânib-i şer'îat-ı garrâdan bi't-talep me'zûnen bi'l-hükm îrsâl olunan Kâtîp Es-Seyyid Hâfız Abdulkadir Efendi medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyûb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Baba Haydar mahallesinde vâkı' El-Hâc Ahmed Efendi merhûmun hayatında sâkin olduğu menzile varıp zeyl-i kitapta muharrerü'l-esâmî müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'î âlî ettikde mahalle-i mezkûrede sâkin iken bundan akdem vefât eden Hürmüz Hanım ibneti El-Hâc Ahmed Efendi ibn-i Mustafa'nın verâseti zevc-i metrûkî Ahmed Efendi ibn-i Mustafa ile li-eb er-karındaşları Mustafa Şefik ve Muhammed Saim Beyler ve li-eb kızkarındaşları Nefise Şahende ve Selma Hanımlara münhasıra ba'dehâ mezbûre Selma Hanım dahi vefât edip verâseti zevc-i metrûkî Hurşit Efendi ibn-i Abdullah ile vâlidesi Fatma Fitnat Hanım ibneti Ahmed ve sadriyye sağîre kızı Suat ve li-ebeveyn erkarındaşları mezbûrân Mustafa Şefik ve Muhammed Saim Beyler ve li-ebeveyn kızkarındaşı mezbûre Nefise Şahende Hanım'a münhasıra olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrûndan mezbûrân Mustafa Şefik Bey ile ve zâtı müslimûn-ı mezbûrûn ta'rîfleriyle mu'arrafe olan Nefise Şahende Hanım meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda mezbûr Muhammed Saim Bey mahzarında ve mezbûrûn Ahmed ve Hurşit Efendiler ve zâtı kezâlik müslimûn-ı mezbûrûn ta'rîfleriyle mu'arrafe olan Fatma Fitnat Hanım'dan her biri hâzıra oldukları halde her biri bi'l-verâse ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip Hüdâvendigâr vilâyet-i celîlesi dâhilinde Mihaliç kazâsı kurrâsından Cinyaz karyesinde Nilüfer nehri kenarında vâkı' inde'l-ahâli ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bedel-i öşrü mukâta'alı bir bâb mülk değirmen arsası yirmi üç bin kırk sehm i'tibarıyla altı bin altı yüz yetmiş sehm hisse-i şâyi'ası müteveffât-ı evvel mezbûrenin hayatında ile'l-vefât yedinde malı ve mülkü olup ba'de vefâtuhâ bizimle erkarındaşımız mezbûr Muhammed Saim Bey ve sağîre-i mezbûre Suat ve

hâzırûn-ı mezbûrûn Ahmet ve Hurşit Efendiler ve Fatma Fitnat Hanım'dan her birimize mevrûs olmakla biz ve hâzırûn-ı mezbûrûn Ahmet ve Hurşit Efendileri ve Fatma Fitnat Hanım'dan her birimiz ber-vech-i muharrer ırsen mâlikleri olduğumuz altı bin altı yüz yetmiş sehm hisse-i şâyi'a-ı mezkûrlarda olan hisse-i şâyi'a-ı ma'lûmemizi işbu hâzır bi'l-meclis Şerif Efendi ibn-i El-Hâc Ahmed yedinden makbûzumuz olan lira-yı Osmanî yüz kuruş hesâbıyla dört bin sekiz yüz kırk kuruşa hâzır-ı mezbûr Şerif Efendi'ye mahallinde ve me'mûru huzûrunda bey' ve teslîme ve sened-i resmîsini bi'l-istihsâl hâzır-ı mezbûr Şerif Efendi'ye i'tâyâ husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllisini ve hâzırûn-ı mezbûrûn Ahmet ve Hurşit Efendiler ve Fatma Fitnat Hanım'dan her birini tarafımızdan vekâlet-i âimme-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile karındaşımız mezbûr Muhammed Saim Bey'i vekîl ve nâib-i menâb-ı nasb ve ta'yîn eylediğimizde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbağî edâya taahhût ve iltizâm eyledim deyu mukırrân-ı mezbûrân Mustafa Şefik bey ve Nefise Şahende Hanım'dan her birinin takrîr-i meşrûhlarını hâzırûn-ı mezbûrûn Ahmet ve Hurşit Efendiler ve Fatma Fitnat Hanım'dan her biri tasdik eylediğini kâtib-i mezbûr mahallinde ketb ü tahrîr ve ma'an meb'ûs-ı iş'ar-ı şer'ile meclis-i şer'a gelip alâ vukû'a inhâ ve takrîr itmeğın mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fi 29 Zi'l-ka'de sene 1311

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Hoca Hâfız Haşım Efendi ibn-i Hâfız İbrahim, İmam el-Hâc Hâfız Muhammed Şiranî Efendi ibn-i İbrahim

Ve gayruhum

Sayfa No:15-16-17, Belge No:17

İSBÂT-I VERÂSET VE VEKÂLET

Nefs-i Şam-ı Şerîf'de (...) mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Hâce Ayşe Hanım ibneti Mustafa bin Abdullah'ın ber-vech-i âti vârisi olduğunu iddi'â eden medîne-i Hazreti Ebâ Eyyûb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından

Câmi‘ Kebîr mahallesinde sâkin (...) merkezi rûsûmat müdiriyyeti aracılardan el-Hâc Nuri Efendi ibn-i Hüseyin meclis-i şer‘î şerîf-i enverde yine medîne-i mezbûre mahallâtından müteveffât-ı mezbûrenın medyûnlarından Kızılmescid mahallesinde sâkin Halil Ağa ibn-i Ahmed müvâcehesinde medîne-i mezbûre mahallâtından Kâsım Çavuş mahallesinde sâkin ve zât-ı zeyl-i kitapta muharrerü‘l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrafe olan İfakat Hanım ibneti İsmail hâzıra olduğu halde üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm edip müteveffât-ı mezbûre Hâce Ayşe Hanım benim vâlidem müteveffîye Zehra Hanım ile kız karındaşları ve hâzıra-i mezbûre İfakat Hanım’ın pederi müteveffâ-i mezbûr İsmail ile kezâlik kız karındaşları olup babaları ismi mezbûr Mustafa ve dedeleri ismi mezbûr Abdullah vâlideleri ismi Hatice Hâtun ibneti Muhammed ve maskat-ı re’sleri Eyüp’de Düğmeciler mahallesi olmakla ol vecihle verâseti zevi‘l-imam cihetinden benimle hâzıra-i mezbûre İfakat Hanım ve farziyet cihetinden müteveffât-ı mezbûrenin zevc-i metrûki sâlifü‘l-beyân Şam-ı Şerîf’te sâkin gâ‘ib ani‘l-beled-i sâbık arazi me‘mûru Halil Efendiden her birimize münhasıra ve bizden gayri vârisi ve terekesine müstehak âharı olmamakla hâilem ve mûrisimiz müteveffât-ı mezbûre Hâce Ayşe Hanım’ın hayatında cihet-i karz-ı şer‘iden mezbûr Halil Ağa zimmetinde alacak hakkı olan altı kuruşu kable‘l-ahz ve‘l-istîfâ vefât edip meblâğ-ı mezkûr altı kuruşu benimle hâzıra-i mezbûre İfakat Hanım ve zevci gâib-i mezbûr Halil Efendi’den her birimize mevrûs olmakla meblâğ-ı mezkûr altı kuruşdan benimle hâzıra-ı mezbûre İfakat Hanım’dan her birimizin hisse-i irsiyyemiz olan üç kuruş ben ve hâzıra-ı mezbûrenin tasdîkiyle ma‘an medyûn-ı mezbûr Halil Ağa’dan hâlen talep ederiz sual olunup bize edâ ve teslîme mezbûr Halil Ağaya tenbîh olmak murâdımızdır deyu da‘vâ ettikde mezbûr Halil Ağa dahi cevabında cihet-i mezkûreden müteveffât-ı mezbûre zimmetinde ol mikdar kuruş deynî olduğunu ikrâr ve i‘tirâf edip lâkin müdde‘î mezbûr el-Hâc Nuri Efendi ve hâzıra-ı mezbûre İfakat Hanımların her birinin verâset-i müdde‘âlarını inkâr edecek müdde‘î mezbûr Nuri Efendi ve hâzıra-i mezbûre İfakat Hanım’dan her birinin ber- minvâl-i muharrer müdde‘âlarına mutâbık beyyine talep olundukta evvelâ bâ-varaka-i mestûre sâlifü‘z-zikr Kâsım Çavuş mahallesi imamı Hâfız Ali Efendi ibn-i El-Hâc Hâfız Râkım ve muhtâr-ı evvel el-Hâc Aşir Efendi ibn-i Hâfız Şükrü ve muhtâr-ı sâni Ahmed Efendi ibn-i el-Hâc Hüseyin nâm kimesnelerden sirran ve ba‘dehû mezbûrûn ile mahalle-i mezkûr ahâlilerinden

rûsûmât me'mûrlarından Ahmet Efendi ibn-i Osman ve Abdulkadir Efendi türbedârı Saadeddin Efendi ibn-i İsmail ve manav esnâfindan Bahâddin Ağa ibn-i Mustafa'dan alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlu's-şehâde idükleri ihbâr olunan her biri Kasım Çavuş mahallesi ahâlilerinden kahveci el-Hâc Hüsnü Ağa ibn-i Osman bin Ahmed ve tebâ'adan zenci Said ağa ibn-i Abdullah bin Abdurrahman nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-müvâcehe ber-nech-i şer'î isbât itmeğin mücebince müdde'î mezbûr el-Hâc Nuri Efendi ile hâzıra-i mezbûre İfakat Hanım ve gâib-i mezbûr Halil Efendi'den her birinin verâsetlerini ba'de'l-hükm ve't-tenbîh mezbûre İfakat Hanım meclis-i şer'î şerîf-i enverde mezbûr el-Hâc Nuri Efendi mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip müteveffât-ı mezbûre Hâce Ayşe Hanım'ın hîn-i vefâtında sâlifü'l-beyân Şam-ı Şerîf'de yanında mevcûd olup benimle mezbûr el-Hâc Nuri Efendi ve gâib-i mezbûr Halil Efendi'den her birimize mevrûs olan bi'l-cümle terekesine vâzı'ul-yed olanlardan ve zimem-i nâsda olan hukûkunu dahi benden hisse-i irsiyye-i ma'lûmemi cem'î mehâkim-i şer'iyye ve nizâmiyyelerin her bir kısmında müdde'î ve müdde'â aleyhi sıfatıyla bidâyeten ve istînafen ve temyîzen taleb-i davâyâ ve ahz ü kabza ve istihlâf-ı tahlîfe ve şühûd istimâ'ına ve icâbı halinde sulh ve ibrâya sâlifü'z-zikr Şam-ı Şerîf'de mevâzî'-i müte'addide-i ma'lûmede vâkî' ve her biri inde'l-ahâlî ve'l-cîran ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât el-müstağni ani't-ta'rîf çend kıt'a mülk-i menzil ve çend kıt'a mülk-i dekâkinden her biri müteveffât-ı mezbûrenin hayatında ile'l-vefât yedinde malı ve mülkü olup ba'de vefâtuhâ benimle mezbûr el-Hâc Nuri Efendi ve zevci gâib-i mezbûr Halil Efendi'den her birinde mevrûs olmakla menzil ve dükkân-ı mahdûd-ı mezkûrlarda olan hisse-i irsiyye-i ma'lûmemi semen-i misilleriyle mahallinde me'mûru huzûrunda bey'e ve bey' olunmaz ise icâre-i misilleri ile âhara icâre ve bi'l-cümle makbûzunu bana irsâl ve îsâle menzil ve dükkân-ı mezkûrlara âhar kimesneler taraflarından müdâhele vâkî' olacak olur ise müdâhale-i vâkıâdan men'ini ve aleyhime her nev'î ikâme-i da'vâ vukû' bulur ise redd-i cevâba ve husûmete ve'l-hâsıl tahaddüs edecek kâffe-i husûsatımın rû'yetine ve husûsat-ı mezkûrların mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile mezbûr el-Hâc Nuri Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb-ı nasb ve ta'yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini

kemâ- yenbegî edâya ta‘ahhüd ve iltizâm eyledim dedikde gıbbe’t-tasdîki’ş-şer‘î mâ vaka‘ bi’t-talep ketb olundu.

Fi gurre-i Zi’l-hicce-i Şerîfe sene 1311

Şuhûdu’l-hâl

Muhzırân

Sayfa No:17-18, Belge No:18

VASÎ

Havâss-ı Refî‘a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy’de el-Hâc Şaban mahallesinde otuz dokuz numaralı hânede mütemekkin iken bundan akdem fevt olan devlet-i aliyye tebe‘asının Yahud milletinden tenekeci Nesim(نسيم) David veled-i İsrail veled-i Etam’ın sadriyye sağîre kızları tahminen on altı yaşında Mezalto(مزالتو) ve dokuz yaşında Vide(ويدة) ve altı yaşında Sara ve dört yaşında Saltana’nın(سلطانة) vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına bir vasî nasbî lâzım ve mühim olmağın sağîrât-ı mezbûrâtın anaları olup millet-i beyninde müstekîme ve her vechle vesâyet-i uhdesinden gelmeye kâdire idüğü zeyl-i vesîkada muharrerü’l-esâmî kesân ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık ve mahallesi tarafından mevrûd bir kıt‘a ilm ü haberden dahi müstebân olan tebe‘a-ı saltanat-ı seniyyenin millet-i merkûme nisvânından işbu bâ‘isetü’l-vesîka şahs-ı kesân-ı merkûmûn ta’rîfleriyle mu‘arrefe Yaşova (ياشوه)bint-i David’in sağîrât-ı merkûmâtın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına rü’yete kibel-i şer‘îden vasî nasb ve ta’yîn olundukda ol dahi vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ yenbağî edâya taahhüd ve iltizâm itmeğın mâ vaka‘a bi’t-talep ketb olundu.

Fi gurre-i Zi’l-hicce-i Şerîf sene 1311

Şuhûdu’l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Muhzır başı el-Hâc Muhammed Emin Efendi ibn-i el-Hâc Muhammed, Haham Samuel veled-i Avram, Haham başı veled-i Karmador

Ve gayruhum

Sayfa No:18, Belge No:19

VASÎ

Havâss-ı Refî'a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy'de Keçeci Pîrî mahallesinde Harab Çeşme sokağında elli sekiz numaralı hânede mütemekkin iken bundan akdem fevt olan devlet-i aliyye tebe'asının Yahud milletinden manifaturacı David veled-i Aron'un(ارون) sulbî sağır oğulları tahminen on iki yaşında Yasef ve on bir yaşında Mison (ميثون) ve on yaşında ve biri on iki yaşında sulbîyye sağıre kızları İster ve Saltana'nın(سلطانة) vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarına bir vasî nasb lâzım ve mühim olmağın anaları olup millet-i beyninde müstakîme ve her vechle vesâyet uhdesinden gelmeye kâdire idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî kesân ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık ve mahallesi tarafından mevrûd bir kıt'â ilm ü haberden ve dahi müstebân olan tebe'a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkûme-i nisvânından işbu bâ'isetu'l-vesîka şahs-ı kesân merkûmûn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Sare bint-i Yasef merkûmun vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarını rû'yete kıbel-i şer'iden vasî nasb ve ta'yîn olundukda ol dahi vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbağî edâya taahhüd ve iltizâm itmeğın mâvaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fi gurre-i Zi'l-hicce sene 1311

Şuhûdu'l-hâl

Kezâ şâhidûn-ı sabikûn

Sayfa No:18-19, Belge No:20

KABÛLUNE MEVKÛFE VEKÂLET

Kastamonu vilâyet-i celîlesi dâhilinde nefsi Sinop sancağında sâkin iken bundan akdem fevt olan devlet-i aliyye tebe‘asının Rum milletinden keresteci Aleks veled-i Lefter veled-i Piraşko(براشكوه)’nun verâseti her biri tebe‘a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkûmesinden zevce-i metrûkesi Astorini(استورينس) binti Niyaki(نياكي) ve anası Mariko binti Piraşko ve li-ebeveyn er-karındaşları Sava ve Hristo ve li-ebeveyn kızkarındaşı Elisavi’ye (اليساوي)münhasır olduğu bi’l-ihbâr lede’ş-şer‘î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i merkûmûndan olup İstanbul hısn-ı ebvâbından Balat hâricinde Karabaş mahallesinde Balat iskelesinde sâkin kebîr-i merkûm Sava meclis-i şer‘î hatîr lâzımı’t-tevkîrde bi’l-verâse ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mûrisim müteveffâ-yı merkûmun hîn-i fevtinde yanında mevcûd bi’l-cümle terekesine vâzı‘u’l-yed olanlardan zimem-i nâsda olan hukûkunu ashâbından hisse-i ırsiyye-i ma‘lûmemi mahallinde mehâkim-i şer‘iyye ve nizâmiyyelerde müdde‘î ve müdde‘â aleyhi sıfatıyla bidâyeten ve istînâfen ve temyîzen ve i‘âdeten ve tashîhen talep ve da‘vâya ve lede’l-iktizâ sulh ve ibrâya ve kendi imzasıyla müsted‘iyyât-ı ve levayih-i tanzîmiyle takdîmine ve istihlâf-ı tahlîfe ve şuhûd istimâ‘ına ve aleyhime âhar kimesneler tarafından her nev‘î ikâme-i da‘vâ olunur ise de cevâba ve husûmete ve hisse-i ırsiyye-i ma‘lûmemi ahz ü kabza ve bi’l-cümle makbûzunu bana ırsâl ve îsâle ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine mâru’z-zikr sancak-ı mezkûrda sâkin tebe‘a müşârun ileyhânın millet-i merkûmesinden Iraklı keresteci Mirudi(ميرودي) veled-i Dimitri’yi tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile kabûlune mevkûfe vekîl ve nâib-i menâb-ı nasb ve ta‘yîn eyledim dedikde gıbbeti’t-tasdîki’ş-şer‘î mâ-vaka‘a bi’t-talep ketb olundu.

Fi 5 Zi’l-hicce sene 1311

Şuhûdu’l-hâl

Muhzırân, Eskici Taşo veled-i Petro, Yorgi veled-i Anton, Muhtar Serandi veled-i Antaşı

Ve gayruhum.

Sayfa No:19-20, Belge No:21

KABÛLUNE MEVKÛFE VEKÂLET

Nefs-i Bağdad Behişt-i Âbâd vilâyet-i celîlesinde altıncı ordu-ı hümâyûnu livâsı iken bundan akdem vefât eden Ahmed Paşa ibn-i Abdullah bin Abdurrahman'ın sulbî sağır oğlu Ali Bey'in vâlidesi olup medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyûb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Câmi' Kebîr mahallesinde sâkin nefsinde aslı ve oğlu sağır-i mezbûrun vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûrunu rû'yete bâ-hüccet-i şer'îyye mansûbe vasî zât-ı zeyl-i kitapta muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Hatice Hayriye Hanım ibneti Ahmed meclis-i şer'î şerîf-i enverde bi'l-asâle ve bi'l-vesâye ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip oğlum mezbûr Ali Bey'in pederi müteveffâ-yı müşârun ileyhden mevrûs malından bi'l-vesâye gâibûn-ı ani'l-beled vilâyet-i müşârun ileyhde sekeneler Cemîlzâde fazîletli Muhammed ve karındaşı Mustafa Efendiler ile sâir kimesnelere idâne ve teslim eylediğimde onlar dahi istidâne ve kabz ve umûrlarını sarfla istihlâk eyledikleri mebâliğ-i ma'lûme ve rub'u mülzem ile cihet-i deyn-i şer'îden müstakillen kendi istihkâkım olan mebâliğ-i ma'lûme-i gâibûn-ı mezbûrûn zimmetlerinde alacak hakkımız olmakla benimle vasî olduğum sağır-i mezbûrun her birimizin alacak hakkımız olan mebâliğ-i ma'lûmemi gâibûn-ı mezbûrûndan cemî' mehâkim-i şer'îyye ve nizâmiyyelerin her bir kısmında müdde'î ve müdde'â aleyh sıfatıyla bidâyeten ve istînâfen ve temyîzen ve i'âdeten talep ve da'vâya ve ahz ü kabza ve bi'l-cümle makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve şuhûd istimâ'ına ve istihlâf-ı tahlîfe tebliğ ve tebliğâ ve her nev'î aleyhime ikame-i da'vâ vukû bulur ise cemî' mehâkimde redd-i cevâba ve husûmete ve müdâfa'aya ve vaz'ı hâcz ve fekke muhâsebe-i rû'yetine gâibûn-ı mezbûrûnun emlaklarını terhîn ile tecdîd-i idâne icrâsına ve hükümetçe akçe kefiline ve her türlü kendi imzasıyla levâyıh

tanzîmiyle takdîmine ve nasb-ı mümeyyiz ve azline ve kâffe-i mu‘âmelenin îfâsına ve iştika ale’l-ahkâm ve i‘tirâz a‘le’l-hükm ve’l-gayr ve’l-hâsıl tahaddüs edecek kâffe-i husûsatının rü’yetine ve husûsat-ı mezkûrların mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan bi’l-asâle ve bi’l-vesâye velâyet-i müşârun ileyh hânedânından Rub’zade Mahmud Bey ibn-i Muhammed icâbı halinde âharı tevkîle me’zûn olduğu halde kabûlüne mevkûfe vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta‘yîn eyledim dedikte gibbe’t-tasdîki’ş-şer‘î mâ-vaka‘a bi’t-talep ketb olundu.

Fi 6 Zi’l-hicce sene 1311

Şuhûdu’l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Muhammed Emin Ağa ibn-i İbiş, Asâkir-i Şâhâne binbaşlarından doktor rif‘atlı Cemal Bey ibn-i Muhammed

Ve gayruhum.

Sayfa No:20-21, Belge No:22

VEKÂLET

Ma‘mûreti’l-aziz vilâyet-i celîlesi dâhilinde nefsi-i Arapkir kazâsı mahallâtından Osman Paşa mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Koca Ağazade Halil Efendi ibn-i Muhammed bin Ali’nin verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Aişe Hâtun binti Abdullah ile sulbî kebîr oğulları Hüseyin Hüsnü ve Ahmed Muhammed Efendilere münhasır olduğu bi’l-ihbâr lede’s-şer‘î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra mezbûrân Hüseyin Hüsnü ve Ahmed Muhammed Efendiler meclis-i şer‘î şerîf-i enverde karındaşları mezbûr Muhammed Efendi mahzarında her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip sâlifü’z-zikri Osman Paşa mahallesinde her biri mevâzi‘i mansûre-i ma‘lûmede vâkı‘ ve her biri inde’l-ahâlî ve’l-cîrân ma‘lûmu’l-hudûd ve’l-müştemilât el-müstağni ani’t-ta‘rîf bir bâb mülk menzil ve iki kıt‘a mülk bahçeden her biri pederimiz ve mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûrun hayatında her biri yedinde malı ve mülkü olup ba‘de vefâta bizimle karındaşımız mezbûr Muhammed Efendi ve

vâlidemiz mezbûre Aişe Hâtundan her birimize mevrûs olmakla biz ber-vech-i muharrer mâlikleri olduğumuz menzil ve bahçe-i mahdûde-i mezkûrelerde olan hisse-i ırsiyye-i ma'lûmemizi mahallinde me'mûru huzûrunda semen-i misilleriyle âhara bey' ve teslîme ve semen-i mezkûrları ahz ü kabza ve makbûzunu bize irsâl ve îsâle ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımızdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile karındaşımız mezbûr Muhammed Efendi'yi vekîl ve nâib -i menâb nasb ve ta'yîn eylediğimizde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzîmesini kemâ yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledim dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ-vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fi 24 Zi'l-hicce sene1311

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Feshâne âmire-i ketebesinden Ali Efendi ibn-i Süleyman

Ve gayruhum

Sayfa No:21-22, Belge No:23

VEKÂLET

Tahakkuk-ı inde şer'iyye binâen husûs-ı âti el-beyânın mahallinde ketb ü tahrîr için cânib-i şer'îat-ı garrâdan bi't-talep me'zûnen bi'l-hükmi irsâl olunan Kâtîp es-Seyyid Hâfız Abdulkadir Efendi Havâss-ı Refî'a kazâsına muzâf kasaba-i Hasköy'de Turşucu mahallesinde vâki' İtalya tebe'asının Yahudi milletinden Naim Nizosana(نيزوسانة) veled-i İsak'ın mutasarrıf olduğu menzile varıp zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî kesân müvâcehelerinde akd-i meclis-i şer'î âlî ettikde İstanbul'da Seferikoz mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan devlet-i aliyye tebe'asının Yahudi milletinden Avram veled-i Nesim(نسيم)veled-i Mosi'nin(موصى)verâseti her biri tebe'a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkûmesinden zevce-i metrûkesi Klara binti Yasef ve sulbîyye kebîre kızları Didedaver(ديدهداه) ve li-ebeveyn er-karındaşları Salamon ve Pakdaçiya(پاقداجية) münhasıra ba'dehû merkûme Avram dahi fevt olup

verâseti her biri teb'a devlet müşârun ileyhânın millet-i merkûmesinden sadriyye sağîre kızı Mirkada(ميرقادة) binti Avram ve anası merkûme Klara ve li-ebeveyn kızkarındaşı merkûme Dide'ye münhasıra ba'dehû merkûm Salamon dahi fevt olup verâseti her biri teb'a müşârun ileyhânın millet-i merkûmesinden zevce-i metrûkesi Saltana(?) binti Yasef ile sulbîyye kebîre kızları Mezaltan ve Rahil ve Refika ve li-ebeveyn er-karındaşı merkûm Pakdaçiya(?) münhasır olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i merkûmûndan olup menzil-i mezkûrda sâkin merkûm Pakdaçiya(?) meclis-i ma'kûd-ı mezkûrede ikinci daire-yi belediyye tahsildârı Muhammed Efendi ibn-i Ali mahzarında her birinin şahısları kesân-ı merkûmun ta'rîfleriyle mu'arrefeler olan merkûmât-ı Saltana ve Mezaltan(مزالطون) ve Rahil(راخل) ve Refika'dan(رفقة) her biri hâzıra oldukları halde bi'l-verâse ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip her biri salifu'l-beyân Seferikoz mahallesinde Fener caddesinde vâkî' ve her biri inde'l-ahâlî ve'l-cîran ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât yüz on dört numaralı bir bâb sırf mülkü menzil arsası altı sehm i'tibarıyla bir sehm i hisse-i şâyi'ası ve yüz on altı ve yüz on sekiz numaralı bir mağaza ve bir odaya müştemil bir bâb şerbethâne derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf şerbethâne gediği ta'bîr olundu sarf-ı mülk-i velâyet-i lâzîme-i ma'lûme yüz yirmi sehm itibarıyla kırk sehm hisse-i şâyi'asından her biri müteveffâ-yı ol merkûmun sağlığında ile'l-fevt yedinde malı ve mülkü olup ba'de fevte benimle merkûmetân Klara ve Dide ve hazerât-ı merkûmât-ı Saltana ve Mezaltan ve Rahil ve Refika'dan her birimize mevrûs olmakla ben ve hazerât-ı merkûmât Saltana ve Mezaltan ve Rahil ve Refika'dan her birimiz ber-vech-i muharrer ırsen mâlikleri olduğumuz bir sehm hisse-i şâyi'a arsa ve kırk sehm hisse-i şâyi'a gedik-i mezkûrlarda olan hisse-i irsiyye-i ma'lûmemizi bâb-ı seraskeri muhâsebât-ı dairesi ikinci şubesi kalem-i hulefâsından işbu hâzır-ı bi'l-meclis Muhammed Ziya Bey ibn-i Aziz 'in malından makbûzumuz olan kırk aded lira-yı Osmânî mukâbelesinde hâzır-ı mezbûr Muhammed Ziya Bey bey' ve teslîme ve husûs-ı mezkûrların mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine âharı dahi tevkîle me'zûn olduğu halde beni ve hâzırât-ı merkûmat-ı Saltana ve Mezaltan ve Rahil ve Refika'dan her birimiz tarafımızdan vekâlet-i âmmе-i mutlaka-i sahîha şer'îyye ile mezbûr Muhammed Ali Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eylediğimizde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzîmesini kemâ yenbağî

edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledi deyu mukırr-ı merkûm Pakdaçiya'nın bi'l-cümle takrîr-i meşruhunu hâzerat-ı merkûmâtın Saltana ve Mezalton ve Rahil ve Refika'dan her biri tasdik eylediklerini kâtîb-i mezbûr mahallinde ketb ü tahrîr ve ma'an meb'ûs-ı umena şer'ile meclis-i şer'a gelip âlâ vukû'â inhâ ve takrîr itmeğın mâ-vaka'a bi't-talep ketb olundu

Fi 28 Zilhicce sene 1311

Şuhûdu'l-hâl

Yazıcı cemaat başı Mosilveled-i Hacim, Komisyoncu (...) veled-i İsrail, Manifaturacı İshak Zarko veled-i Misona, (...) Nesim İsak veled-i Markador, Seferikoz mahallesi imamı Hâfız Halif Hilmi Efendi İbn-i İbrahim

Ve gayruhum.

Sayfa No:22-23, Belge No:24

İSBÂT-I VERÂSET

Kaydı ihrâç olunmuştur. Fi 28 Zi'l-hicce sene 1313

Vilâyet-i Anadolu'da Alanya kasabası ahâlisinden olup Kahire-i Mısır vilâyeti dâhilinde Malovi(?) kasabası sâkinlerinden iken bundan akdem vefât eden Muhammed Efendi ibn-i Abdulhalim bin Mahmud'un ber-vech-i âtî vâris olduğunu iddiâ eden kasaba-i mezkûr ahâlisinden olup medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyûb El-Ensârî mahallâtından Kâsım Çavuş mahallesinde Âşir Efendi'nin hânesinde misafiren sâkin Hüseyin Hasan Efendi meclis-i şer'î şerîf-i el-enverde müteveffâ-yı mezbûrun medyûnlarından yine medîne-i mezbûr mahallâtından Kızılmescid mahallesinde sâkin Halil Ağa ibn-i Ahmed mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip müteveffâ-yı mezbûr Muhammed Efendi benim li-ebkarındaşım olup ve gâibe-i ani'l-beled kasaba-i mezkûrede sâkine Azize Hanım ibnet-i Abdullah zevce-i menkûhe-i metrûkesi olmakla babamız ism-i mezbûr Abdulhalim ve dedemiz ism-i mezbûr Muhammed ve benim vâlidem ism-i Hanife Hâtûn ibnet-i İshak ve karındaşım müteveffâ-yı mezbûrun vâlidesi ism-i Fatıma Hâtûn ibneti Abdullah maskat-ı re'slerimiz salifu'l-beyan

Alanya kasabası olup ol vechle karındaşımız müteveffâ-yı mezbûrun verâseti benimle zevcesi gâibe-i mezbûre Azize Hâtun'a münhasır olmakla bizden gayri vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olmadığından mûrisim müteveffâ-yı mezbûrun ve mezbûr Halil Ağa ve zimmetinde cihet-i karzdan alacak hakkı olan dört kuruşu kable'l-ahz ve'l-ifâ vefât edip meblâğ-ı mezkûr benimle zevcesi gâibe-i mezkûre Azize Hanım'dan her birimize mevrûs olmakla meblâğ-ı mezkûr dört kuruşdan benim hisse-i ırsiyyeme isâbet eden üç kuruşu mezbûr Halil Ağa'dan bi'l-verâse talep ederim suâl olunup bana teslîme mezbûr Halil Ağa'ya tenbîh olunmak murâdımdır deyu ba'de'd-da'vâ ve's-suâl mezbûr Halil Ağa dahi cevâbında cihet-i mezkûrdan müteveffâ-yı mezbûre zimmetinde ol miktar kuruş deyn olduğunu tav'an ikrâr lâkin müdde'î mezbûr Hüseyin Hasan Efendi'nin mâ' adâ verâset-i müdde'âsını inkâr edecek müdde'î mezbûr Hüseyin Hasan Efendi ber-minvâli muharrer da'vâ-i mezkûruna mutâbık beyyine talep olundukta mezbûr Hüseyin Hasan Efendi'ye ber-minvâl meşrûh-ı verâset müdde'âsını devren usûl-ı mevzû'asına tatbîken bâ-varaka-i mestûre sâlifü'l-beyân Kasım Çavuş mahallesi İmamı Hâfız Ali Efendi ibn-i el-Hâc Hâfız Râkım ve muhtâr-ı sâni Ahmed Efendi ibn-i el-Hâc (...) sirran ve ba'dehû mezbûrân ile mahalle-i mezkûr bekçisi Edhem Ağa ibn-i Ahmed ve kahveci Muhammed Ağa ibn-i Ahmed Vefâ ve Bahaddin Ağa ibn-i Mustafa'dan alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlu's-şehâde eyledikleri ihbâr olunan sâlifü'z-zikr Kâsım Çavuş mahallesi muhtâr-ı evvel Muhammed Âşir Efendi ibn-i el-Hâc Hâfız Şükrü ibn-i Hasan ve el-Hâc Hasan Ağa ibn-i Osman bin Abdullah ile bi'l-müvâcehe ber-nech-i şer'î isbât eylemeğin mûcebince müdde'î mezbûr Hüseyin Efendi ile gâibe-i zevce-i mezbûrenin verâsetlerine ba'de'l-hükm ve't-tenbîh mâ-vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fi 29 Zi'l-hicce sene 1311

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır başı el-Hâc Emin Ağa, Hasan Ağa

Ve gayruhum

Sayfa No:23-24, Belge No:25

İDÂNE

İstanbul'da Küçükpazar civârında Hoca Hayreddin mahallesinde sâkin berber Hüseyin Ağa ibn-i Muhammed meclis-i şer'î şerîf-i el-enverde medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyûb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Merkez Efendi mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Muhammed Ârif Dede Efendi ibn-i el-Hâc Muhammed Ârif'in sulbî sağîr oğlu Muhammed Said ve sulbîyye sağîre kızları Fâtımatü'z-Zehra'nın vâlideleri ve bâ-hüccet-i şer'îyye mansûbe vasîleri Hanife Hâtûn ibneti Abdullah tarafından husûs-ı âtî'l-beyânda vekîl-i müseccel-i şer'îyyesi duyûn-ı umûmiyye muhâsebe odası hulefâsından Muhammed Bahaeddin Efendi ibn-i Muhammed Arif mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip vekîl-i mezbûr Muhammed Bahaeddin Efendi müvekkilesi mezbûre Hanife Hâtûn'un vasîleri olduğu sağîrân-ı mezbûrânın pederleri müteveffâ-yı mezbûrun mevrûs ve müşterek mallarından bana lira-yı Osmanî yüz kuruş hesabıyla altı bin kuruş idâne ve teslim eylediğinden ben dahi yedinden istidâne ve kabz ve umûruma sarfla istihlâk etmemle meblâğ-ı mezkûr ile semeni işbu târih-i kitaptan beş sene tamâmına değin mü'eccel ve mev'ûduna sağîrân-ı mezbûrânın mansûb ve müşterek mallarından vekîl-i mezbûr Muhammed Bahâeddin Efendi yedinden iştirâ ve kabz eylediğim iki aded hilâl-i koyun saati zimmetinden dahi üç bin altı yüz kuruşun ciheteyn-i mezkûreteynden cem'an dokuz bin altı yüz kuruş zimmetinde sağîrân-ı mezbûrâna vâcibu'l-edâ ve lâzimu'l-kazâ sahîhen deynim olup meblâğ-ı mecmû'-ı mezkûr deynim mukâbilesinde mâru'z-zikri Hoca Hayreddin mahallesinde vâkı' inde'l-ahâlî ve'l-cîran ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb berber dükkânı derûnunda mevcûde merhûm ve mağfurun leh cennetmekân Firdevs-i âşiyân Sultan Mahmud Hân-ı sanî gedikâtında beyne'l-esnâf berber gediği ta'bîr olunur vakf-ı âlâtî lâzime-i ma'lûme-i parayı mütevellî sağîrân-ı mezbûrâna ferâğ bi'l-vefâ tarîki üzere ferâğ ve ba'de't-tahliyeti's-şer'îyye teslim eylediğimde vekîl-i mezbûr Muhammed Bahâeddin Efendi dahi sağîrân-ı mezbûrân için bir vekâle teferruğ ve tefevvuz ve kabz ve kabûl ettikten sonra meblâğ-ı mecmû'-ı mezkûr dokuz bin altı yüz kuruşu senesi hitâmında edâ edemez isem gedik-i mezkûr-ı ba'de'l-müzâyede bedel-i misilliyle parayı mütevellî âhara ferâğ ve teslim ve kabz-ı bedele ve bi'l-cümle makbûzundan deyn-i mezkûRumu edâya ve fazla kalır ise bana

red ve teslîme nâkıs kalır ise bana rucû'a küllemâ uzletin fait vekîl-i mefhûmu üzere azl ü in'izalden mesune ve akd-i zimmetine meşrûta-i vekâlet devriyye-i sahîha-i şer'îyye ile mezbûr Muhammed Bahaeddin Efendi'yi tarafımdan vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eylediğimden ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledim dedikte gıbbe't-tasdîki's-şer'î İstanbul'da Çarşı-ı Kebîr'de Çukurhan'da on altı numaralı mağazada sâkin astarcı Hacı Mustafa Efendizâde Mustafa Efendi han-ı mezkûrda dokuz numaralı mağazada sâkinler Karakûlahzâde el-Hâc Muhamed Efendi ibn-i Mustafa ve Ali Ağaoğlu Ebubekir Kâsım Efendi meclis-i şer'î şerîf-i el-enverde vekîl-i mezbûr Muhammed Bahâeddin Efendi mahzarında her biri ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mukırr-ı medyûn-ı mezbûr Hüseyin Ağa'nın zimmetinde sağîrân-ı mezbûrâna edâsı vâcib-i deyni olan meblâğ-ı mecmû'-ı mezkûr dokuz bin altı yüz kuruşu tarafından bi'l-emri ve'l-kabûl kefâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile her birimiz başka başka kefil-i bi'l-mâl ve zâminler olup ve her birimiz cihet-i kefâletten âharın zimmetine lâzım gelen meblâğa dahi kezâlik bi'l-emri ve'l-kabûl kefil-i bi'l-mâl ve zâminleriz dediklerinde gıbbe't-tasaduku's-şer'î mâ-vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fi 21 Zi'l-hicce sene 1311

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Muhzır başı el-Hâc Muhammed Emin Ağa bin el-Hâc Muhammed, Kassâm-ı askeri mahzarâtından Râşit Ağa bin İbrahim Edhem

Ve gayruhum

Sayfa No:24, Belge No:26

VASÎ

Havâss-ı Refî'a kazâsına muzâfe Sâdâbâd karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Beylerbeyi kasr-ı Hümayûnu bekçiliğinden tekâ'ud el-Hâc Ahmed Efendi ibn-i Ahmed bin Abdullah'ın sulbiyye sağîre kızları tahmînen yedi yaşında Sıdika ve beş yaşında Ferah'ın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarını rü'yete kibel-i

şer'iden bir vasî nasb-ı lâzım ve mühim olmağın emanet ile mevsûfe ma'rûfe ve sıyânet ile mevsûfe ve her vech ile vesâyet uhdesinden gelmeğe kâdire idüğü zeyl-i kitapta muharreru'l-esâmî müslimîn haberleriyle zâhir ve karye-i mezkûre tarafından mevrûd bir kıt'a ilm ü haberden her müstebân olan sağîretân-ı mezbûretânın halaları olup zât-ı müslimûn-ı mezbûrun ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Hatice Hanım ibneti Süleyman'ı sağîretân-ı mezbûretânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarını rü'yete kıbel-i şer'iden vasî nasb ve ta'yîn olundukta ol dahi vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmeğın mâ-vaka'a bi't-talep ketb olundu. .

Fi 29 Zi'l-hicce sene 1311

Şuhûdu'l-hâl

Bahçıvan Ali Efendi ibn-i Veliüddin, Süleyman Behçet Efendi ibn-i Şemseddin, Hoca Hâfız Muhammed Haşım Efendi ibn-i Hâfız İbrahim, İmam Hâfız İsmail Hakkı Efendi ibn-i Hâfız Ragıb, İbrahim Ağa ibn-i Ali, Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed

Ve gayruhum

Sayfa No:24-25 Belge No:27

KABÛLUNE MEVKÛFE VEKÂLET

Fi'l-asl vilâyet-i Anadolu'da Alanya kasabası ahâlisinden olup Mısır Kahire vilâyet-i celîlesi mülhakâtından Malovi(?) kasabasında sâkin iken bundan akdem vefât eden Muhammed Efendi ibn-i Abdulhalim bin Mahmud'un verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Azize Hâtûn ibneti Abdullah ile li-eb er-karındaşı Hüseyin Hüsnü Efendi ibn-i el-mezbûr Abdulhalim münhasıra olduğı bi'l-ihbar lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrândan) olup medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyûb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Kâsım Çavuş mahallesinde vâki' Aşır Efendi hânesinde misafiren sâkin Hüseyin Hasan Efendi meclis-i şer'î şerîf-i el-enverde ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mûrisim müteveffâ-yı mezbûrun hîn-i vefâtında yanında mevcûd bi'l-cümle terekesi mâru'z-zikr Malovi(?) kasabasında her

biri mevâzî-i müte‘addide-i ma‘lûmede vâkı‘ ve her biri inde’l-ahâli ve’l-cîran ma‘lûmu’l-hudûd ve’l-müştemilât çend kıt‘a mülk menzil ve çend kıt‘a mülk tarladan her biri mûrisim müteveffâ-yı mezbûrun hayatında ile’l-vefât yedinde malı ve mülkü olup ba‘de vefâta benimle zevcesi mezbûre Azize Hâtûn’dan her biri mevrûs olup müteveffâ-yı mezbûrun metrûke-i mezkûresine ve menzil ve tarla-yı mahdûd-ı mezkûrlardan her birine vâzı‘u’l-yed ileyh olanlardan ve zimem-i nâsdan olan hukûku ashâbından benim hisse-i ırsiyye-i ma‘lûmelerimi mehâkim-i şer‘iyye ve nizâmiyyelerin her bir kısmında bidâyeten ve istînâfen ve temyîzen ve tashîhen taleb-i da‘vâya ve ahz ü kabza ve îcâb eder ise menzil ve tarla-yı mezkûrlarda olan benim hisse-i şâyi‘âlarımı semen-i misilleri ile mahallinde me’mûru huzûrunda bey‘ ve teslîme şayet bey‘ olunmaz ise âhara icâre misilleriyle âhara icâretinden ve icâre-i mezkûrları kezâlik ahz ü kabza ve bi’l-cümle makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve vaz’ı hacz ve fekkine ve şühûd istima‘ına ve istihlâf-ı tahlîfe ve’l-hâsıl tahaddüs edecek kâffe-i husûsâtımın rû’yetine ve husûsât-ı mezkûrların mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile âharı tevkîle me’zûn olduğu halde sâlifü’l-beyân Mısır vilayeti mülhakâtından cezire-i Kazr-ı Tufan me’zûna Cize müdiriyetine tâbî nâm kasabada sâkin Mısırlı Halil Efendi Faiz ibn-i el-merhûm el-Hâc İbrahim Salih bin Ali Salih’i kabûlüne mevkûfe vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta’yîn eyledim dedikde gıbbe’t-tasdîki’ş-şer‘î mâ-vaka‘a bi’t-talep ketb olundu.

Fî 8 Muharrem sene 1313

Şuhûdu’l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Hüseyin Hüsnü Ağa ibn-i Osman

Ve gayruhum

Sayfa No:25-26, Belge No:28

VEKÂLET

Kaydı ihraç olunmuştur.(Fî 12 Şaban sene 1315)

İstanbul'da Bâb-ı Âli civârında Te'âli mescidi mahallesinde Adliye Hanı sokağında sâkin iken bundan akdem irtihâl-i dâr-ı bekâ eden Gümüşhâneli eş-Şeyh el-Hâc Ahmed Ziyaeddin Efendi ibn-i Mustafa Efendi bin Abdullah'ın verâset-i zevce-i menkûhe-i metrûkesi esbak eş-Şeyhü'l-harem el-Hâc Emin Paşa kerîmesine Havva Seher Hanım ve li ebeveyn erkarındaşı oğlu Abdulgani Efendi ibn-i Abdurrahman'a münhasır olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra vârisân-ı mezbûrândan olup zât-ı zeyl-i kitapta muharrer el-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan zevce-i mûmâ ileyhâ Havva Seher Hanım meclis-i şer'î şerîf-i el-enverde huzûr-ı hümâyûn hocalarından merhûm ve mağfûrun leh cennetmekan Firdevs-i Âşiyân Sultan Beyazıd-ı Veli Han tâbe serâhu Hazretleri'nin Dersa'âdetlerinden faziletlü Mustafa Asım Efendi ibn-i Muhammed mahzarında mezbûr Abdulganî Efendi dahi hâzır olduğu halde ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip zevcim mûrisim müteveffâ-yı mûmâ ileyhın terekesiyle hâzır-ı mezbûr Abdulganî Efendi'den her birimize mevrûs olup zevcim ve mûrisim müteveffâ-yı mûmâ ileyhın terekesine bi-gayr-i hakk fuzûlî vâzı'u'l-yed olanlardan benimle hâzır-ı mezbûr Abdulgani Efendi'den her birimize hisse-i irsiyyemizi mehâkim-i şer'îyye ve nizâmiyyelerin her bir kısmında müdde'î ve müdde'â aleyhi sıfatıyla bidâyeten ve istînâfen ve iâdeten ve i'tirazen taleb-i da'vâ ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve şuhûd istimâ'ına ve istihlâf-ı tahlîfe ve redd-i cevâba ve müsted'ayat ve levâyah-i tanzîm ile takdîmine ahz ü kabza ve bi'l-cümle makbûzunu benimle hâzır-ı mezbûr Abdulganî Efendi'ye irsâl ve îsâle ve bi'l-cümle husûsatımızı rû'yete ve husûs-ı mezkûrların mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine ben ve hâzır-ı mezbûr Abdulgani Efendi'den her birimiz tarafımızdan mûmâ ileyh Hoca Mustafa Asım Efendi'yi vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile vekîl-i nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eylediğimizde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledim deyu mukırrren mûmâ ileyhâ Havva Seher Hanım'ın bi'l-cümle takrîr-i meşrûhasını mezbûr Abdulganî Efendi tasdîk itmeğın mâ-vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 16 Muharrem sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Osman Şevki Efendi ibn-i Mehmed, Ali Efendi ibn-i Muhiddin, El-Hâc Muhammed Emin Efendi ibn-i Muhiddin

Ve gayruhum.

Sayfa No:26-27, Belge No:29

KABÛLUNE MEVKÛFE VEKÂLET

Fi'l-aslı Alanya ahâlisinden olup Mısır Kahire vilâyet-i celîlesi mülhakâtından Malovi(?) kasabasında sâkin iken bundan akdem vefât eden Muhammed Efendi ibn-i Abdulhalim bin Mahmud'un verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Azize Hanım ibneti Abdullah ile li-eb er-karındaşı Hüseyin Hüsnü Efendi ibn-i el-mezbûr Abdulhalim'e münhasıra olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrândan olup medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyûb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Kâsım Çavuş mahallesinde Aşir Efendi hânesinde misafiren sâkin mezbûr Hüseyin Hüsnü Efendi ibn-i Abdulhalim meclis-i şer'î şerîf-i enverde ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mûrisim müteveffâ-yı mezbûrun hîn-i vefâtında yanında mevcûd bi'l-cümle terekesi mâru'z-zikri Malovi kasabası hudûdu dâhilinde her biri mevâzı'-i müte'addide-i ma'lûmede vâki' ve her biri inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmul-hudûd ve'l-müştemilât çend kıt'a mülk menzil ve çend kıt'a mülk tarladan her biri mûrisim müteveffâ-yı mezbûrun hayatında ile'l-vefât yedinde malı ve mülkü olup ba'de vefâta tereke ve tarla-yı mahdûd-ı mezkûrlardan her biri benimle zevce-i mezbûre Azize Hanım'dan her birimize mevrûs olmakla müteveffâ-yı mezbûrun terekesine tarla-yı mahdûd-ı mezkûrlardan her biri yine vâzı'u'l-yed olanlardan ve zimem-i nâsdan olan husûmetini ashâbından benim hisse-i şâyi'â-i ırsiyye-i ma'lûmemi mehâkim-i şer'îyye ve nizâmiyyelerin her bir kısmında bidâyeten ve istînâfen ve temyîzen ve tashîhen taleb-i da'vâya ve ahz ü kabza ve icâb eder ise menzil ve tarla-yı mahdûd-ı mezkûrlarda olan hisse-i şâyi'âyı semen-i misilleriyle mahallinde me'mûru huzûrunda âhara bey' ve teslîme şayet bey' olunmaz ise icâre-i misilleriyle âhara icâre semen ve icâre-i mezkûreleri kezâlik ahz ü kabza ve bi'l-cümle makhbûzunu bana ırsâl ve îsâle ve vaz'ı hacze ve fekke ve şuhûd istimâ'ına ve istihlâf-ı tahlîfe ve'l-hâsıl tahaddüs edecek kâffe-i husûsatımın rû'yetine ve işbu târih-i

kitaptan on yedi gün mukaddem bâ- hüccet-i şer‘iyye-i husûs-ı mezkûre vekîlim olan gâibe ani’l-meclis Halil Efendi Faiz ibn-i el-merhûm el-Hâc İbrahim Salih bin Ali Salih’i icâbi halinde vekâlet-i mezkûreden azline ve vekîl-i gâib-i mezbûrun bi’l-vekâle makbûzunu var ise kendisinden ahz ü ve kabza ve husûsât-ı mezkûrların mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile nefis-i vilâyet-i mezkûrede sâkin İbrahim Efendi ibn-i Muhammed bin Zekerîyya’yı âharı tevkîle dahi me’zûn olduğu halde kabûlune mevkûfe vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta’yîn eyledim dedikde gıbbe’t-tasdîki’ş-şer‘î mâ-vaka‘a bi’t-talep ketb olundu.

Fî 25 Muharrem sene 1312

Şuhûdu’l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Hüseyin Hüsnü Ağa ibn-i Osman

Ve gayruhum

Sayfa No:28-29, Belge No:30

VEKÂLET

Kastamonu vilâyet-i celîlesi dâhilinde nefis-i Kangırı sancağında Mirahor mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Solluoğlu sağîr Muhammed ibn-i Muhammed bin Muhammed’in verâseti vâlidesi Emine Hanım ibneti Abdullah ile li-ebeveyn kızkarındaşları Fatıma ve diğer Emine Hanımlar’a ve li-ebeveyn İsa Hasan Ağa ibn-i el-mezbûr Muhammed’e münhasır ba‘dehâ ümmü mezbûre Emine dahi vefât edip verâseti sadriyye kebîre kızları mezbûretân Fatıma ve diğer Emine Hanımlar’a münhasıra ba‘dehâ mezbûre diğer Emine Hanım dahi vefât edip verâseti li-ebeveyn kızkarındaşı mezbûre Fatıma Hanım ve li-ebeveyn İsa mezbûr Hasan Ağa’ya münhasır olduğu bi’l-ihbâr lede’ş-şer‘î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra vârisân-ı mezbûrândan olup medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyûb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu’l-Bârî)mahallâtından Kızılmescid mahallesinde sâkin mezbûr Hasan Ağa meclis-i şer‘î şerîf-i enverde İstanbul’da Hırka-i Şerîf civârında Akşemseddin

mahallesinde misafiren sâkin Hasan Hüsni Efendi ibn-i İbrahim mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mûrislerim müteveffiyûn-ı mezbûrûnun hîn-i vefâtlarında yanlarında mevcûde bi'l-cümle terekeleri ve mâru'z-zikri Mirahor mahallesinde vâki' ve her biri inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb mülk-i menzil ve sancak-ı mezkûr kazâsından Balibağı karyesinde vâki' her biri kezâlik inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât çend kıt'a mülk-i tarlalardan her biri mûrislerim müteveffiyûn-ı mezbûrûnun hayatlarında ile'l-vefât yedinde malları ve mülkleri olup ba'de vefâtihim benimle mezbûre Fatıma Hanım'dan her birimize mevrûs olmakla müteveffiyûn-ı mezbûrûnun tereke-i mezkûrelerine ve menzil ve tarla-yı mahdûd-ı mezkûrlara vâzî'u'l-yed olanlardan ve zimem-i nâsda olan hukûklarını ashâbından benim hisse-i irsiyye-i ma'lûmelerimi mehâkim-i şer'îyye ve nizâmiyyelerin her bir derecesinde bidâyeten ve istînâfen ve i'tirâzen ve i'âdeten ve tashîhen taleb-i da'vâya ve ahz ü kabza ve husûmete ve redd-i cevâba ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve benim müteveffiyûn-ı mezbûrûnun vârisleri olduğuma inkâr olunur ise mezbûre Fatıma Hanım ile sâir kimesne müvâcehelerinde verâset-i isbâta ve şuhûd istimâ'ına ve istihlâf-ı tahlîfe ve protesto keşîdesine vaz'ı hâcze ve fekkine ve icâb eder ise menzil ve tarla-yı mahdûd-ı mezkûrlarda olan hisse-i şâyi'âlarımı semen-i misilleriyle mahallinde me'mûru huzûrunda âhara bey' ve teslîme ve bey' olunmaz ise icâre-i misilleriyle âhara icâre-i semen ve icâre mezkûreleri kezâlik ahz ü kabza ve bi'l-cümle makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve husûsât-ı mezkûrların mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîlha-i şer'îyye ile mezbûr Hasan Hüsni Efendi'yi vekîl ve nâib-i ve menâb nasb ve ta'yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzîmesini kemâ yenbağî edâya taahhüd ve iltizâm eyledim dedikte gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 25 Muharrem sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Cezerî Kasım Çavuş mahallesinde sâkin Feshâne-i âmire-i amelesinden Ahmed Ağa ibn-i Mustafa, Câmi' Kebîr mahallesinde sâkin Feshâne-i âmire kapıcısı el-Hâc İbrahim ağa ibn-i Muhammed, Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed

Ve gayruhum.

Sayfa No:29-30, Belge No:31

KABÛLUNE MEVKÛFE VEKÂLET

Mahmiye-i İstanbul'da Fener kapısı kurbunda Tahtaminare mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden hamamcı el-Hâc Halil Efendi ibn-i Mustafa'nın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Emine Faika Hanım ibneti Abdullah ile sulbî sağır oğlu Muhammed ve sulbîyye sağîre kızları Nazire ve Vahiye Aişe Hanımlar'a münhasır ba'dehâ sağîre mezbûre Vahiye dahi vefât edip verâseti vâlidresi mezbûre Emine Faika Hanım ile li-ebeveyn er ve kız karındaşları mezbûrân Muhammed ve Nazire Hanımlar'a münhasır olduğu bi'l-ihbâr lede'sş-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrândan olup sin ve cüssesinin bulûğa tahammülü ve bulûğunu mukırr-ı ve mu'arrefe olup rüşdünü isbât eylediği Kassam-ı Askeri mahallesinden dahi vurûd iden bir kıt'a ilm-ü haberden müstebân olan zâtı zeyl-i kitapta muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe mezbûre Nazire Hanım meclis-i şer'î şerîf-i enverde ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mâru'z-zikri Tahtaminare mahallesinde mevâzî'-i müte'addide-i ma'lûmede vâkı' her biri inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb vakf-ı hamam ma'a vakf-ı bir bâb menzil ma'a müştemilât ve yine mahrûse-i Galata'ya muzâfe kasaba-i Kasımpaşa'da Kulaksız mahallesinde vâkı' kezâlik inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb vakf-ı hisse-i hamamdan her biri pederim müteveffâ-yı ol mezbûrun hayatında ile'l-vefât taht-ı tasarrufunda olup ba'de vefâta menzil ve hamam-ı mezkûrlar benimle karındaşlarım mezbûrân Muhammed ve müteveffîye-i mezbûre Vahiye'den her birimiz selâsen ba'de-l intikâl menzil ve hamam-ı mezkûrlarda vâlidem gâibe-i mezbûre Emine Faika Hanım fuzûlî ve bi gayr-i hakk müdâhele ve zabt eder olmakla müdâhele-i vâkı'âsından men'ini pederim müteveffâ-yı mezbûrun vefâtında yanında mevcûd bi'l-cümle terekesinden hisse-i irsiyye-i ma'lûmemi vâlidem gâibe-i mezbûre hîn-i sağırimde vasî mansûbem olup vakt-i vesâyetinden işbu târihe gelince pederim müteveffâ-yı ol mezbûrun mevrûs malımın ve bi'l-vesâye bi'l-cümle makhûz ve masrûfatın hesâbı rû'yet olunup zimmetine

ta'alluk eden mebâlağ-ı ma'lûmemi pederim müteveffâ-yı mezbûrun zimem-i nâsda alacağı olup ashâbından hisse-i irsiyye-i ma'lûmemi cemî'-i mehâkim-i şer'îyye ve nizâmiyyelerin her bir kısmında müdde'î müdde'a aleyhi sıfatıyla bidâyeten ve istînâfen ve temyîzen ve i'âdeten ve tashîhen taleb-i da'vâya ve şuhûd istima'ına ve ikâmesine ve istihlâf-ı tahlîfe ve vaz'u'l-haczi ve fekkine ve kendi rızasıyla levâyih-ı tanzîme ve takdîmine ve ahz ü kabza ve îcâbı halinde sulh ve ibrâya ve'l-hâsıl tahaddüs edecek kâffe-i husûsatımın rû'yetine ve husûsat-ı mezkûrların mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile İstanbul'da Ayasofya-ı Kebîr'de sâkin da'vâ vekîllerinden mükerrermetlû Vehbi Efendi ibn-i Abdullah'ı kabûlüne mevkûf vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim dedikde gibbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fî 27 Muharrem sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Muhammed Cabir Efendi ibn-i Muhammed Emin, Fenâriser komiseri rıfatlu Muhammed Emin Efendi ibn-i Hasan

Ve gayruhum.

Sayfa No:30-31, Belge No:32

İDÂNE

İstanbul'da Hekim oğlu Ali Paşa civârında Davud Paşa mahallesinde sâkinler Âsâkir-i şâhâne topçu kol ağalarından Ebubekir Sıtkı Efendi ibn-i Ahmed'in hâlen zevcesi ve Galata 'da Gümrük ketebesinden Mahmud Efendi'nin zevcesi ve zâtları zeyl-i kitapta muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Refia ve Huriye Hanımlar ibnetey Muhammed meclis-i şer'î şerîf-i el-enverde medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyûb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Merkez Efendi mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Muhammed Arif Dede Efendi ibn-i el-Hâc Muhammed Arif'in sulbî sağîr oğlu Muhammed Said ve sulbîyye sağîre kızı Fatımatü'z-Zehra'nın vâlideleri ve bâ hüccet-i şer'îyye mansûbe-i vasîleri Hanife Hâtûn ibneti Abdullah

tarafından husûs-ı âtî el-beyânda vekîl-i müseccel-i şer‘î duyûn-ı umûmiyye muhâsebe odası hulefâsından Muhammed Bahaeddin Efendi ibn-i Muhammed Arif mahzarında her biri ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip vekîl-i mezbûr Muhammed Bahaeddin Efendi müvekkilesi mezbûre Hanife Hâtûn’un vasîleri olduğu sağîrân-ı mezbûrânın pederleri müteveffâ-yı mezbûrun mevrûs ve müşterek mallarından bize lira-yı Osmanî yüz kuruş hesabıyla ale’l-iştirâk es-sevî beş bin kuruş idâne ve teslim eylediğinde biz dahi yedinden iştirâken istidâne ve kabz ve umûrumuza sarfla istihlâk etmemizle meblâğ-ı mezkûr ile semeni işbu târih-i kitaptan beş sene tamâmına değin mü‘eccel ve mev‘ûduna sağîrân-ı mezbûrânın mevhûb ve müşterek mallarından vekîl-i mezbûr Muhammed Bahaeddin Efendi yedinden ale’l-iştirâk es-sevî ahz ü kabz eylediğimiz iki aded hilâl-i koyun saati semeninden dahi üç bin kuruş ciheteyn-i mezkûreteynden cem‘an sekiz bin kuruş zimmetinde sağîrân-ı mezbûrâna vâcibu’l-edâ ve lâzımu’l-kazâ sahîhen deynim olup meblâğ-ı mecmû‘-ı mezkûr sekiz bin kuruş deynim mukâbilesinde İstanbul’da Çarşı Kebîr’de Başpazar caddesinde Hakkaklar(?) kapısında vâkî‘ inde’l-ahâlî ve’l-cîrân ma‘lûmu’l-hudûd ve’l-müştemilât yüz dört numara ile murakkam Haremeyn-i muhteremeyn gedikâtından beyne’l-esnâf oturakçı gediğı ta‘bîr olunur vakf-ı âlâtî lâzime-i ma‘lûme bi’t-temessük mütevellî bi’l-müsâfaha taht-ı tasarrufumuzda olmakla biz ber-vech-i muharrer mutasarrıfalar olduğumuz gedik-i mezkûru parayı sağîrân-ı mezbûrâna ferâğ bi’l-vefâ tarîki üzere ferâğ ve ba‘de’t-tahliyeti eş-şer‘iyye teslim eylediğimizde vekîl-i mezbûr Muhammed Bahaeddin Efendi dahi sağîrân-ı mezbûrân için bi’l-vekâle teferruğ ve tefevvuz ve kabûl ettikten sonra meblâğ-ı mecmû‘-ı mezkûr sekiz bin kuruşu senesi hitâmında edâ edemez isek gedik-i mezkûru ba‘de’l-müzâyede bedel-i misilliyle parayı mütevellî âhara ferâğ ve teslim ve kabz-ı bedele ve bi’l-cümle makbûzundan deyn-i mezkûrlarımızı edâya ve fazla kalır ise bize redd ve teslim ve nâkıs kalır ise bize rucû‘a küllema uzletin fait vekîl-i mefhûmu üzere azl ü in‘izâlden mesûne ve akd-i zimmetinde meşrûta vekâlet-i devriyye-i sahîha-i şer‘iyye ile mezbûr Muhammed Bahaeddin Efendi’yi tarafımızdan vekîl-i ve nâib-i menâb nasb ve ta‘yîn eylediğimizde ol dahi vekâlet-i mezkûreyı kabûl ve merâsimini kemâ yenbağı edâya ta‘ahhüd ve iltizâm eyledik dediklerinde gibbe’t-tasaduku’s-şer‘î mukırr-ı medyûn-ı mezbûre Refîa Hanım’ın hâla zevc-i mezbûr Ebubekir Sıtkı Efendi ibn-i Ahmed ve

mahdûmu bâb-ı ser askeri mektebi kalem-i ketebesinden Muhammed Cemaleddin Efendi ibn-i el-mezbûr Ebubekir Sıtkı ve İstanbul'da Davut Paşa mahallesinde sâkin es-seyyid Ahmed Efendi ibn-i Mustafa nâm kimesneler meclis-i şer'î şerîf-i el-enverde vekîl-i mezbûr Muhammed Bahâeddin Efendi mahzarında her biri ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mukırretân-ı medyûnetân-ı mezbûretân Refia ve Huriye Hanımların vefâtlarında sağırân-ı mezbûrâna seviyyen edâsı vacip deynleri olan meblâğ-ı mecmû'-ı mezkûr sekiz bin kuruş tarafından bi'l-emri ve'l-kabûl kefâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile her birimiz başka başka kefil-i bi'l-mâl ve zâminler olup ve her birimiz cihet-i kefâletten âharın zimmetine lâzım gelen meblâğ dahi kezâlik bi'l-emri ve'l-kabûl kefil-i bi'l-mâl ve zâminleriz dediklerinde gıbbe't-tasâduku's-şer'î mâ-vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî selh Zi'l-hicce sene 1311

Şuhûdu'l-hâl

Kısmet-i askeri mahkemesi muhızrâtından Raşid Ağa ibn-i Abdullah, Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Muhzır başı el-Hâc Muhammed Emin Ağa ibn-i el-Hâc Muhammed

Ve gayruhum.

Sayfa No:31-32-33, Belge No:33

İDÂNE

İstanbul'da Kapan Refik kapısı dâhilinde Hızır Bey mahallesinde sâkin (...) Muhammed Efendi ibn-i el-Hâc Muhammed meclis-i şer'î şerîf-i enverde medîne-i Hazreti- Ebâ Eyyûb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Takiyyeci mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Rukiye Hâtûn ibneti Ahmed'in sadrî sağır oğlu Muhammed Halid'in min kibel-i el-ümm ceddesi ve bâ hüccet-i şer'iyye tesviye umûrunu rû'yete mansûb vasî olup zâtı mu'arrefe Ayşe Hâtûn ibneti Abdullah tarafından husûs-ı âtî el-beyânda bâ hüccet-i şer'iyye vekîl-i mâru'z-zikri Takiyyeci mahallesi imamı el-Hâc Hâfız Muhammed Bahaeddin Efendi ibn-i Muhammed Arif mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip zikr-i âtî istidâne ve

iştirâ edeceğim mebâlağ mukâbilesinde kapı-yı mezkûr dâhilinde Papazzâde mahallesinde Üskûbî caddesinde vâki' inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât dokuz ve on bir numaralar ile murakkam haremeyen-i muhteremin evkâf-ı gedikâtından derûnunda bir ahır ve kömür mağazası ve fevkânî iki bâb odaya müştemil bir bâb nalbant dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf nalbant gediği ta'bîr olunur vakf-ı âlât-ı lâzıme-i ma'lûme üç sehm i'tibârıyla bir sehm hisse-i şâyi'ayı li-ebeveyn kızkarındaşımız gâibe-i ani'l-meclis Fatıma Hanım'ın ve iki sehm hisse-i şâyi'ayı bi't-temessük mütevellî taht-ı tasarrufumuzda olmakla ben ber-vech-i muharrer mutasarrıf olduğum iki sehm hisse-i şâyi'ayı gedik-i mezkûru parası mütevellî ferâğ bi'l-vefâ tarîki üzere ferâğ ve tefvîz(...) ba'de't-tahliye eş-şer'iyye teslîm eylediğimde vekîl-i mezbûr el-Hâc Hâfız Muhammed Bahaeddin Efendi dahi sağîr-i mezbûr için teferruğ ve tefevvuz ve tesellüm ve kabz u kabûl ettikten sonra vekîl-i mezbûr el-Hâc Hâfız Muhammed Bahaeddin Efendi müvekkilesi vasî-i mezbûrenin vasî olduğu sağîr-i mezbûrun vâlidesi müteveffîye-i mezbûreden mevrûs malından bana lira-yı Osmanî yüz kuruş hesabıyla sekiz bin kuruş idâne ve teslîm eylediğinde ben dahi yedinden istidâne ve kabz ve umûRumu sarfla istihlâk etmemle meblâğ-ı mezkûr ile semeni işbu târih-i kitaptan beş sene tamâmına değin mü'eccel ve mev'ûduna sağîr-i mezbûrun mevhûb malından vekîl-i mezbûr el-Hâc Hâfız Muhammed Bahâeddin Efendi yedinden iştirâ ve kabz eylediğim bir cilt Ali Efendi fetevâsı semeninden dahi dört bin sekiz yüz kuruşuna ciheteyn-i mezkûreteynden cem'an on iki bin sekiz yüz kuruş sağîr-i mezbûre zimmetinde vâcibu'l-edâ ve lâzımu'l-kazâ sahîhen deynim olup meblâğ-ı mecmû'-ı mezkûr on iki bin sekiz yüz kuruşu senesi hitâmında edâ edemez isem iki sehm hisse-i şâyi'a gedik-i mezkûru ba'de'l-müzâyede bedel-i misilliyle parası mütevellî âhara ferâğ ve teslîme ve kabz-ı bedele ve makbûzundan deyn-i mezkûru edâya ve fazla kalır ise bana teslîme ve nâkıs gelir ise bana rucû'a kullema uzletin fâit vekîl-i mefhûmu üzere azl ü in'izâlden mesûne ve akd-i zimmetinden meşrûta vekîl-i mezbûr el-Hâc Hâfız Muhammed Bahaeddin Efendi'yi tarafımdan vekâlet-i devrine sahîha-i şer'iyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve merasimini kemâ yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledim dedikde gibbe't-tasdîki's-şer'î sâlifü'l-beyân Hızır Bey mahallesinde Bostan sokağında yirmi bir numaralı hanede

sâkin defterhâne-i hakânî ketebesinden İbrahim Efendi ibn-i el-Hâc Mustafa ve İstanbul'da Aksaray civarında Murat Paşa Câmi‘ Şerîfî karşısında kırk bir numaralı hânede sâkin nalbant Muhammed Tevfik Ağa ibn-i İsmail (...)pazarı civârında Manisalı Muhammed Paşa mahallesinde meydan karşısında iki numaralı dükkânda sâkin nalbant Muhammed Rasim Ağa ibn-i Süleyman nâm kimesneler meclis-i şer‘î şerîf-i enverde vekîl-i mezbûr Hâfız Muhammed Bahâeddin Efendi mahzarında her biri ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mukırr-ı medyûn mezbûr Ahmed Efendi'nin zimmetinde sağîr-i mezbûre edâsı vacib deyni olan meblâğ-ı mecmû‘-ı mezkûr on iki bin sekiz yüz kuruş tarafımdan bi'l-emri ve'l-kabûl kefâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile her birimiz başka başka kefil-i bi'l-mâl ve zâminler olup ve her birimiz cihet-i kefâletten âharın zimmetine lâzım gelen meblâğ dahi kezâlik bi'l-emri ve'l-kabûl kefil-i bi'l-mâl ve zâminleriz dediklerinde gıbbe't-tasaduku's-şer‘î mâ-vakâ'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 15 Muharrem sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Kahveci Said Ağa ibn-i Abdullah, Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Muhzır el-Hâc Muhammed Emin Ağa ibn-i el-Hâc Muhammed

Ve gayruhum

Sayfa No:33-34, Belge No:34

İZİN

Medîne-i Manastır'a muzâfe Kosova nâhiyesi ahâlisinden olup Havâss-ı Refî'a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy'de Pîrî Paşa mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan devlet-i aliyye tebe'asının Rum milletinden duvarcı Sotir(صوتر) veled-i Simon veled-i Tanaş'ın(طناش) verâseti her biri tebe'a-i saltanat-ı seniyyesinin millet-i merkûmesinden zevce-i metrûkesi Zehariye binti Nikom ve sulbî sağîr oğlu Dimitri ve sulbîyye kebîre kızları Faniye(فانية) ve Elisavata(اليساوطه) ve sulbîyye sağîre kızı Bulkesane(بولكسانه)'ye münhasır ve tashîh (..) mîrâsları bi hükmü'l-ferâiz kırk sehmden

olup sehâm-ı mezbûreden beş sehm zevce-i merkûme Zehariye'ye ve on dört sehm ibn-i saġîr-i merkûm Dimitri'ye yedişer sehmden cem'an yirmi bir sehm benât-ı merkûmât-ı Faniye ve Elisavata ve sulbiyye saġîre Bulkesane'ye vesâyet-i tahakkukundan sonra verese-i merkûmûndan saġîrân-ı merkûmânın anaları ve tesviye-i umûrlarını rû'yete bâ hüccet-i şer'îyye vasî mansûbeleri olup şahsı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî kesân ta'rîfleriyle mu'arrefe olan zevce-i merkûme Zehariye(زحارية) meclis-i şer'î şerîf-i hatırı lâzımı't-tevkîrede bi'l-vesâye ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mâru'z-zikri Pîrî Paşa mahallesinde Karanfil sokağında vâki' inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmul-hudûd ve'l-müştemilât merhûm ve maġfûrun leh Cennetmekan Firdevs-i Âşiyân Sultan Bayezid Han Veli tâbe serâhu Hazretlerinin vakf-ı şerîfine bedel-i öşr mukâta'alı kırk ve kırk iki numaralı bi'l-cümle ebniyesi mülk bir bâb menzilin nısf-ı hisse-i şâyi'ası zevcim müteveffâ-yı mezbûrun hayatında ile'l-vefât yedinde malı ve mülkü olup ba'de fevte nısf-ı menzil-i mahdûd-ı mezkûr benimle vasîleri olduğum evlatlarım saġîrân-ı merkûmân ve kızlarım merkûmetân Faniye ve Elisavata'dan her birimize bir tashîh-i mezkûr-ı mevrûs olmakla nısf-ı menzil-i mahdûd-ı mezkûrelerde olan sülûs mirasımız üzere hisse-i şâyi'alarımızı ben merkûmetân Faniye ve Elisavata'dan her birimiz âhara bey' edecek olmamızla saġîrân-ı merkûmânın haklarında mukırr olduğundan saġîrân-ı merkûmânın sülûs mirasları üzere hisse-i şâyi'aları dahi ma'an âhara bey' olunmak her vechle enfe'a ve evlâ olduktan mâ adâ saġîrân-ı merkûmânın asla malları olmayıp nafaka ve kisveye eşedd ihtiyaç ile muhtaçlar olmakla nısf-ı menzil-i mahdûd-ı mezkûrde olan saġîrân-ı merkûmânın irsen mâlikleri oldukları bir tashîh-i mezkûr hisse-i şâyi'aları âhara bi'l-vesâye bey' ve semeni ahz ü kabz birle a'mâl ve işribah(?) olunup hâsıl olan bir hîle-i infâk(...)olunmak saġîrân-ı merkûmânın haklarında her vechle enfe'a ve evlâ olunduğuna binâen nısf-ı menzil-i mahdûd-ı mezkûr bundan akdem münâdî yediyle müddet-i medîde şevk-i sultanî ve mecme'a nâsları olan mahallelerde nidâ ve müzâyede ve Sabah gazatesiyle dahi i'lân olunup raġbât-ı nâsda bi'l-küllî munkatî' olduktan sonra lira-yı Osmanî yüz kuruş hesâbıyla altı bin kuruşda tâlib-i uhdesinden tekrarrur edip ziyade ile (...) âhara zuhûr etmeyip meblâġ-ı mezkûr altı bin kuruş nısf-ı menzil-i mahdûd-ı mezkûrun el-yevm semeni misli olup nısf-ı menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olan saġîrân-ı merkûmânın bir tashîh-i mezkûr hisse-i şâyi'alarını semen-i

misli ile âhara bey‘ bana kîbel-i şer‘iden izin verilmek bi‘l-vesâye matlûbdur dedikde hakikat-i hâl vasî merkûme Zehariye’nin (...) beyân eylediği minvâl üzere olduğuna kesân-ı merkûmun haberi ile inde’ş-şer‘i’l-enver zâhir ve mütehakkık ve mâru’z-zikri Pîrî Paşa mahallesi tarafından mevrûd bir kıt‘a ilm ü haber ve altıncı daire-i belediye tarafından mevrûd bir kıt‘a keşf-i pusulasından dahi müstebân olmakla sağîrân-ı merkumânın bir tashîh-i mezkûr hisse-i şâyi‘alarını vech-i şer üzere âhara bey‘a ve vasî merkûme Zehariye kîbel-i şer‘iden izin vermeğin mâ vaka‘a bi’t-talep ketb olundu.

Fî 3 Safer sene 1312

Şuhûdu’l-hâl

Münadi Ataullah Efendi ibn-i İbrahim, Sütçü Nikom veled-i Simon, Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Muhzır başı el-Hâc Muhammed Emin Efendi ibn-i el-Hâc Muhammed, Salamon veled-i Mişon

Ve gayruhum.

Sayfa No:34-35, Belge No:35

Medîne-i Manastıra muzâfe Kosova nâhiyesi mahallâtından Baba Sotir mahallesi mütemekkinlerinden olup Havâss-ı Refî‘a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy’de Pîrî Paşa mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan devlet-i aliyye tebe‘asının Rum milletinden duvarcı Sotir((صوטר)) veled-i Simon veled-i Tanaş’ın(طناش) verâseti her biri tebe‘a-i saltanat-ı seniyyesinin milleti merkûmesinden zevce-i metrûkesi Zehariye(زحارية) binti Nikom ile sulbî sağîr oğlu Dimitri ve sulbîyye kebîre kızları Faniye(فانية) ve Elisavata(اليساوطه) ve sulbîyye sağîra kızları Bulkesane(بولكسانه) münhasır olduğu bi‘l-ihbâr lede’ş-şer‘î zâhir ve mütehakkık kendi nefsinden asıl evlatları sağîrân-ı merkûmânın anaları ve bâ hüccet-i şer‘iyye mansûbe vasîleri ve kız merkûmetân Faniye ve Elisavata’nın taraflarından bâ hüccet-i şer‘iyye vekîl-i şer‘îleri zevce-i merkûme Zehariye bi‘l-asâle ve bi‘l-verâse ve bi‘l-vesâye ve bi‘l-vekâle talep ve ma‘rifetle ve ma‘rifet-i şer‘ ile tahrîr lira-yı Osmanî yüz kuruş hesâbıyla âhara bey‘

ve beyne'l-verese bi'l-farîziyyeti's-şer'îyye tevzî ve taksîm olunan müteveffâ-yı merkûmun terekesi defteridir ki ber- vech-i âtî zikr olunur.

Fî 3 Safer sene 1312

Müteveffâ-yı merkûmun mâru'z-zikri Pîrî Paşa mahallesinde Karanfil sokağında vâkı' inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmul-hudûd ve'l-müştemilât merhûm ve mağfûrun leh Sultan Bayezid Veli Han tâbe serâhu Hazretlerinin vakf-ı şerîfine bedel-i öşr mukâta'alı kırk ve kırk bir numaralı bi'l-cümle ebniyeleri mülk-i bir bâb menzilin nısf-ı hisse-i şâyi'ası hayatından ile'l-fevt yedinde malı ve mülkü olup ba'de fevte bi'l-müzâyede âhara bey' olunmakla kabz olunan semeni

Mecmû'ası	= 6000 kuruş
Dellaliye-i Eşya	= 0120 kuruş
	=5880 kuruş
Resm-i kısmet ve kaydiye ve pul	= 0160 kuruş
Li't-taksim beyne'l-verese	=5760 kuruş

Hisse-i bint-i sağîre merkûme =1001 kuruş

Hisse-i binti kebîre merkûme = 1001 kuruş

Hisse-i binti kebîre merkûme = 1001 kuruş

Hisse-i ibn-i sağîr merkûm =2002 kuruş

Hisse-i zevce-i merkûme =715 kuruş

Verese-i merkûmûndan zevce-i merkûme Zehariye ber- vech-i bâlâ hisse-i irsiyyesi olan yedi yüz on beş kuruş ile kızları ve müvekkileleri merkûmetân Faniye ve Elisavata'nın ber-vech-i bâlâ hisse-i irsiyyeleri olan iki bin iki kuruşuna (...) iki bin

yedi yüz on yedi kuruştan tereke-i müteveffâ-yı merkûmdan bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ahz ü kabz eyledim deyu huzûr-ı şer'ide eylediği ikrârı ve i'tirâfı ve sağîrân-ı merkûmânın ber- vech-i bâlâ hisse-i irsiyyeleri olan cem'an üç bin üç kuruş bâ hüccet ve bâ keflen vasî merkûme Zehariyye'ye idâne olunduğu işbu mahalle şerh olundu.

Sayfa No:35-36, Belge No:36

İDÂNE

Medîne-i Manastıra muzâfe Kosova nâhiyesi mahallâtından Bâba Sotir mahallesi mütemekkinlerinden olup Havâss- Refî'a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy'de Pîrî Paşa mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan devlet-i aliyye tebe'asının Rum milletinden duvarcı Sotir(صوتر) veled-i Simon veled-i Tanaş'ın(طناش) sulbî sağîr oğlu Dimitri ve sulbîye sağîre kızı Bulkesane'nin(بولكسانة) anaları ve bâ hüccet-i şer'iyeye tesviye-i umûrlarını rü'yete vasî mansûbeleri tebe'a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkûme nisvânından olup şahsı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî kesân ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Zehariye(زحارية) bint-i Nikom meclis-i şer'î hatîr-i lâzimu't-tevkîrde sağîrân-ı merkûmânın mallarını li-eclî'l-idâne vasî nasb ve ta'yîn olunan Halil Ağa ibn-i Ahmed mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip vasî mezbûr Halil Ağa vasîleri olduğum evlatlarım sağîrân-ı merkûmânın babaları müteveffâ-yı merkûmdan mevrûs ve müşterek mallarından bana lira-yı Osmanî yüz kuruş hesâbıyla üç bin kuruş idâne ve teslîm eylediğinde ben dahi yedinden istidâne ve kabz ve bilâ zarûre kendi umûRuma sarfla istihlâk etmemle meblâğ-ı mezkûr ile semeni işbu târih-i vesîkadan beş sene tamamına değîn mü'eccel ve mev'ûduna sağîrân-ı merkûmânın mevhûb ve müşterek mallarından vasî mezbûr Halil Ağa yedinden iştirâ ve kabz eylediğim iki hilâl-i koyun saati semeninden dahi bin sekiz yüz kuruş sene-i ciheteyn mezkûreteynden cem'an dört bin sekiz yüz kuruş evlatlarım sağîrân-ı merkûmânın zimmetinden vâcibu'l-edâ ve lâzımul-kazâ sahîhen deynimdir dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î her biri tebâa müşârun ileyhânın millet-i merkûmesinden mukîrre-i medyûne-i merkûmenin damadı Taşko veled-i Etam ve kiremitçi Ahmed Çelebi mahallesinde sâkin Surcu Nikom veled-i Simon ve mâru'z-zikri Pîrî Paşa mahallesinde sâkinler her biri tebe'a-i müşârun ileyhânın Yahudi milletinden Salamon

ve İsak veled-i Mison meclis-i şer'î hatîr lazimu't-tevkîrde vasî mezbûr Halil Ağa mahzarında her biri ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mukirre-i medyûne-i merkûme Zehariye'nin evlatları sağîrân-ı merkûmâna zimmetinde edâsı vâcip deyni olan meblâğ-ı mecmû'-ı mezkûr dört bin sekiz yüz kuruş tarafından bi'l-emri ve'l-kabûl kefâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile her birimiz başka başka kefil-i bi'l-mâl ve zâminler olup ve her birimizi cihet-i kefâletten âharın zimmetinde lâzım gelen meblâğa dahi kezâlik bi'l-emri ve'l-kabûl kefil-i bi'l-mâl ve zâminleriz dediklerinde gıbbe't-tasaduku's-şer'î mâ-vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 3 Safer sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzırân, Ketebeden Osman Efendi ibn-i İbiş

Sayfa No:36-37, Belge No:37

NAFAKA

Medîne-i Manastıra muzâfe Kosova nâhiyesi mahallâtından Bâba Sotir mahallesi mütemekkinlerinden olup Havâss-ı Refî'a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy'de Pîrî Paşa mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan devlet-i aliyye tebe'asının Rum milletinden duvarcı Sotir(صوتر) veled-i Simon veled-i Tanaş'ın(طناش) sulbî sağîr oğlu Dimitri ve sulbîyye sağîre kızları Bulkesane'nin(بولكسانة) anaları ve bâ hüccet-i şer'îyye umûrlarını rü'yete vasî mansûbeleri tebe'a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkûme nisvânından olup şahsı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî kesân ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Zehariye(زحارية) bint-i Nikom talebiyle kıbel-i şer'iden sağîrân-ı merkûmânın malları nemasından başka ve işbu târih-i vesîkadan itibaren kadr-i ma'rûf idüğü ihbâr olunan beher şehir yirmişer kuruş sağîr-i merkûm Dimitri'nin ve beher şehir onar kuruş sağîre-i merkûme Bulkesane'nin nafaka ve kisve behası farz ve takdîr olunup meblâğ-ı mecmû'-ı mefrûz-ı mezkûr beher şehir otuz kuruşumu sağîrân-ı merkûmânın nafaka ve kisve ve sâir levâzim-i zarûriyyelerine harç ve sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zafer sağîrân-ı merkûmânın malları nemâsına rucû'a vasî merkûme Zehariye'ye izin virmeğin mâ-vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 3 Safer sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Muhzır Başı el-Hâc Muhammed Emin Efendi ibn-i el-Hâc Muhammed, Taşko veled-i Etam, Surcu Nikom veled-i Simon, İsak veled-i Mişon, Salmon veled-i Mişon

Ve gayruhum.

Sayfa No:37-38 Belge No:38

İBRÂ

Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyüb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Düğmeciler mahallesi sâkinelerinden olup Suriye vilâyet-i celîlesi dâhilinde nefsi Şam-ı Şerîf kasabasında sâkin iken bundan akdem vefât eden Ayşe Hanım ibnet-i Mustafa bin Abdullah'ın verâseti zevci metrûki Halil Efendi ibn-i Abdullah ile kendiden mukaddem vefât eden li-ebeveyn erkarındaşı kızı İfakat Hanım ibneti İsmail ve kezâlik kendiden mukaddem vefât eden li-ebeveyn kız karındaşı oğlu el-Hâc Nuri Efendi ibn-i Hüseyin'e münhasıra olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütahakkık olduktan sonra verese-i mezbûrundan olup mâru'z-zikri Düğmeciler mahallesinde sâkine ve zâtı zeyli kitapta muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan mezbûre İfakat Hanım meclisi şer'î şerîf-i enverde mezbûr el-Hâc Nuri Efendi mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mûrisimiz müteveffât-ı mezbûrenin yanında mevcûde bi'l-cümle terekisi mâru'z-zikri Şam-ı Şerîf kasabasında ma'rifet-i şer'île tahrîr ve lira-yı Osmanî yüz yirmi sekiz kuruş hesabıyla âhara bey' olup hâsıl olan esmânından bâ-defter-i kassam benim hisse-i irsiyyeme isâbet eden yirmi bin dört yüz on kuruşu bundan akdem ahz ü kabz ve bana teslîme mezbûr el-Hâc Nuri Efendi'ye tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile bâ hüccet-i şer'îyye vekîl nasb ve ta'yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi ba'de'l-kabûl hisse-i irsiyye-i meşrû'am olan meblâğ-ı mezkûr yirmi bin dört yüz on kuruşu sâlifü'z-zikr Şam-ı Şerîf şimâli (...) yedinden vekâlet-i mezkûresine binâen bi'l-vekâle benim için ahz ü kabz edip makbûzunu olan meblâğ-ı mezkûr yirmi bin

dört yüz on kuruşu mezbûr el-Hâc Nuri Efendi bana tamâmen ve kâmilten def' ve teslîm eylediğinde ben dahi yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ü kabz ve istîfâ-i hak etmemle fîmâ ba'd meblâğ-ı mezkûrdan vekîlim mezbûr el-Hâc Nuri Efendi yedinde bir akçe ve bir habbe alacak hakkım olmayıp husûs-ı mezkûre ve işbu târih-i kitaba gelince sâir cemî'-i hukûk-ı şer'îyyeye müte'allika-ı âmme-i da'vâ ve kâffe-i mutâlebeden mezbûr el-Hâc Nuri Efendi'nin zimmetini ibrâ ve ıskât ol dahi kezâlik husûs-ı mezkûre ve işbu târih-i kitaba gelince sâir cemî'-i hukûk-ı şer'îyyeye müte'allika-i âmme-i da'vâdan benim zimmetimi ibrâ ve ıskât ve tarafından her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik deyu mukırre-i mezbûrede İfakat Hanım'ın bi'l-cümle kelimât-ı meşrûhasını mezbûr el-Hâc Nuri Efendi tasdik itmeğin mâ-vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 6 Safer sene 312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Osman Efendi ibn-i İbiş, Üsküdar bidâyet mahkemesi odacısı İsmail Hakkı Efendi ibn-i Süleyman

Ve gayruhum.

Sayfa No:38, Belge No:39

VASÎ

Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyûb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından İslambey mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan devlet-i aliyye tebe'asının Ermeni milletinden fesci Nikos veled-i Pedros veled-i Kirkor'un sulbî sağır oğlu tahminen on (...) Yosir sulbîye sağîre kızı tahminen yedi yaşında Siryomnap(سريوماناب)'ın vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûrlarını rû'yete kıbel-i şer'idan bir vasî nasbi lâzım ve mühim olmağın millet-i beyninde müstakîm ve her vech ile vesâyet-i uhdesinden gelmeye kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî kesân ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık ve millet-i merkûmesinden babaları (واهان)Efendi'nin mevrûd bir kıt'a ilm ü haberden dahi müstebân olan sağîrân-ı

merkûmânın babaları müteveffâ-yı merkûmun li-ebeveyn ammîsi olup tebe‘a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkûmesinden papazları Danyal Efendi veled-i Kırkor sağîrân-ı merkûmânın vakt-i rûşd ve sedâdına değin tesviye-i umûrlarını rû‘yete kıbel-i şer‘iden vasî nasb ve ta‘yîn olundukda ol dahi vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ yenbağî edâya ta‘ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka‘a bi’t-talep ketb olundu.

Fî 17 Safer sene 1312

Şuhûdu’l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Muhzır Başî el-Hâc Muhammed Emin Efendi ibn-i el-Hâc Muhammed, Manifaturacı Üski veled-i Parsah, Gececi Maraz veled-i Kabral, Timurcu(?) Mesak veled-i Manuk

Ve gayruhum.

Sayfa No:38-39-40, Belge No:40

TEREKE

Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyüb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu’l-Bârî)mahallâtından Câmi‘ Kebîr mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Dâhiliye Nezaret-i Celîlesi mektûb-i kalemi Müşîri Abdulhalim Bey ibn-i el-Hâc Hüseyin bin Süleyman’ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Hâtîce Şadiye Hanım ibneti Abdulaziz ile vâlidesi Hatice Mahfuze Hanım ibneti Muhammed Hakkı ve sulbî sağîr oğulları Müeyyed ve Saffet ve sulbîye sağîre kızı Hadiye’ye münhasır olduğı bi’l-ihbâr lede’s-şer‘î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra siğâr-ı mezbûrûnun vâlideleri ve bâ-hüccet-i şer‘iyye umûrlarını rû‘yete mansûbe vasîleri zevce-i mezbûre Hatice Şadiye Hanım bi’l-asale ve bi’l-vesâye ve ümmü mezbûre Hatice Mahfuze Hanım bi’l-asale talep ve ma‘rifetleri ve ma‘rifet-i şer‘ile tahrîr ve sim-i mecidiyye yirmi kuruş hesabıyla âhara bey‘ ve beyne’l- verese bi’l-farîziyyeti’s-şer‘iyye tevzî ve taksîm olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesi defteridir ki ber- vech-i âtî zikr olunur.

Fî 7 Zi'l-ka'de sene 1311

İpekli Şam hırkası 1 =108 kuruş

Sedefli çekmece 1, sedefli iskemle 1 =200 kuruş

Elma(?) Kürk 1 = 200 kuruş

Mikrâz 1, kalemtraş 1 , (...)1, penbe bez = 20 kuruş

Gömlek 5, yün fanile 4, beyaz don 8, havlu 2, entari 1, bohça 1 =45 kuruş

Yazma seccade 1, arakiye seccadiye 1 = 26 kuruş

Sedefli iskemle 5 =100 kuruş

Basma entari 5, gömlek 2, köhne fes 6, don 1, bohça 1, Yeni kürk kabı 1, yelek 3 =55 kuruş

Beyaz pike 1, entari 2, fanile 5, gömlek 6, don 5 =41 kuruş

Bohça 1, çura(?) 9, takke 3, çorap çift 5=20 kuruş

Hırka 3 =55 kuruş

Aba (...) 1= 366 kuruş

Siyah aba 1=26 kuruş

Çuka kürk kalıbı 1, atkı 1=18 kuruş

(...) kürk 1 = 70 kuruş

Çukaya kaplı (...) kürk =52 kuruş

Basma hırka 2, beyaz ceket 1, eldiven 1 =15 kuruş

Cedid fanile 1=60 kuruş

Pantolon 2, yelek 1, bohça 1 =66 kuruş

Kaşmir palto 1, pantolon 1, yelek 1=76 kuruş

Palto 1, pantolon 1, yelek 1, redingot 1=91 kuruş

Ceket 1,pantolon 1,yelek 1, redingot 1=96 kuruş

Fotin çift 2, ma'a kundura =66 kuruş

Parça keçe 1=50 kuruş

Heybe 1=10 kuruş

Halı 2 =400 kuruş

Köhne sandık 1=5 kuruş

Yazıhâne 1 =15 kuruş

Levha 2=10 kuruş

Muhafazalı çalar saat 1,sağır mir'ât 1, resim tahtası 1, siyah mumlu minder 2=90 kuruş

Üzeri pembe kaplı dokum 1, yastık 10=201 kuruş

(...)4, keçe 1, sandalye 8, siyah mumlu minder 2 =64 kuruş

Yastık 4, mik'ad 1, erkân minder 4, müsta'mel seccade 1=107 kuruş

Sağır mangal 1=55 kuruş

Penbe şilte 4= 200 kuruş

Paçavra döşek 1=10 kuruş

Penbe yastık 2=10 kuruş

Penbe mumlu yüz yastığı 7, yorgan 1=60 kuruş

Yün mumlu minder 1,siyah duvar yastığı 4=150 kuruş

Kebîr tabak 5, çilek tabağı 1, bardak 4, bağ tepsi 1, sağîr tabak 12, sürahi 2, polat tepsi, sağîr mir'at =100 kuruş

Tesbih aded 2 =26 kuruş

Duhan tabakası 1, sigaralık 1 =22 kuruş

Nühâs sahan 2, tel dolap 2 =110 kuruş

Kebîr sini 1=100 kuruş

Tâbe(?) 1=20 kuruş

Sağîr ve kebîr tencere 4, ma'a kapak =160 kuruş

Sağîr ve kebîr tepsi 6, kahve(?) 1, süzgeç 1, bakraç 1, sefer tası 1 =150 kuruş

Kuşhâne tencere 1, sahan 8, ma'a kapak, sağîr sefer tası 1, çorba tası 1, ma'a kapak =80 kuruş

Sağîr sandık 1, bir miktar soğan, sağîr nühâs sahan 4, ma'a hırdavat =100 kuruş

Çamaşır leğeni 2, nühâs güğüm 1, çinko leğen =100 kuruş

Basma saat 1, altın kordon 1 = 450 kuruş

Hırdavat menzil =100 kuruş

Yün mumlu minder 1, penbe şilte 2, basma yastık 4, mik'at, örtü, siyah minder 1=200 kuruş

Müteveffâ-yı mezbûrun kendine tahsîs olunan lira-yı Osmanî yüz üç kuruş hesabıyla müterâkim iki aylık güzeşte maaşı olan iki bin altı yüz kuruşun yüzde beş ve birinin ba'de-t tevkif (...) olup me'mûru yedinden kabz olunan = 2444 kuruş

(Râiç akçe'ye tebdîl olunup zuhûr eden akçe-i fazla) = 0119 kuruş

=2563 kuruş

Mecmû'ası	= 7270 kuruş
Dellaliyye-i eşya	= 84 kuruş
	=7186 kuruş
Resm-i kısmet ve kaydiyye ve pul	=220 kuruş
Li't-taksîm beyne-l verese	=6966 kuruş

Hisse-i zevce-i mezbûre	= 870 kuruş
Hisse-i ümmü mezbûre	=1161 kuruş
Hisse-i ibn-i saġîr mezbûr	= 1973 kuruş
Hisse-i ibn-i saġîr mezbûr	=1973 kuruş
Hisse-i bint-i saġîre mezbûre	=986 kuruş

Verese-i mezbûrundan mezbûretân Hâtîce Şadiye ve Hâtîce Mahfûze Hanımlar'dan her biri ber -vech-i bâlen hisse-i ırsiyyeleri olan cem'an iki bin otuz bir kuruş otuz parayı müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden ahz ü kabz eyledik deyu eyledikleri ikrâr ve i'tirâfları ve siġâr-ı mezbûrûnun ber- vech-i bâlen hisse-i ırsiyyeleri olan cem'an dört bin dokuz yüz otuz dört kuruş otuz (...) bin yedi yüz elli kuruş otuz paralı siġâr-ı mezbûrûnun nafakalarına mahsûben vasî mezbûre Hatice Şadiye Hanım'a teslîm olunup bâkiyesi olan üç bin yüz seksen dört kuruş bâ hüccet-i ve bâ keflen vasî mezbûreye idâne ve ilzam ribh olduğu kâtîp es-seyyid Hâfız Abdulkadir Efendi inhâsıyla işbu mahalle şerh olundu.

İDÂNE

Husûs-ı âtî el-beyânın mahallesinde ketb ü tahrîr için cânib-i şerî'at-i garrâdan bi't-talep me'zûnen bi'l-hükm irsâl olunan kâtîp es-seyyid Hâfız Abdulkadir Efendi medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyüb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Câmi' Kebîr mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Dâhiliye Nezareti Celîlesi mektûbi kalemi müşîri Abdulhalim Bey ibn-i el-Hâc Hüseyin bin Süleyman'ın hayatında sâkin olduğu menzile varıp zeyl-i kitapta muharreru'l-esâmî müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'î âli ettik de müteveffâ-yı mezbûrun sulbî sağır oğulları Müeyyed ve Saffet Beyler ve sulbîye sağıre kızı Hadiye'nin vâlidesi ve bâ hüccet-i şer'îyye mansûbe vasîleri olup zât-ı müslimûn-ı mezbûrun ta'rifleriyle mu'arrefe olan Hatice Şadiye Hanım ibnet-i Abdulaziz meclis-i ma'kûdu mezkûrde siğar-ı mezbûrunun mallarını li-ecli'l-idâne vasî nasb ve ta'yîn olunan Halil Ağa ibn-i Ahmed mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip vasî mezbûr Halil Ağa vasîleri olduğu evlatlarım siğar-ı mezbûrünün pederleri müteveffâ-yı mezbûrun mevrûs ve müşterek mallarından bana sîm-i mecdiyye yirmi kuruş hesabıyla üç bin yüz seksen dört kuruş idâne ve teslîm eylediğinde ben dahi yedinden istidâne ve kabz bî zarûre kendi umûRuma sarfla istihlâk etmemle meblâğ-ı mezkûr ile semeni işbu târih-i kitaptan beş sene tamamına değin müeccel ve mev'ûduna siğar-ı mezbûrünün mevhûb ve müşterek mallarından vasî mezbûr Halil Ağa yedinden iştirâ ve kabz eylediğim hilâli koyun saati semeninden dahi bin dokuz yüz sekiz kuruşuna ciheteyn-i mezkûreteynden cem'an beş bin doksan iki kuruş evlatlarım siğâr-ı mezbûrûna zimmetinde vâcibu'l-edâ ve lâzımu'l-kazâ sahîhen deynimdir dedik de gıbbe't-tasdîku's-şer'î mahalle-i mezkûrede sâkinler mühendis izzetlü el-Hâc Ali Rıza Efendi ibn-i Muhammed ve Süleyman Şevki Efendi ve Muhammed Hakkı Efendi ibn-i el-Hâc Hüseyin meclis-i şer'î şerîfi enverde vasî mezbûr Halil Ağa mahzarında her biri ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm mukirre-i medyûne-i mezbûre Hatice Şadiye Hanımın evlatları siğar-ı mezbûrûna zimmetinde edâsı vâcib deynî olan meblâğ-ı mecmû'-ı mezkûr beş bin doksan iki kuruş tarafından bi'l-emri ve'l-kabûl kefâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile her birimiz başka başka kefil-i bi'l-mâl ve zâminler olup ve her birimiz cihet-i kefâletten âharın zimmetine lâzım gelen meblâğa dahi kezâlik bi'l-emri ve'l-kabûl kefil-i bil'l-mâl ve zâminleriz

dediklerinde gıbbe't-tasaduku's-şer'î vâkı' hâliyâ kâtîp mezbûr mahallinde ketb ü tahrîr ve ma'an meb'ûs-u ümenâ-i şer'ile meclis-i şer'a gelip âla vukû'a inha ve takrîr itmeğin mâ-vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 8 Zi'l-ka'de sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzırân

Sayfa No:42, Belge No:42

VASÎ VE NAFKA

Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyüb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Camii Kebîr mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Dâhiliye Nezaret-i Celîlesi mektub-i kalemi müşîri Abdulhalim Bey bin el-Hâc Hüseyin bin Süleyman'ın sulbî sağır mahdûmları Müeyyed ve Saffet Beyler ve sulbîye sağıre kerîmesi Hadiye Hanım'ın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarını rü'yete kibel-i şer'iden bir vasî nasbi lâzım ve mühim olmayın emanet ile ma'rûfe ve sıyânet ile mevsûfe ve her vechle vesâyet uhdesinden gelmeye kadire idüğü zeyl-i kitapta muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık olan siğar-ı mezbûrûnun vâlideleri olup zât-ı müslimûn-ı mezbûrûn ta'rifleriyle mu'arrefe olan Hatice Şadiye Hanım ibnet-i Abdulaziz'i siğar-ı mezbûrûnun vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye umûrlarını rü'yete kibel-i şer'iden me'zûnen bi'l-hükm irsâl olunan kâtîp es-seyyid Hâfız Abdulkadir Efendi vasî nasb ve ta'yîn edip ol dahi vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ-yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm ettikten sonra vasî mezbûre Hatice Şadiye Hanım talebiyle katib-i mezbûr siğar-ı mezbûrûnun malı nemâsıyla ve îradları hâsılatından işbu târih-i kitaptan i'tibaren karar-ı ma'rûf idüğü ihbâr olunan beher şehir dört yüz kuruş nafaka ve kisve beha ve takrîr edip mablağ-ı mefrûz-ı mezkûr beher şehir dört yüz kuruş siğar-ı mezbûrûnun nafaka ve kisve ve sâir levazim-i zarûriyyelerini harç ve sarfla ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zafer siğar-ı mezbûrûnun malları nemâsıyla îradları hâsılatına rucû'a vâlideleri Hatice Şadiye Hanıma izin verdiğini kâtib-i mezbûr mahallinde ketb ü tahrîr ve ma'an

meb'ûs-ı ümenâ-i şer'ile meclis-i şer'a gelip âlâ vukû'a inhâ ve takrîr etmeğin mâ-vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 8 Zi'l-ka'de sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Muhammed Hakkı Efendi ibn-i el-Hâc Hüseyin, Süleyman Şevki Efendi ibn-i el-Hâc Hüseyin, Mühendis el-Hâc Ali Rıza Efendi ibn-i Muhammed

Ve gayruhum.

Sayfa No:43-44, Belge No:43

KABÛLUNE MEVKÛFE VEKÂLET

Ankara vilâyet-i celîlesi dâhilinde Kayseri sancağı kazâsından (...) karyesi ahâlisinden olup nefis-i Trablusgarb karye-i vilâyet-i celîlesinde me'mûren mukîm iken bundan akdem vefât eden âsâkir-i şahâne binbaşılarından Mustafa Efendi ibn-i Mustafa bin Abdullah'ın verâset-i zevce-i menkûhe-i metrûkesi Şemsi Banuh Hâtûn ibnet-i Arif ile sulbîye kebîre kızı Ülker Hanım'a münhasır olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el- enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra vârisetân-ı mezbûretândan olup mahmiye-i İstanbul (...) ebvâbından Ayvansaray kapısı dâhilinde Toklu İbrahim Dede mahallesinde sâkin ve zât-ı zeyl-i kitapta muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rifleriyle mu'arrefe olan zevce-i mezbûre Şemsi Banuh Hâtûn meclis-i şer'î şerîf-i enverde kezâlik zât-ı müslimûn-ı mezbûrûn ta'rifleriyle mu'arrefe olan binti kebîre mezbûre Ülker Hanım hâzıra olduğu halde ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip her biri mâru'z-zikri (...) karyesi hudûd-ı dâhilinde mevazî-i müte'addide ma'lûmede vâki' ve her biri inde'l-ahâli ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb mülk-i menzil ve arazi-i emîriyyûn ve dört kıt'a tarladan her biri zevcim müteveffâ-yı mezbûrun hayatında ile'l-vefât yedinde malı ve mülkü ve taht-ı tasarrufunda olup ba'de vefâta menzil mahdûd-ı mezkûr benimle kızım hâzıra-i mezbûre Ülker Hanım'dan her birimize mevrûs olmakla ancak tarla-yı mahdud-ı mezkûr kızım hâzıra mezbûreye

âdiyen ba'de'l-intikâl ben ve kızım hâzıra-i mezbûre Ülker Hanım'dan her birimiz ırsen mâlikeler olduğumuz menzil-i mahdûd-ı mezkûru semen-i misilleriyle mahallinde me'mûru huzûrunda âhara bey' ve bi'l-intikâl mutasarrıfe olduğu tarla-yı mahdûd-ı mezkûrları kızım hâzıra-i mezbûre Ülker Hanım bedel-i misilleriyle parayı sâhib-i arz âhara ferâğ ve teslîme ve semen-i bedel misilleri ahz ü kabza ve bi'l-cümle makbûzunu bize ırsâl ve îsâle ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine ben ve kızım hâzıra-i mezbûre Ülker Hanım'dan her birimiz tarafımızdan mâru'z-zikr nefis-i Kayseri sancağında sâkin kol ağası Hüseyin Efendi ibn-i Abdullah'ın vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile kabûlune mevkûfe vekîl ve nâib menâb nasb ve ta'yîn eyledik deyu mukırre-i mezbûre Şemsi Banuh Hâtûn'un bi'l-cümle takrîr-i meşrûhasını hâzıra-i mezbûre Ülker Hanım tasdîk itmeğın mâ-vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 27 Safer sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Hüseyin Hüsnü Efendi ibn-i Abdulaziz, Maliye muhasebe kalemi ketebesinden Muhammed Nuri Efendi ibn-i İbrahim

Ve gayruhum.

Sayfa No:44, Belge No:44

TEREKE

Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyüb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Baba Haydar mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Behiye Hanım ibneti İbrahim bin Abdullah'ın verâseti zevc-i metrûki Feshâne âmiri ketebesinden Ömer Remzi Efendi ibn-i Ahmed ile sadriyye sağîre kızları Nebiye ve Bedime(?) li-ebeveyn kız karındaşı (...) Hanım'a münhasır olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sağîretân-ı mezbûretânın pederleri ve velîleri zevc-i mezbûr Ömer Remzi Efendi bi'l-asâle ve bi'l-vesâye (...) uht lehümâ mezbûre (...) Hanım bi'l-asâle talep ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'île tahrîr ve sîm-i mecdiyye

yirmi kuruş hesabıyla âhara bey‘ ve inde‘l-verese bi‘l-farîziyyeti‘ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan müteveffât-ı mezbûrenin terekisi defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Fî 16 Safer sene 1312

Peştemâl 1, silecek 1, havlu 2, bohça 1 = 30 kuruş

Suf ferace 1,yeldirme 1,yaşmak 1=27 kuruş

Kadife hırka 1, bohça 1 =110 kuruş

Canfes entari 2,ceket 1 = 108 kuruş

Basma entari 1, ceket 1, yeldirme 1, sökük bir entari = 32 kuruş

Sandık 1=21 kuruş

Penbe şilte 1, penbe kebîr ve sağîr baş yastığı 2 = 175 kuruş

Karyola 1 =50 kuruş

Penbe şilte 2, yüz yastığı 2, sağîr yorgan 1 = 175 kuruş

Penbe erkan minderi 7, şilte yüzü 1, elvan yorgan 7, potin 1=100 kuruş

Dört gözlü konsol 1 , (...)1, mir‘ât 1= 150 kuruş

Müteveffiye-i mezbûrenin zevc-i mezbûr zimmetinde mihr-i mü‘eccel alacak hakkı olup kabz olunan = 300 kuruş

Mecmû‘ası

= 1278 kuruş

Dellaliye-i eşya

= 0020 kuruş

= 1258 kuruş

Resm-i kısmet ve kaydiyye ve pul

= 0040 kuruş

Li't-taksim beyne'l-verese

=1218 kuruş

Hisse-i zevc-i mezbûr =304 kuruş

Hisse-i bint-i saġîr mezbûre=406 kuruş

Hisse-i bint-i saġîr mezbûre =406 kuruş

Hisse-i uht (..) mezbûre=101 kuruş

Verese-i mezbûrûndan zevc-i mezbûr Ömer Remzi Efendi ile uht-ı (...) Hanım'dan her biri ber-vech-i bâlen hisse-i irsiyyeleri olan cem'an dört yüz altı kuruşu tereke-i müteveffiye-i mezbûreden ahz ü kabz eyledik deyu eyledikleri ikrâr ve i'tirafları ve saġîretân-ı mezbûretânın hisse-i irsiyyeleri olan cem'an sekiz yüz on iki kuruşu saġîretân-ı mezbûretânın nafakalarına mahsûben velî mezbûr Ömer Remzi Efendi'ye teslim olunduġu kâtip es-seyyid Hâfız Abdulkadir Efendi inhâsıyla işbu mahalle şerh olundu.

Sayfa No:45, Belge No:45

KABÛLUNE MEVKÛFE VEKÂLET

Ma'mûreti'l-azîz vilâyet-i celîlesi dâhilinde iken kazâsı karasından Mîsaka? karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden İbrahim Aġa ibn-i Emin bin Abdullah'ın verâseti sadri kebîr oġulları Osman ve Muhammed ve İsmail Aġalar ve sulbîyye kebîre kızları Ümmü Gülsüm ve Hanife Hâtûnlar'a münhasır ba'dehu mezbûr Muhammed Aġa dahi vefât edip verâseti liebeveyn er karındaşları mezbûrân Osman ve İsmail Aġalar ve liebeveyn kız karındaşları mezbûretân Ümmü Gülsüm ve Hanife Hâtûnlar'a münhasır olduġu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrundan olup mahmiye-i İstanbul'da merhûm ve

mağfûrlar Cennetmekan Firdevs-i âşîyan Sultan Ahmet Han tâbe serâhu Hazretlerinin Câmi‘ Şerîf civârında kapı ağası Mahmud Ağa mahallesinde sâkin bekçi mezbûr İsmail Ağa meclis-i şer‘î şerîf-i enverde takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i anî‘l-merâm edip her biri karye-i mezkûre-i hudûd-ı dâhilinde mevâzı‘-ı mûte‘addide-i ma‘lûmede vâkı‘ ve her biri inde‘l-ahâli ve‘l-cîrân ma‘lûmu‘l-hudûd ve‘l-müştemilât bir bâb mülk-i menzil ve bir mülk-i ahırdan her biri pederim ve mûrisim müteveffâ-yı evvel mezbûrun hayatında ile‘l-vefât yedinde malları ve mülkleri olup ba‘de vefâta benimle er ve kız karındaşlarım mezbûrûn Osman Ağa ve Ümmü Gülsüm ve Hanife Hâtûnlardan her birimize mevrûs olup menzil ve ahır mahdûd-ı mezkûrlar kâbil-i kısmet ise benim hisse-i ırsiyye-i şâyi‘alarımı ifrâza değil ise mihyaya? ve ba‘de-l ifrâz semen-i misilleriyle âhara bey‘ ve teslîme ve bey‘ olunmaz ise bedel-i misilleri ile âhara îcare ve semen ve îcare misillerini ahz ü kabza ve bi‘l-cümle makbûzundan er ve kız karındaşlarım gâibûn-ı mezbûrûn menzil-i mahdûd-ı mezkûrde olan hisse-i şâyi‘alarımı bey‘ ederler ise benim için şîrâya ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile karye-i mezkûrede sâkin Muhammed Ağa ibn-i Osman‘ı kabûlune mevkûfe vekîl ve nâib-i menâp nasb ve ta‘yîn eyledim dedik de gıbbe‘t-tasdîki‘ş-şer‘î mâ vaka‘a bi‘t-talep ketb olundu.

Fi 2 Rebiülevvel sene 1312

Şuhûdu‘l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed , Muhzır başı el-Hâc Muhammed Emin Efendi ibn-i el-Hâc Muhammed, Mükerrermetlü Salahaddin Efendi ibn-i Feyzullah Şükrü

Sayfa No:45,46,47, Belge No:46

Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyüb El-Ensârî radiye anhu Rabbuhu‘l Bârî mahallâtından Evlice Baba mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Huriye Hanım ibneti Abdullah zevc-i metrûki âsâkir-i zabtiyye başı çavuşlarından Muhammed Ağa ibn-i Abdullah ile vâlidesi Emine Hâtûn ibneti Abdullah ve sadri sağır oğlu Ömer ve sadriyye sağıre kızı Zekiye‘ye münhasır olduğu bi‘l-ihbâr lede‘ş-şer‘î el-enver zâhir

ve mütehakkık olduktan sonra sağırân-ı mezbûrânın pederleri ve velileri zevc-i mezbûr Muhammed Ağa bi'l-asâle ve bi'l-velâye vâlidem mezbûre Emine Hâtûn dahi kezâlik bi'l-asâle talep ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'î ile tahrîr ve sîm-i mecidiyye yirmi kuruş hesabıyla âhara bey' ve beyne'l-farîziyyeti's-şer'îyye tevzî' ve takdîm olunan müteveffât-ı mezbûrenin terekesi defteridir ki ber vech-i âti zikr olunur.

Fî 29 Safer sene 1312

Hırka 1, entari 2, fanile entari 2, bohça 1=10 kuruş

Bir miktar bez =50 kuruş

Peşkir 1,ceket 1,havlu 1, yeldirme 1, bohça 1 =23 kuruş

Dallı (...) çarşab 1= 100 kuruş

Çarşab 2, entari 2,havlu 2, gömlek 1, sini ve uçkur 11= 49 kuruş

Müsta'mel çarşab 1=15 kuruş

Hırka 1, ma'a hırdavat =15 kuruş

Mendil ve garab? 15=20 kuruş

Bohça 2 ma'a hırdavat =30 kuruş

Hırka 1, entari 7,bohça 1=65 kuruş

Beyaz minder örtüsü 1, don 2,ceket 1=35 kuruş

Telli yorgan yüzü 1=110 kuruş

Seccade 1=20 kuruş

(...) Kuşak 1=14 kuruş

Silecek 1, havlu 2, ma'a hırdavat =35 kuruş

Sim işlemeli havlu 31, çura? 3 =72 kuruş

Yünlü entari 1, basma entari 1, hırka 1=50 kuruş

Kadife hırka 1, ferace 1= 125 kuruş

Ceket 2, eteklik 1, atlas entari =75 kuruş

Tarak 1=10 kuruş

Âdi saat 1=80 kuruş

Sim kaşık 1=18 kuruş

Siyah minder 1, şilte 1, yastık 5, mak'ad 1=101 kuruş

Taba çift 1 =42 kuruş

Güğümlü 2 =30 kuruş

Fincan 8 ma'a hırdavat =40 kuruş

Mir'ât 1=28 kuruş

Fotin çift 1, şemsiye2 =22 kuruş

Köhne yorgan 1, parça kilim 2 =35 kuruş

Karyola 1, masa 1 =40 kuruş

Tahta sandık 1, ma'a hırdavat =10 kuruş

Bir miktar yüzük halkası =23 kuruş

Müteveffât-ı mezbûrenin mihr-i mü'eccel alacağı olup ikrâr-ı kabz olunan =751 kuruş

Mecmû'ası

= 2104 kuruş

Dellaliyye-i eşya

= 0070 kuruş

= 2074 kuruş

Resm-i kısmet ve kaydiyye ve pul bahası = 0058 kuruş

Li't-taksim beyne'l-verese = 2016 kuruş

Hisse-i zevc-i mezbûr Muhammed Çavuş =504 kuruş

Hisse-i ibn-i sağîr-i mezbûr =786 kuruş

Hisse-i binti sağîre-i mezbûre =392 kuruş

Hisse-i ümm mezbûre = 336 kuruş

Sah

Verese-i mezbûrdan mezbûran Muhammed Çavuş ve Emine Hâtûn'dan her biri ber-vech-i bâlen hisse-i irsiyyeleri olan cem'an sekiz yüz kırk kuruşu tereke-i müteveffât-ı mezbûreden tamamen ve kâmilan ahz ü kabz eyledik deyu eyledikleri ikrâr ve i'tirâfları sağîran-ı mezbûrânın kezâlik ber-vech-i bâlen hisse-i irsiyyeleri olan cem'an yüz yetmiş altı kuruş nafaka-i âtiyelerine mahsûben velileri Muhammed Çavuş edâ ve teslîm olunup ol dahi tamamen ve kâmilan ahz ü kabz eyledim deyu eylediği ikrâr ve i'tirâfları iş bu mahalle şerh olundu.

Sayfa No:47, Belge No:47

VASÎ

Mahmiye-i İstanbul'da Keçeciler civârında Karabaş mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden kayıkhâne müste'ciri Mustafa Ağa ibn-i Ali bin Hüseyin'in sulbî sağîr oğulları Haydar ve tahminen altı yaşında Hakkı ve sulbîye sağîre kızı tahminen on yaşında Nadide'nin vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarını rü'yete vasî nasbı lâzım ve mühim olmağın emanet ile ma'rûfe ve sıyânet ile mevsûfe ve her vechle vesâyet-i uhdesinden gelmeye kadire idüğü zeyl-i kitapta muharreru'l-esâmî

müslimîn ihbârları ile zâhir ve mütehakkık ve mahallesi tarafından mevrûd bir kıt'a ilm ü haber malından müstebân olan sığar-ı mezbûrûnun vâlideleri zât-ı müslimûn-ı mezbûrun ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Fatma Hanım ibneti Abdullah'ın sığar-ı mezbûrûnun vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarını ru'yete kibel-i şer'îden vasî nasb ve ta'yîn olundukda ol dahi vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ-yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeyin mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 5 Safer sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Manastır kapucukdârı Muhammed Nuri Efendi ibn-i Hüseyin, Karabaş mahallesi ahâlisinden adliyye me'murlarından el-Hâc Hüseyin Efendi ibn-i Abdullah

Sayfa No:47,48, Belge No: 48

VEKÂLET

Mahmiye-i İstanbul'da Keçeciler civârında Karabaş mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden kayıkhâne müste'ciri Mustafa Ağa ibn-i Ali ibn-i Hüseyin'in verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Fatma Hanım ibneti Abdullah ile sulbî sağîr oğulları Haydar ve Hakkı ve sulbîyye sağîre kızı Nadide'ye münhasır olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enverde zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrûndan kendi nefsinden asîl ve sığar-ı mezbûrûnun tesviye-i umûrlarını ru'yete bâ hüccet-i şer'îyye mansûbe vasî olup zâtı zeyl-i kitapta muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan zevce-i mezbûre Fatma Hanım meclis-i şer'î şerîfi enverde mahalle-i mezbûrede Osman Efendi ibn-i Abdullah mahzarında bi'l-asale ve bi'l-verâse ve bi'l-vesâye ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip zevcim müteveffâ-yı mezbûrun hîn-i vefâtında yanında mevcûde ve bi'l-cümle terekisiyle zimem-i nâsda olan alacağı benimle vasîleri olduğum evlatlarım sığar-ı mezbûrûndan her birimize mevrûs olup tereke-i mezkûreye vâzî'u'l-yed olanlardan ve hukûkunu ashabından hisse-i ırsiyye-i ma'lûmemizi mahkeme-i şer'îyye ve nizâmiyyelerin her bir derecesinde bidâyeten ve

istînâfen ve temyîzen ve iâdeten ve i'tirâzen ve tashîhen taleb-i da'va ve ahz ü kabza ve bi'l-cümle makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ ancak benim hisse-i irsiyyemden sulh ve ibrâya ve istihlâf-ı tahlîfe ve şühûd istima'ına müsted'ıyyât ve levayih-i tanzîmle takdîme zevcim müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden sâir kimesneler taraflarından da'va vukû' bulur ise ve cevâba ve husûmete ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'ıyye ile mezbûr Osman Efendi'yi bi'l-asâle ve bi'l-verâse ve bi'l-vesâye vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ yenbağî edâya taahhüd ve iltizâm eyledim dedikde gıbbe't- tasdiki's-şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 5 Safer sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Kezâ şâhidân

Sayfa No:48,49, Belge No:49

VEKÂLET

Havâss-ı Refî'a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy'de Kiremitçi Ahmed Çelebi mahallesinde sâkin iken işbu târih-i vesîkadan dokuz sene mukaddem fevt olan devlet-i aliyye tebe'asının Yahudi milletinden Haham Salamon veled-i İlyazar (اليازار) veled-i Salamon'un verâseti her biri tebe'a saltanat-ı seniyyenin millet-i merkûmesinden sulbî kebîr oğulları Haham İlyazar ve Yasef Mison ve sulbîyye kebîre kızları Vide (ويدة) ve Rahile (راخلة) ve Mezalto'ya (مزالتو) münhasır olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i merkûmundan olup sâlifü'l-beyân Kiremitçi Ahmed Çelebi mahallesinde sâkinler merkûmân Yasef ve Mişon ve şahsı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî kesân ta'rîfleriyle mu'arrefe olan merkûme Vide meclis-i şer'î hatîr-i lâzımu't-tevkîrde yine Hasköy mahallâtından el-Hâc Şa'ban mahallesinde sâkin tebe'a müşârun ileyhın millet-i merkûmesinden Haham Mirkaho veled-i Casim müvâcehesinde her biri ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip sâlifü'l-beyân Kiremitçi Ahmed Çelebi mahallesinde Sinyor Vinbire ve atçı sokağında vâkı'

inde'l-ahâlî ve'l-cîrân el-müstağni ani't-ta'rîf ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât el-Hâc Muhammed Çavuş ve Cennetmekan Sultan Mahmud Han sanî Hazretlerinin vakf-ı şerîfleriyle mahlût biri üç ve biri yedi ve biri dokuz ve biri on bir ve biri on üç numaralar ile murakkam beş bâb dükkanı müştemil bir numaralı bir bâb vakf-ı menzil-i dört sehm i'tibarıyla üç sehm hisse-i şâyi'a menzil ve dükkan-ı mezkûrlar babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yı merkûmun sağlığında ile'l-vefât taht-ı tasarrufunda olup ba'de fevt ma'a müştemilât menzil ve dükkanlarda olan üçer sehm hisse-i şâyi'a bizimle karındaşlarımız merkûmûn İlyazar ve Rahile ve Mezalto'dan her birimize isnâden ba'de'l-intikâl mutasarrıf olduğumuz üçer sehm hisse-i şâyi'a menzil ve dükkan-ı mezkûrlarda olan hisse-i şâyi'alarımızı işbu hâzır-ı bi'l-meclis karındaşımız merkûm Haham İlyazar yedinden bundan akdem ale's-sevî makbûzumuz olan on bin kuruluş deynimiz mukabelesinde me'mûru huzûrunda parayı mütevellî ferâğ ve teslîme ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımızdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile merkûm Haham Mirkaho'yu vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eylediğimizde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ-yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm eyledim dediklerinde gıbbe't-tasaduku's-şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 11 Rebiülevvel sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Kalaycı bahçesinde sâkin Haham Samuel veled-i Avram , Arabacı sokağında sâkin Haham, Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed ve gayruhum.

Sayfa No:49, Belge No:50

VEKÂLET

Havâss-ı Refî'a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy'de Pîrî Paşa mahallesinde mütemekkin iken bundan akdem fevt olan devlet-i aliyye tebe'asının Yahudi milletinden sandıkçı Avram veledi Yantof'un (يانطوف) verâseti her biri tebe'a saltanat-

1 seniyyenin millet-i merkûmesinden zevce-i metrûkesi Saltana binti Yode (يودة) ile sulbî kebîr oğlu Yantof ve sulbîyye kebîre kızları Rahile (راخلة) ve Mezalto (مزالطو) ve Refika'ya (رفقة) münhasır olduktan sonra verese-i merkûmûndan ibn-i kebîr merkûm Yantof meclis-i şer'î hatîr lâzımı't-tevkîrde tebe'a müşârun ileyhânın millet-i merkûmesinden Haham Yaşoh Mirkaho müvâcehesinde ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mâru'z-zikri mahalle-i mezkûrede Karanfil sokağında on beş ve on yedi numaralar ile murakkam Sultan Bayezid Veli Han tâbe serâhu Hazretlerinin vakf-ı şerîfine bedel-i öşür mukâta'alı bi'l cümle ebniyesi mülk-i iki kapılı bir menzil müteveffâ-yı merkûmun hayatında ile'l fevt yedinde malı ve mülkü olup ba'de fevte benimle verese-i sâire-i mezkûresinde mevrûs olmakla ben ber-vech-i muharrer menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olan ırsen mâlik olduğum hisse-i şâyi'amı semen-i misliyle âhara bey' ve semeninden hisse-i irsiyyemi ahz ü kabza ve müteveffâ-yı merkûmun terekesinden dahi hisse-i irsiyyemi kezâlik ahz ü kabza ve bana irsâl ve îsâle ve husûs-ı mezkûrların mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile merkûm Yaşoh'u (ياشوه) vekîl eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbağî edâya taahhüd ve iltizâm eyledim dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 17 Rebiulevvel sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Muhzır başı el-Hâc Muhammed Emin Efendi ibn-i el-Hâc Muhammed, Feresnim? veledi Mişon, Corci Rafael veledi Yako

Ve gayruhum.

Sayfa No:49,50 Belge No:51

VASÎ

Medîne-i hazreti Ebâ Eyyüb El-Ensârî radiye anhu Rabbuhu'l Bârî mahallâtından Sofular mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden âsâkir-i şahâne Piyade seksen birinci alay Arapkir taburunun bin başlarından müteka'id Osman Efendi ibn-i

Ali bin Osman'ın sulbî sağır oğlu Halit ve sulbîyye sağıre kızı Aişe'nin vakt-i rüşd-i sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarını rü'yete bir vasî nasbî lâzım ve mühim olmağın emanet ile ma'rûfe ve sıyânet ile mevsûfe ve her vechle vesâyet-i uhdesinden gelen kadire idüğü zeyl-i kitapta muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârları ile zâhir ve mütehakkık ve mahallesi tarafından mevrûd bir kıt'a ilm ü haberden dahi müstebân olan mezbûrânın vâlideleri olup zât-ı müslimûn-ı mezbûrûn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Hâtice Hanım ibneti Abdullah'ı kîbel-i şer'iden sağırân-ı mezbûrânın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin tesviye-i umûrlarını rü'yete vasî nasb ve ta'yîn olundukta ol dahi vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ yenbağî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğın mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 17 Rebiülevvel sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Kızılmescid mahallesinde sâkin tulumbacı Hüseyin Ağa ibn-i Hasan, Sofular mahallesi imamı Hâfız Raif Efendi ibn-i el-HâcÖmer

Ve gayruhum.

Sayfa No:50,51 Belge No:52

İZİN

Medîne-i Manastıra muzâfe Kuşo? nâhiyesi ahâlisinden olup Havâss-ı Refî'a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy'de Pîrî Paşa mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan devlet-i aliyye tebe'asının Rum milletinden duvarcı Sotir(صوتر) veled-i Simon veled-i Tanaş'ın(طناش) verâseti her biri tebe'a-i saltanat-ı seniyyesinin millet-i merkûmesinden zevce-i metrûkesi Zehariye(زحارية) binti Nikom ve sulbî sağır oğlu Dimitri ve sulbîye kebîre kızları Faniye(فانية) ve Elisavata(اليساوطه) ve sulbîye sağıre kızı Bulkesane'ye(بولكسانة) münhasıra ve tashih-imisliyle mirasları bi-hükmi'l-feraiz kırk sehmden olup siham-ı mezbûreden beş sehm zevce-i merkûme Zehariyye'ye ve on dört sehm ibn-i sağır merkûm Dimitri'ye ve yedişer sehmden cem'an yirmi bir sehm benât-ı merkûmat Faniye ve Elisavata ve sağıre Bulkesane'ye vesâyet-i

tahakkukundan sonra verese-i merkûmundan saġîrân-ı merkûmânın anaları ve tesviye-i umûrlarını ru‘yete bâ hüccet-i şer‘iyye vasî mensûbeleri olup şahsı zeyl-i vesîkada muharreru’l-esâmî kesân ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan zevce-i merkûme Zehariye meclis-i şer‘i şerif hatîru’l-lâzımu’t-tevkîrde bi’l-vesâye ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mâru’z-zikri Pîrî Paşa mahallesinde Dede sokağında vâkı‘ inde’l-ahâlî ve’l-cîrân ma‘lûmu-l hudûd ve’l-müştemilât merhûm ve maġfur leh Cennetmekan Firdevs-i Âşîyan Sultan Bayezid Veli Han tâbe serâhu Hazretlerinin vakf-ı şerîfine bedel-i öşrü mukata‘alı yirmi bir ve yirmi dokuz numaralı bi’l cümle ebniyesi mülk bir bâb menzil zevcim müteveffâ-yı merkûmun hayatında ile’l-fevt yedinde malı ve mülkü olup ba‘de fevt menzil mahdûd-ı mezkûr benimle vasîleri olduğum evlatlarım saġîrân-ı merkûmânın ve kızlarım merkûmetan Faniye ve Elisavata? her birimize bir tashih-i mezkûr mevrûs olmakla menzil-i mahdûd-ı mezkûru ben merkûmetân Faniye ve Elisavata’dan her birimiz âhara bey‘ edecek olmamızla saġîrân-ı merkûmânının bir tashih-i mezkûr yirmi bir sehm hisse-i şâyi‘aları ibkâ olunmak bî-hâsıl saġîrân-ı merkûmân haklarında mukîr olduğundan saġîrân-ı merkûmânın misline mirasları üzere yirmi bir sehm sehm hisse-i şâyi‘aları dahi ma‘an âhara bey‘ olunmak enfe‘a ve evlâ olduktan mâ adâ saġîrân-ı merkûmânın asla malları olmayıp nafaka ve kisveye eşedd ihtiyaç ile muhtaçlar olmakla menzil-i mahdud-ı mezkûrde olan saġîrân-ı merkûmânın ırsen mâlikleri olduğu bir tashih-i mezkûr yirmi bir sehm hisse-i şâyi‘aları âhara bey‘ ve semenini ahz ü kabz bedele a‘mal ve işriyah olup hasıl olan ribhiyle infak ve (...) olunmak saġîrân-ı merkûmân haklarında her vecihle enfe‘a ve evlâ olunduğuna binâen ve menzil-i mahdud-ı mezkûr bundan akdem münadî yediyle müddet-i medide sevk-i sultânî ve mecma‘a nâs olan mahallelerde nida ve müzâyede ve sabah gazetesiyle dahi î‘lan olup raġbât-ı nâs bi’l-küllî münkata‘ olduktan sonra lira-yı Osmanî yüz kuruş hesabıyla on iki bin kuruşda taleb-i uhdesinde takarrur edip ziyade ile tâlib-i âharı zuhûr etmeyip meblâġ-ı mezkûr on iki bin kuruş menzil-i mahdud-ı mezkûrun el-yevm semen-i misli olup menzil-i mahdûd-ı mezkûrde olan saġîrân-ı merkûmânın bir tashih-i mezkûr yirmi bir sehm hisse-i şâyi‘alarını semen-i misliyle âhara bey‘ bana kıbel-i şer‘iden izin verilmek bi’l-vesâye matlûbumdur dedikde hakikat-i hâl vasî merkûme Zehariye’nin bast-ı beyân eylediği minvâl üzere olduğunu kesân-ı merkûmun haberleriyle inde’ş şer‘î el-enver zâhir ve mütahakkık ve

mâru'z-zikri Pîrî Paşa mahallesi tarafından mevrûd bir kıt'a ilm ü haber mülkü ve altıncı daire belediye tarafından mevrûd bir kıt'a keşf-i pusulasından müstebân olmakla sağîran –ı merkûmânın bir tashîh-i mezkûr yirmi bir sehm hisse-i şâyi'alarını vech-i şer'î üzere âhara bey'a vasî merkûme Zehariye'ye kıbel-i şer'iden izin verilmeğin mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 23 Rebiülevvel sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Münâdi Ataullah Efendi ibn-i İbrahim, Sütçü (...) veled-i Yorgi , Sütçü Ninom veled-i Simon, Salamon veled-i Mişon, Dellal Mişon veled-i İsrail

Ve gayruhum.

Sayfa No:51,52 Belge No:53

İBRÂ

Havâss-ı Refî'a kazâsına muzâfe Hasköy'de Pîrî Paşa mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan devlet-i aliyye tebe'asının Yahud milletinden tenteci Yode(يوده) veled-i Mişon'un verâseti her biri tebe'a-i saltanat-ı seniyyenin milleti merkûmesinden zevce-i metrûkesi Refika(رفقة) binti Hayim(حليم) ile anası Eşra binti Hayim ve sulbîyye sağîre kızı diğere Eşra ve li ebeveyn er karındaşları Behor(بحور) ve Yako ve Sitaye(سطاية) münhasır olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i merkûmûndan olup şahsı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî kesân ta'rîfleriyle mu'arrefe olan zevce-i merkûme Refika binti Hayim meclis-i şer'î hatîr-i lâzımu't-tevkîrde verese-i merkûmûndan merkûmûn Behor ve Yako ve Sitaye ile kezâlik şahsı kesân-ı merkûmun ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Eşra taraflarından husûs-ı âtî'l-beyânda bâ-hüccet-i şer'îyye vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile vekîl-i müseccel şer'îleri tebâ'a-i müşârun ileyhânın millet-i merkûmesinden da'vâ vekîllerinden Nekai veled-i Yako müvâcehesinde bi'l-verâse ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip zevcim ve mûrisim müteveffâ-yı merkûmun bundan akdem ma'rifetimiz ve ma'rifet-i şer'ile tahrîr ve âhara bey' olup esmân-ı hâsılası beyne'l-verese tevzî'

ve taksîm ve benim hisse-i irsiyyeme isâbet edip merkûmûn Eşra ve Behor ve Yako ve Sitaye zimmetlerine ta'alluk eden mebâliğ-i ma'lûmeyi vekîl-i merkûm Nekai bana tamamen ve kâmilten def' ve teslîm edip ben dahi yedinden bi't-tamam ve'l-kemâl ahz ü kabz ve istifâ-yı hak etmemle bi'l-cümle husûs-ı mezkûre zevcim ve mûrisim müteveffâ-yı merkûmun kalîl ve kesîr ma'lûm ve mechûl dâhil ve hâric (...) bi'l-cümle ism-i mâl ıtlâk bulunur terekesine ve hukûk-ı mîrâsa ve işbu târih-i vesîkaya gelince sâir cemî'i hukûk-ı şer'îyye'ye müte'allika-i âmm-i da'vâdan müvekkilûn merkûmun Eşra ve Behor ve Yako ve Sitaye'nin zimmetlerini ibrâ-ı âmm-ı sahîh-i şer' ile ibrâ ve ıskât eylediğimde vekîl-i merkûm Nekai(نقائى) dahi merkûmûn Eşra ve Behor ve Yako ve Sitaye'den her birine izâfetle ibrâ-i mezkûrumu bi'l-vekâle kabûl eyledi dedikte gıbbe't-tasdikî's-şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 19 Rebi'ü'l-evvel sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzırân

Sayfa No:52 Belge No:54

NAFAKA

Havâss-ı Refî'a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy'de Pîrî Paşa mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan devlet-i aliyye tebe'asının Yahud milletinden tenteci Yode (يودى)veled-i Mison'un sulbîyye sağıre kızı Eşra'nın li-ebeveyn ammîsi ve tesviye-i umûrunu rü'yete mansûb vasî tebe'a saltanat-ı seniyyenin millet-i merkûmesinden Yako veled-i merkûm Mison tarafından husûs-ı âtî'l-beyânda vekâlet-i âmm-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile vekîl-i müseccel-i şer'îsi tebe'a merkûmdan Nekai(نقائى) veled-i Yako talebiyle kıbel-i şer'îden sağıre-i merkûmenin bâbası müteveffâ-yı merkûm Yode'den müntakîl ve mevrûs malı nemâsından ve işbu târih-i vesîkadan i'tibâren kader-i ma'rûf idüğü bi'l-ihbâr şehri yüz kuruş sağıre-i merkûmenin nafaka ve kisve ve sâir levâzım zarûriyyesiçün nafaka baha farz ve takdîr olup meblağ-ı mefrûz-ı mezkûr beher şehir yüz kuruşu sağıre-i merkûmenin nafakasına harç ve sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zafer sağıre-i

merkûmenin malı nemâsına rucû‘a vasî-i müvekkil merkûm Yako‘ya izâfetle vekîl-i merkûm Nekai‘ye izin vermeğın mâ vaka‘a bi‘t-talep ketb olundu.

Fî 19 Rebi‘ü‘l-evvel sene 1312

Şuhûdu‘l-hâl

Muhzırân, Yahudi milletinden İlya veled-i Yasef, Îsak veled-i Yode, Yasef veled-i Mirkado

Sayfa No:52,53 Belge No: 55

VEKÂLET

Medîne-i Üsküdar Meymenet-i Âsâr mahallâtından Câmi‘ Kebîr mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Kazıme Hanım ibneti Abdullah ibn-i Abdurrahman‘ın verâseti zevc-i metrûki Ahmed Mithat Efendi ibn-i Abdullah ile sadriyye kebîre kızı Behiye‘ye münhasır olduğunu bi‘l-ihbâr lede‘ş-şer‘î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra vârisân-ı mezbûrândan olup medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyüb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu‘l-Bârî)mahallâtından Evlice Baba mahallesinde sâkin ve zâtı zeyl-i kitapta muharreru‘l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan binti kebîre-i mezbûre Behiye Hanım meclis-i şer‘î şerîf-i enverde da‘vâ vekîllerinden Hüseyin Fehmi Efendi ibn-i Ahmed mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip vâlidem müteveffât-ı mezbûrenin terekesi bundan akdem ma‘rifet-i şer‘ile tahrîr ve esman-ı hâsılasından hisse-i irsiyyeme isabet edip pederim gâib-i ani‘l-meclis mezbûr Mithat Efendi zimmetine ta‘alluk eden mebâliğ-i ma‘lûmemi elyevm bana edâdan imtina‘ eder olmakla pederim gâib-i mezbûr Mithat Efendi‘den vâlidem müteveffât-ı mezbûrenin zimem-i nâsda olan hukûkunu ashâbından hisse-i irsiyye-i ma‘lûmemi ve gâib-i ani‘l-meclis Halil Efendi ile beynimizde tekevvün eden kâffe-i da‘vâmın rü‘yetine mehâkim-i şer‘iyye ve nizâmiyyelerin her bir kısmında müdde‘î ve müdde‘â aleyhi sıfatıyla bidâyeten ve istînafen ve temyîzen ve i‘âdeten ve tashîhen taleb-i da‘vâya ve ahz ü kabza ve şuhûd istima‘ına ve istihlâf-ı tahlîfe ve lede‘l-iktizâ sulh ve ibrâya ve‘l-hâsıl tahaddüs edecek kâffe-i husûsatımın rü‘yetine ve husûsat-ı mezkûrların mütevakkıf olduğı umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i âmme-i

mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile mezbûr Hüseyn Fehmi Efendi’yi vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta‘yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzîmesini kemâ yenbağî edâya taahhüd ve iltizâm eyledim dedikde gıbbe’t-tasdîki’ş-şer‘î mâ vaka‘a bi’t-talep ketb olundu.

Fî 17 Rebi‘ü’l-evvel sene 1312

Şuhûdu’l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Muhzır başı el-Hâc Muhammed Emin Efendi ibn-i el-Hâc Muhammed, Saatçi esnâfından Abdulvahid Efendi ibn-i Ahmed

Sayfa No:53,54 Belge No:56

VEKÂLET

Trabzon vilâyet-i celîlesi kurrasında Polatna karyesinde Kofitner? köyünde sâkin iken bundan akdem vefât eden Ali Çavuş ibn-i Abdullah ibn-i Abdurrahman’ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Penbe Hâtûn ibneti Ahmed ile sadri kebîr oğulları Muhammed ve Recep ve Mustafa ve Mevlûd Ağalar’a münhasır olduğunu bi’l-ihbâr lede’ş-şer‘î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrûndan olup medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyûb El-Ensârî radiye anhu Rabbuhu’l-Bârî mahallâtından Korucu Muhammed Çelebi mahallesinde sâkinler mezbûrân Mustafa ve Mevlût Ağalar meclis-i şer‘î şerîf-i enverde mezbûrân Mustafa ve Mevlût Ağalar’ın li ebeveyn er karındaşları mezbûr Muhammed Ağa mahzarında her biri ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mâru‘z-zikri Kofitner? köyünde vâkı‘ her biri birbirine muttasıl ve her biri inde’l-ahâlî ve’l-cîrân ma’lûmu’l-hudûd ve’l-müştemilât bir bâb mülk menzil ma‘a bahçe ve arazi-i emîriyyeden birer keyl tohum istî‘âb eder iki kıt‘a tarlalardan her biri pederimiz ve mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûrun hayatında ile’l-vefât yedinde malları ve taht-ı tasarrufunda olup ba‘de vefâta menzil-i mezkûr bizimle vâlidemiz mezbûre Penbe Hâtûn ve li ebeveyn erkarındaşımız mezbûrân Muhammed ve Recep Ağalar’dan her birimize mevrûs olup ve tarla-yı mahdûd-ı mezkûrları ancak bizimle karındaşımız mezbûrân Muhammed ve Recep Ağalar’dan her birimize erba‘an ba‘de’l-intikâl ber-vech-i muharrer üzere ırsen ve intikâlen mâlik ve mutasarrıf

olduğumuz menzil ve tarla-yı mahdûd-ı mezkûrlarda olan hisse-i şâyi‘a ma‘lûmemizi semen ve bedel misilleriyle mahallinde me‘mûru huzûrunda parayı sahib-i arz-ı âhara bey‘ ve ferâğ-ı teslîme semen ve bedel misillerini ahz ü kabza ve bi‘l-cümle makbûzlarını bize irsâl ve îsâle ve husûs-ı mezkûrların mütevakkıf olduğu umûrun küllîsini tarafımızdan karındaşımız mezbûr Muhammed Ağa’yı vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahiha-i şer‘iyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta‘yîn eylediğimizde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmeti lâzîmesini kemâ yenbağî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğın mâ vaka’a bi’t-talep ketb olundu.

Fî 24 Rebi‘ü’l-evvel sene 1312

Şuhûdu’l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Muhammed Ağa ibn-i Hüseyin, Kayıkçı Ali Ağa ibn-i Muhammed

Ve gayruhum.

Sayfa No:54,55 Belge No:57

ZEYL-İ DEFTER

Ba‘de’z-zeyl-i bâlâ-yı sernâmede ism-i mezkûr devlet-i aliyye tebe‘asının Rum milletinden müteveffâ Duvarcı Sotir(صوتر) veled-i Simon veled-i Tanaş’ın(طناش) verâseti her biri tebe‘a saltanat-ı seniyyenin millet-i merkûmesinden derûn-ı sernâme-i mezkûrda isimleri muharrer zevce-i metrûkesi Zehariyye(زحارية) binti Nikom ve sulbî sağîr oğlu Dimitri ve sulbîyye kebîre kızları Faniye(فانية) ve Elisavata(اليساوطه) ve sulbîyye sağîre kızı Bulkesane’ye(بولكسانة) münhasır olduğu bi’l-ihbâr zâhir ve mütehakkık olduktan sonra kendi nefsinden asîl ve sağîrân-ı merkûmânın anaları ve bâ hüccet-i şer‘iyye mansûbe vasîleri ve mezbûretân Faniye ve Elisavata’nın bâ hüccet-i şer‘iyye vekîlleri zevce-i menkûhe Zehariyye bi’l-asâle ve bi’l-vekâle talep ve ma‘rifeti ve ma‘rifet-i şer‘ile tahrîr lira-yı Osmanî yüz kuruş hesabıyla âhara bey‘ olunan müteveffâ-yı merkûmun muahharan zuhûr eden terekesi defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur.

Fî 23 Rebi'ü'l-evvel sene 1312

Havâss-ı Refî'a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy'de Pîrî Paşa mahallesinde Dere sokağında yirmi bir ve yirmi dokuz numaralı pederi merhûm ve mağfûrun leh Cennetmekan Firdevs-i Âşîyan Sultan Bayezid Veli Han tâbe serâhu Hazretleri'nin vakf-ı şerîfine bedel-i öşr mukata'alı bi'l-cümle ebniye-i mülk bir bâb menzil müteveffâ-yı merkûmun sağığında ile'l-fevt yedinde malı ve mülkü olup ba'de fevte bi'l-müzâyede âhara bey' olunup kabz olunan semeni

Delaliyye =12000 kuruş

=240 kuruş

Resm-i kısmet ve kaydiyye ve pul behası =11760 kuruş

=320 kuruş

Li't-taksîm beyne'l-verese = 11440 kuruş

Hisse-i zevce-i merkûme= 1430 kuruş

Hisse-i ibn-i sağır merkûm=4004 kuruş

Hisse-i ibneti kebîre merkûme=2002 kuruş

Hisse-i binti kebîre merkûme=2002 kuruş

Hisse-i ibneti sağıre merkûme =2002 kuruş

Verese-i merkûmûndan kendi hissesiyle müvekkiletân-ı merkûmetân Faniye ve Elisavata'dan her birilerinin ber- vech-i bâlâ hisse-i irsiyyeleri olan cem'an beş bin dört yüz otuz dört kuruşu zevce-i vekîl-i merkûme Zehariye bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ahz ü kabz eyledim deyu huzûr-ı şer'ide eylediği ikrâr ve i'tirâfı ve sağırân-ı merkûmânın ber- vech-i bâlâ hisse-i irsiyyeleri olan cem'an altı bin altı kuruş bâ hüccet ve bâ keflen vasî merkûme Zehariye'ye idâne ve iltizâm ribh olunduğu işbu mahalle şerh olundu.

Sayfa No:55,56 Belge No:58

İDÂNE

Havâss-ı Refî'a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy'de Pîrî paşa mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan devlet-i aliyye tebe'asının Rum milletinden duvarcı Sotir (صوتر) veled-i Simon'un sulbî sağır oğlu Dimitri ve sulbîyye sağıre kızı Bulkesane'nin (بولكسانة) anaları bâ hüccet-i şer'îyye mansube vasîleri olup tebe'a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkûme nisvânından şahs-ı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî kesân ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Zehariyye (زحارية) bint-i Nikom meclis-i şer'î hatîr-i lâzımu't- tevkîrde sağırân-ı merkûmânın mallarını li-ecli'l-idâne vasî nasb ta'yîn olunan muhızır Halil Ağa ibn-i Ahmed mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip vasî mezbûr Halil Ağa vasîleri olduğu evlatlarını sağırân-ı merkûmânın babaları müteveffâ-yı merkûmdan mevrûs mallarından bana lira-yı Osmanî yüz kuruş hesabıyla altı bin altı kuruş idâne teslîm eylediğinde ben dahi yedinden istidâne ve kabz ve bilâ zarure kendi umûruma sarfla istihlâk etmemle meblâğ-ı mezkûr ile semeni iş bu târih-i vesîkadan beş sene tamamına değin mü'eccel ve mev'ûd yine sağırân-ı merkûmânın mevhûb ve müşterek mallarından vasî mezbûr Halil Ağa yedinden iştirâ ve kabz eylediğim iki hilâl-i koyun saâtî semeninden dahi üç bin dokuz kuruşuna ciheteyn-i mezkûriyyetinden cem'an dokuz bin altı yüz dokuz kuruş evlatlarını sağırân-ı merkûmânın zimmetle vâcibu'l-edâ lâzımu'l-kazâ sahîhen deynimdir dedikte gıbbe't-tasdîki's-şer'î mukırre-i medyûne merkûmenin damadı tebe'a müşârun ileyhânın millet-i merkûmesinden Taşko veled-i Etam ve kiremitçi Ahmet Çelebi mahallesinde sâkinler her biri tebe'a müşârun ileyhânın millet-i merkûmesinden sütçü Yandeli (ياندله لي) veled-i Yorgi ve kahveci İntaşor (انتاشور) veled-i Yalni (يالنلي) ve mâru'z-zikri Pîrî Paşa mahallesinde sâkin tebe'a müşârun ileyhânın milletinden Dellal (دلال) Salamon veled-i Mişon meclis-i şer'î hatîr-i lâzımu't-tevkîrde vasî mezbûr Halil Ağa mahzarında her biri ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mukırre-i medyûne-i merkûme Zehariyye'nin evlatları sağırân-ı merkûmâna zimmetinde idânesi vâcib deyni olan meblâğ-ı mecmû' mezkûr dokuz bin altı yüz dokuz kuruşa tarafından bi'l-emri ve'l-kabûl kefâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile her birimiz başka başka kefil -i bi'l-mâl ve zâminleri olup ve her birimiz cihet-i kefâletten âharın

zimmetine lâzım gelen meblâğa dahi kezâlik bi'l-emri ve'l- kabûl kefil-i bi'l-mâl ve zâminleriz dediklerinde gıbbe't-tasdîki'sş-şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 23 Rebi'ü'l-evvel sene 312

Şuhûdu'l-hâl

Kâtîp Osman Efendi ibn-i İbiş, Mukayyit Mustafa Hayrettin Efendi ibn-i Saadettin, Muhzır başı el-Hâc Muhammed Emin Ağa ibn-i el-Hâc Muhammed

Sayfa No:56 Belge No:59

ZEYL-İ NAFKA

Derûn-i hüccet-i şer'iiyede Dimitri ve Bulkesane? nâm haberler mukaddimâ karz ve takdîr olunan beher şehir otuz kuruş nafaka ve kisvelerine kifayet etmeyip ve mallarının müsaadesi olduğu bi'l-ihbâr mütehakkik olmakla vasî-i merkûme Zehariyye talebiyle kıbel-i şer'iden dahi işbu târih-i vesîkadan i'tibâren beher şehir kırkar kuruş sağîr-i merkûm Dimitri'nin yirmişer kuruş sağîre-i merkûme Bulkesane'nin nafakalarına zam ve takdîr olunup cem'an sağîr-i merkûm Dimitri'nin atmış kuruş ve cem'an otuz kuruş sağîre-i merkûme Bulkesane'nin olmakla meblâğ-ı mecmû' mezkûr atmış kuruş sağîr-i merkûm Dimitri'nin ve meblâğ-ı mecmû' mezkûr otuz kuruş sağîre-i merkûme Bulkesane'nin nafaka ve kisvelerine harç ve sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zafer sağîrân-ı merkûmânın malları nemâsına rucû'a anaları vasî merkûme Zehariyye 'ye izin verilmeğin mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu. Fi'l-yevm-i sâlis ve'l-aşrin fi şehir-i Rebiulevvel sene isnâ aşara ve semâniye ve elf.

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa İbn-i Ahmed, Muhzır başı el-Hâc Muhammed Emin Ağa el-Hâc Muhammed, Taşko veled-i Etam, Sütçü Bandema veled-i Simon, Salamon veled-i Mişon

Sayfa No:56 Belge No:60

VEKÂLET

Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyüb el-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Baba Haydar Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan devlet-i aliyye tebe'asının Ermeni milletinden musallacı Karakin veled-i Agob 'un zevce-i metrûkesi Limoniye(ليمونية) binti Manuk ile sulbî kebîr oğulları Kirkor ve Bagos ve sulbî sağîr oğlu Enikedes(أنيكيدوس) münhasır olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkik olduktan sonra verese-i merkûmûndan olup kendi nefsinden asîl ve sağîre-i merkûmenin tesviye-i umûrunu rû'yete bâ hüccet-i şer'îyye mansûbe vasî mahalle-i mezkûrede sâkin şahs-ı zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî kesân ta'rîfleriyle mu'arrefe olan zevce-i merkûme Limoniye meclis-i şer'î şerîf-i hatîr-i lâzımu't-tevkîrde İstanbul'da Sirkeci iskelesinde Güknikoğlu hanında sakın tebe'a müşârun ileyhânın millet-i merkûmesinden da'vâ vekîllerinden Arabiyan İnşiran Efendi veled-i Agop müvâcehesinde âşîyan-ı merkûmân Kirkor ve Bagos hâzır oldukları halde bi'l-asâle ve bi'l-vesâye ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip medîne-i Üsküdar'da Şeyh Câmi' Şerîf Mahallesi'nde vakı' inde'l-ahâlî ve'l-cîrân el-müstâğnî ani't-ta'rîf bir bâb vakf-ı menzilin nısf-ı hisse-i şâyi'ası zevcim ve mûrisim müteveffâ-yı merkûmun sağlığında ile'l-fevt taht-ı tasarrufunda olup ba'de fevte nısf-ı menzil-i mezkûr vasî olduğum oğlum sağîr-i merkûm Enikedes ile hâzırân-ı merkûmân Kirkor ve Bagos'dan her birine islâsen intikâl etmekle bu defa gâib-i ani'l-meclis tebe'a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkûme nisvânından Pırlanta kadın tarafından nısf-ı menzil-i mezkûrdan dolayı benimle ve hâzır-ı merkûmân Kirkor ve Bagos'dan her birimizin aleyhimize ikâme-i da'vâ eder olmakla ve gâib-i merkûme ile beynimizde tekevvün eden her nev'î da'vâmızı mehâkim-i şer'îyye ve nizâmiyyelerin her bir kısmında müdde'î ve müdde'â aleyhi sıfatıyla bidâyeten ve istînafen ve temyîzen ve i'âdeten talep ve da'vâya ve redd-i cevaba ve husûmete ve müdafa'aya ve ahz ü kabza ve îcab eder ise ancak benimle hâzırân-ı merkûmân Kirkor ve Bagos'dan her birimizin da'vâsından sulh ve ibrâya vaz'ı hacz ve fekke ve şühûd istima'ına ve istihlâf-ı tahlîfe ve protesto keşîdesine ve kendi imzasıyla müsted'îyyat -ı levayîh-i tanzîm ve takdîmine teblîğ ve teblağa ve'l-hâsıl tahaddüs edecek kâffe-i husûsâtımızın rû'yetine ve husûsât-ı mezkûrların mutevakkıf olduğu umûrun küllisine ben ve hâzırân-ı

merkûmândan her birimiz tarafımızdan bi'l-asâle ve bi'l-vesâye merkûm Enitranik Efendi'yi vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eylediğimizde ol dâhi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmeti lâzîmesini kemâyembeği edâya taahhüd ve iltizâm eyledim deyu mukirre-i merkûmenin bi'l-cümle takrîr-i meşrûhasını hâzırân-ı merkûmân Kirkor ve Bagos'dan her biri tasdîk etmeğın mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 2 Rebi'ü'l-âhir sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa İbn-i Ahmed, Marangoz Garadin veledi Mirkos, Kuyumcu esnâfindan Mîsak veled-i Mirkon

Sayfa No:57,58 Belge No:61

İZİN

Havâss-ı Refî'a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy'de Pîrî Paşa mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan devlet-i aliye tebâ'asının Yahud milletinden çuvalcı Avram veled-i Yantof (يانتوف)veled-i Etam'ın verâseti her biri tebe'a saltanat-ı seniyyenin milleti merkûmesinden zevce-i metrûkesi Saltana (سلطنة) bint-i Hayim (خايم) ile sulbî kebîr oğlu Yantof ve sulbîyye kebîre kızları Mezalto (مزالطو) ve Rahile (راخلة) ve Refika (رفقة) ve Sünbüle'ye (سنبلة) münhasır ba'de ha merkûme Sünbüle dahi fevt olup verâseti her biri tebe'a müşârun ileyhânın millet-i merkûmesinden zevc-i metrûki İsak veled-i Haham veled-i Mişon ile anası merkûme Saltana ve sadri sagîr oğlu Avram'a münhasır ve tashih-i mesele-i mîrasları bi-hükm (...) şer'îyye beş yüz yetmiş altı sehmden olup sihâm-ı mezbûreden seksen altı sehm merkûme Saltana'ya ve yüz atmış sekiz sehm merkûme Yantof'e ve seksen dört sehmden cem'an iki yüz elli iki sehm merkûmat Mezalto ve Rahile ve Refika'ya ve yirmi bir sehm merkûm İsak'a ve kırk dokuz sehm-i sagîr merkûm Avram'a isâbeti tahakkukundan sonra verese-i merkûmundan olup mahmûdu'l-hâl idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî kesân ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık olan sagîr-i merkûm Avram'ın babası ve velisi merkûm İsak meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmu't-tevkîrde bi'l-velâye ikrâr-ı tâmm ve takrîr-

i kelâm edip salifu'l-beyân mahalle-i mezkûrede Karanfil sokağında vâkı' inde'l-ahâlî ve'l-cîrân el-müstağni ani't-ta'rîf ma'lûm ve'l-müştemilât merhûm ve mağfurun leh Cennetmekan Firdevs-i Aşîyan Sultan Bayezid Han Veli tâbe serâhu Hazretlerinin vakf-ı şerîfine bedel-i öşr mukata'alı bi'l-cümle ebniyesi mülk on beş ve on yedi numaralarıyla murakkam iki sokak kapısına müştemil bir bâb mülk-i menzil müteveffâ-yı evvel merkûm Avram'ın sağlığında ile'l-fevt yedinde malı ve mülkü olup ba'de fevt menzil-i mezkûr benimle velisi olduğum oğlum sağîr-i merkûm Avram ve merkûmûn Yantof ve Mezalto ve Rahile ve Refika'dan her birimize bir tashîh-i mezkûr mevrûs olmakla menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olan mesele-i mirasımız üzere hisse-i şâyi'alarımızı ben ve merkûmun Yantof ve ve Mezalto ve Rahile ve Refika'dan her birimiz âhara bey' edecek olmakla velisi olduğum oğlum sağîr-i merkûmun bir tashîh-i mezkûr kırk dokuz sehm hisse-i şâyi'ası ibkâ olunmakla hâsıl ve sağîr-i merkûm hakkında mukırr olduğundan sağîr-i merkûmun bir tashîh-i mezkûr kırk dokuz sehm hisse-i şâyi'ası ma'an âhara bey' olunmak enfe'a ve evlâ olduğundan mâ adâ sağîr-i merkûm Avram'ın dahi asla malı olmayıp nafaka ve kisveye eşedd ihtiyaç ile muhtaç olmakla menzil-i mezkûrda olan sağîr-i merkûmun bir tashîh-i mezkûr kırk dokuz sehm hisse-i şâyi'ası âhara bey' ve semeni ahz ü kabziyla a'mal ve işriyah olunup hasıl olan (...)sağîr-i merkûm infak ve iksa olunmak hakkında her vecihle enfe'a olduğunu binâen menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olan kırk dokuz sehm hisse-i şâyi'aya menzil-i mahdûd-ı mezkûr bundan akdem (...) yediyle müddet-i medîdede ve sevk-i sultaniyede mecme'a nâs olan mahallelerde nidâ ve müzâyede ve sabah gazetesıyla i'lân olunup rağbat-ı nâs bi'l-küllî munkata'a olduktan sonra lira-yı Osmanî yüz kuruş hesabıyla iki bin sekiz yüz elli kuruşta tâlib-i uhdesinden kira-i ziyadeyle tâlib-i âhara zuhur etmeyip meblâğ-ı mezkûr iki bin sekiz yüz elli kuruş kırk dokuz sehm hisse-i şâyi'a menzil-i mahdûd-ı mezkûrun elyevm semen-i misli olup âhara bey' bana kıbel-i şer'iden izin verilmek bi'l-velâye matlûbumdur dedikde hakikat-i hal velî merkûm İsak'ın bast u beyân eylediği minvâl üzere olduğunu zeyl-i vesikada kesân merkûmun ihbârlarıyla inde's-şer'î el-enver zâhir ve mâru'z-zikri Pîrî Paşa mahallesi tarafından mevrûd bir kıt'a ilm ü haber ve altıncı daire belediye tarafından mevrûd bir kıt'a keşf-i pusulasından dahi müstebân olmakla sağîr-i merkûm Avram'ın bir tashîh-i mezkûr kırk dokuz sehm hisse-i şâyi'a menzil-i mahdud-ı

mezkûrun vech-i şer‘ üzere âhara bey‘ velî merkûm İsak’a kıbel-i şer‘iden izin verilmeğin mâ vaka‘â bi’t-talep ketb olundu.

Fî 9 Rebi‘u’l-âhir sene 1312

Şuhûdu’l-hâl

Koltukçu Nesim veled-i İsak, Haham Yaşo veled-i Mirkaho

Ve gayruhum.

Sayfa No:59 Belge No:62

VEKÂLET

Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyüb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu’l-Bârî)mahallâtından Kızılmescid mahallesinde sâkin kendi nefsinden asîl ve sağır Salih Bey’in tesviye-i umûrunu rü’yete bâ hüccet-i şer‘iyye mansûbe vasî olup zât-ı zeyl-i kitapta muharreru’l-esâmî ta‘rîfleriyle mu‘arrefe olan Aişe İclal Hanım ibnet-i Abdullah meclis-i şer‘î şerîf-i enverde yine Medîne-i mezbûre mahallâtından Câmi‘ Kebîr mahallesinde sâkin Yusuf Efendi ibn-i Hasan mahzarında bi’l-asâle ve bi’l-vesâye ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip gâib-i ani’l-meclis Abdullâtîf Efendi vasî olduğum sağır-i mezbûr Salih Bey’in pederi olup vasî olduğum sağır-i mezbûrun vâlidesi müteveffîye Saniye Hanım’dan mevrûs olan malı hakkında gâib-i veli mûma ileyh Abdullâtîf Efendi benim aleyhime ikâme-i da‘vâ eder olmakla ve gâib-i veli mûma ileyh Abdullâtîf Efendi ile bünyemizde tekevvün eden her nev‘i da‘vâyı cemî‘i mehâkim-i şer‘iyye ve nizâmiyelerin her ne kısmında müdde‘î ve müdde‘â aleyhi sıfatıyla bidâyeten ve istînafen ve temyîzen ve î‘adeten taleb-i da‘vâya ve redd-i cevaba ve husûmete ve müdafa‘aya ve ahz ü kabza ve istihlâf-ı tahlife ve şühûd istima‘ına ve ikâmesine ve kendi imzasıyla levâyıh-ı tanzîm ve takdîmine teblîğ ve teblağa ve îcab eder ise kendi da‘vâmdan sulh ve ibrâya ve’l-hâsıl tahaddüs edecek kâffe-i husûsatımın rü’yetine ve husûsat-ı mezkûrların mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan bi’l-asâle ve bi’l-vesâye vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile mûma ileyh Yusuf Efendi’yi âhara tevkîle me’zûn olduğu halde vekîl ve

nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eylediğimde mûma ileyh Yusuf Efendi dahi bir minvâl-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ-yenbağî edâya taahhüd ve iltizâm eyledim dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 16 Rebi'ü'l-âhir sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, İzzet Efendi ibn-i Mustafa, Mustafa Bey ibn-i Saadeddin

Sayfa No:59,60 Belge No:63

KABÛLUNE MEVKÛFE VEKÂLET

Manastır vilâyet-i celîlesine tâbi Kozanlı karyesi ahâlisinden olup İstanbul'da Balat civarında Eşrat Kinas? caddesinde Kesme Kaya Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan devlet-i aliyye tebe'asının Rum milletinden Ziso(زيسو) veled-i Yorgi veled-i Etam'ın verâseti zevce-i metrûkesi Piraşko binti Nikola ile sulbîyye kebîre kızları Anastasiya ve Teodoro'ye münhasır olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i merkûmûndan olup mahalle-i mezkûrede sâkinler her biri tebe'a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkûmlarından şahısları zeyl-i vesıkada muharreru'l-esâmî kesân ta'rîfleriyle muarrefe olan Ermenitan merkûmân Anastasiya ve Teodoro meclis-i şer'î hatîr-i lâzımu't-tevkîrde her biri ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip sâlifü'l-beyân karye-i mezkûrede her biri mevazî'-i müte'addide-i ma'lûmede vâkı' ve her biri inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb mülk menzil ve bir buçuk dönüm miktarı bir kıt'a tarladan her biri pederimiz ve mûrisimiz müteveffâ-yı merkûmun sağlığında ile'l-fevt yedinde malı ve mülkü olup ba'de fevte menzil ve tarla-yı mahdûd-ı mezkûr bizimle vâlidemiz gâibe-i merkûme Piraşko'ya münhasır olmakla biz ber- vech-i muharrer ırsen mâlikeleri olduğumuz menzil ve tarla-yı mahdûd-ı mezkûrda olan hisse-i irsiyye-i ma'lûmelerimizi semen-i misilleriyle mahallinde me'mûru huzûrunda âhara bey' ve teslîme ve semen-i mezkûrları ahz ü kabza ve makbûzunu bize ırsâl ve îsâle ve husûs-ı mezkûrun

mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımızdan vekâlet-ı âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyeye ile sâlıfu'z-zikri karye-i mezkûrede sâkin vâlidemiz merkûme Piraşko'yu kabûlune mevkûfe vekıl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledik dedikleri gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 15 Rebi'ü'l-âhir sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Uncu Tador veled-i Nikola, Eskici Şiro veled-i Simon

Sayfa No:60, Belge No:64

VEKÂLET

Medîne-i Hazreti Ebâ Eyyüb el-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Servi Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât eden Fatıma Hanım binti Süleyman bin Abdullah'ın verâseti sulbî kebîr oğulları Raşid ve Tahsin Efendiler ve sulbîyye kebîre kızları Seher ve Naciye Hanımlar'a münhasır olduğu bi'l-ihbâr lede'ş-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık her birinin yedlerinde bulunan tezakir-i osmanîyelerinden dahi müstebân olduktan sonra verese-i mezbûrûn Raşid ve Tahsin Efendiler ile zâtları ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefeler mezbûretân Seher ve Naciye Hanımlar meclis-i şer'î şerîf-i enverde yine medîne-i mezbûre mahallâtından Sofular mahallesinde sâkin kahveci esnâfindan Eyüp Ağa ibn-i İbrahim Edhem mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mâru'z-zikri Server Mahallesi'nde Helvacıbaşı sokagında vâkı' iki numarayla murakkam inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir ba vakf-ı menzil vâlidemiz müteveffât-ı mezbûrenin hayatında ile'l – vefât bi't-temessük mütevellî taht-ı tasarrufunda olup ba'de vefâta âdiyen ve erba'an bize intikâl etmekle biz ber- vech-i muharrer bi'l-intikâl mutasarrıf olduğumuz menzil-i mahdûd-ı mezkûru işbu hâzır bi'l-meclis tahsildâr Cemal Efendi İbn-i Muhammed Elvan malından ve yedinden makbûzumuz olan beş yüz kırk kuruş mukâbilesinde parayı mütevellî hâzır- ı mezbûr Cemal Efendi'ye ferâğ ve teslîme ve

sened-i resmîsini bi'l-istihsâl hâzır-ı mezbûr Cemal Efendi'ye î'taya ve husûs-ı mezkûrun mutevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımızdan vekâlet-ı âmme-i mutlaka-i sahîlha-i şer'îyye ile âharı tevkîle me'zûn olduğumuz halde mezbûr Eyüp Ağa'yı vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eylediğimizde ol dâhi vekâlet-i mezkûreyi kabûl eyledim dediklerinde gıbbe't-tasâduku's-şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 28 Rebi'û'l-âhir sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Muhzır başı el-Hâc Muhammed Emin Ağa ibn-i el-Hâc Muhammed, Mahalle-i mezkûreden Muhammed Vahid Ağa ibn-i Ali

Ve gayruhum.

Sayfa No:61,62 Belge No: 65

Medîne-i Hazreti Ebâ Eyyüb el-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Câmi'“ Kebîr mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Havva Necmiye Hanım ibneti Muhammed Efendi ibn-i Hüseyin verâseti zevc-i metrûki asâkir-i şâhâne süvari dördüncü alayı üçüncü bölüğü mülâzım-i evveli Nuri Efendi ibn-i Halil İbrahim ile pederi mezbûr Muhammed Efendi ibn-i Hüseyin ve vâlidesi Emine Hanım ibneti İbrahim Edhem ve sadrî sağır oğlu Halid'e münhasır olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sağır-i mezbûrun pederi ve velisi zevc-i mezbûr Nuri Efendi bi'l-asâle ve bi'l-velâyât mezbûr Muhammed Efendi ve ümmü mezbûre Emine Hanım'dan her biri bi'l-asâle talep ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'ile tahrîr ve sîm-i mecîdiyye yirmi kuruş hesabıyla bey' ve beyne'l-verese ve bi'l-fariziyyeti's-şer'îyye tevzî' ve taksîm olunan müteveffât-ı mezbûrenin terekesi defteridir ki ber- vech-i âtî zikr olunur.

Fî 22 Rebi'û'l-âhir sene 1312

Basma entari 1, bohça 1=17 kuruş

Amerikan çarşaf 1, basma entari 5, poşide 4 =41 kuruş

Beyaz entari 2, don 4, bohça 1 =20 kuruş

Yeldirme 1, ferace 1, basma hırka 1, çorap çift 1, beyaz yüz yastığı yüzü 2 ,bohça 1 ,ihram 1 , çorap çift 1 = 62 kuruş

İpekli mendil 2 = 7 kuruş

Sağîr elvan mendil 10, bohça 1 = 11 kuruş

Tahta sandık 1 = 13 kuruş

Penbe şilte 1, yorgan 1 =75 kuruş

Seccade 1 =10 kuruş

Silecek 1, havlu, bohça 1 = 15 kuruş

Desti 1, kupa bardak 2, kırık tabak 1, ma'a hırdavat = 13 kuruş

Şemsiye 1 = 6 kuruş

Polad tepsi 1, kasnak 1 = 8 kuruş

Levha kağıdı 2 = 3 kuruş

Konsol 1, mir'ât 1, taş 1, tabla 2, bardak 3 =272 kuruş

Örtü keçe 1 = 110 kuruş

Sarı mangal 1, tabla 1 = 108 kuruş

Sandalye 2 = 43 kuruş

Siyah minder 2, mik'ad 1, köşe yastığı 3 ,basma poşide 2 , perde 6 , (...) =120 kuruş

Sîm halka 1, beyaz kupa 2 =6 kuruş

Sağîr elmas taşlı halka 1= 30 kuruş

Âdi taşlı sîm halkalı yüzük 1 =10 kuruş

Güğü 2 = 30 kuruş

Sağır sini 1, çorba tası 1, sahan ma'a kapak 5 =59 kuruş

Müteveffat-ı mezbûrenin zevc-i mezbûru zimmetinde mihr-i mü'eccel alacağı olup kabz olunan = 3001 kuruş

Mecmû'ası

= 4090 kuruş

Dellaliye-i eşya

= 0022 kuruş

Resm-i kısmet ve kaydiyye ve pul behası

= 4068 kuruş

= 111 kuruş

Li't-taksîm beyne'l-verese

= 3957 kuruş

Hisse-i zevc-i mezbûr =989.10 kuruş

Hisse-i eb mezbûr = 659.20 kuruş

Hisse-i ümm mezbûre =659.20 kuruş

Hisse-i ibn-i sağır mezbûr =1648.30 kuruş

Verese-i mezbûrûndan mezbûrûn Nuri ve Muhammed Efendiler ve Emine Hanım'dan her biri ber-vech-i bâlâ hisse-i irsiyyeleri olan cem'an iki bin üç yüz sekiz kuruş on parayı tereke-i müteveffât-ı mezbûreden tamamen ve kâmilten ahz ü kabz eyledik deyu huzûr-ı şer' iyyede eyledikleri ikrâr ve i'tirâfları ve sağır-i mezbûrun kezâlik ber-vech-i bâlâ hisse-i irsiyyesi olan bin altı yüz kırk sekiz kuruş otuz parayı nafaka-i âtiyesinde mahsûben velî mezbûr Nuri Efendi'ye teslîm olunduğu işbu mahalle şerh olundu.

Sayfa No:62 Belge No:66

NAFAKA-İ SAĞİR

Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyûb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Câmi‘‘ Kebîr mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Havva Necmiye Hanım ibnet-i Muhammed'in sadrî sagîr oğlu Halid'in pederi ve velîsi olup mahmûdu'l-hâl idüğü zeyl-i kitapta muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla zâhir olan asâkir-i şâhâne dördüncü alayı üçüncü bölüğü mülâzım-ı evveli Nuri Efendi ibn-i Halil İbrahim talebiyle kibel-i şer'îden sagîr-i mezbûre vâlidesi müteveffât-ı mezbûrdan mevrûs malından işbu târih-i kitaptan i'tibaren kader-i ma'rûf idüğü ihbâr olunan beher şehir altmış kuruş nafaka ve kisve beha farz ve takdîr olunup meblâğ-ı mefrûz-ı mezkûr sagîr-i mezbûrun nafaka ve kisve ve sâir levâzım -ı zarûriyyesine harç ve sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zafer sagîr-i mezbûrun malına rucû'a velî mezbûr Nuri Efendi'ye izin vermeğin mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 22 Rebi'ü'l-âhir sene 312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Muhzır Başî el-Hâc Muhammed Emin Ağa ibn-i el-Hâc Muhammed, Hâfız Halit Efendi ibn-i Hasan, Hâfız Muhammed Efendi ibn-i Muhammed

Sayfa No:62,63 Belge No:67

İDÂNE

Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyûb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Câmi‘‘ Kebîr mahallesinde sâkin Ceyş Kasrı Hümâyûn-ı hademelerinden Ahmed Ağa ibn-i Abdulhamid meclis-i şer'î şerîf-i enverde medîne-i mezbûre mahallâtından Sofular mahallesinde sâkin iken bundan akdem birbirini müte'akiben vefât eden asâkir-i şâhâne kaymakamlarından doktor Kamil Bey ibn-i el-Hâc Hidayet ve zevcesi Münir Hanım ibnet-i el-Hâc Hurşit'in sagîr oğulları İbrahim ve sagîre kızı Samiye'nin min kibelî'l-ümm ceddeleri ve bâ hüccet-i şer'iyeye mansûbe vasîleri olup zât-ı zeyl-i kitapta muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rifleriyle mu'arrefe olan Ganimet Hanım ibnet-i Derviş mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip vasî mezbûre Ganimet Hanım vasîleri olduğu sagîrân-ı mezbûrânın ebeveyni müteveffîyânı mezbûrândan mevrûs ve

müşterek mallarından bana lira-yı Osmanî yüz sekiz kuruş hesabıyla dört bin üç yüz yirmi kuruş idâne ve teslîm eylediğinde ben dahi yedinden istidâne ve kabz ve umûRuma sarfla istihlâk etmemle meblâğ-ı mezkûr ile semen-i işbu târîh-i kitaptan beş sene tamamına değin mü'eccel ve mev'ûduna sağırân-ı mezbûrânın mevhûb ve müşterek mallarından vasî mezbûre Ganimet Hanım yedinden iştirâ ve kabz eylediğim iki hilâl-i koyun saat-i semeninden dahi eylediğinden dahi iki bin beş yüz doksan iki kuruş ciheteyn-i mezkûreteynden cem'an altı bin dokuz yüz on iki kuruş zimmetinde sağırân-ı mezbûrâna vâcibu'l-edâ ve lâzımu'l-kazâ sahîhan deynim olup meblâğ-ı mecmû'-ı mezkûr deynim mukâbilesinde İstanbul'da Çarşı Kebîr'de Yağlıkçılar caddesinde vakı' inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât yirmi sekiz numaralı merhûm Sadık nâm sahibi'l-hayrın vakf-ı muktezâsından beher şehir on sekiz buçuk akçe-i icâre -i mü'ecceleli bir bâb vakf Örücü dükkânı ve derûnunda mevcûde Cennetmekan Sultan Mahmud Han sâni Gedikâtından beyne'l-esnâf Örücü Gediği ta'bîr olunur. Âlât lâzıme-i ma'lûme ve dükkân-ı mezkûrları ve parayı mütevellî sağırân-ı mezbûrâna ferâğ bi'l-vefâ tarîk-i üzere ferâğ-ı ve ba'de't-tahliyyeti's-şer'iyye teslîm eylediğimde vasî mezbûre Ganimet Hanım dahi sağırân-ı mezbûrân için bi'l-vesâye teferruğ ve tefevvuz ve kabûl ettikten sonra meblâğ-ı mecmû'-ı mezkûr altı bin dokuz yüz on iki kuruşu senesi hitâmında edâ edemez isem dükkân ve gedik-i mezkûrları ba'de'l-müzâyede bedel-i misliyle âhara parayı mütevellî âhara ferâğ ve teslîme ve kabz-ı bedele ve bi'l-cümle makbûzundan deyn-i mezkûRumu edâya ve fazla kalır ise bana ve edâ ve teslîme ve nâkıs kalır ise bana rucû'a küllemâ azlinin fâit vekîl-i mefhûmu üzere azl ve in'izâlden mesûne-i akd-i riyâsetinde meşrûta-i vekâlet-i devrine sahîha-i şer'iyye ile vasî mezbûre Ganimet Hanım tarafımdan vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ yenbağî edâya taahhüd ve iltizâm eyledim dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâru'z-zikri Câmî' Kebîr mahallesinde sâkinler Hâfız Süleyman Efendi ibn-i Hasan ve Hoca Hâfız Haşim Efendi ibn-i Hâfız İbrahim ve medyûn-ı mezbûrun li ebeveyn er karındaşı Muhammed Hulusi Efendi meclis-i şer'î şerîf-i enverde vasî mezbûre Ganimet Hanım mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mukırr-ı medyûn-ı mezbûr Ahmed Ağa'nın sağırân-ı mezbûrâna zimmetinde edâ-yı vacib-i deyni olan meblâğ-ı mecmû'-ı mezkûr altı bin dokuz yüz

on iki kuruş tarafından bi'l-emri ve'l-kabûl kefâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile her birimiz başka başka kefil-i bi'l-mâl ve zâminleri olup ve her birimiz cihet-i kefâletten âharın zimmetine lâzım gelen meblâğ-ı dahi kezâlik bi'l-emri ve'l-kabûl kefil-i bi'l-mâl ve zâminleriz dediklerinde gıbbe't-tasaduku's-şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 13 Rebi'ü'l-âhir sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzırân

Sayfa No:63,64 Belge No: 68

TEREKE

Medîne-i Hazreti Ebâ Eyyûb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Baba Haydar mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Şevkiye Hanım ibneti Kamil bin Abdullah'ın verâseti zevc-i metrûki Hâfız Kemâl Efendi ibn-i Bekir ile sadriyye sağîre kızı Ayşe Zişan ile vâlidesi Zehra Hanım ibnet-i Abdullah ve li ebeveyn kız karındaşı Sıdika Hanım'a münhasır olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrundan ümm mezbûre Zehra Hanım ve uht-u mezbûre Sıdika Hanım taraflarından husûs-ı âtî'l-beyânda vekîl-i şer'îleri Hamdi Efendi ibn-i Abdullah müvekkilelerine izâfetle bi'l-vekâle ve zevc-i mezbûrun bi'l-asâle talep ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'ile tahrîr ve sîm-i mecîdiyye yirmi kuruş hesabıyla âhara bey' ve beyne'l-verese bi'l-farîziyyeti's-şer'îyye tevzî' ve takdîm olunan müteveffât-ı mezbûrenin terekesi defteridir ki ber- vech-i âtî zikr olunur.

Fî 29 Safer sene 1312

Şilte 2,basma yorgan 2, yüz yastığı 2 = 15 kuruş

Yün döşek 1, yazma yorgan 1, köhne çarşaf 3 =150 kuruş

Yünlü entari 1, ceket 2 = 22 kuruş

Eteklik 3 = 38 kuruş

Basma entari 1, yüklük 1, hırka 1, bohça 1 = 26 kuruş

Kadifeye kaplı kürk 1 = 206 kuruş

Bürüncük entari 1, ceket 1, beyaz entari 2, don 2 = 50 kuruş

İpekli eteklik 1, çarşaf 1, bohça 1 = 87 kuruş

Sof ferace 1, yaşmak 6 = 16 kuruş

Ceket 4, hırka 1, bohça 1 = 21 kuruş

Yeldirme 1, yünlü hırka 1, entari 1, ceket 1, bohça 1 = 12 kuruş

Sandık 1, ma'a hırdavat = 55 kuruş

Havlu 2, peştemal 1 = 18 kuruş

Beyaz entari, ceket 1, ma'a hırdavat = 41 kuruş

Seccade 1, başörtüsü 1 = 22 kuruş

Lamba 2, tepsi 2, iskemle 1, tabak 1, tas 1 = 50 kuruş

Bohça 1, çorap çift 2 = 12 kuruş

Müteveffât-ı mezbûrenin zevc-i mezbûre zimmetinde mihr-i mu'accel ve mü'eccel
alacak hakkı olup kabz olunan = 2051 kuruş

Mecmûa'sı

= 3477 kuruş

Dellaliye-i eşya

= 0020 kuruş

= 3457 kuruş

Resm-i kısmet ve kaydiye varaka beha

= 0080 kuruş

Li't-taksim beyne'l-verese = 3377 kuruş

Hisse-i zevc-i mezbûr = 844,10 kuruş

Hisse-i bint-i mezbûre = 1688 kuruş

Hisse-i ümm mezbûre = 563,5 kuruş

Hisse-i uht-ı mezbûre = 281,5 kuruş

Verese-i mezbûrûndan zevc-i mezbûr Hâfız Kemal Efendi ber-vech-i bâlâ hisse-i irsiyyeleri olan sekiz yüz kırk dört kuruş on parayı mezbûretân Zehra ve Sıdika Hanımların kezâlik ber-vech-i bâlâ hisse-i irsiyyeleri olan cem'an sekiz yüz kırk dört kuruş on parayı vekîl-i mezbûr Hamdi Efendi bi'l-vekâle ahz ü kabz eyledik deyu bi'l-asâle ve bi'l-vekâle eyledikleri ikrâr ve i'tirâfları ve bint-i sağîre-i mezbûre Ayşe Zişan'ın kezâlik ber-vech-i bâlâ hisse-i irsiyyeleri olan bin altı yüz seksen sekiz buçuk kuruşu nafaka-i âtiyelerine mahsûben pederi ve velîsi mezbûr Hâfız Kemâl Efendi'ye teslîm olunup ol dahi tamamen ve kâmilan ahz ü kabz eyledim deyu bi'l-velâye eylediği ikrâr ve i'tirâfı iş bu mahalle şerh olundu.

Sayfa No:65 Belge No:69

İDÂNE

Mahmiye-i İstanbul'da Uzun Çarşı civârında Bîzar-ı Cedîde mahallesinde sâkin ve zâtı zeyl-i kitapta muharreru'l-esâmi müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Şerife Naime Hanım ibneti el-Hâc Necip meclis-i şer'î şerîf-i enverde medîne-i Hazreti Ebâ Eyyüb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Sofular mahallesinde sâkinler iken bundan akdem birbirini müte'akiben vefât edenler asâkir-i şâhâne kaymakamlarından doktor Kamil Bey ibn-i el-Hâc Hidayet ve zevcesi Münire Hanım ibneti el-Hâc Hurşit'in sağîr oğulları İbrahim ve sağîre kızları Samiye'nin min kıbeli'l-ümm ceddeleri ve bâ hüccet-i şer'iyeye tesviye-i umûrlarını rû'yete vasî-i mansûbeleri olup kezâlik zât-ı müslimûn-ı mezbûrûn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Ganimet Hanım

ibnet-i Derviş mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip sağîrân-ı mezbûrânın ebeveyn-i müteveffiyân-ı mezbûrândan mevrûs ve müşterek mallarından vasî-i mezbûre Ganimet Hanım yedinden zikr-i âtî istidâne ve iştirâ edeceğim iki adet koyun saâtî semeninden mebâliğ mukâbilesinde mahmiye-i mezbûrede Çarşı-i Kebîr civârında Mercan Ağa mahallesinde ve caddesinde vâkı‘ inde’l-ahâlî ve’l-cîrân ma‘lûmu’l-hudûd ve’l-müştemilât üç numaralı bir bâb berber dükkânı derûnunda mevcûde Cennetmekan Sultan Mahmud Han sâni vakf-ı şerîfi gedikâtından beyne’l-esnâf berber gediği ta‘bîr olunur Al-ât lâzıme-i ma‘lûme dört sehm i‘tibarıyla bir sehm hisse-i şâyi‘a gedik-i mezkûr bi’t-temessük mütevellî taht-ı tasarrufunda olmakla ben ber-vech-i muharrer mutasarrıf olduğum rub‘u hisse-i gedik-i mezkûru parayı mütevellî sağîrân-ı mezbûrâna ferâğ bi’l-vefâ tarîki üzere ferâğ ve tefvîz ve ba‘de’t-tahliyeti’ş-şer‘iyye teslim eylediğimde vasî-i mezbûre Ganimet Hanım dahi sağîrân-ı mezbûrân için bi’l-vesâye teferruğ ve tefevvuz ve teslim ve kabz ve kabûl ettikten sonra vasî-i mezbûre Ganimet Hanım vasîleri olduğu sağîrân-ı mezbûrânın müşterek mallarından bana lira-yı Osmanî yüz sekiz kuruş hesabıyla on bin sekiz yüz kuruş idâne ve teslim eylediğinde ben dahi yedinden istidâne ve kabz ve umûrumu sarfla istihlâk etmemle meblâğ-ı mezkûr ile semeni işbu târih-i kitaptan beş sene tamamına değin mü’eccel ve mev‘ûduna sağîrân-ı mezbûrânın mevhûb ve müşterek mallarından vasî-i mezbûre Ganimet Hanım yedinden iştirâ ve kabz eylediğim iki hilâl-i koyun saâtî semeninden dahi altı bin dört yüz seksen kuruşun ciheteyn-i mezkûreteynden cem‘an on yedi bin iki yüz seksen kuruşu sağîrân-ı mezbûrâna zimmetinde vacibu’l-edâ ve lâzımu’l-kazâ sahîhan deynim olup meblâğ-ı mecmû‘-ı mezkûr on yedi bin iki yüz seksen kuruşu da‘vâ hitamında edâ edemez isem rub‘u hisse-i şâyi‘a-ı gedik-i mezkûru bedel misliyle parayı mütevellî âhara ferâğ ve teslim ve kabz-ı bidâye ve makbûzundan deyn-i mezkûrumu edâya ve fazla kalır ise bana teslim ve nâkıs gelir ise bana rucû‘a ve mütevakkıf olduğu umûrun küllisine küllemâ uzletin fâiz-i mefhûmu üzere azl ve in‘izâlden mesûne ve akd-i zimmetinde meşrûta vasî-i mezbûre Ganimet Hanım vekâlet-i devriyye-i sahîha –i şer‘iyye ile vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta‘yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ettikten sonra mukirre-i medyûne-i mezkûre Şerife Naime Hanım’ın halen zevci Mustafa Nuri Efendi ibn-i Abid ve mahdûm Ahmed Zâhir Efendi ibn-i el-mezbûr Mustafa Nuri Efendi ve

mahmiye-i mezbûrede mâru'z-zikri Uzun Çarşı civarında Atık İbrahim Paşa mahallesinde sâkin-i mesken bağcı Yusuf Hüsnü Efendi ibn-i Muhammed meclis-i şer'î şerîf-i enverde vasî-i mezbûre Ganimet Hanım mahzarında her biri ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mukırre-i medyûne-i mezkûre Şerife Naime Hanım'ın sağîrân-ı mezbûrâna zimmetinde edâsı vacib-i deyni olan meblâğ-ı mecmû'-ı mezkûr on yedi bin iki yüz seksen kuruş tarafından bi'l-emri ve'l-kabûl kefâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile her birimiz başka başka kefil-i bi'l-mâl ve zâminler olup ve her birimiz cihet-i kefâletten âharın zimmetine lâzım gelen meblâğa dahi kezâlik bi'l-emri ve'l-kabûl kefil-i bi'l-mâl ve zâminleriz dediklerinde gıbbe't-tasâdukuş'şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî gurre-i Cemaziye'l-evvel sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Muhzır başı el-Hâc Muhammed Emin Ağa ibn-i el-Hâc Muhammed, Said Ağa ibn-i Abdullah, Atık İbrahim Paşa mahallesi imamı Hâfız İsmail Hakkı Efendi ibn-i Hüseyin

Ve gayruhum.

Sayfa No:66 Belge No: 70

İSBÂT-I VERÂSET

Havâss-ı Refî'a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy mahallâtından Suriçi'de Mahmud Ağa mahallesi sâkinlerinden olup bundan akdem edâ-ı farîziyye Hâcc-ı Şerif (...)üzere vefât eden Kamile Hanım ibneti Hasan bin Abdullah'ın ber-vech-i âti sadrî sağîr oğlu olduğunu iddia eden asâkir-i şahâne (...) alayının birinci taburunun mülâzım-ı sâlislerinden Muhammed Saim Efendi meclis-i şer'î şerîf-i enverde müteveffât-ı mezbûrenin medyûnlarından Halil Ağa ibn-i Ahmed mahzarında üzerinde da'vâ ve takrîr-i kelâm edip ben müteveffât-ı mezbûre Kamile Hanım ibnet-i Hasan bin Abdullah'ın hayatında kendiden mukaddem vefât eden zevci Muhammed Efendi ibn-i Abdullah bin Abdurrahman'ın firâşından hâsıl ve müteveffât-ı mezbûre Kamile

Hanım'dan mütevellid sadrî sahîh oğlu ve müskıt Rasim mahalle-i mezkûr olup benden gayri vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olmayıp vâlidem ve mûrisem müteveffât-ı mezbûre Kamile Hanım'ın hayatında mezbûr Halil Ağa zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkı olan on kuruşu kable'l-ahz ve'l-istîfa vefât edip meblağ-ı mezkûr on kuruşu ancak bana mevrûs olmakla meblâğ-ı mezkûr on kuruşu halen talep ederim sual olunup bana edâ ve teslîme mezbûr Halil Ağa'ya tenbîh olunmak muradımdır deyu da'vâ ettikde mezbûr Halil Ağa dahi cevâbında müteveffât-ı mezbûre Kamile Hanım'a cihet-i mezkûreden ol miktar kuruşu zimmetinde deynî olduğu ikrâr ve i'tirâf edip lâkin müdde'î mezbûr Muhammed Saim Efendi'nin mâ adâ verâset-i müdde'âsını inkâr etmekle müdde'î mezbûr Muhammed Saim Efendi bir minvâl muharrer verâset-i müdde'âsına mutâbık yine talep olundukta evvelen bâ varaka-i mestûrede sâlifü'z-zikri Sütölçe'de Mahmud Ağa mahallesi imamı Hâfız Hüseyin Avni Efendi ibn-i Edhem ve ahâlî-i mu'teberânından Karaağaç ambarı müdürî asâkir-i şâhâne kaymakamlarından izzetlü Muhammed Nuri Bey ibn-i Mustafa'dan sirran ve ba'dehu mezbûrun ile Kışlahane Kol Ağalarından Cemal Efendi ibn-i Eşref ve ketebeden Mustafa Efendi ibn-i Yakup ve kahveci İbrahim Ağa ibn-i İbrahim nâm kimesnelerden alenen lede'tezkiye âdil ve makbûlu's-şehâde ettikleri iş'âr ve ihbâr olunan mahalle-i mezkûr müezzini İsmail Cemal Efendi bin Muhammed Emin bin Abdullah ve Atıf Bey ibn-i Arif bin Muhammed nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-müvâcehe ber nech-i şer'î isbât etmeğın mücebince müdde'î mezbûr Muhammed Saim Efendi'nin verâseti ba'de'l-hükm ve't-tenbîh mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 12 Cemaziye'l-evvel sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Osman Efendi ibn-i İbiş

Ve gayruhum.

Sayfa No:66,67 Belge No: 71

KABÛLUNE MEVKÛFE VEKÂLET

Edirne vilâyet-i celîlesi dâhilinde Lüleburgaz kasabası kurrasından Karaağaç karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Ali Atıf Bey ibn-i el-Hâc Salih bin Abdullah'ın verâseti zevce-i metrûke-i menkûhesi Ayşe İclal Hanım ibneti Abdullah ile sulbîyye kebîre kerîmeleri Saniye ve Fatma ve Emine Hayal Hanımlar ve li ebeveyn kız karındaşı Hacer Hanım'a münhasır ba'dehu binti kebîre mezbûre Saniye Hanım dahi vefât edip verâseti zevc-i metrûkesi Abdullatif Efendi ibn-i Abdullah ile vâlidesi mezbûre İclal Hanım ve sadrî sagîr oğlu Salih Bey'e münhasır olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrûndan olup medîne-i Ebâ Eyyûb el Ensârî radiyeanhü rabbehu'l-Bârî mahallâtından Kızıl Mescid mahallesinde sâkin ve zâtı zeyl-i kitapta muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan zevce-i mezbûre Ayşe İclal Hanım meclis-i şer'î şerîfi enverde kezâlik zât-ı müslimûn mezbûrûn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan mezbûre Fatma Hanım hâzıra olduğu halde ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip sâlifü'l -beyân Karaağaç karyesinde vâkı' inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l- müştemilât el-müstağnî ani't-ta'rîf bir bâb mülk değirmen zevcim ve mûrisimiz müteveffâ-yı mûmâ ileyhî hayatında ile'l- vefât yedinde malı ve mülkü olup ba'de vefâta değirmen-i mahdûd-ı mezkûr benimle hâzıra mezbûre Fatma Hanım verese-i (...) mezkûre her birimize mevrûs olmakla ben ve hâzıra mezbûre Fatma Hanım'dan her birimiz ber- vech-i muharrer ırsen mâlikleri olduğumuz değirmen-i mahdûd-ı mezkûrda olan hisse-i ırsıyye-i ma'lûmelerimizi mahallinde me'mûru huzûrunda semen-i misilliyile âhara bey' ve teslîme ve semen-i mezkûRumu ahz ü kabz edip bize ırsâl ve îsâle ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımızdan ben ve hâzıra mezbûre Fatma Hanım'dan her birimiz vekâlet -i amme-i mutlaka-i sahîha-i şer'ıyye ile sâlifü'z-zikri Karaağaç karyesinde sâkin Filibeli Hâfız Mahmud Efendi ibn-i Abdullah'ı kabûlune mevkûfe vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledik deyu mukırre -i mezbûre Ayşe İclal Hanım'ın bi'l-cümle takrîri meşrûhasını mezbûre Fatma Hanım tasdîk etmeğîn mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 22 Cemaziye'l-evvel 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, İşçi Süleyman Ağa ibn-i Hasan, Tebe‘adan Hüseyin Ağa ibn-i Mehmed

Ve gayruhum.

Sayfa No:67,68 Belge No:72

VEKÂLET

Medîne-i Hazreti Ebâ Eyyüb el-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Defterdâr Mahmud Efendi mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Hatice Hanım ibneti Ali bin Abdullah'ın verâseti sadrî kebîr oğlu Abdulhalim Efendi ibn-i Abdullah bin Abdurrahman'ın münhasıra ba'dehu ibn-i kebîr mezbûr Abdulhalim Efendi dahi vefât edip verâseti sulbî kebîr oğulları Kadri ve Mahmud Nedim ve Aziz Efendiler ve sulbiyye kebîre kızı Adeviyye Hanım'a münhasıra olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zahir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrûndan mezbûrân Mahmud Nedim ve Aziz Efendiler ile zatı zeyl-i kitapta muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Adeviyye Hanım meclis-i şer'î şerifi enverde Havass-ı Refî'a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy'de Pîrî Paşa mahallesi imamı Hafız Muhammed Nuri Efendi bin Halil mahzarında her biri ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mâru'z-zikr Pîrî Paşa mahallesinde Haczihâne? caddesinde vâkı' inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât el-müstağnî ani't-ta'rîf on yedi numaralı bir bâb vakf-ı dükkân arsası pederimiz ve mûrisimiz müteveffâ-yı sâni Abdulhalim Efendi'nin hayatında ile'l-vefât vâlidesi müteveffât-ı ol mezbûre Hatice Hanım'dan müntakıl taht-ı tasarrufunda olup ba'de vefâta arsa-i mahdûde-i mezkûre bizimle li ebeveyn erkarındaşımız âdiyenve erbâ'an ba'de'l-intikâl ber vech-i mahdûde-i mezkûre olan üç sehm hisse-i şâyi'amızı mâru'z-zikr Pîrî Paşa mahallesinde sâkin devlet-i aliyye tebe'asının Yahud milletinden işbu hâzır-ı bi'l-meclis İsak veled-i Yode'nin malından ale's-sevî makbûzumuz olan bin beş yüz kuruş mukâbilesinde parayı mütevellî me'mûru huzûrunda ferâğ ve teslîme ve sened-i resmîsini bi'l-istihsâl hâzır-ı merkûm İsak'a i'tâyâ ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımızdan vekâlet-i âmmе-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile mezbûr Hafız Muhammed Nuri Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eylediğimizde ol dahi

vekâlet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lâzimesini kema-yenbâgî edaya ta‘ahhüd ve iltizâm eyledim dedikte gıbbe’t-tasaduku’ş-şer‘î mâ vaka‘a bi’t-talep ketb olundu.

Fî 26 Cemâziye’l-âhir Sene 1312

Şuhûdu’l-hâl

Feshâne amelesinden Adem Ağa ibn-i Hüseyin, Feshâne amelesinden Süleyman Ağa ibn-i Kahraman, Muhzır başı el-Hâc Muhammed Emin Ağa ibn-i el-Hâc Muhammed, Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed

Ve gayruhum.

Sayfa No:68 Belge No:73

VASÎ

Medîne-i Hazreti Ebâ Eyyüb el-Ensârî radiye anhu rabbhu’l-Bârî mahallâtından Cezerî Kâsım Paşa Mahallesi’nde sâkin olup nefsi Amasra vilâyeti karantina me’mûrlarından iken bundan akdem vefât eden Abdullah Efendi İbn-i Rıdvan bin Abdullah’ın sulbîyye sağıre kızı tahminen üç yaşında Hatice nâm sağırenin vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûrunu rü’yete kıbel-i şer‘îden bir vasî nasbî lâzım ve mühim olmağın emanet ile ma‘rûfe ve sıyânet ile mevsûfe ve her vechle vesâyet-i uhdesinden gelmeye kâdire idüğü zeyl-i kitapta muharreru’l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık olan sağıre-i mezbûrenin vâlidesi zât-ı müslimûn-ı mezbûrûn ta‘rîfleriyle muarrefe Hürmüz Hanım ibneti Muhammed’i hakim mevkî‘ sadri kitapta olup (...) faziletli Efendi Hazretleri dahi sağıre-i mezbûre Hatice’nin vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûrunu rü’yete vâlidesi mezbûre Hürmüz Hanım’ı vasî nasb ve ta‘yîn eylediğimde ol dâhi vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbâgî taahhüd ve iltizâm eyledim dedikte gıbbe’t-tasdîkî’ş-şer‘î mâ vaka‘a bi’t-talep ketb olundu.

Fî 5 Cemâziye’l-âhir sene 1312

Şuhûdu’l-hâl

Camcı esnâfindan el-Hâc İbrahim Ağa ibn-i Hakkı, Feshane-i Âmire-i aliyyesinden Mustafa Ağa ibn-i Ali

Ve gayruhum.

Sayfa No:69 Belge No:74

KABÛLUNE MEVKÛFE VEKÂLET

Ma'mûreti'l-azîz vilâyet-i celîlesi dâhilinde Malatya Sancağına tâbi İskender Paşa mahallesi ahâlisinden olup edâ-i farîziyye-i hacc -ı şerîf Mekke-i Mükerreme ol mağfîret (...) üzere vefât eden şehir-i emânî çavuşlarından Uzun Muhammed oğlu el-Hâc Muhammed Efendi ibn-i Hüseyin bin Muhammed'in verâseti sulbî kebîr oğulları asâkir-i şâhâne üçüncü ordu hümâyûnuna mensûb on yedinci süvari alayının (...) on başı Abdullah ve Feshâne âmire-i amelesinden Kadri Ağalar'a münhasır olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrân Abdullah ve Kadri Ağalar meclis-i şer'î şerîf-i enverde her biri ve bi'l-verâse ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip pederimiz müteveffâ-yı mezbûrun hayatında ile'l-vefât yedinde malı ve mülkü olup ba'de vefâta bize mevrûs olan bi'l-cümle terekesine vâzî'u'l-yed olanlardan ve zimem-i nâsda olan hukûkunu ashâbından mahallinde mehâkim-i şer'îyye ve nizâmiyyelerin her bir kısmında bidâyeten ve istînafen ve temyîzen ve i'âdeten ve tashîhen talep ve da'vâya ve şuhûd istima'ına ve istihlâf-ı tahlîfe ve lede'l-hacc sulh ve ibrâya ve ahz ü kabza ve bize irsâl ve îsâle ve redd-i cevâba ve husûmete ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımızdan sâlifü'z-zikr İskender Paşa Mahallesi'nde sâkin nalbant Süleyman oğlu Muhammed Efendi'yi vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile kabûlune mevkûfe vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledik dediklerinde gıbbe't-tasaduku's-şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 5 Cemâziye'l-âhir sene 312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa İbn-i Ahmed, Muhzır başı el-Hâc Muhammed Emin Efendi ibn-i el-Hâc Muhammed, Mustafa Ağa ibn-i İbrahim, Hoca Ali Efendi

Sayfa No:69 Belge No:75

NAFAKA

Medîne-i Hazreti Ebâ Eyyüb el-Ensârî radiye anhu rabbhu'l-Bârî mahallâtından Davut Ağa Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât eden Emine Goncagül Hanım ibneti Abdullah'ın sadrî sağır oğulları Vasıf ve Emin ve Hulûsi'nin li ebeveyn ammîleri olup bâ hüccet-i şer'îyye vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûrlarını rü'yete mansûb vasîleri tabib binbaşlarından Halim Bey ibn-i el-mezbûr Muhammed Emin'in talebiyle işbu târih-i kitaptan i'tibâren kadr-i ma'rûf idüğü ihbâr olunan beher şehir yirmi sekiz kuruş kibel-i şer'iden sığar-ı mezbûrûnun nafaka ve kisvesi behâları için farz ve takdîr olunup meblâğ-ı mefrûz-ı mezkûru sığar-ı mezbûrûnun nafaka ve kisvesi behalarına harç ve sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zafer sığar-ı mezbûrûnun malları nemâsına rucû'a vasî mezbûr Halim Bey'e izin verilmeğın mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 13 Cemâziye'l-âhir sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzırân

Sayfa No:69,70 Belge No:76

VEKÂLET

Medîne-i Hazreti Ebâ Eyyüb el-Ensârî radiye anhu rabbhu'l-Bârî mahallâtından Davut Ağa Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât eden idâre-i mahsûsa umûm-ı Bosna vapurlarının yol me'mûru Nesim Efendi ibn-i Muhammed Emin bin Abdullah'ın sulbî sağır oğulları Vasıf ve Emin ve Hulûsi'nin li ebeveyn ammîleri olup bâ hüccet-i şer'îyye vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûrlarını rü'yete mansûbe vasîleri Tabib binbaşlarından Halim Bey ibn-i el-mezbûr Muhammed Emin meclis-i

şer'î şerîf-i enverde bâb-ı ser-askerî hastahanesinin Tabib yüzbaşlarından Ahmed Bey ibn-i Raşid Efendi mahzarında bi'l-vesâye ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mahalle-i mezbûrede Acı Çeşme soakağında vâkı' inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât Haremeyn-i muhteremeyn mülhak kuzât-ı Mısriyyeden Kâdızade Muhammed Efendi vakf-ı müsakkafâtından beher şehir on akçe icâre-i mü'ecceleli dört numaralı bir bâb vakf-ı menzil müteveffâ-yı mezbûrun hayatında ile'l-vefât bi't-temessük mütevellî taht-ı tasarrufunda olup ba'de vefâta menzil-i mahdûd-ı mezkûr sığâr-ı mezbûrûna âdiyen ve selâsen ba'de'l-intikâl menzil-i mahdûd-ı mezkûr murûr-ı eyyâm ile müşerref harabe olunmasından nâşi hâsılı harcına vefâ etmeyip bekâ-yı sığâr-ı mezbûrûn haklarında mukırr olduğundan mâ adâ sığâr-ı mezbûrûnun asla malları olmayıp nafaka ve kisveye eşedd ihtiyaç ile muhtaçlar olduklarına binâen ben vasileri olduğum sığâr-ı mezbûrûnun bi'l-intikâl mutasarrıf oldukları menzil-i mahdûd-ı mezkûr mesûğ-ı şer'iyye binâen bi'l-izni's-şer'î ve bâ ma'rifet mütevellî bi'l-vesâye âhara ferâğ ve tefvîz edecek olduğuma binâen menzil-i mahdûd-ı mezkûru bundan akdem münâdî yediyle nidâ ve müzâyede olunup rağbât-ı nâs bi'l-küllîyye munkatı' olduktan sonra lira-yı Osmanî yüz kuruş hesabıyla beş bin dört yüz kuruşda karar ve ziyâde ile tâlib-i âhara zuhûr etmeyip ve meblâğ-ı mezkûr menzil-i mahdûd-ı mezkûrun elyevm bedel misli idüğü bi'l-ihbâr zâhir ve mütehakkık olmakla ben bu esnada li ecli(...)âhara azîmet edecek olmamla evkâf-ı hümâyûn teftiş mahkemesi cânibinden bir kıt'a izn-i hüccet-i bi'l-istihsâl menzil-i mahdûd-ı mezkûru bedel-i misli olan meblâğ-ı mezkûr beş bin dört yüz kuruş bâ ma'rifet mütevellî âhara ferâğ ve teslîme ve bedel-i mezkûr beş bin dört yüz kuruşu ahz ü kabza ve müteveffâ-yı mezbûrun defter kassam-ı zeyline o halde ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan mûma ileyh Ahmed Bey'i vekâlet-i âmm-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile bi'l-vesâye vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eylediğimde ol dâhi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve merasimini kemâ-yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledim dedikte gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka' bi't-talep ketb olundu.

Fî 13 Cemâziye'l-âhir sene 1312

Muhzırân

Sayfa No:70,71 Belge No:77

VASÎ

İstanbul'da merhûm ve mağfûrun leh Cennetmekan Firdevs-i Âşîyan Ebu'l-feth Sultan Muhammed Han Gazi Hazretlerinin Câmi'' Şerîf civârında Karaman kurbunda Hoca Hayreddin mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Câmi'' müşârun ileyhın ders-i âmmlarından İzmit'li Halil Efendi ibn-i Hamdi bin Abdullah'ın sulbî sağır oğlu Abdurrahman Sırrı'nın vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûrunu rû'yete kıbel-i şer'iden bir vasî nasbî lâzım ve mühim olmağın emânet ile ma'rûfe ve sıyânet ile mevsûfe ve her vechle vesâyet-i uhdesinden gelmeye kâdire idüğü zeyl-i kitapta muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık ve sağır-i mezbûrun vâlidesi olup zât-ı müslimûn-ı mezbûrûn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Edâ Hanım ibneti Şakir'i sağır-i mezbûrun vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûrunu rû'yete kıbel-i şer'iden vasî nasb ve ta'yîn olunup ol dahi vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ-yenbeğî edâya taahhüd ve iltizâm etmeğın mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 25 Cemâziye'l-âhir sene 1312

Şühûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Muhzır başı el-Hâc Emin Ağa ibn-i el-Hâc Muhammed, Hüseyin Efendi ibn-i Fevzi

Ve gayruhum.

Sayfa No:71,72 Belge No:78

VEKÂLET

Trabzon vilâyet-i celîlesi dâhilinde Rize kazâsına tâbi' Hemşin nâhiyesi kurrasından Mesahur? karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Kara Alizade Mustafa Ağa ibn-i Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Hanife Hâtûn ibneti Abdullah ile sulbî kebîr oğulları İsmail Efendi ve İbrahim Bey ve sulbîyye kebîre kızı Havva

Hanım'a münhasıra ba'dehu ibn-i kebîr-i mezbûr İsmail Efendi dahi vefât edip verâseti vâlidresi mezbûre Hanife Hâtûn ile sulbî kebîr oğlu Muhammed Efendi'ye münhasır ba'dehu mezbûre Hanife Hâtûn dahi vefât edip verâseti sadri kebîr oğlu mezbûr İbrahim Bey ve sadriyye kebîre kerîmesi mezbûre Havva Hanım'a münhasıra ba'deha bint-i kebîre mezbûre Havva Hanım dahi vefât edip verâseti sadrî kebîr oğlu Ahmed Efendi'ye ve sadriyye kebîre kızı Halime Hâtûn'a münhasıra olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrûndan olup medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyüb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Cezerî Kasımpaşa mahallesinde sâkin tersâne-i âmire-i Şişhâne miralaylığından mütekaid ve mezbûr İbrahim Bey meclis-i şer'î şerîf-i enverde yine tersâne-i amire-i kanunlarından Muhammed Mecid Efendi ibn-i Muhammed mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip salifu'l-beyân Mesahur? karyesinde vâkı'her biri mevazî'-i müte'addide-i ma'lûmede vâkı' ve her biri inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb mülk menzil ve çend kıt'a mülk tarla ve çend kıt'a mülk bahçe ve bir kıt'a mülk ormanlık ve bir kıt'a çalılık ve bir kıt'a yaylalıktan her biri pederim ve mûrisim müteveffâ-yı evvel mezbûrun hayatında ile'l-vefât yedinde malı ve mülkü olup ba'de vefâta benimle verese-i sağîre-i mezkûrelerine mevrûs olmakla menzil ve tarla ve bahçe ve ormanlık ve çalılık ve yaylalık mahdûd-ı mezkûrlarda benim hisse-i ırsiyyelerime karındaşım müteveffâ-yı mezbûr İsmail Efendi'nin mahdûmu mezbûr Muhammed Efendi müdâhale eder olmakla müdâhale-i vâkı'asından menfî mehâkim-i şer'iyye ve nizâmiyyelerin her bir kısmında talep ve da'vâya ve şuhûd istima'ına ve istihlâf-ı tahlîfe menzil ve tarla ve bahçe ve ormanlık ve çalılık ve yaylalık mahdûd-ı mezkûrlarda olan hisse-i ırsiyyelerimi bi'l-ikrâr îcâb eder ise semenleriyle mahallinde me'mûru huzûrunda âhara bey' ve teslîm ve bey'olunmaz ise icâre-i misilleriyle âhara icâre ve bi'l-cümle makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve'l-hâsıl tahaddüs edecek kâffe-i husûsatımın rû'yetine ve husûsat-ı mezkûrların mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahiha-i şer'iyye ile mezbûr Muhammed Mecid Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzîmesini kemâ yenbağı edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledim dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 25 Cemâziye'l-âhir sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzırân

Sayfa No:72,73 Belge No:79

İSBÂT-I VERÂSET

Avusturya Devleti işgâlinde Bosna Kiploç kasabası ahâlisinden olup Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyüb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)civarında Hamidiye karyesinde sâkin iken işbu târih-i kitaptan üç ay mukaddem vefât eden Karabeyzâde el-Hâc Hüseyin Bey ibn-i Ahmed Bey ibn-i Ahmed'in sulbî kebîr oğlu olup kendiden mukaddem vefât eden diğer Ahmed Bey'in sulbî kebîr oğlu olduğunu iddi'a eden Süleyman Bey meclis-i şer'î şerîf-i enverde müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Hüseyin Bey'in medyûnlarından Halil Ağa ibn-i Ahmed mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip benimle gâibân-ı anî'l-meclis Hüdâvendigâr vilâyet-i celîlesinde mukîm asâkir-i şâhâne başçavuşlarından Muharrem Bey ve vilâyet-i müşârun ileyhâda vâkı' İ'dâdiyye Mektebi şâkirdanından Ahmed Bey'den her birimiz pederimiz müteveffâ-yı mezbûr diğer Ahmed Bey ibn-i el-Hâc Hüseyin Bey bin Ahmed'in firâşından hâsıl ve hayatında ile'l-vefât zevce-i menkûhe-i metrûkesi Elmas Hanım ibneti Hasan'dan mütevellid sulbî sahîh oğulları ve miskat-ı re'slerimiz mâru'z-zıkr Kilyoç kasabası olup ol vechle müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Hüseyin Bey'in oğlunun oğulları olmamızla dedemiz müteveffâ-yı el-Hâc Hüseyin Bey'in verâseti benimle karındaşlarım ve gâibân-ı mezbûrân Muharrem ve Hamdi Beylerden her birimize münhasır benimle gâibân-ı mezbûrân Muharrem ve Hamdi Beylerden gayri vârisi ve terekesine müstehakk âharı olmayıp dedemiz müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Hüseyin Bey'in hayatında mezbûr Halil Ağa zimmetinde cihet-i karzdan üç kuruş hakkı kable'l-ahz ve'l-îfâ vefât edip ve meblâğ-ı mezkûr üç kuruş benimle karındaşlarım ve gâibân-ı mezbûrân Muharrem ve Hamdi Beylerden her birimize mevrûs olmakla meblâğ-ı mezkûr üç kuruştan hisse-i irsiyyem olan bir kuruşu halen bana teslîme

mezbûr Halil Ağa'ya tenbih olunmak murâdımdır deyu da'vâ ettikde mezbûr Halil Ağa dahi cevâbında müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Hüseyin Bey'e meblâğ-ı mezkûr üç kuruş cihet-i mezkûreden zimmetinde deyni olduğunu tav'an ikrâr lâkin müdde'î mezbûr Süleyman Bey'in mâ adâ verâset-i müdde'asını inkâr etmekle müdde'î mezbûr Süleyman Bey'den ber-minvâl-i muharrer verâset-i müdde'asını mutâbık tenbih talep olundukta müdde'î mezbûr Süleyman Bey ber-vech-i muharrer verâset-i müdde'asını bâ veraka-i mestûre mâru'z-zikr Hamidiye karyesinin Boşnak mahallesi imamı el-Hâc Abdi Efendi ibn-i Abdullah ve muhtâr-ı evvel Süleyman Efendi ibn-i Adil Abdi ve ahâlîden Süleyman Efendi ibn-i Abdullah ve Ali Efendi ibn-i el-Hâc Abdullah ve İsmail Efendi ibn-i İbrahim'den sirran ve ba'dehu mezbûrûn ile Dedepaşazade sa'adetlü Osman Mazhar Paşa ve Hâfız Öer Efendi ibn-i Bayram ve Muhammed Zühdi Efendi ibn-i İbrahim ve Bekir Efendi ibn-i İbrahim ve Muhammed Zaim Efendi ibn-i Arif'ten alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlu's-şehâde idükleri ihbâr ve iş'âr olunan mâru'z-zikri Boşnak mahallesinde sâkinler Hasan Efendi ibn-i Salih bin Hasan ve Mustafa Ağa ibn-i Derviş bin Muhammed nâm kimesnelerden bi'l-müvâcehe ber-nech-i şer'î şehâdetler ile sâbit olmayın mücebince müdde'î mezbûr Süleyman Bey ile gâibân-ı mezbûrân Muharrem ve Hamdi Beylerin verâsetlerine ba'de'l-hükm ve't-tenbih mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 29 Cemâziye'l-âhir sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Ketebeden Osman Nuri Efendi ibn-i İbiş, Ketebeden Hâfız Muhammed İzzet Efendi ibn-i Mustafa

Ve gayruhum.

Sayfa No: 73,74 Belge No:80

İSBÂT-I RÜŞD

Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyüb el-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Düğmeciler mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden bahçıvan Muhammed

Ali Ağa bin Muhammed bin Abdullah'ın sulbî sağır-i sahîh evlatlarından olup ber-vech-i âtî rüşdlerini iddi'a edenler Muhammed Sıtkı Ağa ve Habibe Hanım meclis-i şer'î şerîf-i enverde mezbûrânın ammîleri hîn-i sağırlarında tesviye-i umûrlarını rû'yete kıbel-i şer'iden vasî mansûbeleri Muhammed Ağa vefât edip yeri hâli ve mu'attal kalmakla li ebeveyn sağıran-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarını rû'yete kıbel-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn Osman Efendi ibn-i İbiş mahzarında her biri üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip halen biz yirmişer yaşımıza tecâvüz edip akıllar ve balıklar ve rüşdümüz ve bülûğumuza münazzam olup umûrumuzu bi'z-zarûriyetten kâdirler olup emânet-i vasîden her birimize (...) hâsılları olmakla pederimiz müteveffâ-yı mezbûrdan mevrûs malımızı bize teslîme vasîmiz mezbûr Osman Efendi'ye tenbih olunmak muradımızdır deyu da'vâ ettiklerinde vasî-i mezbûr Osman Efendi dahi cevâbında müdde'iyân-ı mezbûrân Muhammed Sıtkı Ağa ve Habibe Hanım'ın ber-vech-i muharrer mal-ı mevrûsuna bi'l-vesâye vâz'ı yedini ikrâr mâ adâ müdde'iyân-ı mezbûrânın ber-minvâl-i muharrer rüşd müdde'alarını inkâr etmekle müdde'iyân-ı mezbûrân Muhammed Sıtkı Ağa ve Habibe Hanım'dan her biri ber-minvâl-i muharrer müdde'alarını evvelen usûl-ı mevzû'asına tevfiken evvelen bâ veraka-i mestûre mahalle-i mezkûre İmamı el-Hâc Hâfız Muhyiddin Efendi ibn-i Hâfız Basri ve muhtâr-ı evvel Edhem Efendi ibn-i Mustafa ve muhtâr-ı sâni Asım Efendi ibn-i İsmail ve ahâlîden el-Hâc Osman Nuri Efendi ibn-i el-Hâc Hasan ve Mustafa Efendi bin Hüseyin ve İstanbul'da Horhor civarında Kızılminare mahallesi İmamı Hâfız Ali Efendi ibn-i Süleyman ve muhtâr-ı evvel Salih Efendi ibn-i Halil ve muhtâr-ı sâni Salih Efendi ibn-i Ali ve müezzîn Bekir Efendi ibn-i Ahmed ve ahâlîden Ali Zühdi Efendi ibn-i Muhammed'den sirran ve ba'dehu mezbûrun ile mezbûr el-Hâc Osman Nuri Efendi ibn-i el-Hâc Hasan ve gümrükçü Mustafa Efendi ibn-i Halil ve mezbûr Salih Efendi ibn-i Halil ve kahveci Derviş Muhammed Ağa ibn-i Muhammed Ali ve bekçi Osman Ağa ibn-i Osman'dan alenen lede't-tezkiye adl ve makbûlu's-şehâde idükleri ihbâr ve iş'âr olunan mâru'z-zikr Düğmeciler mahallesinde sâkin Kasım Ağa ibn-i Ahmed bin Muhammed ve sâlifü'l-beyân Kızılminare mahallesinde sâkin Mahmut İzzet Efendi ibn-i Muhammed bin Abdurrahman'n şehâdetleriyle bi'l-müvâcehe ber-nech-i şer'î şehâdetleriyle isbât etmeğin mücebince ba'de'l-hükm ve't-tenbih mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu. .

Fî 16 Cemâziye'l-âhir sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzırân

Sayfa No:74,75 Belge No: 81

ZEYL-İ DEFTER-İ KASSAM

Fi 5 Şaban sene 1311 târihli aslı defter-i kassam-ı cihadı seniyyesidir.

Hafîd-i Muhammed Asaf Efendi zamanlı kısmet sicilinde mukayyettir.

Ba'de'z-zeyl Medîne-i Eyyüb mahallâtından Bâba Haydar Mahallesi'nde ve caddesinde vâkı' kırk altı numaralı Evkâf-ı Hümâyûna mülhık merhum Kara Davut Paşa vakf-ı müsekkafâtından beher şehir altmış akçe icâre-i mü'ecceleli bir bâb vakf-ı menzîlin nısf-ı hisse-i şâyi'âsı mahalle-i mezbûrede sâkin iken bundan akdem vefât eden ikinci ordu-ı hümâyûn-ı yüzbaşılardan el-Hâc Hidayet Efendi ibn-i Ali Aşfakin?'in hayatında ile'l-vefât bi't-temessük mütevellî bi'l-icâreteyn taht-ı tasarrufunda olup ba'de vefâta nısf-ı menzil-i mezkûr sulbî kebîr oğlu Kamil Bey ve sulbîyye kebîre kızları Safir ve Ayşe ve Melek Hanımlar'dan her birine âdiyen ve erba'en ba'de'l-intikâl bâla-yı sernâmede ismi mezkûr Kamil Bey dahi vefât edip bi'l-intikâl mutasarrıf olduğu nısf-ı menzil-i mezkûrda olan rub' hisse-i şâyi'âsı ser-nâme-i mezkûrede isimleri mezkûr sulbî sağîr oğlu İbrahim ve sulbîyye sağîre kızı Samiye'ye kezâlik âdiyen ve insâfen ba'de'l-intikâl rub'an nısf-ı hisse-i şâyi'âyı menzil-i mezkûr murûr-ı eyyâm ile müşerref harâp olmasından nâşî hâsıl-ı harcına vefâ etmeyip bekâsı sağîrân-ı mezbûrân haklarında mukırr olduğundan mâ adâ sağîrân-ı mezbûrânın asla malları olmayıp nafaka ve kisveye eşedd ihtiyaç ile muhtaçlar olduklarına binâen sağîrân-ı mezbûrânın min kıbeli'l-ümm ceddeleri ve bâ hüccet-i şer'iyeye tesviye-i umûrlarını rû'yete vasî mansûbeleri Ganime Hanım ibneti Derviş vasîleri olduğu sağîrân-ı mezbûrânın bi'l-intikâl mutasarrıf oldukları rub'an nısf-ı menzil-i mezkûru mesûğ-ı şer'iyeye binâen bi'l-izni's-şer'î ve bâ ma'rifet-i mütevellî bi'l-vesâye âhara

ferâğ edecek olmakla rub‘an nısf-ı menzil-i mezkûr bundan akdem münadî Ataullah Efendi ma‘rifetiyle nidâ ve müzâyede ve sabah gazetesiyle i‘lân olunup rağbât-ı nâs bi‘l-küllîyye munkatı‘a olduktan sonra lira-yı Osmanî yüz sekiz kuruş hesabıyla iki bin yedi yüz kuruşda taleb-i uhdesinde takarrur etmekle ziyâde ile taleb-i âharı zuhûr etmeyip meblâğ-ı mezkûr rub‘an nısf-ı menzil-i mezkûrun elyevm bedel-i misli idükleri bi‘l-ihbâr zâhir ve mütehakkık ve ikinci daire-i belediyyesinden mevrûd bir kıt‘a keşf pusulasıyla mahallesi tarafından vürûd eden bir kıt‘a ilm ü haber mallarından müstebân meblâğ-ı mezkûr iki bin yedi yüz kuruş bedel-i mukâbelesinde bi‘l-vesâye parayı mütevellî âhara ferâğ ve tefvîz edip ve bedel-i ferâğ-ı olup sağırân-ı mezbûrâna şer‘ ve ibrâz-ı zimmet olunan meblâğ-ı mezkûr iki bin yedi yüz kuruşu vasî mezbûre Ganimet Hanım bi‘l-vesâye ahz ü kabz ve makbûzu olan iki bin yedi yüz kuruşun iki yüz kırk yedi buçuk kuruşunu keşfiyye ve ilm ü habere ve dellâliyye ve i‘lâmına ve izn-i hüccet ve intikâl harçlarına harç ve sarf edip bâkiyesi olan iki bin dört yüz elli iki buçuk kuruşu sağırân-ı mezbûrânın sandal pazaristanında mahfûz mal sandığına bi‘l-vesâye va‘z eylediğini işbu mahalle şerh verildi.

Fî 22 Cemâziye’l-âhir sene 1312

Sayfa No:75 Belge No:82

KABÛLÜNE MEVKÛFE VEKÂLET

An asl-i vilâyet-i Anadolu’da Sivas kasabası ahâlisinden olup İstanbul’da Koca Mustafa Paşa mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Muhammed Muhsin Efendi ibn-i Abdullah bin Abdurrahman’ın verâseti zevce-i menkûhe-İ metrûkesi Hâce Hafize Hanım ibneti El-Hâc Musa ile sulbî kebîr oğulları Refik ve Cemal Efendiler’e münhasıra olduğu bi‘l-ihbâr lede’ş-şer‘î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrundan olup medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyüb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu’l-Bârî)mahallâtından Câmi‘‘ Kebîr mahallesinde sâkin ve zâtı zeyl-i kitapta muharreru’l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mezbûre olan zevce-i mezbûre Hâce Hâfize Hanım meclis-i şer‘î şerif-i enverde ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip

zevcim ve mûrisim müteveffâ-yı mûma ileyh hayatında zevciyet beynimizde kâim iken bundan akdem malımdan ve yedimden ikrâz ve kabz-ı umûRuma sarfla istihlâk eylediği bâ sened zimmetinde alacak hakkım olan altmış beş aded lira-yı Osmanîyi bana kable'l-edâ ve'l-ifâ vefât etmekle ol vechle mezkûr altmış beş aded lira-yı Osmanî zevcim ve mûrisim müteveffâ-yı mezbûrun tereke-i vâfiyesinden vâzı'ul-yed olanlar oğulları gâibân-ı anî'l-beled mezbûrân Refik ve Cemal Efendilerden cemî'i mehâkim-i şer'îyye ve nizâmiyyelerin her bir kısmında bidâyeten ve istinâfen ve temyîzen ve i'âdeten ve tashîhen taleb-i da'vâya ve ahz ü kabza ve şuhûd istima'ına ve istihlâf-ı tahlîfe vaz'ı hacze ve fekke olunacak i'lâmı mevkî-i icrâya vaz'ıyla akçe tahsiline ve (...) (...) sedâda ve cevâba ve husûmete ve müdafa'aya ve îcâb eder ise sulh ve ibrâya ve'l-hâsıl tahaddüs edecek kâffe-i husûsatımın rü'yetine ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile da'vâ vekîllerinden faziletli Alaaddin Efendi'yi kabûlüne mevkûfe vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim dedikte gıbbe't-tasdikî's-şer'î mâ vaka' bi't-talep ketb olundu.

Şuhûdu'l-hâl

Fî 20 Recep sene 1312

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Ketebeden İzzet Efendi ibn-i Mustafa

Ve gayruhum.

Sayfa No:76 Belge No:83

VEKÂLET

Hüdâvendigâr vilâyet-i celîlesi dâhilinde nefis-i Uşak kasabasında sâkin iken bundan akdem vefât eden asâkir-i şâhânedan mutekaid Osman Ağa ibn-i Ebubekir bin Abdurrahman'ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Esmâ Hanım ibneti Abdullah ile li ebeveyn er karındaşı El-Hâc Emin Ağa'ya münhasır ba'dehu mezbûr El-Hâc Emin Ağa dahi vefât edip verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Ümmü Gülsüm Hanım ibneti Muhammed ile sulbî kebîr oğulları Haşim ve İbrahim ve sulbiyye kebîre kızları

Zekiye ve Azize Hanımlara münhasır ba'dehu mezbûre Azize Hanım dahi vefât edip verâseti sulbî saġîr oġlu Mustafa ve sadriyye-i saġîre kızı Ayşe Hanım'a münhasıra ba'dehu mezbûr İbrahim Aġa dahi vefât edip verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Cemile Hâtûn ibneti Selim ile sulbî saġîr oġulları Salih ve Ali Osman ve sulbiyye saġîre kızları Zeliha ve Ayşe'ye münhasıra olduġu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrûndan Şunnu? Yenipazarı kazâsı muhâcîrlarından olup Medîne-ı Hazreti Ebâ Eyyüb el-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)civarında Hamidiye karyesinde sâkin mezbûr Haşim Aġa meclis-i şer'î şerîf-i enverde Yenipazarı kazâsı muhâcîrlarından olup mâru'z-zikr Hamidiye karyesinde misâfireten sâkin Yunus Aġa ibn-i Abdullah mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mûrisim müteveffâ-yı evvela-ı mezbûrun hîn-i vefâtında yanında mevcûde bi'l-cümle terekesini vâzı'u'l-yed olanlardan hisse-i irsiyye-i ma'lûmemi her biri Uşak kasabasında Burhan-ı Fakir Mahallesi'nde vâkı' ve her biri inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb mülk menzil ve menzil-i mezkûr tahtında dört bâb mülk-i dükkândan her biri müteveffâ-yı evvela-ı mezbûrun hayatında ile'l-vefât yedinde malı ve mülkü olup ba'de fevte benimle verese-i sâihe?-i mezkûresine mevrûs olmakla menzil ve dükkân mahdûd-ı mezkûrlarda olan hisse-i şâyi'a-i ma'lûmelerimi âhar kimesneler taraflarından müdâhale eder olmalarıyla müdâhale-i vâkı'alarından men'ini mehâkim-i şer'iyye ve nizâmiyyelerin her bir kısmında talep ve da'vâya ahz ü kabza hisse-i şâyi'ai menzil ve dükkân mahdûd-ı mezkûrları mahallinde me'mûru huzurunda semen-i misilleriyle âhara bey' ve teslîme ve bey' olunmaz ise her bir evini icâre-i misilleriyle âhara icâre ve bi'l-cümle makbûzunu bana irsâle ve îsâle ve'l-hâsıl tahaddüs edilecek kâffe-i husûsatımın rû'yetine ve husûsat-ı mezkûrların mütevakıf olduġu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile mezbûr Yunus Aġa'ya âhara tevkîle kânun olduġu halde vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eylediğimde ol dâhi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmeti lâzımesini kemâ yenbaġı edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledim dedikte gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 17 Safer sene 312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa İbn-i Ahmed, Hamidiye karyesi ahâlîsinden el-Hâc Mustafa Ağa bin Muhammed

Ve gayruhum.

Sayfa No:77 Belge No:84

VASÎ

Medîne-i Hazreti Ebâ Eyyüb el-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Baba Haydar Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem fevt olan devlet-i aliyye tebe'asının Ermeni milletinden tabakçı esnâfından Etop(أتوب) veled-i Mirkon (مرقون) (...) veled-i Etam'ın sulbî sağır oğulları tahminen dokuz yaşında (...) ve beş yaşında Agop ve sulbîyye sağır kızları tahminen yedi yaşında Limoniye(ليمونية) ve biri altı aylık Monik nâm sığâr-ı merkûmun vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûrlarını rû'yete kibel-i şer'iden bir vasî nasbî lâzım ve mühim olmağın millet-i beyninde mustekîme ve her vechle vesâyet-i uhdesinden gelmeye kâdire idüğü zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî kesân ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık ve mahallesi tarafından mevrûd ilm ü haberden dahi müstebân olan sığâr-ı merkûmûnun vâlideleri olup şahs-ı kesân-ı merkûmun ta'rîfleriyle mu'arrefe olan tebe'a merkûme nisvânından Selpak bint-i Hacı Begosi Hakim mevkî-i sadr-i kitapta (...) (...) faziletlü efendi sığâr-ı merkûmunun vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin mallarını hıfza ve umûrlarını rû'yete vasî nasb ve ta'yîn eylediğimde ol dâhi vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmeti lâzımesini kemâ yenbağî edâya ta'ahhüt ve iltizâm etmeğın mâ vaka' bi't-talep ketb olundu.

Fî 22 Recep sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Çömlekçi Ziron veled-i Kirop, Elbiseci Karnin veled-i Artin, Kuyumcu esnâfı kethüda odası kâtibi Ohannes veled-i İsteban

Sayfa No:77,78 Belge No:85

İSBÂT-I VERÂSET

Zikr-i âtî husûsun mahallinde fasılları (...) olmayan sûbe şer'î enverden me'zûnen bi'l-hükm irsâl olunan Kâtîb mükerrermetlü Es-Seyyid Hâfız Muhammed İzzet Efendi medîne-i Ebâ Eyyüb el-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Abdulvedud Mahallesi'nde vâkı' Evkâf-ı Hümâyûn Su Nezâreti Celîlesi ser-kâtîpliğinden mütekaidd müteveffâ-yı Muhammed Emin Efendi ibn-i Hasan bin Yusuf'un hayatında sâkin olduğu menziline varıp zeyl-i kitapta muharreru'l-esamî müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'î âlî ettikde müteveffâ-yı mûma ileyh Muhammed Emin Efendi ibn-i Hasan bin Yusuf'un zevce-i menkûhe-i metrûkesi olduğunu ber-vech âtî iddi'a eden menzil-i mezkûrda sâkin zât-ı müslimûn-ı mezbûrûn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Fatma Kamile Hanım ibneti Osman meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda müteveffâ-yı mûma ileyhin medyûnlarından olup medîne-i mezbûr mahallâtından Kızılmesjid Mahallesi'nde sâkin Halil Ağa ibn-i Ahmed mahzarında yine menzil-i mezkûrda sâkinler müteveffâ-yı mûma ileyh Muhammed Emin Efendi ibn-i Hasan bin Yusuf'un sulbî sahîh evlatları olduklarını iddi'a edenler Su Nezâreti Celîlesi Başkâtîbi izzetlü Faik Bey ile kezâlik müslimûn-ı mezbûrûn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Fatma Feride Hanımdan her biri hâzır oldukları halde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip ben müteveffâ-yı mûma ileyh Muhammed Emin Efendi ibn-i Hasan bin Yusuf'un hayatında ile'l-vefât bin kuruş mihr-i mü'eccel et-tesmiyesiyle zevce-i medhûl behası olmamla ve hâzırân-ı mûma ileyhima Faik Bey ve Fatma Feride Hanım'dan her biri zevcim müteveffâ-yı mûma ileyh Muhammed Emin Efendi'nin diğer zevce-i uhrâsı olup kendinden mukaddem vefât eden Hatice Hanım ibneti Osman ile kezâlik hayatlarında zevciyyet-i beyyinelerinde kâime iken firaşından hasılları ve müteveffîye -i mezbûre Hatice Hanım ibneti Osman'dan mütevellidler sulbî sahîh evlatları ve maskat-ı re'sleri İstanbul'da merhûm ve mağfurun leh cennetmekan firdevs-i âşîyan Sultan Ahmed Han tâbe serâhu Hazretlerinin Câmi'' Şerîfi civarında Üçler mahallesi olup ol-vechle zevcim müteveffâ-yı mûma ileyhin verâseti benimle evladları hâzırân-ı mûma ileyhima Faik Bey ve Fatma Feride Hanım'dan her birimize münhasıra olup ve bizden gayrı vârisi ve terekesine müstehakk-ı âharı olmayıp zevcim ve mûrisim müteveffâ-yı mûma ileyhin hayatında mezbûr Halil Ağa zimmetinde cihet-

i karz-ı şer'iden alacak hakkı olan yirmi dört kuruşu kable'l-ahz ve'l-îfâ vefât edip meblâğ-ı mezkûr benimle iki evlatlarım hâzırân-ı mûma ileyhimâdan her birimize mevrûs olmakla meblâğ-ı mezkûr yirmi dört kuruşu ben ve hâzırân-ı mûma ileyhimâ Faik Bey ve Fatma Feride Hanım'dan her birilerinin tasdîkiyle ma'an bi'l-verâse talep ederiz. Suâl olunup bize teslîme ve mezbûr Halil Ağa'ya tenbih olunmak muradımızdır deyu ba'de'd-da'vâ ve's-suâl mezbûr Halil Ağa dahi cevabında cihet-i mezkûreden olmakla kuruş müteveffâ-yı mûma ileyh zimmetinde sahîhan deyni olduğunu tav'an ikrârlığın müdde'iyine mezbûre Fatma Kamile Hanım ile hâzırân-ı mûma ileyhimânın verâset-i müdde'alarını inkâr etmekle müdde'iyeye mezbûre Fatma Kamile Hanım ile hâzırân-ı mûma ileyhimânın verâset-i müdde'alarına mutâbık yine talep olundukta evvelâ usûl-ı mevzû'asına tatbîken bâ varaka-i mestûre sâlifü'l-beyân Abdulvedud mahallesi muhtâr-ı evveli Ahmed Efendi ibn-i el-Hâc Salih bin Abdullah ve muhtâr-ı sâni Ali Bey ibn-i Muhammed Emin bin Mustafa nâm kimesnelerden sirran ve ba'dehu mezbûrun ile yine mahalle-i mezkûre sâkinlerinden izzetlü Muhammed Zeki Bey ibn-i Muhammed bin Abdullah ve bahriye (..) binbaşlılarından es-Seyyid Efendi ibn-i Muhammed bin Abdullah ve bahriye (...)kâtîplerinden Ahmed Cemil Efendi ibn-i Rıza bin Abdullah nâm kimesnelerden dahi alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlu's-şehâde ettikleri ihbâr olunan Abdulvedud mahallesi imamı Es-Seyyid Hâfız Ali Rıza Efendi İbn-i el-Hâc Hâfız Ömer Efendi ibn-i el-Hâc Halil ve ahâlî mu'teberânından Muhammed el-Ensârî Hazretlerinin ziyedârı mahmûdu'l-hâl Efendi ibn-i el-Hâc Muhammed bin İbrahim ile bi'l-müvâcehe ber-nechi şer'î isbât etmeğin mücebince zevce-i mezbûre Hanım ile hâzırân-ı mûma ileyhimâ Faik Bey ve Fatma Feride Hanımların verâsetlerine ba'de'l-hükm mezbûr Halil Ağa'nın sâlifü'l-beyân ikrâr ve i'tirâfları lâzım gelen meblâğ-ı mezkûr yirmi dört kuruşu müdde'iyeye mezbûre Fatma Kamile Hanım ile hâzırân-ı mûma ileyhimâ Faik Bey ve Fatma Feride Hanım'a edâ ve teslîme mezbûr Halil Ağa'ya tenbih eylediğini kâtîb-i mezbûr mahallinde ketb ü tahrîr ve ma'an meb'ûs-ı ümenâ-i şer'ile meclis-i şer'a gelip a'lâ vukû'a inhâ ve takrîr etmeğin mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 22 Recep sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Suyolcu Muhammed Ağa ibn-i İsmail, Tebe‘adan
Halil Ağa ibn-i Ahmed

Ve gayruhum.

Sayfa No:78 Belge No:86

VEKÂLET

İŞBU VEKÂLETİN MÂ BAKİYESİ 81. SAYFAYA SEHVEN
KAYDOLUNMUŞTUR.

Mahmiye-i İstanbul (...) ebvâbından Eğrikapı dâhilinde Molla Aşkî Mahallesi'nde sâkin iken işbu târih-i vesîkadan sekiz sene mukaddem fevt olan devlet-i aliyye tebe‘asının Yahud milletinden Tabib Rafael veled-i Yalto(يالطى) veled-i Evram'ın verâseti her biri tebe‘a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkûmesinden sulbî kebîr oğulları Evram ve Nesim ve Niyon ve Yoda(يوده) ve sulbiyye kebîre kızları Zesyor(زيثور) ve Eşra(اشره) ve Rahil(راخل) münhasıra olduğu bi'l-ihbâr lede'ş-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra her birilerinin yedlerinde olup biri bin üç yüz dokuz senesi Eylül'ün birinci günü ve biri sene-i mezkûrun Şubat'ın sekizinci günü ve biri üç yüz dört senesi Muharremu'l-harâmın üçüncü günü ve biri üç yüz bir senesi Muharremu'l-haramın üçüncü günü ve biri üç yüz iki senesi Muharremu'l-haramın üçüncü günü ve biri üç yüz senesi teşrin-i evvelin yedinci günü târihleriyle altı kıt'a tezkire-i Osmaniyyelerini idâne eden verese-i merkûmûndan merkûmûn Evram ve Niyon ve Yoda ile şahısları zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî kesân ta'rîfleriyle mu'arrefe olan merkûmât Eşra ve Rahil ve Zesyor meclis-i şer'î hatîr-i lâzımu't-tevkîrde mahmiye-i İstanbul (...) Balat kapısı dâhilinde Hacı İsa mahallesinde sâkin tebe‘a-i müşârun ileyhânın Rum milletinden eskici Niyaki(نياكى) veled-i Tiro? müvâcehesinde her biri ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mâru'z-zikr Hacı İsa mahallesinde Kürkçü Çeşmesi sokağında vâkı' inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir numaralı vakf ve dükkân babamız ve mûrisimiz müteveffâ-yı merkûmun sağlığında ile'l-fevt taht-ı tasarrufunda olup ba'de fevte bizimle er karındaşlarımız merkûm Nesim'den her birimize âdiyen ve erba'an ba'de'l-intikâl ber-

vech muharrer dükkân-ı mahdud-ı mezkûrda olan bi'l-intikâl mütasarrıfları olduğu altı sehm hisse-i şâyi'amızın her biri tebe'a-i müşârun ileyhânın Rum milletinden işbu hâzır-ı bi'l-meclis sütçü Yorgi veled-i Tanaşir ve gâib-i ani'l-meclis ekmekçi Şıbru veled-i Şebanın'ın seviyyen mallarından makbûzu olan lira-yı Osmanî yüz kuruş hesabıyla dört bin yüz kuruş mukâbilesinde parayı mütevellî merkûmân Yorgi ve Şıbro'ya ale'l-iştirâk es-sevi ferâğ ve teslîme ve sened-i semîni bi'l-istihsâl merkûmân Yorgi ile merkûm Niyaki'yi vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eylediğimizde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ yenbağî edâya taahhüd ve iltizâm eyledim dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka' bi't-talep ketb olundu.

Fî 13 Recep sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır halil Ağa ibn-i Ahmed, Muhzır başı el-Hâc Muhammed Emin Efendi ibn-i el-Hâc Muhammed, Dellal Netan veled-i Nesim, Dellal İsak veled-i Nisom

Ve gayruhum.

Sayfa No:79 Belge No: 87

ZEYL-İ DEFTER-İ KASSAM

Aslı defteri fî 27 Safer sene 1308 zeyl-i fî 25 Cemâziye'l-âhir sene 309 diğeri (...)fî 6 Recep sene 1312 tarihiyle mukayyedir.

Ba'de'z-zeyli sâni mahrûse-i Galata hâricinde Beyoğlu nâm mahallede Kazancıbaşı mahallesinde vâkı' sekiz ve on iki numaraları ile murakkam merhûm ve mağfûrun leh cennetmekan Firdevs-i Âşîyan Sultan Bayezid Veli tâbe serâhu Hazretlerinin vakf-ı şerîfi müsekkafâtından beher şehir yüz altmış akçe icâre-i mü'ecceleli bir bâb vakf-ı menzil yedi sehm i'tibârıyla bir sehm hisse-i şâyi'ası bâlâ-yı sernâmede ismi mezkûr müteveffâ Ali Bey'in hayatında ile'l-vefât yedinde intikâlen bi't-temessük mütevellî taht-ı tasarrufunda olup ba'de vefâta bir sehm hisse-i mezkûr sulbî sağır oğulları Nazım ve Şemsi ve sulbîyye sağıre kızı Suad'a selâsen ba'de'l-intikâl sağır-i mezbûr Şemsi dahi vefât edip bir sehm hisse-i şâyi'ayı mezkûrda bir sehm hisse-i şâyi'ası

cânib-i beytü'l-mâle âid ve râci' olup sağîrân-ı mezbûrân Nazım ve Suat nafaka ve kisveye eşedd ihtiyaç ile muhtaçlar ise vekilleriyle sağîrân-ı mezbûrânın vâlideleri ve bâ hüccet-i şer'îyye mansûbe vasîleri Samiye Hanım sağîrân-ı mezbûrânın hisse-i şâyi'alarını mesûğ-ı şer'îyye binâen bi'l-izni's-şer'îyye bâ ma'rifet mütevellî âhara ferâğ edecek olmakla bundan akdem münâdisi Muhammed Ağa yediyle nidâ ve müzâyede ve sabah gazetesiyile dahi i'lân olunup lira-yı Osmanî yüz kuruş hesabıyla bin kuruşda karar ve ziyâde ile tâlib-i âharı zuhûr etmeyip meblâğ-ı mezkûr hisse-i mezkûrun bedel-i misli idüğü bi'l-ihbâr zâhir ve mütehakkık ve bir kıt'a keşf-i pusulasından dahi müstebân olmakla meblâğ-ı mezkûr mukâbilesinde hisse-i mezkûru vasî mezbûre bi'l-vesâye parayı mütevellî âhara ferâğ ve tefvîz ve bedel-i ferâğı olan meblâğ-ı mezkûr bin kuruşu sağîrân-ı mezbûrânın nafaka-i âtiyelerine harç ve sarf etmek üzere vasî mezbûreye teslîm olunup ol dahi bi'l-vesâye ahz ü kabz eyledim deyu eylediği ikrâr ve i'tirâfı işbu mahalle şerh olundu.

Fî 6 Recep sene 1312

Sayfa No:79,80 Belge No:88

İBRÂ MA'A SÛRET

Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyüb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Zeynep Hâtûn mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Ayşe Sıdika Hanım ibneti Muhammed İzzet bin Abdullah'ın li ebeveyn er karındaşı muhzırân vârisi olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olan Muhammed Hayri Efendi meclis-i şer'î şerîf-i enverde mezbûrun kendisi asâkir-i şâhâne kol ağalarından rif'atlü Mustafa Galip Bey bin Tahir ve asâkir-i şâhâne mülâzım olandan Ahmed Muhtar Bey ibn-i Muhammed Paşa mahzarlarında bi'l-verâse ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip ben mezbûrân Mustafa Galip ve Ahmed Muhtar Beylere ve li- ebeveyn kızkarındaşım ve mûrisim müteveffât-ı mezbûreden mevrûs malım olan bir cild basma Mushaf-ı Şerîf ve bir cild yazma Delail-i Şerîfi li-ecli'l-hıfz edâ ve teslîm eylediğimde onlar dahi istid'a ve kabz u kabûl ettiklerinden sonra ve yine kız karındaşım

müteveffât-ı mezbûre Ayşe Sıdika Hanım malından hayatında emânet sandığına teslim eylediği doksan beş aded lira-yı Osmanî'yi kable'l-ahz ve'l-îfâ vefât etmekle meblâğ-ı mezkûr doksan beş aded lira-yı Osmanî ancak bana mevrûs olmakla meblâğ-ı mezkûr doksan beş lira-yı Osmanî'yi mezbûrân Mustafa Galip ve Ahmed Muhtar Beyler bundan akdem emr ü tevkîle sandık-ı mezbûrdan bana teslim etmek üzere bi'l-vekâle ahz ü kabz etmeleriyle makbûzları olan sâlifü'l-beyân bir cild Mushaf-ı Şerîf ve bir cild Delâil-i Şerîf ile meblâğ-ı mezkûr doksan beş aded lira-yı Osmanî'yi mezbûrân Mustafa Galip ve Ahmed Muhtar Beyler bana işbu huzûr-ı şer' de tamâmen ve kâmilten def' ve teslim eylediklerinde ben dahi yedlerinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ü kabz etmemle fî ma ba'd mezbûrân Mustafa Galip ve Ahmed Muhtar Beylerin yed ve zimmetlerinde bir akçe ve bir habbe alacak hakkım kalmayıp husûs-ı mezkûre ve işbu târih-i kitâba gelince sâir-i cemî'i hukûk-ı şer' iyyeye müte'allika da'vâdan mezbûrân Mustafa Galip ve Ahmed Muhtar Beylerin zimmetlerini ibrâ-i âmm sahîh-i şer'î ile ibrâ ve ıskât eylediğimde onlar dahi ber-vech-i muharrer ibrâ-i mezkûru kabûl eyledik dediklerinde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka' bi't-talep ketb olundu.

Fî 15 Şaban sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Münâdi el-Hâc Muhammed Eşref Efendi ibn-i el-Hâc Ahmed, Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Muhzır başı el-Hâc Muhammed Emin Efendi ibn-i el-Hâc Muhammed

Ve gayruhum.

Sayfa no:80 Belge No:89

İDÂNE

Havâss-ı Refî'a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy'de Turşucu mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Saime Hanım ibneti Muhammed Arif'in sadrî sağır oğlu Edhem'in pederi ve velîsi âsâkir-i şâhâne mülâzımlarından İsmail Hakkı Bey ibn-i Edhem meclis-i şer'î şerîfi enverde sağır-i mezbûrun malını li ecli'l-idâne vasî nasb

ve ta'yîn olunan Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip vasî-i mezbûr Halil Ağa vasîsi olduğu oğlum sağîr-i mezbûrun vâlidesi müteveffât-ı mezbûreden mevrûs ber mûceb (..) malından bana sîm-i mecidiyye yirmi kuruş hesabıyla üç bin altı yüz elli dokuz kuruş idâne ve teslim eylediğinde ben dahi yedinden idâne ve kabz ve bilâ zarûre kendi umûRuma sarfla istihlâk etmemle meblâğ-ı mezkûr ile semen işbu târih-i kitaptan beş sene tamamına değin mevcûd ve mev'ûd yine sağîr-i mezbûrun mevhûb malından vasî-i mezbûr Halil Ağa yedinden iştirâ ve kabz eylediğim iki hilâl-i koyun saâtî semeninden dahi iki bin yüz yetmiş buçuk kuruşa ciheteyn-i mezkûreteynden cem'an beş bin sekiz yüz yirmi dokuz buçuk kuruş oğlum sağîr-i mezbûra zimmetinde vâcibu'l-edâ ve lâzımu'l-kazâ sahîhen deynimdir dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mukırr-ı medyûn-ı mezbûrun kâimpederi asâkir-i şâhâne alay emîni Atıf Bey ibn-i Muhammed Arif ve Medîne-i Eyyub mahallâtından Câmi' Kebîr mahallesinde sâkin asâkir-i şâhâne yüzbaşılardan Yusuf Ziya Efendi ibn-i Osman meclis-i şer'î şerîfi enverde vasî-i mezbûr Halil Ağa mahzarında her biri ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mukırr-ı medyûn-ı mezbûr İsmail Hakkı Bey'in oğlu sağîr-i mezbûre zimmetinde edâsı vacip deyni olan meblâğ-ı mecmû'-ı mezkûr beş bin sekiz yüz dokuz buçuk kuruşu tarafımdan bi'l-emri ve'l-kabûl kefâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile her birimiz başka başka kefil-i bi'l-mâl ve zâminleri olup ve her birimiz cihet-i kefâletten âharın zimmetine lâzım gelen meblâğa dahi kezâlik bi'l-emri ve'l-kabûl kefil-i bi'l-mâl zâminleriz dediklerinde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka' bi't-talep ketb olundu.

Fî 21 Şaban sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Ketebeden Osman Nuri Efendi ibn-i İbiş, Ketebeden Hâfız Muhammed İzzet Efendi ibn-i Mustafa

Ve gayruhum.

Sayfa No:81 Belge No: 89/B

Günü ve biri 304 senesi Muharremu'l-harâmın üçüncü günü ve biri 301 senesi Muharremu'l-harâmının üçüncü günü ve biri 302 senesi Muharremu'l-harâmın üçüncü günü ve biri 300 senesi Teşrîn-i Evvel'in yedinci günü târihleriyle müverrehler altı kıt'a tezkire-i Osmanîlerini idâne eden verese-i merkûmundan merkûmun Avram ve Şimon ve Yoda ile şahısları zeyl-i vesikada muharreru'l-esâmî kesân ta'rîfleriyle mu'arrefe olan merkûmât-ı Aşir ve Rahil ve Zesyor(زیشور) meclis-i şer'î hatîr-i lâzimu'l-enverde mahmiye-i İstanbul (...) (...) kapısı dâhilinde Hacı İsa mahallesinde sâkin tebe'a-i müşârun ileyhin Rum milletinden eskici Niyaki (نیاکی)veled-i Şebru(شبرو) müvâcehesinde her biri ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mâru'z-zikr Hacı İsa mahallesinde Körükçü Çeşmesi sokağında vâki' inde'l-ahâli ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir numaralı vakf-ı dükkân babamız ve murisimiz müteveffâ-yı merkûmun sağlığında ile'l-fevt taht-ı tasarrufunda olup ba'de fevte bizimle er karındaşlarımız merkûm Nesim'den her birimize âdiyen ve erba'an ba'de'l-intikâl biz ber vech-i muharrer dükkân-ı mahdûd-ı mezkûrda olan bi'l-intikâl mutasarrıflar olduğumuz altı sehm hisse-i şâyi'amızdan her biri tebe'a-yı müşârun ileyhin Rum milletinden işbu hâzır-ı bi'l-meclis Surcu Yorgi Tanaşir (طناشر)ve gâib-i ani'l-meclis Eskici Şebru veled-i Niyaki'nin seviyyen mallarından makbûzumuz olan lira-yı Osmanî yüz kuruş hesâbıyla dört bin yüz kuruş mukâbelesinde parayı mütevellî merkûmân Yorgi ve Şebru'ya ale'l-iştirâki's-sevî ferağ ve teslîme ve sened-i sehmini bi'l-istihsâl merkûmân Yorgi ve Şebru'ya î'tâya ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımızdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahihe-i şer'îyye ile merkûm Niyaki'yi vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eylediğimizde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledim dedikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 13 Recep sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa bin Ahmed, Muhzırbaşı el-Hâc Muhammed Emin Efendi ibn-i el-Hâc Muhammed, Dellal Netam veled-i Nesim, Dellal İsak veled-i Nesim

Ve gayruhum.

Sayfa No:81 Belge No: 90

NAFAKA

Havâss-ı Refî‘a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy’de Turşucu mahallesinde sâkin iken bundan akdem Saime Hanım ibneti Muhammed Atıf bin Muhammed Arif’in sadrî sağır oğlu Edhem’in pederi ve velîsi olup mahmûdu’l-hâl idüğü zeyl-i kitapta muharreru’l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık olan asâkir-i şâhâne mülâzımlarından İsmail Hakkı Bey ibn-i Edhem’in talebiye işbu târih-i kitaptan i‘tibâren kadr-i ma‘rûf idüğü zâhir ve mütehakkık olan beher şehir otuz altı kuruşu kıbel-i şer‘iden nafaka ve kisve baha farz ve takdir olunup men‘i mefrûz-ı mezkûr beher şehir otuz altı kuruş sağır-i mezbûrun nafaka ve kisve ve sair levâzım-ı zarûriyyesi harç ve sarfla ve lede’l-iktizâ istidâneye ve inde’z-zafer sağır-i mezbûrûnun malı nemasına rucû‘a velî mezbûr İsmail Hakkı Bey’e izin vermeğin mâ vaka‘ bi’t-talep ketb olundu.

Fî 21 Şaban sene 1312

Şuhûdu’l-hâl

Muhzırân

Sayfa No:82,83 Belge No:91

DEFTER-İ KASSAM

Havâss-ı Refî‘a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy’de Turşucu mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Saime Hanım ibneti Muhammed Atıf Bey ibn-i Muhammed Arif’in verâseti zevc-i metrûkî asâkir-i şâhâne mülâzımlarından İsmail Hakkı Bey ibn-i Edhem ve pederi mezbûr Muhammed Atıf Bey ibn-i Muhammed Arif ve sadrî sağır oğlu Edhem’e münhasır olduğu bi’l-ihbâr lede’ş-şer‘î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sağır-i mezbûrun pederi ve velîsi İsmail Hakkı Bey bi’l-asâle ve bi’l-velâye mezbûr Muhammed Atıf Bey bi’l-asâle talep ve ma‘rifetleri ve ma‘rifet-i şer‘ile tahrîr ü sîm-i mecidiyye yirmi kuruş hesâbıyla âhara bey‘ ve beyne’l-verese bi’l-

farîziyyeti'ş-şer'î tevzî ve taksîm olunan müteveffât-ı mezbûrenin terekesi defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Fî 21 Şaban sene 1312

Dallı atlas eteklik 1, Sari ceket 1 =70 kuruş

Müsta'mel Bosna (...) kürk 1 =80 kuruş

Müsta'mel atlas ferace 1 , şemsiye 1, hırka 1 =60 kuruş

İşlemeli beyaz perde 8, bohça 1, tül örtü 2, beyaz entari 1 =20 kuruş

Dokuma çarşaf 1, kısa entari 1, beyaz entari 2, don 1, ma'a hırdavat =27 kuruş

Beyaz entari 2, eteklik 1, köhne kefiye 1, basma entari 1, fildişi tarak 1, ma'a hırdavat =15 kuruş

Eldiven çift 3, terlik çift 1, korse 1, gurab 3 = 13 kuruş

Ceket 1, çarşaf 5, şıra? 1, örtü 1, peştemal 1, havlu 2 , ma'a hırdavat =31 kuruş

Köhne lahor şal parçası 1, ipekli (..) 1, mendil 1, (..) yastık 5 = 20 kuruş

Çura? 1, gurab 1, bohça 1, havlu 5, peştemal 1, basma yorgan yüzü 1, yastık yüzü 4, def'a yastık yüzü 2, bohça 1, köhne sedefli nalın çift 1= 51 kuruş

Yünlü entari 1, hırka 1, dallı atlas hırka 1, ma'a bohça 1 = 45 kuruş

Beyaz eteklik 1, don 2, elvan entari 4, bohça 1 = 16 kuruş

(...) kumaşı eteklik 1, ceket 1 = 41 kuruş

Mâ fî köhne lahor? 2, eteklik 1, ceket 1, penbe ceket 1, eteklik 1 = 13 kuruş

(...) top 1, sarı sağır bohça 1 =60 kuruş

Dallı atlas eteklik 1, ma'a ceket =70 kuruş

Fotin çift 1, fincan 6, ma'a hırdavat =30 kuruş

Kısa sîm bilezik 1, âdi yüzük 1 = 36 kuruş

Köhne yazma yorgan 1, basma yorgan 1 = 33 kuruş

Yazma yüz yastığı 3, yüzsüz yastık 1 = 35 kuruş

Penbe şilte 2 = 74 kuruş

Sarı mangal 1, tabla 1, ma'a kapak = 100 kuruş

Köhne tahta sandık 1 = 21 kuruş

Camlı saat 1 = 70 kuruş

Kanvas çift 1, ma'a çiçeklik 2 = 40 kuruş

Yaldızlı mir'ât 1 = 91 kuruş

Mermerli dört gözlü konsol 1 = 81 kuruş

Yaldızlı karyola 1, sağır eteklik 1, ma'a minder = 204 kuruş

Yaldızlı koltuk 2, kanepesi 1, koltuk 2, korniş 5, köhne tül perde 5, köhne keçe 1 = 514 kuruş

Müteveffât-ı mezbûrenin zevc-i mezbûr Hakkı Bey zimmetinde mihr-i mu'accel ve mihr-i mü'eccel alacak hakkı olup kabz olunan

Mihr-i mü'eccel = 2000

Mihr-i mu'accel = 2000

4000

Müteveffât-ı mezbûrenin zevc-i mezbûr zimmetinde cihet-i karz-ı şer'iden alacak hakkı olup kabz olunan = 520

Mecmû'ası

= 6486 kuruş

Dellaliye-i eşya

= 0040 kuruş

= 6446 kuruş

Resm-i kısme ve kaydiyye ve pul bahası

= 0173 kuruş

Li't-taksîm-i beyne'l-verese

= 6273 kuruş

Hisse-i zevc-i mezbûr = 1568 para 10

Hisse-i eb mezbûr = 1045 para 20

Hisse-i ibn-i sağır-i mezbûr = 3659 para 10

Verese-i mezbûrûn mezbûrân İsmail Hakkı ve Muhammed Atıf Beyler ber vech-i bâlâ hisse-i irsiyyeleri olan cem'an iki bin altı yüz on üç kuruş otuz parayı müteveffât-ı mezbûrenin terekesinden ahz ü kabz eyledik deyu huzûr-ı şer'ide eyledikleri ikrâr ve i'tirâfları ve sağır-i mezbûrun kezâlik ber vech-i bâlâ hisse-i irsiyyesi olan üç bin altı yüz elli dokuz kuruşun para bâ hüccet ve bâ keflen pederi ve velîsi mezbûr İsmail Hakkı Bey'e idâne ve iltizâm ribh olunduğu işbu mahalle şerh olundu.

Sayfa No:83,84 Belge No:92

VEKÂLET

Vilâyet-i Anadolu'da Kangırı? sancağına tabî Çerkes kasabası karasından Saracık karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Hatip oğlu Hüseyin ibn-i Abdullah bin Abdurrahman'ın verâseti sulbî kebîr oğulları Ahmed ve Muhammed ve Hasan Ağalar sulbîyye kebîre kızları Emine ve Arife Hâtûnlara münhasır olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrûndan olup Havâss-ı Refî'a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy'de Kiremitçi Ahmed Çelebi mahallesinde sâkin mezbûr Muhammed Ağa ile ve zâtı zeyl-i kitapta muharreru'l-esâmî müslimin ta'rîfleriyle mu'arrefe olan mezbûre Arife Hâtûn meclis-i şer'î şerîfi enverde mezbûr Hasan Ağa mahzarında her biri ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip sâlifü'l-beyân Saracık karyesinde her biri mevâzi-i müte'addide-i ma'lûmede vâkî ve her biri inde'l-ahâlî ve ve'l-cîrân el-müteganî ani't-ta'rîf ma'lûmu'l-hudûd ve'l-

müştemilât on beş kıt'a mülk tarla ve beş kıt'a mülk çayırdan her biri pederimiz ve mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûrun hayatında ile'l-vefât yedinde malları ve mülkleri olup bizimle li ebeveyn er ve kız karındaşlarımız mezbûrûn Ahmed ve Hasan Ağalar ve Emine Hâtûn'dan her birimize mûris olmakla biz ber vech-i muharrer ırsen mâlikleri olduğumuz tarla ve çayır-ı mahdûd-ı mezkûrlarda olan hisse-i irsiyye-i ma'lûmelerimize karındaşımız gâibân-ı ani'l-beled mezbûrân Ahmed Ağa ve Emine Hâtûn'dan her biri fuzûlî ve bi gayri hakk müdâhele eder olmalarıyla müdâhele-i vâkı'alarından men'ini mahallinde mehâkim-i şer'iyye ve nizâmiyyelerin her bir kısmında bidâyeten ve istînafen ve temyîzen ve i'âdeten talep-i da'vâya ve şühûd istima'ına ve istihlâf-ı tahlîfe tarla ve çayır-ı mezkûrlarda olan hisse-i irsiyye-i ma'lûmelerimizi ifrâz ve taksimine ve ba'de'l-ifrâz her birilerinin icâre-i misilleriyle ahâra icâre ve'l-hâsıl tahaddüs edecek kâffe-i husûsatımız rû'yet ve husûsât-ı mezkûrelerin mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımızdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile er karındaşım mezbûr Hasan Ağa'yı vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eylediğimizde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve merâsimini kemâ yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledim dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 22 Şaban sene 1312

Şuhûdu'l-hal

Muhammed Reşid ibn-i Recep, Kazgancı Ahmed Ağa ibn-i Mustafa, (...) kethüdâsı Emin Ağa ibn-i Osman

Ve gayruhum.

Sayfa No:84,85 Belge No:93

KABÛLUNE MEVKÛFE VEKÂLET

Vilâyet-i Anadolu'da Kangırı? sancağına tâbî Kocahisar kasabası karasından Ali Bey karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Hanım ibneti Ali bin Abdullah'ın verâseti zevc-i metrûkî Ömer Ağa ibn-i Mustafa ile sadrî-i kebîr oğlu Yakup ve

sadriyye-i kebîre kızları Satı, Necibe ve Fatma Hâtûnlara münhasır olduğu bi'l-ihbâr lede'ş-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrûndan mezbûr Yakup Ağa meclis-i şer'î şerîfi enverde ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip sâlifü'l-beyân Kocahisar kasabası karasından Akciran karyesinde her biri mevâzî-i müte'addide-i ma'lûmede vâkı' ve her biri inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûdu'l-müstağni ani't-ta'rîf bir bâb mülk menzil ve bir bâb harman mahallî ve bir mülk samanlık ve arâzi-i emîriyyeden altı kıt'a tarladan her biri vâlidem ve mûrisem müteveffîye-i mezbûrenin hayatında ile'l-vefât yedinde malı ve mülkü ve taht-ı tasarrufunda olup ba'de vefâtıha menzil ve harman mahallî ve samanlık mahdûd-i mezkûrlar benimle pederim mezbûr Ömer Ağa ve kızkarındaşlarım mezbûrât Satı ve Necibe ve Fatma Hâtûnlardan her birimize mevrûs olmakla ve tarla-yı mahdûd-u mezkûr ancak benimle kızkarındaşlarım mezbûrândan her birimize intikâl etmekle ben ber vech-i muharrer menzil ve harman mahallî ve samanlık ve tarla-yı mahdûd-i mezkûrlarda olan hisse-i şâyî'aları semen ve bedel-i misilleriyle âhâra bey' ve parayı sâhib-i arz âhâra ferâğa semen ve bedel misillerini ahz ü kabz edip bana irsâl ve îsâle ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahiha-i şer'îyye ile mâru'l-beyân karye-i mezkûrede sâkin pederim mezbûr mezkûr Ömer Ağa kabûlüne mevkûfe vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 9 Ramazan sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Mekteb-i mezkûr hademesinden Ahmed Ağa ibn-i İbrahim , Baytar mektebede müstahdem İbrahim Ağa ibn-i İsmail

Ve gayruhum.

Sayfa No:85,86 Belge No:94

KABÛLUNE MEVKÛFE VEKÂLET

İşbu vekâlet zımmında sehven hata vâkı‘ olmakla sahîhi bundan seksen yedinci sahifeye kaydolunduğu işbu mahalle şerh ve temhîr kılındı.

Kastamonu vilâyet-i celîlesi dâhilinde nefis-i Bolu sancağı mahallâtından Aktaş mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Bostancızâde İsmail Efendi ibn-i Mustafa bin Abdullah’ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Fatma Hanım ibneti el-Hâc Ebubekir ile sulbî kebîr oğulları Muhammed Rıfat ve Ahmed Servet Efendiler ve zevce-i uhrasından mütevellid sulbî kebîr oğlu Muhammed Halis Efendi ve sulbî sağır oğlu Ali İlhami Rıza ve sulbîyye kebîre kızı Şukufe Hanım’a münhasır ba‘deha zevce-i mezbûre Fatma Hanım dahi vefât edip verâseti sadrî kebîr oğulları mezbûrân Muhammed Rıfat ve Ahmed Servet Efendi’ye münhasır ba‘de kebîr-i mezbûr Muhammed Rıfat Efendiler dahi vefât edip verâseti için li ebeveyn er karındaşı mezbûr Ahmed Servet Efendi’ye münhasır olduğu bi’l-ihbâr lede’s-şer’î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra Mühendishâne- Berr-i Hümâyûn matba‘asında asâkir-i şâhâne kol ağalarından mezbûr Ahmed Servet Efendi meclis-i şer’î şerîfi enverde takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i anî’l-i merâm edip mâru’z-zikr Aktaş mahallesinde vâkı‘her biri inde’l-ahâlî ve’l-cîrân ma‘lûmu’l-hudûd ve’l-müştemilât el-müstağnî anî’t-ta’rîf bir bâb mülk menzil ve ârazi emîriyyeden çend kıt’a tarladan her biri müteveffâ-yı ol mezbûrun hayatında ile’l-vefât yedinde malı ve mülkü ve taht-ı tasarrufunda olup menzil ba‘de vefâta menzil ve tarla-yı mahdûd-ı mezkûrlardan her biri benimle li-eb er ve kız karındaşılarım mezbûrûndan her birimize mevrûs ve âdiyen ba‘de’l-intikâl ben ber vech-i muharrer ırsen ve intikâlen malım ve mülküm ve taht-ı tasarrufumda olup menzil ve tarla-yı mahdûd-ı mezkûrlarda olan hisse-i şâyi‘alarımı icâre-i misilleriyle âhâra icâre ve müteveffâ-yı ol mezbûrun hîn-i vefâtında yanında mevcûde bi’l-cümle terekesine vâzı‘u’l-yed olanlardan hisse-i ırsiyye-i ma‘lûmemi mahallinde mehâkim-i şer’iyye ve nizâmiyyelerin her bir kısmında müdde‘î ve müdde‘â aleyhi sıfatıyla bidâyeten ve istînâfen ve temyîzen ve i‘âdeten ve tashîhen taleb-i da‘vâya ve şuhûd istima‘ına ve istihlâf-ı tahlîfe ve lede’l-hâce sulh ve ibrâya ve menzil ve tarla-yı mahdûd-ı mezkûrların icârelerini ahz ü kabza ve bi’l-cümle makbûzunu bana ırsâl ve îsâle ve’l-hâsıl tahaddüs edecek kâffe-i husûsatımı rû’yete ve husûs-ı mezkûrların mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan mâru’l-beyân Bolu sancağında Çukur

mahallesinde sâkin Çıracızade el-Hâc Abbas Efendi ibn-i Durmuş'u vekâlet-i âmmе-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile kabûlune mevkûfe vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka' bi't-talep ketb olundu.

Fî 12 Şevval sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Mükerremetlü Mustafa Hayreddin Efendi ibn-i Sadeddin, Mühendishâne-i Berr-i Hümâyûn Matbaası me'mûrlarından Mahmud Efendi ibn-i Ali

Sayfa No: 86 Belge No:95

KABÛLÛNE MEVKÛFE VEKÂLET

Trabzon vilâyet-i celîlesi dâhilinde Rize kasabasına tâbî Mipaveri? karyesinde sâkin iken işbu târih-i kitaptan on beş sene mukaddem vefât eden Ali Ağa ibn-i Hasan bin Abdullah'ın verâseti sulbî kebîr oğlu Hasan Ağa ve sulbîyye kebîre kızları Gülizar ve Havva Hanımlara münhasır olduğı bi'l-ihbâr lede'ş-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrundan olup mahmiye-i İstanbul'da hisse-i ebeveynden Eğrikapı dâhilinde Ivaz Efendi mahallesinde sâkin mezbûr Hasan Ağa ile zâtı zeyl-i kitapta muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan mezbûre Gülizar Hanım meclis-i şer'î şerîfi enverde her biri ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mâru'z-zikr Mipaveri? karyesinde Kohruz? mahallesinde vâkı' inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât el-müstağnî ani't-ta'rîf iki dönüm mikdarı bir kıt'a mülk tarla pederimiz ve mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûrun hayatında ile'l-vefât yedinde malı ve mülkü olup ba'de vefâta tarla-yı mahdûd-ı mezkûru bizimle li-ebeveyn kız karındaşımız mezbûr Havva Hanım'dan her birimize mevrûs olmakla biz ber vech-i muharrer ırsen mâlikleri olduğumuz tarla-yı mahdûd-ı mezkûrda olan üç sehm hisse-i şâyi'amızı işbu hâzır-ı bi'l-meclis Mustafa Ağa ibn-i Ahmed'den makbûzumuz olan bin sekiz yüz kuruş mukâbelesinde mahallinde me'mûr-ı mahsûs huzûrunda hâzır-ı mezbûr Mustafa Ağa'ya bey ü teslîme ve sened-i resmîsini bi'l-istihsâl hâzır-ı mezbûr Mustafa Ağa'ya i'tâyâ ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan sâlifü'l-beyân Mipaveri? karyesinde sâkin Camkıran oğlu

Sabit Ağa ibn-i Abdullah'ın tarafımdan vekâlet-i âimme-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile kabûlüne mevkûfe vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledik dediklerinde gıbbe't-tasaduku's-şer'î mâ vaka' bi't-talep ketb olundu.

Fi 12 Şevval sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Kayıkçı Muhammed Ağa ibn-i Ahmed, Kayıkçı Ali Ağa ibn-i Ahmed, Kayıkçı Hüseyin Ağa ibn-i Hasan, Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed

Ve gayruhum.

Sayfa No:87 Belge No:96

KABÛLÛNE MEVKÛFE VEKÂLET

Kastamonu vilâyeti celîlesi dâhilinde nefsi-i Bolu sancağı mahallâtından Aktaş mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Bostancızade İsmail Efendi ibn-i Mustafa bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Fatma Hanım ibneti el-Hâc Ebubekir ile sulbî kebîr oğulları Muhammed Rıfat ve Ahmed Servet Efendiler'e münhasır ba'dehû mezbûr Muhammed Rıfat Efendi dahi vefât edip verâseti sulbî kebîr oğlu Muhammed Halis Efendi ve sulbî sağîr oğulları İlhami ve Ali Rıza ve sulbîyye kebîre kızı Şukûfe Hanım'a münhasıra olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrundan Mühendishâne-i Berr-i Hümayûn matba'asından asâkir-i şâhâne kol ağalarından mezbûr Ahmed Servet Efendi meclis-i şer'î şerîf-i enverde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i anî'l-merâm edip mâru'z-zikr Aktaş mahallesinde vâkı' her biri inde'l-ahâli ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât el-müstağnî anî't-ta'rîf bir bâb mülk menzil ve arazi-i emîriyyeden çend kıt'a tarladan her biri müteveffâ-yı ol mezbûrun hayatında ile'l-vefât yedinde malı ve mülkü ve taht-ı tasarrufunda olup ba'de vefâta menzil-i mahdûd-ı mezkûr benimle verese-i mezbûrûn Fatma Hanım ve Muhammed Halis Efendi sağîr İlhami ve sağîr Ali Rıza ve kebîre Şukûfe Hanım'dan her birimize mevrûs olmakla ve tarla-yı mahdûd-ı mezkûrlar ancak benimle li ebeveyn er karındaşım müteveffâ-yı sâni mezbûr

Muhammed Rıfat Efendi'den her birimize bâ izn-i Sultanî âdiyen ve insâfen ba'de'l-intikâl karındaşım Muhammed Rıfat Efendi'nin vukû'uyla bi'l-intikâl mutasarrıf olduğu nısf-ı hisse-i şâyi'a tarla-yı mahdûd-ı mezkûrlar sulbî kebîr oğlu Muhammed Halis ve sulbî sağır oğulları mezbûrân İlhami ve Ali Rıza ve sulbîyye kebîre kızı Şukûfe Hanım'dan her birine kezâlik intikâl etmekle ben ber vech-i muharrer menzili mahdûd-ı mezkûrda ırsen malım ve mülküm olan hisse-i şâyi'am ile ve mutasarrıf olduğum nısf-ı hisse-i şâyi'alarımı icâre-i misilleriyle âhâra icâra ve müteveffâ-yı ol mezbûrun hîn-i vefâtında yanında mevcûde bi'l-cümle terekesine vâzı'u'l-yed olanlardan hisse-i irsiyye-i ma'lûmemi mahallinde mehâkim-i şer'iyeye ve nizâmiyyelerin her bir kısmında müdde'î ve müdde'â aleyhi sıfatıyla bidâyeten ve istînâfen ve temyizen ve i'âdeten ve tashîhen taleb ve da'vâya ve şühûd istima'ına ve istihlâf-ı tahlîfe ve lede'l-hâce sulh ve ibrâya ve hisse-i şâyi'a-i menzil ve tarla-yı mahdûd-ı mezkûrların icârelerini ahz ü kabza ve bi'l-cümle makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve'l-hâsıl tahaddüs edecek kâffe-i husûsatımı rû'yete ve husûs-ı mezkûrların mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan mâru'l-beyân Bolu sancağında Çukur mahallede sâkin Çıracızade el-Hâc Abbas Efendi ibn-i Durmuş'u vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyeye ile kabûlune mevkûfe vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 12 Ramazan sene 312

Şuhûdu'l-hâl

Mühendishâne matba'a me'mûrlarından Mahmud Efendi ibn-i Ali, Mükerrermetlû Mustafa Hayreddin Efendi ibn-i Muhammed Saadeddin

Sayfa No:88 Belge No: 97

TEREKE

Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyûb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Sofular mahallesinde Çıkmaz sokağında bir numaralı hânede sâkin iken bundan akdem vefât eden Fatma Halide Hanım ibneti el-Hâc Mustafa bin Ali'nin verâseti zevc-i metrûkî Feshâne-i âmiri amelesinden Ali Efendi ibn-i el-Hâc Muhammed Seyyid

Efendi ile sulbî sağır oğlu tahminen on dört yaşında Muhammed ve sulbîyye sağıre kızı tahminen dokuz aylık Hatice Meliha'ya münhasır olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sağırân-ı mezbûrânın pederleri ve velîleri olup mahmûdu'l-hâl idüğü bi'l-ihbâr zâhir olan pederleri ve velîleri mezbûr Ali Efendi'nin bi'l-asâle ve bi'l-velâye talep ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'ile tahrîr ü bey' ve sîm-i mecîdiyye yirmi kuruş hesabıyla âhara bey' ve beyne'l-verese bi'l-ferîziyyeti's-şer'iyeye tevzî' ve taksîm olunan müteveffât-ı mezbûrenin terekesi defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Fî 25 Recep sene 1312

Mushaf- Şerif 1 =16 kuruş

Delail-i Şerif 1, ma'a evrak =60 kuruş

Kısa basma hırka 2, basma entari 2, bohça 1 ma'a hırdavat =20 kuruş

Def'a kısa basma hırka 1, entari 2, bohça 1 =36 kuruş

Köhne basma entari 3, çarşaf 3, havlu 4, ma'a hırdavat = 50 kuruş

Parça dokuma 4 =24 kuruş

Pembe bez gömlek 3, yaşmak 3, bohça 2, peştemal 1 =32 kuruş

Köhne ferace 1 =22 kuruş

Basma entari 1, ceket 1, gurab 2 = 26 kuruş

Gurab 25, uçkur 1, mendil 15, peşkir 1, çarşab 2 =121 kuruş

Köhne saat 1, şemsiyye 1 = 29 kuruş

Köhne sağır mir'at 1 =50 kuruş

Peştemal 1, havlu 3, cibinlik 1, beyaz sağır yorgan 1 =20 kuruş

Basma entari 3, fotin çift 1, çevrab çift 2, ma'a hırdavat =40 kuruş

Beyaz entari 4, eteklik 1, bohça 1, ma'a hırdavat =51 kuruş

Köhne mikras (makas) 1, ma'a hırdavat = 9 kuruş

Kavanoz 1, ma'a hırdavat =12 kuruş

Kahve değirmeni 1, ma'a hırdavat =15 kuruş

Sağır nühâs sini 1, kadayıf tepsisi 1, sahan 2, tencere 2 =46 kuruş

Nühâs güğüm 1, musluklu güğüm 1=50 kuruş

Sağır tabak 4, sürahi 2, kaşık 8, tepsi 1=21 kuruş

Dikiş makinesi 1 =111 kuruş

Sağır leğen 1, tencere 6, ma'a kapak sapı 1= 108 kuruş

Sağır kazan 1, leğen 2, tabe? 2, tas 1, tencere kapağı 1 = 96 kuruş

Süzgeç 1, kadayıf tepsisi 1, çorba tası 1, sahan 4, ma'a kapak = 69 kuruş

Basma hırka 1, entari 2 =65 kuruş

İpekli çarşaf 1, örtü 2 =29 kuruş

Minder örtüsü 28, peştemal 1, ma'a hırdavat =32 kuruş

Tahta sandık 1, kase 2 =31 kuruş

Tahta dolap 1 =16 kuruş

Yün döşek 1, penbe şilte 1, yorgan 3, baş yastığı 1=154 kuruş

Penbe şilte 2, penbe yüz yastığı 2 =101 kuruş

Penbe yorgan 2, baş yastığı 2, döşek 1, ma'a hırdavat =189 kuruş

Dokuma mik'ad 1, ma'a hırdavat =47 kuruş

Nühâs mangal 1 =50 kuruş

Köhne kilim 1, ma'a hırdavat =40 kuruş

Tahta sandık 1, ma'a hırdavat =10 kuruş

İşlemeli havlu 7, yüz yastığı yüzü 3 =31 kuruş

Çözme çarşaf 4, parça çarşaf 1 =149 kuruş

İşlemeli havlu 6, yastık yüzü 1, bohça 1 =34 kuruş

İşlemeli bohça 6 =31 kuruş

Kalıptan işlemeli bohça 1, peşkir 1=65 kuruş

Şamdan çift 1=26 kuruş

Peştemal 1, peşkir 1, havlu 3, baş yemenisi 1, bohça 1, ma'a hırdavat = 150 kuruş

Basma entari 3, hırka 1, don 2, bohça 1=40 kuruş

Sedefli baston 1=61 kuruş

Frenk gömleği 1, terlik 1, çekmece 1 =51 kuruş

Penbe bez top 2, sağır mir'at 1, ma'a hırdavat =72 kuruş

Elvan entari 2, ceket 1, ma'a hırdavat =54 kuruş

Döşek yüzü 2, basma hırka 1, entari 1, bohça 1 =80 kuruş

Nalın Çift 1, bıçak 1=12 kuruş

Ceviz sandık 1 =56 kuruş

Çözme çarşaf 6 = 65 kuruş

Bohça 3, havlu 15 =54 kuruş

Yün döşek 2 =162 kuruş

Köhne sandalye 6 =32 kuruş

Semaver 1 =108 kuruş

İşlemeli yorgan 1 =180 kuruş

Frenk keçesi 1 = 100 kuruş

Elvan seccade 4, bohça 1, ma‘a hırdavat =45 kuruş

Tül perde 8, bohça 1 =10 kuruş

Basma hırka 1, ma‘a hırdavat =10 kuruş

Basma köhne entari 2, bohça 1, örtü 5, peşkîr 1 =15 kuruş

Köhne basma hırka 1, ma‘a hırdavat =10 kuruş

Muşamba perde 6 =42 kuruş

Köhne şemsiyye 2 =11 kuruş

Penbe basma yorgan 2, ma‘a çarşaf 2 =60 kuruş

Köhne kırmızı ihram 1 =10 kuruş

Sağîr mir’at 1, hoşaf kaşığı 6 =31 kuruş

Duhan tabakası 1 =10 kuruş

Tahta sandık 1 =10 kuruş

Üç gözlü sefer tası 1 = 30 kuruş

Nühâs tencere 1, kadayıf tepsisi 1, tabe? 1, köhne lenger 1, tas 2= 40 kuruş

Nühâs fener =7 kuruş

Sağîr nühâs karavan 1, sahan 1, ma‘a hırdavat =19 kuruş

Köhne sandık 1=5 kuruş

Siyah duvar yastığı 31, penbe şilte 2, yün minder 2 =270 kuruş

Sağır nühâs sini 1 =34 kuruş

Konsol 1, kebîr mir'at 1 =250 kuruş

Çalar saat 1 = 81 kuruş

Levha 7 =40 kuruş

Kebîr ve sağır tabak 8 =31 kuruş

Sürahi 2, çekmecelik çift 1, kase 2, bardak 5, fincan 7 =60 kuruş

(...) Çift 1 = 18 kuruş

Sarı mangal 1, tabla 1 = 150 kuruş

Kebîr nühâs çamaşır leğeni 1 = 47 kuruş

Havan 2, ma'a hırdavat = 11 kuruş

Şamdan çift 1, bardak 5, tabak 8, sepet 1= 40 kuruş

Köhne kantar 1, tencere 1, (...) ma'a hırdavat =30 kuruş

Çini kase 4, tabak 4 =31 kuruş

Kebîr siyah minder 1, yün minder 1= 95 kuruş

Levha 1 =20 kuruş

Sağır sarı tepsi 1, leğen 1, ibrik 1 = 46 kuruş

Sepet sandık 1, ma'a hırdavat = 15 kuruş

Kumkuma 1 = 11 kuruş

Nühâs tencere 1, ma'a kapak = 22 kuruş

Sağır tepsi 1, nühâs güğüm 1, duhan tablası 1 = 21 kuruş

(...) taş 1, ma'a hırdavat =19 kuruş

Sağır kırba? 1 = 10 kuruş

Tabanca 1, köhne =5 kuruş

Köhne kahve değirmeni 1, iskemle 1, ma'a hırdavat = 8 kuruş

Anbar 1, korniş 6 = 22 kuruş

Kebîr yün minder 2 = 240 kuruş

Köhne tesbih 1 = 5 kuruş

Yünlü entari 2, hırka 1, ceket 1 = 63 kuruş

Def'a yünlü entari 1, ceket 1 =60 kuruş

Flemenk taşlı elmas küpe çift 1 = 2720 kuruş

Yünlü entari 2, ceket 1 = 35 kuruş

Köhne nâfe kürk 1=33 kuruş

Yünlü entari 1, ceket 3 = 111 kuruş

Sağır sîm şeker tablası 1, sîm kaşık 2 =80 kuruş

Sîm mineli saat 1 = 53 kuruş

Köhne tesbih 2 = 15 kuruş

Elmas yaşmak iğnesi 3 =40 kuruş

Lahor parça şal 4= 45 kuruş

Sağır köhne çekmece 1, ma'a hırdavat = 17 kuruş

Sürahi 1, bardak 1 = 49 kuruş

Sürahi 1, ma'a sîm kapak = 153 kuruş

Havlu 1 = 7 kuruş

Sedefli mir'at 1 = 8 kuruş

Köhne lahor şal 1 = 76 kuruş

Kapaklı bardak 1 = 3 kuruş

Eteklik 1, bohça 1 = 18 kuruş

Köhne parça şal 1 = 55 kuruş

Lekom? elmas iğne 1 = 403 kuruş

Menekşe elmas iğne 1 = 202 kuruş

Basma köhne entari 1, ceket 1 = 30 kuruş

Müteveffât-ı mezbûrenin zevc-i mezbûr Ali Efendi zimmetinde mihr-i mü'eccel
alacak hakkı olup kabz olunan= 1501

Mecmû'âsı

= 10918 kuruş

Dellaliye-i eşya ve

= 00184 kuruş

= 10734 kuruş

Resm-i kısme

= 0270 kuruş

= 10464 kuruş

Kaydiyye ve pul

= 00026 kuruş

Li't-taksim beyne'l-verese

= 10438 kuruş

Hisse-i zevc-i mezbûr Ali Efendi = 2609 20 para

Hisse-i ibn-i sağır mezbûr Muhammed = 5219 kuruş

Hisse-i bint-i sağır mezbûr Hatice Meliha= 2069 kuruş

Verese-i mezbûrûndan zevc-i mezbûr Ali Efendi ber vech-i bâlâ hisse-i irsiyyesi olan iki bin altı yüz dokuz kuruş yirmi parayı tereke-i müteveffât-ı mezbûreden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ü kabz eyledim deyu huzûr-ı şer' de eylediği ikrâr ve i'tirâfı ve sağîrân-ı mezbûrânın ber vech-i bâlâ hisse-i irsiyyeleri olan cem'an bedeli bin sekiz yüz yirmi sekiz kuruş yirmi paranın sekiz yüz yirmi sekiz kuruş yirmi parayı sağîrân-ı mezbûrânın nafaka-i irsiyyelerine mahsûben velî mezbûr Ali Efendi'ye teslîm olunup bâkiyesi olan yedi bin kuruşundan bir sandık ve rü'yete va'z olunmakla mahfûz olunmak üzere sandal pazaristânına irsâl olunduğu işbu mahalle şerh olundu.

Sayfa No:91 Belge No:98

NAFAKA-İ SAĞÎRÂN

Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyüb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Sofular mahallesinde ve caddesinde Çıkmaz sokağında sâkin iken bundan akdem vefât eden Fatma Halide Hanım ibneti el-Hâc Hâfız Mustafa Efendi ibn-i Ali'nin sulbî sağîr oğlu Muhammed ve sulbîyye sağîre kızı Hâtice Meliha'nın pederleri ve velîsi olup mahmûdu'l-hâl idüğü ihbâr olunan Feshâne-i âmire amelesinden Ali Efendi'nin talebiyle kıbel-i şer' den sağîrân-ı mezbûrânın vâlideleri müteveffât-ı mezbûreden müntakıl olan îrâdları hâsılatından işbu târih-i kitaptan i'tibâren kadr-i ma'rûf idüğü ihbâr olunan beherine beher şehir altmış beş kuruştan cem'an yüz otuz kuruş sağîrân-ı mezbûrânın nafaka ve kisve baha farz ve takdir olunup meblâğ-ı mecmû'ı mefrûz-ı mezkûr beher şehir yüz otuz kuruş sağîrân-ı mezbûrânın nafaka ve kisve ve sâir levâzim-i zarûriyyelerine harç ve sarfa ve lede'l-iktizâ istidâneye ve inde'z-zafer sağîrân-ı mezbûrânın îrâdları hâsılatından rucû'a pederleri velî mezbûr Ali Efendi'ye kıbel-i şer' den izin verilmeğin mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 25 Recep sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Hâfız Osman Efendi el-Hâc Ali

Ve gayruhum.

Sayfa No:91,92 Belge No:99

ZEYL-İ DEFTER

Fi 4 Cemâziye'l-âhir sene 1311 tarihiyle asl-ı defteri çarşamba Beyzâde Muhammed Asaf Efendi'nin zamanı kısmet sicilinde mukayyettir.

Ba'de'z-zeyl-i Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyüb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Davud Ağa mahallesinde Acıçeşme sokağında vâkı' Haremeyni Muharremeyn'e mülhık kuzât-ı Mısriyyeden Kadızade Muhammed Efendi ve kadı musakkafâtından beher şehir on akçe icâre-i mü'ecceleli dört numaralı bir bâb mülk menzil mahalle-i mezkûrede sâkin iken bundan akdem vefât eden İdare-i Mahsûsiyye-i Umûm-ı posta ve öbürlerinin pul me'mûru Bayram Efendi ibn-i Muhammed Emin'in hayatında ile'l-vefât bi't-temessük mütevellî bi'l-icâreteyn taht-ı tasarrufunda olup ba'de vefâta menzil-i mezkûr sulbî sağır oğulları bâlâ-yı ser-nâmede isimleri mezkûr Vasıf ve Emin ve Hulûsi'den her birine âdiyen ba'de'l-intikâl menzil-i mezkûr-ı murûr-ı eyyam ile müşerref harabe olunmasından nâşi hâsılı harcına vefa etmeyip bekâsı dahi sığâr-ı mezbûrun haklarında muzırr olduğundan mâ âda sığâr-ı mezbûrünün asla malları olmayıp nafaka ve kisveye eşedd ihtiyaç ile muhtaçlar olmalarına binâen sağîrân-ı mezbûrânın bi'l-intikâl mutasarrıf olduğu menzil-i mezkûr-ı mesûğ-ı şer'iyye binâen bi'l-izni'ş-şer'î ve bâ ma'rifet-i mütevellî bi'l-vesâye âhara ferâğ ve tefvîz edecek olduğuna binâen menzil-i mezkûr bundan akdem münâdî ma'rifetiyle nidâ ve müzâyede ve sabah gazetesıyla i'lân olunup rağbât-ı nâs bi'l-küllîyye munkatı'a olduktan sonra lîra-yı Osmanî yüz kuruş hesabıyla beş bin dört yüz kuruşda tâlib-i uhdesinde takrîr etmekle ziyade ile tâlib-i âhara zuhûr etmeyip ve meblâğ-ı mezkûr-ı menzil-i mezkûrun el yevm bedel-i misli idüğü bi'l-ihbâr zâhir ve mütehakkık ve ikinci daire-i belediyyesi tarafından mevrûd keşf-i pusulası ve mahallesi tarafından vurûd eden bir kıt'a ilm ü haber mallarından müstebân olan

meblâğ-ı mezkûr beş bin dört yüz kuruş bedel-i mukâbelesinde vasî-i mezbûr Halim Bey tarafından bâ hüccet-i şer'iyye vekîl-i şer'î bâb-ı ser-askerî hastahânesi tabib yüzbaşlarından Ahmed Bey ibn-i Raşid bi'l-vekâle parayı mütevellî âhara ferâğ ve tefvîz edip ve bedel-i ferâğ-ı olup siğâr-ı mezbûrâna teberru' ve ibrâ-yı zimmet olunan meblâğ-ı mezkûr beş bin dört yüz kuruş vekîl-i mezbûr Ahmed Bey'in bi'l-vekâle ahz ü kabz edip makbûzu olan meblâğ-ı mezkûr beş bin dört yüz kuruşun dokuz yüz üç kuruşunu keşfiyye ve ilm ü haber ve yedi senelik vergi ve tanzîfat ve intikâl ve izn-i sahîh harçlarına ve sâireye harç u sarf edip bâkiyesi olan dört bin dört yüz doksan yedi kuruşunu bir yeşil sandık derûnuna va'z-ı birle sandal pazaristânına irsâl olunduğu işbu mahalle şerh olundu.

Fî 2 Ramazan sene 1312

Sayfa No:92,93 Belge No:100

KABÛLUNE MEVKÛFE VEKÂLET

Husûs-ı âtî'l-beyânın mahallinde ketb ü tahrîr içün cânib-i şerîf-i kurrâdan bi't-talep me'zûnen irsâl olunan kâtib kerametlü Es-Seyyid Hâfız Muhammed İzzet Efendi Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyüb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Baba Haydar mahallesinde vâkı' asâkir-i şâhâne tâbib binbaşlarından ref'etlü Cemal Bey'in sâkin olduğu hânesine varıp zeyl-i kitapta muharreru'l-esâmî müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'î âli ettikde nefis-i Bağdad-ı Behişt-i âbâd-ı vilâyet-i celîlesinde mukîm iken bundan akdem vefât eden altıncı ordu-ı hümâyûn livası Ahmed Bey ibn-i Abdullah bin Abdurrahman'ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Hatice Hayriye Hanım ibneti Ahmed ile vâlidesi Emine Hanım ibneti Abdullah ve kendinden mukaddem vefât eden diğer zevcesi Naime Hanım ibneti Abdullah'dan mütevellid sulbî kebîr oğlu Kamil Bey ve mezbûre Hatice Hayriye Hanım'dan mütevellid sulbî sağîr oğlu Ali Bey ve müteveffiyeye mezbûre Naime Hanımdan mütevellide sulbîyye kebîre kızı Pakize Hanım'a münhasıra ba'dehâ ümmü mezbûre Emine Hanım dahi vefât edip verâseti sadrî kebîr oğlu Tahsin Efendi'ye münhasır olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrûndan olup kendi nefsinden asl-ı ve sağîr-i mezbûrun bâ hüccet-i şer'iyye

tesviye-i umûrunu rû'yet'e mansûbe vasî menzil-i mezkûrda sâkin ve zât-ı müslimûn-ı mezbûrûn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan zevce-i mezbûre Hatice Hayriye Hanım meclis-i ma'kûd-ı mezkûrede mûma ileyh Kamil Bey ile kezâlik zât-ı müslimûn-ı mezbûrun ta'rîfleriyle mu'arrefe olan bint-i kebîre mezbûre Pakize Hanım'dan her biri hâzır oldukları halde bi'l-asâle ve bi'l-vesâye ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip vilâyet-i Anadolu'da nefis-i Erzincan kasabası hudûd-ı dâhilinde vâkı' inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât el-müstagnî ani't-ta'rîf bir bâb mülk menzil zevcim ve mûrisim müteveffâ-yı ol mûma ileyhin hayatında ile'l-vefât yedinde malı ve mülkü olup ba'de vefâta menzil-i mahdûd-ı mezkûr benimle vasîsi olduğum oğlum sağîr-i mezbûr Ali Bey ile hâzırân-ı mezbûrân Kamil Bey ve Pakize Hanım mezbûr Tahsin Efendi'den her birimize mevrûs olmakla menzil-i mezkûr müşerref harab ve mâil-i türâb olmakda olup vasî olduğum sağîr-i mezbûr dahi nafaka ve kisveye eşedd ihtiyaç ile muhtaç olmakla menzil-i mezkûrda olan hisse-i irsiyyeyi âhara bey' olunmak sağîr-i mezbûrun hakkında enfe'a ve evlâ olduğundan ben bi'l-asâle ve bi'l-vesâye ve hâzırân-ı mezbûrân Kamil Bey ve Pakize Hanım'dan her biri bi'l-asâle menzil-i mezkûrda olan hisse-i irsiyyelerimi semen-i misliyle mahallinde me'mûru huzûrunda âhara bey' ve teslîme ve semen-i misli mezkûrları ahz ü kabz edip benimle hâzırân-ı mezbûrân Kamil Bey ve Pakize Hanım'dan her birimize irsâl ve îsâle ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımızdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile sâlifü'l-beyân nefis-i Erzincan kasabasında Merkez hastahânesi kapucukdârı Muhammed Efendi ibn-i Abdullah kabûlune mevkûfe vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta'yîn eyledik deyu mukirre-i vasî mezbûre Hatice Hayriye Hanım'ın bi'l-cümle takrîr-i meşrûhasını hâzırân-ı mezbûrân Kamil Bey ve Pakize Hanım'dan her biri tasdîk eylediğini kâtib-i mezbûr mahallinde ketb ü tahrîr ve ma'an me'bûs-ı ümenâ-ı şer'ile meclis-i şer'a gelip a'la vukû'a inhâ ve takrîr etmeğîn mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu. .

Fî 11 Şevval sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

(...) Emin Ağa ibn-i Ahmed, Ketebeden Tahsin Efendi ibn-i Emin, Cemal Bey ibn-i Muhammed

Sayfa No: 93 Belge No:101

İBRÂ

Nefs-i Erzurum vilâyet-i celîlesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden asâkir-i şâhâne Topçu birinci seyyar alayının miralaylarından Hüsnü Bey ibn-i Ömer'in sulbî kebîr oğlu olup Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyüb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Defterdar Mahmud Efendi mahallesinde sâkin ve der-sa'âdet-i Kuleli Mekteb-i Hümâyûn'u Î'dâdiyyesi Şâkirdânından Ömer Rasim Efendi meclis-i şer'î şerîf-i enverde mezbûrun ammî-zâdesi olup yine mahalle-i mezkûrede sâkin kantar me'mûru Muhammed Necip Efendi ibn-i Muhammed Emin mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip ve bâb ve alay-ı ser-askerî tekâ'ud sandığından benim için usûl-ı vechle pederim müteveffâ-yı mûma ileyhin maaşından bana tahsîs kılınan şehr-i beş yüz doksan bir kuruşu benim emr ü tevkille mezbûr Muhammed Necip Efendi bin üç yüz altı senesi temmuzunun ibtidâsından bin üç yüz on senesi şubatının gâyetine gelinceye değin elli altı ay müddet-i me'mûru yedinden bi'l-vekâle ahz ü kabz etmekle müddet-i merkûmede mezbûr Muhammed Necip Efendi zimmetinde terâküm eden otuz üç bin doksan altı kuruşun yirmi yedi bin altı yüz doksan altı kuruşu bundan akdem mezbûr Muhammed Necip Efendi yedinden ahz ü kabz etmemle bâkiyesi olan beş bin dört yüz kuruşuna dahi mezbûr Muhammed Necip Efendi'den bana işbu meclis-i şer'de tamâmen ve kâmilten def' ve teslîm eylediğinde ben dahi yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ü kabz etmemle fî mâ ba'd maaş-ı mezkûrdan dolayı mezbûr Muhammed Necip Efendi zimmetinde bir akçe alacak hakkım kalmamakla husûs-ı mezkûre-i müte'allika-i âmm-i da'vâdan mezbûr Muhammed Necip Efendi'nin zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve ıskât eylediğimde ol dahi ibrâ-i mezkûRumu kabûl etmeğin mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 7 Şevval sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Mihrişah türbedârı Saadeddin Efendi ibn-i Abdurrahman

Sayfa No:94 Belge No:102

VEKÂLET

Edirne vilâyet-i celîlesi dâhilinde Kırkkilise sancağına tâbî Vize kazâsı kurrâsından Pazarlı karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Abdurrahman Ağa ibn-i Muhammed bin Abdullah'ın verâseti sulbî kebîr oğlu Muhammed Ağa ve sulbîyye kebîre kızı Ayşe Sevgili Hâtûn'a münhasır olduğunu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra vârisân-ı mezbûrândan olup Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyüb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Zeynep Hâtûn mahallesinde sâkin ve zât-ı zeyl-i kitapta muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan mezbûre Ayşe Sevgili Hâtûn meclis-i şer'î şerîf-i enverde mezbûre Ayşe Sevgili Hâtûn'un li ebeveyn er karındaşı mezbûr Muhammed Ağa Mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip karye-i mezkûre hudûd-ı dâhilinde vâkı' ve her biri inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb mülk menzil ve arazî-i emîriyyeden iki kıt'a tarla ve yüz yirmi re's keçi ve koyun ve beş re's kara sığır nâm hayvanâtтан her biri pederim müteveffâ-yı mezbûrun hayatında ile'l-vefât yedinde malları ve mülkleri ve taht-ı tasarrufunda olup ba'de vefâta benimle karındaşım mezbûr Muhammed Ağa'dan her birimize mevrûs ve intikâl etmekle menzil ve tarla-yı mahdûd-ı mezkûrlarda olan benim hisse-i şâyi'alarımı bedel-i misilleriyle âhara îcâre ve hayvanât-ı mezkûrlarda olan benim kezâlik hisse-i ırsiyyeme bakmak ve gözetmek ve merada otlatmak ve hafaza ve mesârifleri için iktizâ eder ise hayvanât-ı mezkûrlardan hâsıl olacak netâiclerden âhara bey' ve menzil ve tarla-yı mahdûd-ı mezkûrlarda olan hisse-i şâyi'alarımın îcâreleriyle hayvanât-ı mezkûrların hâsılatları ahz ü kabza ve bana irsâl ve îsâle ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile karındaşım mezbûr Muhammed Ağa'yı vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta'yîn eyledim dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu. .

Fî 12 Şevval sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Muhzır başı el-Hâc Emin Efendi İbn-i el-Hâc Muhammed, Tevfik Ağa ibn-i İbrahim, Pehlivan Ali Ağa ibn-i Muhammed

Sayfa No:94,95 Belge No:103

KABÛLÜNE MEVKÛFE VEKÂLET

Vilâyet-i Anadolu'da nefs-i Konya sancağı mahallâtından Karaman Alişan mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden el-Hâc Yahya Ağa ibn-i Osman bin Osman'ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Raziye Hanım ibneti Muhammed ile li ebeveyn kız karındaşı Fatma Hanım ve kendinden mukaddem vefât eden li ebeveyn er karındaşı Muhammed Ağa'nın sulbî sağır oğlu Osman ve diğer li ebeveyn er karındaşı Abdi Ağa'nın sulbî sağır oğlu Abdullah'a münhasır olduğu bi'l-ihbâr lede'sher'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrundan olup Medîne-i Hazreti Ebâ Eyyüb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Davud Ağa mahallesinde Acıçeşme sokağında üç numaralı hânedede sâkin ve zâtı zeyl-i kitapta muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan mezbûre Fatma Hanım meclis-i şer'î şerîf-i enverde ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip her biri mâru'z-zikr Karaman Alişan mahallesinde vâkı' ve her biri inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât el-müstağnî ani't-ta'rîf iki bâb mülk-i menzil ve çend kıt'a mülk-i tarladan her biri mûrisim müteveffâ-yı mezbûrun hayatında ile'l-vefât yedinde malı ve mülkü olup ba'de vefâta menzileyn ve tarla (...) mahdûd-ı mezkûrlar ile hîn-i vefâtında yanında mevcûde bi'l-cümle terekesinden her biri benimle verese-i mezbûrûn Raziye Hanım ve sağır Osman ve sağır Abdullah'ın her birinde mevrûs olup tereke-i mezkûreye vâzı'u'l-yed olanlardan zimem-i nâsda olan hukûkunu ashâbından hisse-i irsiyye-i ma'lûmemi taleb-i da'vâya menzileyn ve tarla-yı mahdûd-ı mezkûrları mahallinde me'mûru huzûrunda semeni misilleriyle âhara bey' ve teslîme ve semenlerini ahz ü kabza ve bi'l-cümle makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve lede'l-iktizâ sulh ve ibrâya ve kâffe-i husûsatımın rû'yetine ve husûsât-ı mezkûrların mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan mâru'l-beyân Karaman Alişan mahallesinde sâkin Kadıbeyzâde el-Hâc Mustafa Efendi ibn-i Abdullah'ın vekâlet-i âmme-i mutlaka-i

sahîha-i şer'îyye ile kabûlüne mevkûfe vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta'yîn eyledim dedikde gibbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 11 Şevval sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Ahâliden Halil Ağa ibn-i Ahmed, Ahâliden Ahmed Çavuş ibn-i Muhammed

Sayfa No:95,96 Belge No:104

Havâss-ı Refî'a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy'de Pîrî Paşa mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan devlet-i aliyye tebâ'asının Yahud milleti nisvânından Videcamle(ويده جاملة) bint-i Menahem (مناحم)veled-i Etam'ın verâseti her biri tebe'a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkûmesinden zevc-i metrûki Haham Yako veled-i İlya(اليا) ile sadrî sağır oğlu Menahem ve anası Enole(انولة) bint-i Salamon (...) münhasır olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra sağır-i merkûmun bâbası ve velisi zevc-i merkûm Yako bi'l-asâle ve bi'l-velâye ümm merkûme Enole kezâlik bi'l-asâle taleb ve ma'rifetle ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ü sîm-i mecîdiyye yirmi kuruş hesabıyla âhara bey' ve beyne'l-verese bi'l-ferîziyyeti's-şer'îyye tevzî' ve takdîm olunan müteveffîye-i merkûmun terekesi defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Fî 27 Zi'l-hicce sene 1312

Basma fistan 1, ceket 1 = 50 kuruş

Def'a fistan 1 =35 kuruş

Köhne nâfe kürk 1 = 70 kuruş

Def'a köhne server kürk 1 = 120 kuruş

Gömlek ma'a don 4 = 30 kuruş

Basma yorgan 3 = 60 kuruş

Yün döşek 1, yastık 2, çarşaf 2 =100 kuruş

Mecmû'ası = 465 kuruş

Dellaliye-i eşya = 010 kuruş

= 455 kuruş

Resm-i kısme ve kaydiyye ve pul = 015 kuruş

Li't-taksîm beyne'l-verese = 440 kuruş

Hisse-i zevc-i merkûm Yako = 110 kuruş

Hisse-i ümm merkûme Enole = 173 kuruş

Hisse-i ibn-i sağîr merkûm Menahem= 257 kuruş

Verese-i merkûmûndan zevc-i merkûm Yako ile ümmü merkûme Enola'nın ber vech-i bâlâ hisse-i irsiyyeleri olan yüz seksen iki kuruşu tereke-i müteveffîye-i merkûmeden tamâmen ahz ü kabz eyledik deyu eyledikleri ikrâr ve i'tirâfları medîne-i Üsküdar meymenet-i âsara muzâfe Kuzguncuk nam mahallede Yağcı sokağında vâkı' merhûm Abdullah Ağa vakf-ı müsekkafâtından senevî iki yüz kırk akçe icâre-i mü'ecceleli mukaddimen (...) elyevm birbirine muttasıl biri otuz iki diğeri otuz dört numaralar ile murakkam iki bâb vakf-ı menzilden her birinin nısf-ı hisse-i şâyi'aları müteveffîye-i merkûme Camle bint-i Menahem'in ile'l-fevt intikâlen bi't-temessük mütevellî bi'l-icâreteyn taht-ı tasarrufunda olup ba'de fevtihâ menzileyn-i mezkûreynin nısf-ı hisse-i şâyi'aları sadrî sağîr oğlu merkûm Menahem'e âdiyen ba'de'l-intikâl sağîr-i merkûm Menahem'in asla malı olmayıp nafaka ve kisveye eşedd ihtiyaç ile muhtaç olduğuna binâen sağîr-i merkûmun babası merkûm Yako veled-i İlya nısf-ı hisse-i şâyi'alarını mesûğ-ı şer'iyye binâen bi'l-izni's-şer'î ve bâ ma'rifet mütevellî âhara ferâğ edecek olmakla bundan akdem münadîsi Musa Ağa yediyle müddet-i medîde de mecme'a nâs olan mahallerde nidâ ve müzâyede ve Sabah gazetesiyle dahi i'lân olunup lira-yı Osmanî yüz kuruş hesâbıyla altı bin kuruşda karar ve ziyâde ile tâlib-i ahârı zuhûr etmeyip meblâğ-ı mezkûr menzileyn-i mezkûreynin nısf-ı hisse-i şâyi'aları sened-i

bedel misilleri idüğü bi'l-ihbâr zâhir ve mütehakkık ve bir kıt'a keşf-i pusulasından dahi müstebân olup meblâğ-ı mezkûr altı bin kuruş bedel-i mukâbilesinde velî merkûm Yako bi'l-velâye parayı mütevellî âhara ferâğ ve tevfiz ve bedeli ferâğ-ı olup sağîr-i merkûme şer' ve ibrâ-i zimmet olunan meblâğ-ı mezkûr bâ hüccet ve bâ keflen velî merkûm Haham Yako'ya idâne ve iltizâm-ı ribh ber vech-i bâlâ hisse-i irsiyyeleri olan iki yüz elli yedi kuruşu nafakasına mahsûben ahz ü kabz eylediği işbu mahalle şerh olundu.

Sayfa No:96,97 Belge No:105

İDÂNE

Havâss-ı Refî'a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy'de Pîrî Paşa mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan devlet-i aliyye tebâasının milleti nisvânından Vide Camle bint-i Menahem'in sadrî sağîr oğlu Menahem'in bâbası ve velîsi olup yine mahalle-i mezkûrede sâkin tebe'a-i saltanat-ı seniyyenin milleti merkûmesinden Haham Yako veled-i İlya meclis-i şer'î hatîr-i lâzımu't-tevkîrde sağîr-i merkûm Menahem'e li eclî'l-idâne vasî nasb olunan Halil Ağa ibn-i Ahmed müvâcehesinde ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip vasî mezbûr Halil Ağa vasî olduğu oğlum sağîr-i merkûmun anası müteveffîye-i merkûmeden müntakîl sîm-i mecîdiyye yirmi kuruş hesâbıyla altı bin kuruş bana idâne ve teslîm eylediğinde ben dahi yedinden istidâne ve kabz ve bilâ zarûre kendi umûRumla sarfla istihlâk etmemle meblâğ-ı mezkûr ile semeni işbu târih-i vesîkadan beş sene tamâmına değîn mü'eccel ve mev'ûduna sağîr-i merkûm Menahem'in mevhûb malından vasî-i mezbûr yedinden iştirâ ve kabz eylediğim bir koyun saâtî semeninden dahi üç bin altı yüz kuruşa ciheteyn-i mezkûreteynden cem'an oğlum sağîr-i merkûm Menahem'e dokuz bin altı yüz kuruş zimmetinde vacibu'l-edâ ve lâzımu'l-kazâ sahîhan deynimdir dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î her biri mahalle-i mezkûrede sâkinler ve her biri tebe'a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkûmesinden Çatıcı Mişon veledi İlya ve bakkal esnâfından Samuel veled-i İlya ve (...) veled-i Yako meclis-i şer'î hatîrde vasî-i mezbûr Halil Ağa mahzarında her biri ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mukırr velî merkûmun oğlu sağîr-i merkûm Menahem'e

zimmetinde edâsı vacip deyni olan meblâğ-ı mecmû‘u mezkûr dokuz bin altı yüz kuruş tarafından bi’l-emri ve’l-kabûl kefâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile her birimiz başka başka kefil-i bi’l-mâl ve zâminler olup ve her birimiz cihet-i kefâletten âharın zimmetine lâzım gelen meblâğa dahi kezâlik bi’l-emri ve’l-kabûl kefil-i bi’l-mâl ve zâminleriz dediklerinde gıbbe’t-tasdîki’s-şer‘î mâ vaka‘a bi’t-talep ketb olundu.

Fî 29 Cemâziye’l-âhir sene 1312

Şuhûdu’l-hâl

Muhzırân

Sayfa No:97 Belge No:107

MUHASEBE

Asl-ı defter fî 16 Rebî‘u’l-âhir sene 1296 tarihiyle mukayyedir.

Derûn-ı sernâme-i defterde ism-i mezbûr sağîr-i Ahmed Süreyya Bey’in pederi ve velisi olup sernâme-i mezkûrede ismi mezkûr Mustafa Galip Efendi ibn-i Tahir talebiyle bin iki yüz doksan altı senesi şehr-i Rebiülevvelin yirmi dördüncü gününden işbu târih-i muhâsebeye gelinceye değin sekiz ay on iki gün müddetinde sağîr-i mezbûrun malından bi’l-velâye velî mezbûr Mustafa Galip Efendi’nin bi’l-cümle makbûzâtı ve masrûfâtının ma‘rifet-i şer‘le rü’yet ve zeyl-i defter olunan muhasebe budur ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Fî 7 Şevval sene 1312

Sağîr-i mezbûrun vâlidesi müteveffât-ı mezbûre Fatmatü’z-Zehra Hanım’dan mevrûse bâlâ-yı defter şerhinde mestûr malı = 8980

İstikrâz-ı Hazine-i celîle kılınan iki bin iki yüz yirmi kuruşun şehr-i fâizi olan yirmi kuruş yirmi altı paradan bin iki yüz doksan senesi martının ibtidâsından bin üç yüz on senesi şubatının tamâmına değin yüz seksen ay müddetde Hazine-i müşârun ileyhâda

me'mûru yedinden velî mezbûr Mustafa Galip Efendi'nin bi'l-velâye nema olarak kabz eylediği =3897

Mecmû'ası = 12877

Hîn-i istikrâzından tertib eden kaime-i ziyânı = 06760

Sahhu'l-bâki =6117

Sağîr-i mezbûr Ahmed Süreyya Bey vefât edip ber vech-i bâlâ sahu'l-bâki altı bin yüz on yedi kuruş pederi ve hasren vârisi velî mezbûr Mustafa Galip Efendi'ye mevrûs olup sahu'l-bâki mezkûr altı bin yüz on yedi kuruşun üç bin sekiz yüz doksan yedi kuruşu bâlâda gösterildiği vech üzere hazine-i müşârun ileyhâda me'mûru yedinden ahz ü kabz ve bâki iki bin iki yüz yirmi kuruşdan dahi hazine-i müşârun ileyhâdan havâlesine kabûl eyledm deyu eylediği ikrâr ve i'tirâfı işbu mahalle şerh olundu.

Sayfa No:98 Belge No:108

VEKÂLET

Mahmiye-i İstanbul'da merhûm ve mağfûrun leh Sultan Bayezid Veli Han Tabe serâhu Hazretlerinin Câmî“ Şerîf civârında Soğan Ağa mahallesinde sâkin Mekteb-i Mülkiye talebelerinden Ali Nazım Bey ibn-i el-merhûm Lâtîf Paşa meclis-i şer'î şerîf-i enverde yine İstanbul'da Ayasofya-ı Kebîrde elli dokuz numaralı yazıhânede sâkin dea'vâ vekîllerinden Muhammed Cemaleddin Efendi ibn-i Ali mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mahrûse-i Galata'ya muzâfe Beyoğlu nâm mahallede vâkı' inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât tahtânî bir bâb dükkânı müştemil bir bâb vakf-ı menzil ve yine mahalle-i mezkûreye muzâfe kasaba-i Tophâne civârında Boğazkesen mahallesinde vâkı' kezâlik inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât fevkânî iki bâb odalı müştemil bir bâb vakf-ı saatçı dükkânından her biri

müstekillen taht-ı tasarrufumda olup ve nefis-i İzmir'de mevazî-i müte'addide-i ma'lûmede vâkı' her biri inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb mülk han ve bir bâb mülk menzilden her biri pederim müteveffâ-yı müşârun ileyhin hayatında ile'l-vefât yedinde malı ve mülkü olup ba'de vefâta benimle verese-i sâiresine mevrûs olmakla bir bâb dükkânı müştemil bir bâb vakf-ı menzil ve iki odalı müştemil bir bâb vakf-ı saatçi dükkânı ve dükkân-ı mezkûrlar ile bir bâb han ve bir bâb mülk menzil-i mezkûrlarda olan hisse-i irsiyye-i ma'lûmelere derûnunda bulunan müste'cirler ile bundan böyle nizâ' ve da'vâ vukû' bulur ise müste'cirler ile ve benim hîn-i sağîrimde li ebeveyn er karındaşım ve vasî-i mansûbum gâib-i ani'l-meclis Yusuf Kenan Bey ile bi'l-vesâye ve bi'l-cümle makbuz ve masrûfâtın hesâbını rü'yete ve ba'de'l-muhâsebe zimmetine zuhûr eden alacak hakkımı karındaşım ve vasî-i gâib-i mûma ileyhden cemî-i mehâkim-i şer'îyye ve nizâmiyyelerin her bir kısmında müdde'î ve müdde'â aleyhi sıfatıyla bidâyeten ve istînâfen ve temyîzen ve i'âdeten taleb-i da'vâya ve şuhûd istima'ına ve istihlâf-ı tahlîfe ve protesto keşîdesine ve kendi imzasıyla levayîh-ı tanzîm ve takdîmine ve müste'cirler merkûmları îcâb eder ise akd ü fesh îcar ile akarât-ı mezkûrlardan ihrâcına ve her birilerini tesmîne îcâr ile âhara îcâre mezkûrları ahz ü kabz edip bi'l-cümle makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve'l-hâsıl tahaddüs edecek kâffe-i umûRumu rü'yete ve husûsât-ı mezkûrların mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile mûma ileyh Muhammed Cemaleddin Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb nasb u ta'yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ-yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledim dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 19 Şevval sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Evkâf-ı Hümâyûn kapucukdârı Veliyüddin Efendi ibn-i Numan, Mahalle-i mezkûrede sâkin muhâsebeci izzetlû Faik Efendi ibn-i Muhammed

Ve gayruhum.

İSBÂT-I RÜŞD

Suriye vilâyet-i celîlesi valisi iken (..)hükümet olan Şam'ı Şerîf'te işbu târih-i kitaptan beş sene mukaddem vefât eden devletlü Lâtîf Paşa ibn-i Ali Bey'in sulbî sahîh oğlu olup sinn-i ve cüssesinin bulûğuna tahammülü ve bulûğunu tarrud? ve mütearrif ve yedinde bulunan bin üç yüz iki senesi Cemâziye'l-âharının yirmi dokuzuncu günü târihiyle mü'erreh bir kıt'a tezkire-i Osmanisiyle mahallesi tarafından mevrûd ilm ü haberden müstebân olup ve ber vech-i âfî rüşdünü da'vâ eden mahmiye-i İstanbul'da mersûm ve mağfûrun leh Sultan Bayezid Veli Han tâbe serâhu Hazretlerinin Câmi' Şerîf civârında Soğan Ağa mahallesinde sâkin Ali Nazım Bey meclis-i şer'î şerîf-i enverde li ecli'l-maslaha sağîr mûma ileyhe kıbel-i şer'îden vasî nasb ve ta'yîn olunan Halil Ağa ibn-i Ahmed mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip hala ben yirmi yaşına tecavüz edip akıl ve balîğ ve rüşdüm ve bulûğuma tanzîm olup umûRumu nefse görmeye kâdir ve i'ânet-i vasîden müstağnî olmamla pederim müteveffâ-yı mûma ileyhden mevrûs malımı bana teslim ve (..) mezbûr Halil Ağa'ya tenbîh olunmak murâdımdır deyu ba'de'd-da'vâ es-sûal ol dahi cevâbında müdde'î mûma ileyhin ber vech-i muharrer mal-ı mevrûsuna bi'l-vesâye vâzı'u'l-yedini ikrâr ve mâ adâ müdde'î mûmâ ileyhin rüşd-i müdde'âsını inkâr edecek müdde'î mûmâ ileyh Ali Nazım Bey'den ber vech-i muharrer rüşd-i müdde'âsına mutâbık yine talep olundukta müdde'î mûmâ ileyhin ber vech-i muharrer rüşd-i müdde'âsı olan bâ varaka-i mestûre İstanbul'da (..) Celîle'de Câmi' Ali Efendi mahallesi imamı Hâfız Muhammed Efendi ibn-i Hasan ve muhtâr-ı evvel Nuri Efendi ibn-i Ömer ve muhtâr-ı sâni Muhammed Makbûl Efendi ibn-i Muhammed (...)(...) ve ba'dehû mezbûrun ile her biri (...) ahâlîsinden(...) Efendi ibn-i Mustafa ve Bosna telgraf nezâreti meclis kalem-i ketebesinden Ali Galip Efendi ibn-i (..) ve Şeyh Ebubekir Efendi ibn-i el-Hâc(..) ve misk yağı esnâfindan Osman Efendi ibn-i Mustafa ve kahveci İsmail Ağa ibn-i Hüseyinden dahi alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlu's-şehâde idükleri ihbâr ve iş'âr olunan sâlifu'z-zikr Camcı Ali Efendi mahallesi ahâlîsinden muhâsebeci izzetlü Halit Bey ibn-i Muhammed bin Davud ve Evkâf- Hümayûn kapucukdârı (..) Efendi

ibn-i Numan bin Abdullah nâm kimesneler ile bi'l-müvâcehe ber nech-i şer'î isbât etmeğin mücebince ba'de'l-hükm ve't-tenbîh mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 18 Şevval sene 312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Muhzır başı el-Hâc Muhammed Emin Efendi ibn-i el-Hâc Muhammed

Ve gayruhum.

Sayfa no:100,101 Belge No:110

VASÎ

Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyûb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Servi mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Gazcı İsmail Ağa ibn-i Muhammed bin Abdullah'ın sulbî sağır oğlu Muhammed'in vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûrunu rü'yete kıbel-i şer'iden bir vasî nasbî lâzım ve mühim olmağın emânet ile ma'rûfe ve sıyânet ile mevsûfe ve her vechle vesâyet uhdesinden gelmeye kâdire idüğü zeyl-i kitapta muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık ve mahallesi tarafından mevrûd bir kıt'a ilm ü haberden müstebân olan zât-ı müslimûn-ı mezbûrûn ta'rîfleriyle mu'arrefe ve sağır-i mezbûrun min kıbeli'l-ümm Hâletesi Nefise Hâtûn ibneti Hüsnü'yü hakim-i mevkı' sadr-i kitab (...) (...) faziletli Efendi Hazretleri dahi sağır-i mezbûr Muhammed'in vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûrunu rü'yete dahi nasb u ta'yîn eylediğinde ol dahi vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ-yenbağî edâya ta'ahlüd ve iltizâm eyledim dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 17 Şevval sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Salih Ağa ibn-i Ömer, Derviş Muhammed ibn-i el-Hâc Tahir, Ali Rıza Efendi ibn-i Hüseyin

Sayfa No:100,101 Belge No:111

TEREKE

Havâss-ı Refî‘a kazâsına muzâfe Sâdâbâd karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Fatma Hanım ibneti Osman Ağa bin Abdullah’ın verâseti zevc-i metrûkî Jandarma süvari onbaşılardan Ahmed Ağa ibn-i Mustafa ile babası mezbûr Osman Ağa’ya münhasır olduğu bi’l-ihbâr lede’ş-şer‘î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrân Ahmed ve Osman Ağaların bi’l-ittifak talep ve ma‘rifetleri ve ma‘rifeti şer‘ ile tahrîr ve sîm-i mecîdiyye yirmi kuruş hesabıyla âhara bey‘ ve beyne’l-verese bi’l-ferîziyyeti’ş-şer‘iyye tevzî‘ ve taksîm olunan müteveffiye-i mezbûrenin terekesi defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Fî 21 Şevval sene 1312

Basma Mushaf-ı şerif 1 = 15 kuruş

Havlu 4 = 14 kuruş

Şemsiyye 1, bohça 1, havlu 1, ma‘a hırdavat = 8 kuruş

Havlu 2, peştemal 1 = 12 kuruş

Atlas entari 1, tül entari 1, harir çarşaf 1 = 50 kuruş

Beyaz entari 2, çarşaf 1, peştemal 1 = 30 kuruş

Taşlı konsol 1, mir‘at 1 = 160 kuruş

Köhne parça lahor şal 1 = 30 kuruş

Siyah minder 1, yastık 5 = 41 kuruş

Yün mumlu döşek 2 = 70 kuruş

Yorgan 3, yüz yastığı 3 = 121 kuruş

Köhne ferace 1, çarşaf 1, köhne masa 1 = 6 kuruş

Necef kuzin 1, tonbak (...) 1=11 kuruş

Sahan 4, tas 1, ma'a kapak, leğen 1, sefer tası 1 =70 kuruş

Mangal 1 =35 kuruş

Saat 1 =60 kuruş

Mihr-i mü'eccel li'z-zevceti'l-mezbûre bâ ikrâr kabz olunan = 1001 kuruş

Mecmû'ası = 1734 kuruş

Dellaliye-i eşya = 0020 kuruş

Resm-i kısme ve kaydiyye ve pul = 1714 kuruş

= 0054 kuruş

Li't-taksim beyne'l-verese = 1660 kuruş

Hisse-i zevc-i mezbûr Ahmed Ağa = 830 kuruş

Hisse-i eb mezbûr Osman Ağa = 82 kuruş

Vech-i meşrûh üzere vârisân mezbûrân Ahmed ve Osman Ağalardan her biri ber vech-i bâlâ hisse-i irsiyyeleri olan cem'an altı yüz atmış kuruşu mûriseleri müteveffiye-i mezbûrenin terekesinden alenen ve kâmilan ahz ü kabz eyledik deyu eyledikleri ikrâr ve i'tirâfları kâtib İzzet Efendi inhâsıyla işbu mahalle şerh olundu.

Sayfa No:101,102 Belge No:112

İSBÂT-I VERÂSET

Avusturya Devleti fahîmesi işgâlinde fi'l-asl Bosna vilâyeti dâhilinde nefis-i Niyaloka? sancağı sâkinlerinden olup medîne-i Hazreti Ebâ Eyyüb El-Ensârî radiye anhu Rabbuhu'l-Bâri civârında Hamidiye karyesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Fatma Hüsna Hanım ibneti el-Hâc Mustafa ibn-i Süleyman'ın ber vech-i âtî zevci ve

vârisi olduğunu iddi'â eden yine mâru'z-zikr Bosna'da Kiloç kasabası ahâlîsinden olup sâlifü'l-beyân Karabeyzâde Süleyman Bey ibn-i Ahmed mahzarında meclis-i şer'î şerîfî enverde müteveffîye-i mezbûrenin medyûnu Osman Efendi ibn-i İbiş mahzarında mâru'l-beyân Hamidiye karyesinde müteveffîye-i mezbûrenin ber vech-i âtî li ebeveyn ammîsi ve vârisi olduğunu iddi'â eden Bosnevî el-Hâc Salih Efendi ibn-i Süleyman hâzır olduğu halde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip benim müteveffîye-i mezbûre Fatma Hüsna Hanım ibnet-i el-Hâc Mustafa ibn-i Süleyman hayatında ile'l-vefâtihâ zevce-i menkûhem ve hala ben zevci olmamla zevcem ve mûrisem müteveffîye-i mezbûre Fatma Hüsna Hanım'ın pederi mezbûr el-Hâc Mustafa hâzır-ı mezbûr el-Hâc Salih Efendi ile li ebeveyn er karındaşlar olup babaları ismi mezbûr Süleyman ve dedeleri ismi Abdullah ve vâlideleri ismi Fatımatü'z-Zehra ibnet-i Abdullah ve miskât-ı re'sleri mâru'z-zikr Niyalko Sancağı olup ol vechle zevcem ve mûrisem müteveffîye-i mezbûrenin verâseti benimle li ebeveyn ammîsi hâzır-ı mezbûr el-Hâc Salih Efendi'den her birimize münhasır olup bizden gayri vârisi ve terekesine müstehakk-ı ahârı olmayıp zevcem ve mûrisem müteveffîye-i mezbûre Fatma Hüsna Hanım'ın mezbûr Osman Efendi zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden alacak hakkı olan iki kuruşu mezbûre Fatma Hüsna Hanım kable'l-ahz ve'l-îfâ vefât etmekle mezkûr iki kuruş benimle hâzır-ı mezbûr el-Hâc Salih Efendi'den her birimize mevrûs olmakla ben ve hâzır-ı mezbûrun tasdîkiyle bi'l-verâse her birimiz talep ederiz suâl olunup meblâğ-ı mezkûr iki kuruşu bize teslîme mezbûr Osman Efendi'ye tenbîh olunmak murâdımızdır deyu ma'an da'vâ ettiklerinde mezbûr Osman Efendi dahi cevabında müteveffîye-i mezbûre Fatma Hüsna Hanım'a hayatında cihet-i mezkûreden iki kuruş deyni olduğunu ikrâr lâkin müdde'îyân-ı mezbûrân Süleyman Bey ve hâzır-ı mezbûr el-Hâc Salih Efendi'nin mâ adâ verâset-i müdde'âlarını inkâr etmekle müdde'îyân-ı mezbûrân Süleyman Bey ve hâzır-ı mezbûr el-Hâc Salih Efendi'den ber minvâl-i muharrer da'vâ-yı mezkûrelerine mutâbık tenbîh talep olundukta müdde'îyân-ı mezbûrân Süleyman Bey ve hâzır-ı mezbûr el-Hâc Salih Efendi'den her biri ber minvâl-i meşrûh verâset-i müdde'âlarını evvela bâ varaka-i mestûre sâlifü'l-beyân Hamidiye karyesi imamı Ali Efendi ibn-i el-Hâc Abdullah ve muhtâr-ı evvel Bosnevî Süleyman Efendi ibn-i Abdullah nâm kimesnelerden sirran ve ba'dehû mezbûrân ile Bosna eşrâfindan Behçet Bey ibn-i Ahmed ve Fehim Efendi ibn-i Abdullah ve Hıfzı

Bey ibn-i Behçet'ten alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlu'ş-şehâde ettikleri ihbâr ve iş'âr olunan mâru'z-zikr Hamidiye karyesinde sâkinler Hoca Hasan Efendi ibn-i Salih bin el-Hâc Hasan ve Mustafa Ağa ibn-i Derviş bin Abdullah nâm kimesneler ile bi'l-müvâcehe ber nech-i şer'î isbât etmeğin mücebince müdde'îyân-ı mezbûrân Süleyman Bey ve hâzır-ı mezbûr el-Hâc Salih Efendi'den her birinin verâsetlerine ba'de'l-hükm ve't-tenbîh mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 23 Şevval sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzırân

Sayfa No:102,103 Belge No:113

KABÛLUNE MEVKÛFE VEKÂLET

Ma'mûreti'l-azîz vilâyet-i celîlesi dâhilinde nefsi-i Arapkir kasabası ahâlîsinden olup mahmiye-i İstanbul'da merhûm ve mağfurun leh Cennetmekan Firdevs-i Aşîyan Sultan Ahmed Han Velî tâbe serâhu Hazretlerinin Câmi'' Şerîf civârında Kapı Ağası Mahmud Ağa mahallesinde sâkin zikr-i âtî vakfin evlatlarından Hoca Muhammed Rauf Efendi ibn-i İsmail bin Numan meclis-i şer'î şerîfi enverde takrîr-i kelâm edip mâru'z-zikr Arapkir kasabasında vâkı' ceddîm bulunan ashâb-ı hayrattan müteveffî eş-şeyh el-Hâc Ahmed Efendi'nin binâ ve inşâ eylediği ma'rûf Câmi'' Şerif ve mekteb-i vakfının vazîfe-i emniyye ile bi'l-meşrûta tevliyyetine vâkıf mûma ileyhî evlâdından bâ-berat-ı âlişan mütasarrıf olan batn-ı evvelde ekber ve erşed evlâdı vakıftan (..)Emine Hanım ibneti Numan'ın vefâtı vukû'uyla tevliyyeti-i mezkûre mahallî ve hizmet-i lâzimesi mu'attal kalıp ancak yedimizde bulunan bir kıt'a ve kasaba-i ma'mûliye mantûkunca tevliyyet-i mezkûre vâkîf mûma ileyhî evlâd-ı evlâd evlâd-ı zükûr ve inâs batnen ve ba'de batn-ı ekber ve erşedine meşruta ve te'âmül-i kadîmi dahi câri olmakla batn-ı evvelde evlâd-ı evlâd evlâd-ı zükûr ve inâs vakfının ekber ve erşed ve ber mûcib-i şarta vâkıf amel-i kadîmi tevliyyet-i mezkûrenin hasran meşrut-ı lehâsı ve umuru tevliyyeti idâre ve rû'yeti bana âid ve râci olmakla mahallinde bir kıt'a i'lâm-ı şer'î ve bir kıt'a mazbatasının bi'l-istihsâl

tevliyyet-i mezkûru uhdeme tevcihinin icrasına vâkıf-ı mûmâ ileyhin diğerk evlatlarından tevliyyet-i mezkûreye müdâhele ve mûmana‘at eder ise müdâhele-i vâkı‘âsından müstağnî cemî‘i mehâkim-i şer‘iyye ve nizâmiyyelerin her bir kısmında müdde‘î ve müdde‘â aleyhi sıfatıyla bidâyeten ve istinâfen ve temyîzen ve i‘âdeten ve i‘tirâzen ve tashîhen talep ve da‘vâ ve müdâfa‘a ve redd-i cevâba ve husûmete ve şuhûd istima‘ına ve istihlâf-ı tahlîfe ve kendi imzasıyla müsted‘iyyât levayih-i tanzîm ve takdîmine ve protesto keşîdesine ve vaz‘ı hacz zimmetine ve‘l-hâsıl tahaddüs edecek kâffe-i umûRumun rû‘yetine ve husûsât-ı mezkûrların mütevakkıf olduğı umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i âmmе-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile âharı tevkîle me‘zûn olduğı halde kasaba-i mezkûrde sâkin li ebeveyn er karındaşım Numan Şerif Efendi‘yi kabûlüne mevkûfe vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta‘yîn eyledim dedikde gıbbe‘t-tasdîki‘ş-şer‘î mâ vaka‘a bi‘t-talep ketb olundu.

Fî 27 Şevval sene 1312

Şuhûdu‘l-hal

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Bezâristânî? Hüseyin Efendi ibn-i Ahmed, Hoca Şakir Efendi ibn-i İsmail

Ve gayruhum.

Sayfa No:103,104 Belge No:114

KABÛLUNE MEVKÛFE VEKÂLET

Medîne-i Hazreti Ebâ Eyyûb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu‘l-Bârî)mahallâtından İşçibaşı mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Fatma Vesile Hanım ibneti el-müteveffî Süleyman Sadık Efendi ibn-i Süleyman‘ın sadriyye sağîre kızı Cemile‘nin pederi ve velîsi olup mahmûdu‘l-hâl idüğü bi‘l-ihbâr lede‘ş-şer‘î el-enver zâhir ve mütehakkık Ali Refet Efendi ibn-i es-Seyyid Ahmed meclis-i şer‘î şerîfi enverde ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mahmiye-i İstanbul‘da merhûm ve mağfurun leh Cennetmekan Firdevs-i Aşîyan Sultan Muhammed Han gazi aleyhi‘r-rahme ve‘l-ğufrân Hazretlerinin Câmi‘‘ Şerîfi civarında Malta çarşısında vâkı‘ her biri

mevazî'i müte'addide vâkı' ve her biri inde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât dört bâb vakf-ı menzil ve dört bâb vakf-ı dükkândan her biri müteveffâ-yı mezbûr Süleyman Sadık Efendi ibn-i Süleyman'ın hayatında ile'l-vefât bi't-temessük mütevellî bi'l-icâreteyn taht-ı tasarrufunda olup ba'de vefâta menzil ve dükkân mezkûrlar sulbî kebîr oğulları Ahmed ve Muhammed Subhi Efendiler ve sulbiyye kebîre kızı müteveffîye-i mezbûre Fatma Vesile Hanım'dan her birine selâsen ve âdiyen ba'de'l-intikâl mezbûre Fatma Vesile Hanım dahi vefât edip intikâlen mutasarrıf olduğu menzil ve dükkân mezkûrlarda olan sülûs hisse-i şâyi'aları velîsi olduğum sadriyye sağıre kızı mezbûre Cemile'ye kezâlik âdiyen ba'de'l-intikâl ben bundan akdem bi'l-me'mûriyye diyâr-ı âharda bulunduğum esnada velisi olduğum sağıre-i mezbûrenin intikâlen mutasarrıfı olduğu menzil ve dükkân-ı mezkûrlarda derûnunda bulunan müste'cirlerden sülûs hisse-i şâyi'alarının icârlarını bi'l-vesâye ahz ü kabz edip velîsi olduğum kızım sağıre-i mezbûre için bana vermeyip yedinde kalmakla vasî-i gâib-i mezbûr Ahmed Efendi'nin bi'l-vesâye makbûzu olan menzil ve dükkân-ı mahdûd-ı mezkûrların icârlarından dolayı gâib-i mezbûr Ahmed Efendi zimmetinde terâküm eden mebâlağ-ı ma'lûmeyi gâib-i vasî-i mezbûr Ahmed Efendi'den cemî'i mehâkim-i şer'iyye ve nizâmiyyelerin her bir kısmında müdde'î ve müdde'â aleyhi sıfatıyla bidâyeten ve istinâfen ve temyîzen ve i'âdeten ve i'tirâzen taleb-i da'vâya ve şuhûd istima'ına ve vasî-i gâib-i mezbûr Ahmed Efendi'nin hîn-i vesâyetinde bi'l-vesâye makbûzunun hesâbını rû'yete ve bundan böyle vasî-i mezbûr Ahmed Efendi'nin vesâyet-i mezkûreden ba'de'l-azl menzil ve dükkân-ı mezkûrlar derûnlarında bulunan müste'cirlerinden sülûs hisse-i şâyi'a menzil ve dükkân-ı mezkûrların icârlarını velîsi olduğum sağıre-i mezbûre için ahz ü kabz ve müste'cirler ile nizâ' vukû' bulur ise redd-i cevâb ve husûmetine ve müdafa'aya ve bi'l-cümle makbûzunu kızım sağıre-i mezbûre için bana irsâl ve îsâle ve protesto keşidesine vaz'u hacz ve fekke ve istihlâf-ı tahlîfe ve'l-hâsıl tahaddüs edecek kâffe-i husûsâtımın rû'yetine ve husûsat-ı mezkûrların mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan bi'l-velâye vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile İstanbul'da Bâb-ı Âli karşısında elli üç numaralı yazıhânede sâkin da'vâ vekîllerinden Hüsameddin Efendi'yi kabûlune mevkûfe vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 28 Şevval sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Osman Efendi ibn-i İbiş, Mustafa Bey ibn-i Saadeddin
Ve gayruhum.

Sayfa No:104,105 Belge No:115

İSBÂT-I VERÂSET

Mahrûse-i Galata'ya muzâfe kasaba-i Kasımpaşa'da Hacı Kethüda mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Mühendishâne Berr-i Hümâyûn Mektebi şâkirdânından Muhammed Şükrü Efendi ibn-i el-müteveffî Salih Ağa ibn-i Ahmed'in vâlidresi ve vârisi olduğunu ber vech-i âtî iddi'a eden Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyüb El-Ensârî radiye anhu Rabbuhu'l-Bâri mahallâtından Câmi' Kebîr mahallesinde sâkin ve zâtı zeyl-i kitapta muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Mürvet İfakat Hanım ibneti Tahsin meclis-i şer'î şerîfi enverde müteveffâ-yı mezbûrun medyûnu Halil Ağa ibn-i Ahmed mahzarında yine mâru'z-zikr Câmi' Kebîr mahallesinde sâkin müteveffâ-yı mezbûrun li ebeveyn kız karındaşı ve vârisi olduğunu kezâlik ber vech-i âtî iddi'a eden zât-ı mu'arrefe Esma Hanım hâzıra olduğu halde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm edip zevcim müteveffâ-yı mezbûr Salih Ağa ibn-i Ahmed'in hayatında zevciyyet beynimizde kâime iken mezbûrun firâşından hasılları ve benden mütevellidleri müteveffâ-yı mezbûr Muhammed Şakir Efendi ve hâzıra-i mezbûre Esma Hanım ve gâib-i ani'l-meclis Münire Hanım'dan her biri sadri sahîh evlatlarım olmakla ol vechle ben oğlum müteveffâ-yı mezbûrun vâlidresi ve kızım hâzıra-i mezbûre Esma Hanım ve gâibe-i mezbûre Münire Hanımdan li ebeveyn kız karındaşlar olup babaları ismi mezbûr Salih ve dedeleri ismi mezbûr Ahmed ve miskat-ı re'sleri sâlifü'l-beyân Hacı Kethüda mahallesi olup oğlum müteveffâ-yı mezbûrun verâseti benimle kızlarım hâzıra-i mezbûre ve gâibe-i mezbûreden her birimize münhasıra olup oğlum müteveffâ-yı mezbûrun bizden gayri vârisi ve terekesine müstehakk-ı ahârı olmayıp oğlum ve mûrisimiz müteveffâ-yı mûma ileyh Muhammed Şükrü Efendi hayatında mezbûr Halil Ağa zimmetinde cihet-i karz-ı şer'îden beş (bin)

kuruş alacak hakkı kable'l-ahz ve'l-ifâ vefât etmekle meblâğ-ı mezkûr beş kuruşu benimle hâzıra-i mezbûre Esmâ Hanım ve gâibe-i mezbûre Münire Hanım'dan her birimize mevrûs olmakla ben ve kızım hâzıra-i mezbûre Esmâ Hanım tasdîkiyle meblâğ-ı mezkûr beş kuruşdan hisse-i ırsiyyemiz olan üç kuruşu halen bize teslîme mezbûr Halil Ağa'ya tenbîh olunmak murâdımızdır deyu bi'l-verâse ma'an da'vâ ettiklerinde mezbûr Halil Ağa dahi cevâbında müteveffâ-yı mûma ileyh Muhammed Şükrü Efendi'ye hayatında cihet-i mezkûreden beş kuruş zimmetinde sahîhen deyni olduğunu tav'an ikrâr lâkin müdde'iyân-ı mezbûretân Mürvet İfakat ve hâzıra Esmâ Hanımlar'ın mâ'adâ verâseti müdde'âlarını inkâr etmekle müdde'iyân-ı mezbûretân Mürvet İfakat ve hâzıra Esmâ Hanımlardan her biri ber minvâli muharrer verâsete müdde'âlarını mutabık yine talep olundukta müdde'iyân-ı mezbûretân Mürvet İfakat ve hâzıra Esmâ Hanımlardan her biri ber minvâli meşrûh verâseti müdde'âlarını evvelâ bâ varaka-i mestûre mâru'z-zikr Câmî“ Kebîr mahallesi imamı evvel-i Hâfız Muhammed Akif Efendi ibn-i Hâfız Muhammed Emin ve muhtâr-ı evvel el-Hâc Muhammed Emin ibn-i el-Hâc Muhammed ve muhtâr sâni Hâfız Muhammed Naim ibn-i Numan ve medîne-i mezbûre mahallâtından Düğmeciler mahallesi imamı Hâfız Muhammed Muhyiddin Efendi ibn-i Hâfız Said ve muhtâr-ı evvel Edhem Efendi ibn-i Mustafa ve muhtâr sâni Asım Efendi ibn-i Mustafa nâm kimesnelerden sirran ve ba'dehu Hasan Tahsin Ağa ibn-i Ahmed ve Muhammed Kasım Ağa ibn-i Muhammed Salih Ağa ibn-i el-Hâc Ömer ve Muhammed Habib Ağa ibn-i Abdulhamid ve kahveci Hamid Ağa ibn-i Ali nâm kimesnelerden alenen lede't-tezkiye âdil ve makbûlu's-şehâde idükleri ihbâr ve iş'âr olunan mâru'l-beyân Câmî“ Kebîr mahallesinde sâkinler Hâfız Ahmed Efendi ibn-i Mustafa ibn-i Abdullah ve (...) Ağa ibn-i Hasan bin Abdullah nâm kimesneler ile bi'l-müvâcehe ber nech-i şer'î isbât etmeğin mucebince müdde'iyân-ı mezbûretân Mürvet İfakat ve hâzıra Esmâ Hanımlar ve gâibe-i mezbûre Münire Hanımdan her birinin verâsetlerini ba'de'l-hükm ve't-tenbîh mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 27 Şevval sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Mükerrermetlü Hayreddin Bey ibn-i Muhammed Saadeddin

Ve gayruhum.

Sayfa No:105,106 Belge No:116

ZEYL-İ DEFTER

ASL-I DEFTER FÎ 25 RECEP SENE 1312 TARİHLİ SİCİL-İ MEZKÛRDE MUKAYYETTİR.

Medîne-i Eyyûb mahallâtından Zal Mahmut Paşa mahallesinde ve Yağhane caddesinde üç numaralı merhûm ve mağfurun leh müşârun ileyh Zal Mahmut Paşa ve zevcesi Şah Sultan tâbe serâhu Hazretlerinin vakf-ı şerîfleri müsakkafâtından beher şehir kırk akçe icâre-i mü'ecceleli bir bâb vakf-ı menzil müteveffâ imâmeci Hâfız Mustafa Efendi ibn-i Ali'nin hayatında ile'l-vefât bi't-temessük mütevellî bi'l-icâreteyn taht-ı tasarrufunda olup ba'de vefâta menzil-i mezkûr sulbîyye-i kebîre kızı derûnu sernâme-i defterde ismi mezkûre Fatma Halide Hanım'a âdiyen ba'de'l-intikâl mezbûre Fatma Halide Hanım dahi vefât edip bi'l-intikâl mütasarrıfe olduğu menzil-i mezkûr sernâme-i defter-i mezkûrde isimleri mezkûr sadrî sağır oğlu Muhammed ve sadriyye sağıre kızı Hâtîce Meliha'ya kezâlik âdiyen ve insâfen ba'de'l-intikâl menzil-i mezkûr murûr-ı eyyâm ile müşerref harab olmasından nâşî hâsılı harcına vefâ etmeyip bekâsı sağıran-ı mezbûrân haklarında mukırr olduğundan mâ-adâ sağırân-ı mezbûrânın asla malları olmayıp nafaka ve kisveye eşedd ihtiyaç ile muhtaç olduklarına binâen sağıran-ı mezbûrânın pederleri ve velîleri olup sernâme-i defter-i mezkûrde ismi mezkûr Ali Efendi ibn-i el-Hâc Seyyid velîleri olduğu sağırân-ı mezbûrânın (...) bi'l-intikâl mütasarrıf oldukları menzil-i mezkûr mesûğ-ı şer'îyye binâen bi'l-izni's-şer'îyye bâ ma'rifet-i mütevellî bi'l-velâye âhara ferâğ edecek olmakla menzil-i mezkûr bundan akdem münâdî el-Hâc Eşref Efendi yediyle müddet-i medîde suk-ı sultanî ve mecma'a nâs olan mahallerde nidâ ve müzâyede ve Sabah gazetesiyile dahi i'lân olunup rağbât-ı nâs bi'l-küllîyye münkatı' olduktan sonra menzil-i mezkûr lira-yı Osmanî yüz kuruş hesabıyla on bir bin beş yüz elli kuruşda

tâlib-i uhdesinde takarrur edip ziyâde ile tâlib-i ahâra zuhûr etmeyip meblâğ-ı mezkûr menzil-i mezkûrun elyevm bedel-i misli idüğü bi'l-ihbâr zâhir ve mütehakkık ve mahallesi tarafından mevrûd bir kıt'a ilm ü haber ve ikinci daire-i belediyye tarafından mevrûd bir kıt'a keşf pusulasından dahi müstebân olduktan sonra velî-i mezbûr Ali Efendi menzil-i mezkûr meblâğ-ı mezkûr on bir bin beş yüz elli kuruşu bedel-i mukâbelesinde bi'l-izni'ş-şer' ve bâ mütevellî bi'l-velâye ahâra ferâğ ve tefvîz ve bedel-i meblâğ-ı mezkûr on bir bin beş yüz elli kuruş bi'l-velâye ahz ü kabz edip meblâğ-ı mezkûr on bir bin beş yüz elli kuruşun bin sekiz yüz yirmi iki kuruşunu keşfiyye ve dellaliye ve izn-i sahîh ve intikâl tanzimat vakfına icare ve ilm ü haber ve i'lânîyye harçlarına ve on senelik vergisine harç ve sarf olunup bâkiyesi olan dokuz bin yedi yüz yirmi sekiz kuruşu bir yeşil sandık derûnuna s va'zıyla li-eclî'l-hıfz sandal bezistânına irsâl olunduğu işbu mahalle şerh olundu.

Sayfa No:106 Belge No:117

KABÛLUNE MEVKÛFE VEKÂLET

Kaydı ihraç olunmuştur.

Fî 9 Zi'l-ka'de sene 1313

Medîne-i Hazreti Ebâ Eyyüb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Servi? mahallesi sâkinlerinden olup li-eclî'l-me'mûriyye nefsi-i Halep eş-şehâde mukîm iken bundan akdem vefât eden asâkir-i şâhâne tâbib binbaşılardan Arif Efendi ibn-i Ahmed bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûhe-i metrûkesi Şaziye Hanım ibneti Abdullah ile sulbîyye kebîre kızı Saima ve sulbîyye sağîre kızı Safire ve li ebeveyn er karındaşı Hasan Efendi'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr lede'ş-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrûndan olup sâlifü'l-beyân Servi mahallesinde sâkin mezbûr Hasan Efendi meclis-i şer'î şerîfî enverde ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip karındaşı müteveffâ-yı mûmâ ileyhî hîn-i vefâtında yanında mevcûde bi'l-cümle terekesi bundan akdem mahallinde ma'rifet-i şer'île tahrîr olup esmânı hâsılasından bâ-defter-i kassam benim hisse-i irsiyye-i şer'îyyeme isâbet edip me'mûru yedinde olan yedi yüz yirmi kuruşu mahallinde me'mûru

yedinden ahz ü kabz ve sâir terekesine vâzı'ul-yed olanlardan cemî'-i mehâkim-i şer'îyye ve nizâmiyyelerin her bir kısmında bidâyeten ve istinâfen ve temyîzen ve i'âdeten ve i'tirâzen taleb ü da'vâya ve şuhûd istima'ına ve istihlâf-ı tahlîfe ve redd-i cevâba ve husûmete ve'l-hâsıl tahaddüs edecek husûsâtımın rü'yetine kezâlik ve ahz ü kabza ve bi'l-cümle makbûzunu bana ırsâl ve îsâle ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllisine tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile sâlifü'l-beyân Halep eş-şehâde sâkin mahkeme-i istînaf a'zâlarından izzetlü Haşım Efendi'yi kabûlüne mevkûfe vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka' bi't-talep ketb olundu.

Fî 3 Zi'l-ka'de sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Muhzır Başî el-Hâc Muhammed Emin Efendi ibn-i el-Hâc Muhammed

Sayfa No:107,108 Belge No:118

VEKÂLET

Medîne-i Hazreti Ebâ Eyyûb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Ulemapaşa-yı Cedid mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Emine Nurşen Hanım ibneti Yahya bin Abdullah'ın verâseti zevc-i metrûki Hâfız İbrahim Efendi ibn-i Ali ile vâlidesi Fatma Hanım ibneti Hüseyin ve li ümm erkarındaşı Ali Recep Efendi'ye münhasıra olduğu bi'l-ihbâr lede'ş-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrûndan olup mahalle-i mezkûrede sâkin zâtı zeyl-i kitapta muharreru'l-esâmî müslimîn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan mezbûre Fatma Hanım meclisi şer'î şerîfî enverde Kiremitçi esnâfından İbrahim Edhem Efendi ibn-i Ahmed Raşid mahzarında ikrar-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip kızım Emine Nurşen Hanım'ın yanında mevcûde bi'l-cümle terekesi ma'rifet-i şer'le tahrîr olunup esman-ı hâsılasından benim hisse-i ırsiyyeme isâbet eden meblağ-ı ma'lûmeyi tereke-i mezbûreden ahz ü kabz edip bi'l-cümle makbûzunu bana teslîme ve mahalle-i mezkûrede vâkı' inde'l-âhalî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb

menzilin bazı mahallî mülk ve bazı mahallî vâkf ile mahlût olup ber-vechi muharrer menzil-i mahdûd-ı mezkûr kızım müteveffîye-i mezbûrenin hayatında ilâ vefâtihâ yedinde malı ve mülkü olup ve taht-ı tasarrufunda olup ba‘dehu kızım mezbûre Emine Nurşen Hanım ile veledi vefât edip ma‘a müştemilât menzil-i mahdûd-ı mezkûrun mülk olan mahallî benimle mezbûrân Hâfız İbrahim ve Recep Efendilerden her birimize mevrûs mütevakkıf olan mahallî mahlûl ve cânib-i vakfa âid ve râcî‘ olmakla menzil-i mezkûrun mülk mahallî vârisân-ı mezbûrân Hâfız İbrahim Ali ve Recep Efendilerden benim için şer‘iyye vukûf olan mahallîni dahi vakfı cânibinden kezâlik benim için teferruğ ve tefevvuza ve menzil-i mezkûre (...) îcâb edecek kâffe-i ma‘lûmenin rû‘yetine ve usûl-i vechle sened-i resmîsini bi’l-istihsâl bana irsâl ve îsâle ve husûs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahiha-i şer‘iyye ile mezbûr İbrahim Edhem Efendi’yi vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta‘yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hidmet-i lâzîmesini kemâ yenbağî edâya ta‘ahhüd ve iltizâm eyledim dedikde gıbbe’t-tasdîki’s-şer‘î mâ vaka‘a bi’t-talep ketb olundu.

Fî 3 Zilkade sene 1312

Şuhûdu’l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Ali Recep Efendi ibn-i Abdullah, Münadî eş-şeyh el-Hâc Eşref Efendi ibn-i el-Hâc Ahmed

Ve gayruhum.

Sayfa No:108,109 Belge No:119

DEFTER (TEREKE)

Medîne-i Hazreti Ebâ Eyyüb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu’l-Bârî)mahallâtından Sofular Mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Zekiye Hanım ibneti Muhammed Necib bin Abdullah’ın verâseti zevc-i metrûki asâkir-i şâhâne mülâzımlarından zenci Selim Efendi ibn-i Abdullah ile tahminen beş yaşında sadrî sağîr oğlu Muhammed Azim’e münhasır olduğu bi’l-ihbâr lede’s-şer‘î el-enver zâhir

ve mütehakkık olduktan sonra sağîr-i mezbûrun pederi ve velîsi zevc-i mezbûr Selim Efendi'nin bi'l-asâle ve bi'l-vesâye ve bi'l-verâse talep ve ma'rifeti ve ma'rifeti şer'ile tahrîr ve bey' ve beyne'l-verese bi'l-ferîziyyeti's-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffîye-i mezbûrenin defteridir ki ber vech-i âtî zikr olunur.

Fî gurre Zi'l-ka'de sene 1312

Yünlü müsta'mel entari 3 ,gömlek 1 ,ma'a hırdavat=23 kuruş

Döşek örtü 1, yastık örtüsü 2, ma'a hırdavat =17 kuruş

Köhne parça şal 2 = 20 kuruş

Yazma seccade 1, entari 3, gömlek 1, ma'a hırdavat = 42 kuruş

Müsta'mel yünlü hırka 1 ,masa örtüsü 1 , bohça 1 = 10 kuruş

Seccade 1, eteklik 1, bohça 1 = 19 kuruş

Silecek 1, omuz havlusu 1, sağîr def'a havlu 7, beyaz örtü 1 = 31 kuruş

Don 2, ma'a hırdavat =6 kuruş

Bir miktar parça elvan basma ceket 1 = 12 kuruş

Beyaz entari 5, basma entari 2, elvan entari 1, ma'a ceket ma'a hırdavat = 43 kuruş

Hamam yaygısı 1, hırka 1, ma'a hırdavat =15 kuruş

Gurab? 1, atkı 1, entari 2=17 kuruş

Köhne sebet tarak 1, köhne sedefli hamam (...) çift 2, şiş 1 =19 kuruş

Hüma kumaşı entari 1, ceket 2, bohça 1 =73 kuruş

Köhne seten entari 2, ma'a ceket 2, yeldirme 1 = 25 kuruş

Dallı (...) bezi entari 1, beyaz entari 1, ceket 1, şam kumaşı eteklik 1, ma'a ceket hüma kumaşı entari 1, ma'a ceket = 60 kuruş

Siyah kastor? kadife hırka 1, ynl hırka 1, fanile entari 1, ceket 1, çarşaf 1, gurab? 2, ma‘a hırdavat 1, bohça 1 =155 kuruş

Entari 1, canfes ferace 2, ipek çarşaf 1, yaşmak 1, basma entari 2 ,ceket 1, (...) Entari 1 gömlek 1, bohça 2 =100 kuruş

Peştemal 1, atkı 1, entari 2, parça (...) = 21 kuruş

Köhne basma entari 1, ma‘a bohça, fanile hırka 2, yazma bohça 2, atlas yorgan yüzü 1, ma‘a hırdavat = 30 kuruş

Nühâs sağır mangal 1,  gözlü sefer tası 1, köhne ibrik 1, köhne leğen 1, sahan 3, ma‘a kapak, hamam tası 1 = 40 kuruş

Beyaz testi 1, çaydanlık 1, tepsi 1, bardak 5, ma‘a hırdavat = 13 kuruş

Penbe mumlu yorgan 3, örtü 1 =48 kuruş

Kebîr beyaz tabak 2, def‘a tabak 5, beyaz kapak 3, kebîr tabak 1, köhne sepet 1, ma‘a hırdavat =65 kuruş

Nühâs mangal 2, sağır kazân 1, tepsi 1, tencere 5, ma‘ a kapak, kebîr ve sağır leğen 2, güğüm 1, maşraba 1, süzgeç 1, kadayıf tepsisi 1, sini 1, sahan 5, ma‘a kapak = 300 kuruş

Dört mumlu avize 1 = 125 kuruş

El dikiş makinesi 1, kebîr mir‘at 1 = 150 kuruş

Siyah mumlu minder 2, duvar yastığı 6, mik‘ad 1, parça basma 3 = 50 kuruş

(...)2, lamba 2, karpuz 1 = 10 kuruş

Müteveffiye-i mezbûrenin zevci Selim Efendi zimmetinde beş yüz bir kuruş mihr-i mu‘accel ve bin kuruş mihr-i m‘eccel alacak hakları olup kabz olunan = 1501

Mecmû‘ası

= 3040 kuruş

Dellaliye-i eşya = 0025 kuruş

= 3015 kuruş

Resm-i kısme ve kaydiyye ve pul = 0081 kuruş

Li't-taksîm beyne'l-verese = 2934 kuruş

Hisse-i zevc-i mezbûr = 733,5 kuruş

Hisse-i ibn-i sağır-i mezbûr = 2200,5 kuruş

Vârisân-ı mezbûrândan zevc-i mezbûr Selim Efendi ber-vechi bâlâ hisse-i ırsiyyesi olan yedi yüz otuz üç buçuk kuruşu müteveffıye-i mezbûrenin terekesinden tamâmen ve kâmilten ahz ü kabz eyledim deyu eylediğı ikrâr ve i'tirâfı ve sağır-i mezbûrun kezâlik ber-vechi bâlâ hisse-i ırsiyyesi olan iki bin iki yüz buçuk kuruşu bâ hüccet ve bâ keflen velî-i mezbûr Selim Efendi'ye idâne ve iltizâm ve ribh olunduğı Kâtîp es-Seyyid İsmail Hakkı Efendi inhâsıyla işbu mahalle şerh olundu.

Sayfa No:110 Belge No:120

İDÂNE

Husûs-ı âti el-beyânın mahallinde ketb ü tahrîrçün cânib-i şerî'at-ı garrâdan bi't-talep me'zûnen bi'l-hükm irsâl olunan Kâtîp Es-Seyyid İsmail Hakkı Efendi ibn-i Abdulkadir medîne-i Ebâ Eyyüb El-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Sofular mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefât eden Zekiye Hanım ibneti Muhammed Necib'in hayatında sâkine olduğu menziline varıp zeyl-i kitapta muharreru'l-esâmî müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'î âli ettikde müteveffıye-i mezbûrenin sadrî sağır oğlu Muhammed Nazım'ın pederi ve velîsi asâkir-i şâhâne mülâzımlarından zenci Selim Efendi ibn-i Abdullah meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda sağır-i mezbûrun malını li-eclî'l-idâne vasî nasb ve ta'yîn olunan Halil Ağa ibn-i Ahmed mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip vasî-i mezbûr Halil Ağa vasî olduğum oğlum sağır-i mezbûrun vâlidesi müteveffıye-i mezbûreden mevrûs malından bana iki bin iki yüz kuruşu idâne ve teslîm eylediğinde ben dahi yedinden

istidâne ve kabz ve bilâ zarûre kendi umûRuma sarfla istihlâk etmemle meblâğ-ı mezkûr ile semeni işbu târih-i kitaptan beş sene tamâmına değin mü'eccel ve mev'ûduna sağır-i mezbûrun mevhûb malından vasî-i mezbûr Halil Ağa yedinden iştirâ ve kabz eylediğim bir hilâli koyun saâtî semeninden dahi bin üç yüz yirmi kuruşa ciheteyn-i mezkûreteynden cem'an üç bin beş yüz yirmi kuruş oğlum sağır-i mezbûr zimmetinde vâcibu'l-edâ ve lâzımu'l-kazâ sahîhen deynimdir dedikde gıbbe't-tasdîki's-şer'î medîne-i mezbûre mahallâtından Câmi' Kebîr mahallesinde sâkin merhûm Abdi Bey'in damadı Maliye Ketebesinden Hâfız İbrahim Neşet Bey ibn-i Mahmud bin Hâfız İbrahim ve medîne-i mezbûre mahallâtından Servi mahallesinde Nâfi'a hademesinden Mustafa Efendi ibn-i Halid bin Ahmed ve Liman çavuşlarından Burhâneddin Efendi ibn-i Ahmed bin Hasan meclis-i ma'kûdu mezkûrda vasî-i mezbûr Halil Ağa mahzarında her biri ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mukırr-ı medyûn velî-i mezbûr Selim Efendi'nin oğlu sağır-i mezbûr zimmetinde edâsı vâcib deyni olan meblâğ-ı mecmû'-ı mezkûr üç bin beş yüz yirmi kuruşa tarafından bi'l-emri ve'l-kabûl kefâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile her birimiz başka kefil-i bi'l-mâl ve zâminler olup ve her birimiz cihet-i kefâletten âharın zimmetine lâzım gelen meblâğa dahi kezâlik bi'l-emri ve'l-kabûl kefil-i bi'l-mâl ve zâminleriz dediklerinde gıbbe't-tasaduku's-şer'î vâkı' hâli kâtîb-i mezbûr mahallinde ketb ü tahrîr ve ma'an meb'ûs-ı ümenâ-i şer'ile meclis-i şer'a gelip âla vukû'a inhâ ve takrîr etmeğin mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî gurre-i Zi'l-ka'de sene 312

Şuhûdu'l-hâl

Terlikçi İsmail Efendi Salim, Münâdi el-Hâc Eşref Efendi Ahmed

Ve gayruhum.

Sayfa No:110,111 Belge No:121

NAFAKA

Medîne-i Ebâ Eyyüb el-Ensârî (radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî)mahallâtından Sofular mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefât eden Zekiye Hanım ibneti Muhammed Necib'in sadrî sağır oğlu tahminen beş yaşında Muhammed Nazım'ın pederi ve velîsi olup mahmûdu'l-hâl idüğü zeyl-i kitapta muharreru'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla zâhir olan asâkir-i şâhâne mülâzımlarından zenci Selim Efendi ibn-i Abdullah'ın talebiyle işbu târih-i kitaptan i'tibâren kadr-i ma'rûf idüğü beher şehir yirmi ikişer kuruş kıbel-i şer'iden me'zûnen bi'l-hükm mursel Kâtîb es-Seyyid İsmail Hakkı Efendi ibn-i Abdulkadir nafaka ve kisve baha farz ve takdir edip meblâğ-ı mefrûz-ı mezkûr beher şehir yirmi ikişer kuruşu sağır-i mezbûrun nafaka ve kisve ve sâir levâzim-i zarûriyyesine harç ve sarfla ve lede'l-iktiza istidâneye ve inde'z-zafer sağır-i mezbûrun malı nemâsına rucû'a velî mezbûr Selim Efendi'ye izin verdiğini Kâtîb-i mezbûr mahallinde ketb ü tahrîr ve ma'an meb'ûs-ı ümenâ-i şer'ile meclis-i şer'a gelip alâ' vukû'a inhâ ve takrir etmeğin mâ vaka' bi't-talep ketb olundu.

Fî gurre-i Zi'l-ka'de sene 312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır Halil Ağa ibn-i Ahmed, Liman çavuşlarından Burhaneddin Efendi Halid, Nafi'a hadmesinden Mustafa Efendi, Maliye ketebesinden Hâfız İbrahim Neşet Efendi ibn-i Mahmud

Ve gayruhum.

Sayfa No:111,112,113 Belge No:122

TEREKE

Medîne-i Hazreti Ebâ Eyyüb el-Ensârî radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî mahallâtından Ali Paşa-yı Cedid mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefât eden Emine Nuriste Hanım ibneti Yahya bin Abdullah'ın verâseti zevc-i metrûki Hâfız İbrahim Efendi ibn-i Ali ile vâlidesi Fatma Hanım ibneti Hasan ve li ümm erkarındaşı Ali Recep Efendi ibn-i Abdullah'a münhasır olduğu bi'l-ihbâr lede's-şer'i'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i mezbûrûndan olup zâtı mu'arrefe-i ümm mezbûre

Fatma Hanım tarafından husûs-ı âtî el-beyânda vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şeri'yye ile vekîl-i şer'î ve değirmenci esnâfından İbrahim Edhem Efendi ibn-i Ahmed Raşid bi'l-vekâle ve mezbûrân Hâfız İbrahim ve Ali Recep Efendilerden her biri bi'l-asâle talep ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'ile tahrîr ü sîm-i mecîdiyye yirmi kuruş hesabıyla âhara bey' ve beyne'l-verese bi'l-ferîziyyeti's-şer'iyye tevzî' ve taksîm olunan müteveffîye-i mezbûrenin defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur.

Fî 3 Zi'l-ka'de sene 1312

Fanile hırka 1, ma'a entari 1, acem şalı hırka 1, def'a hırka 1, fanile entari 1, ma'a hırdavat = 150 kuruş

Gurvan? Ferace 1, yaşmak 1 =40 kuruş

Tahta sandık 1 =20 kuruş

Kaşmir kaplı nâfe kürk 1, samur? 1, kara kulak? 1 =250 kuruş

Çukaya kaplı cilkave? kürk 1 =650 kuruş

Elvan hırka 3, entari 1, acem şalı 1, hamam takımı 1=210 kuruş

Harir hırka 1, bohça 3, köhne entari 1, tül entâri 1, harîr çarşaf 1, def'a çarşaf 1 = 180 kuruş

Lahor şal 1 = 380 kuruş

Elvan hırka 3, entâri 1, ceket 1 =80 kuruş

Çuka işleme seccade 1 = 360 kuruş

Def'a seccade = 220 kuruş

Çözme çarşaf 5, değirmen 2 =140 kuruş

Sîm tas 1 =75 kuruş

Tahta sandık 2 = 50 kuruş

Âdi kaşık 2 = 6 kuruş

Def'a sandık 1 = 20 kuruş

Penbe mumlu şilte 3 = 75 kuruş

Yün memlû döşek2 =650 kuruş

Basma yorgan 3, penbe mumlu baş yastığı 3 = 200 kuruş

Atlas yorgan 1 = 400 kuruş

Şilte 2, yorgan 2, yastık 2 =280 kuruş

Mir'ât 1, lamba çift 1 = 150 kuruş

Köhne memlû minder 2, yastık 5, perde 5, soba 1, keçe 1, masa 1 =520 kuruş

Şilte 2, çarşaf 1, yastık 2 = 120 kuruş

Konsol 1, mir'ât 1, lamba çift 1, sürahi 1, tepsi 1 =200 kuruş

Minder 1, şilte 2, yastık 10, perde 4, keçe 1, erkân minder 2 = 200 kuruş

Minder örtüsü 2, ma'a hırdavat = 70 kuruş

Yaşmak 1, ma'a hırdavat-ı menzil =60 kuruş

Basma perde 4, beyaz perde 2 = 30 kuruş

Temur karyola 2 =160 kuruş

Nühâs mangal 1, ma'a tabla = 120 kuruş

Dikiş makinesi 1 = 260 kuruş

Sini 2, tencere 1, ma'a kapak, tas 1, leğen 1, ibrik 1, mangal 1 = 150 kuruş

Hırdavat-ı menzil = 20 kuruş

Tencere 4, tabak 4, lenger 1, çorba tası 1, leğen 1, bakraç 1, sahan 7, ma‘a kapak, maşraba 1, süzgeç 1, lenger 1, musluklu güğüm 1, kadayıf tepsisi 1 = 235 kuruş

Köhne minder 1, yastık 7, nühâs tabak 6 = 50 kuruş

Altun saat 1, ma‘a kordon 2, elmas yüzük 2, elmas iğne 2 = 4220 kuruş

KebİR sağİR elmas küpe 2, sağİR elmas iğne 3, sİR zarf 5, kemer 1, sİR tabla 1=3331 kuruş

Zuhûr eden nakd-i mevcûd = 75 kuruş

Sandıklı altuni aded 3= 25 kuruş

Zuhûr eden nakd-i mevcd=3672 kuruş

Lİra-yı osmni aded 34 =108 kuruş

Zuhûr eden nakd-i mevcûd =704 kuruş

Diğer melİK-i altın aded 32 = 22 kuruş

Mİhr-i m‘eccel li‘z-zevceti‘l-mezbûre = 1500 kuruş

Mecmû‘ası

= 20003 kuruş

Dellaliye-i eşya = 00160 kuruş

= 19842 kuruş

Resm-i kismet ve pl = 00550 kuruş

Li‘t-taksİMİ beyne‘l-verese = 19293 kuruş

Hisse-i zevc-i mezbûr Hâfız İbrahim Efendi = 9646 kuruş

Hisse-i mm müvekkile-i mezbûre Fatma Hanım = 6430,26 kuruş

Hisse-i eh li mm mezbûr Recep Efendi = 3215/13 kuruş

Verese-i mezbûrûndan zevc-i mezbûr Hâfız İbrahim Efendi ve eh li ümm mezbûr Recep Efendi'den her biri ber-vech-i bâlâ hisse-i irsiyyeleri olan cem'an on iki bin sekiz yüz atmış bir kuruş on üç parayı bi'l-asâle ve müvekkile-i mezbûrenin ber-vech-i bâlâ hisse-i irsiyyesi olan altı bin dört yüz otuz yirmi altı parayı vekîl-i mezbûr İbrahim Edhem Efendi bi'l-vekâle tereke-i müteveffât-ı mezbûreden tamâmen ve kâmilten ahz ü kabz eyledik deyu bi'l-asâle ve bi'l-vekâle eyledikleri ikrâr ve i'tirâfları Kâtîp Hâfız Muhammed İzzet Efendi inhâsıyla işbu mahalle şerh olundu.

Sayfa No:113 Belge No:123

VASÎ

Havâss-ı Refî'a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy'de Mahmud Ağa mahallesinde sâkin iken bundan akdem fevt olan devlet-i aliyye tebe'asının Ermeni milleti nisvânından Paris binti Karkoz veled-i Makredicin(مقرديج) sadriyye-i sağıre kızları Zerveha(زروهائي) ve Arşalos ve Hursof'un babaları ve velîleri olup mahmûdu'l-hâl milleti beyninde mukîm olduğu zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî kesân ihbârlarıyla zâhir ve mütehakkık ve mahallesi tarafından mevrûd bir kıt'a ilm ü haberden dahi müstebân olan tebe'a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkûmesinden Edavis(أداويس) veled-i Agop'a kıbel-i şer'iden evlatları sağırât-ı merkûmâtın vakt-i rüşd ve sedâdlarına değin emvallerini hıfza ve umûrlarını rü'yete kemâ hüve hakka izin verilmeğın mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 28 Rebi'ü'l-âhir sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Başka merkûmdan koltukçu Edavis veled-i Agop, Mahalle-i mezkûrede sâkin tebe'a-i merkûmeden (...) veled-i (...)

Ve gayruhum.

TEREKEDEN İBRÂ

Tahakkuk-ı inde şer'iyeye binâen husûs-ı âti'l-beyânın mahallinde ketb ü tahîrçün cânib-i şerî'at-ı garrâdan bi't-talep me'zûnen bi'l-hükm irsâl olunan Kâtîp Es-Seyyid Hâfız Muhammed İzzet Efendi ibn-i Mustafa Havâss-ı Refî'a kazâsına muzâfe kasaba-i Hasköy'de Mahmud Ağa mahallesinde vâkı' yirmi numaralı menzile varıp zeyl-i vesîkada muharreru'l-esâmî kesân müvâcehelerinde akd-i meclis-i şer'î hatîr ettikde mahalle-i mezkûrede sâkin iken bundan akdem fevt olan devlet-i aliyye tebe'asının Ermeni milletinden tuhâfiyeci Nermes veled-i Ohannes veled-i Manhas'ın(مانحس) verâseti her biri tebe'a saltanat-ı seniyyenin millet-i merkûmesinden anası Elizabet binti Misak ile li ebeveyn erkarındaşı İypan ve li ebeveyn kız karındaşı Nurife münhasıra olduğı bi'l-ihbâr lede's-şer'î el-enver zâhir ve mütehakkık olduktan sonra verese-i merkûmûndan eh lehümâ merkûm İypan meclis-i ma'kûd-ı mezkûrde şahs-ı kesân merkûmûn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan uht lehümâ merkûme Nurife müvâcehesinde ümmü merkûme Elizabet tarafından tasdîke vekîl-i şer'î müşârun ileyhânın millet-i merkûmesinden Artin veled-i Abraham hâzır olduğı halde ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip li ebeveyn erkarındaşım ve mûrisim müteveffâ-yı merkûmun hîn-i fevtinde yanında ve İstanbul'da Şehzade Câmi' Şerîfi karşısında yüz doksan dokuz numaralı tuhâfiyeci dükkânı derûnunda mevcûde bi'l-cümle terekesini biz verese-i kibâr olmamızla bundan akdem âhara bey' ve esmânı hâsılasını beynimizde iktisâm etmemizle benim hisse-i irsiyyeme isâbet edip kız karındaşım merkûme Nurife zimmetine ta'alluk eden üç bin kuruşu kız karındaşım merkûme Nurife bana bundan akdem def' ve teslîm edip ben dahi bundan bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ü kabz etmemle karındaşım ve mûrisim müteveffâ-yı merkûmun ma'lûm ve mechûl kalîl ve kesîr ism-i mâl ıtlak olunur bi'l-cümle terekesine ve hukûk-ı mîrasına ve işbu târih-i vesîkaya gelince sâir cemî'i hukûk-ı şer'iyeye müte'allika-i âmme-i da'vâdan kız karındaşım merkûme Nurife ile anam müvekkile-i merkûme Elizabet'in zimmetlerini ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer'ile ibrâ ve ıskât eylediğimde kız karındaşım merkûme Nurife ve anam müvekkile-i merkûme Elizabet'ten her biri ibrâ-i mezkûRumu kabûl eyledi dedikde gibbe't-tasdîki's-şer'î vâkı' malı kâtib-i mezbûr

mahallinde ketb ü tahrîr ve ma'an meb'ûs-ı ümenâ-i şer'ile meclis-i şer'a gelip âla' vukû'a inhâ ve takrîr etmeğin mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 6 Zi'l-hicce sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Artin veled-i Abraham, Yazı ustası Karabet veled-i İstifan, Mahalle-i mezkûre muhtârı Edavis veled-i Niğos

Sayfa No:114,115 Belge No:125

ZEYL-İ DEFTER KASSAM

Asl-ı zeyli fî 20 Şevval sene 1312 tarihli sicil-i mezkûrde mukayyettir.

Ba'de'z-zeyl bâlâ-yı sernâmede ismi muharrer sağîre Hatice Meliha vefât edip verâseti pederi ve velîsi bâlâ-yı sernâme-i defterde derûnunda ismi muharrer Ali Efendi ibn-i el-Hâc Seyyid'e münhasır olup müteveffîye-i sağîre mezbûrenin defter-i mezkûrede ism-i mezkûre vâlideşi müteveffîye Fatma Halid'e Hanım'dan mevrûse hisse-i ırsiyyesi olan iki bin altı yüz dokuz kuruş mezbûr Ali Efendi'ye mevrûs olduktan sonra meblâğ-ı mezkûr iki bin altı yüz dokuz kuruşun iki yüz yetmiş alt kuruşunu müteveffîye-i mezbûrenin hayatında nafakasına mahsûben velî-i mezbûr bi'l-velâye ahz ü kabz edip bâkîsi olan iki bin üç yüz otuz üç kuruşu dahi mezbûr Ali Efendi huzûr-ı şer'ide tamâmen ve kâmilten ahz ü kabz eyledim deyu eylediği ikrâr ve i'tirâfı ve sağîre-i mezbûrenin bâlâ-yı zeylde bir bâb vakf-ı menzilden nısf-ı hisse-i şâyî'ası sağîre-i mezbûre Fatma Meliha'nın vefâtı vukû'uyla mahlûl olup ol vechle bâlâ-yı zeyl-i mezkûre külliyyen amel ve i'tibâr olunmamak üzere işbu mahalle şerh olundu.

Sayfa No:115 Belge No:126

İDÂNE

Medîne-i Hazret-i Ebâ Eyyüb El-Ensârî radiye anhu Rabbuhu'l-Bârî mahallâtından Abdulvedud mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât eden Fatma Nadire Hanım ibneti Ahmed bin Abdullah'ın sadriyye sağıre kızları Fatma Bedriyye ve Ayşe Ferah'ın pederleri ve velîleri İbrahim Bey ibn-i Mahmud Aziz meclis-i şer'î şerîfi enverde sağıretân-ı mezbûretânın mallarını li-ecli'l-idâne vasî nasb ve ta'yîn olunan Muhzır halil Ağa ibn-i Ahmed mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip vasî-i mezbûr Halil Ağa vasîleri olduğu kızlarım sağıretân-ı mezbûretânın vâlideleri müteveffât-ı mezbûreden müntakıl mallarından bana bin iki yüz kuruş idâne ve teslîm eylediğinde ben dahi istidâne ve kabz ve bilâ zarûre kendi umûRuma sarfla istihlâk etmemle meblâğ-ı mezkûr ile semeni işbu târih-i kitaptan beş sene tamamına değin mü'eccel ve mev'ûduna kızlarım sağıretân-ı mezbûretânın mevhûb ve müşterek mallarından vasî-i mezbûr Halil Ağa yedinden iştirâ ve kabz eylediğim hilâl-i koyun saâtî semeninden dahi yedi yüz yirmi kuruşa ciheteyn-i mezkûreteynden cem'an bin dokuz yüz yirmi kuruş kızlarım sağıretân-ı mezbûretâna zimmetinde vâcibu'l-edâ ve lâzimu'l-kazâ sahîhen deynimdir dedikde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mahalle-i mezkûrede sâkinler kayık çekicisi Hasan Ağa bin Ali ve Hüseyin Ağa bin Salih ve devlet-i aliyye tebe'asını Ermeni milletinden mahalle-i mezkûrede vâkı' serâr hemân demekle ma'rûf hamamın dest-i (...) Vartan veled-i Gabriel meclis-i şer'î şerîfi enverde vasî-i mezbûr Halil Ağa mahzarında her biri ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm edip mukırr-ı medyûn mûmâ ileyh İbrahim Bey'in kızları sağıretân-ı mezbûretânın zimmetinde edâsı vâcip deyni olan meblâğ-ı mecmû'-ı mezkûr bin dokuz yüz yirmi kuruşa tarafından bi'l-emri ve'l-kabûl kefâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer'îyye ile her birimiz başka başka kefil-i bi'l-mâl ve zâminler olup ve her birimiz cihet-i kefâletten âharın zimmetine lâzım gelen meblâğa dahi kezâlik bi'l-emri ve'l-kabûl kefil-i bi'l-mâl ve zâminleriz dediklerinde gıbbe't-tasdîki'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-talep ketb olundu.

Fî 3 Zi'l-hicce sene 1312

Şuhûdu'l-hâl

Muhzır başı el-Hâc Muhammed Emin Efendi ibn-i el-Hâc Muhammed, Münâdî Eşref Efendi ibn-i Ahmed, Ketebeden Osman Efendi ibn-i İbiş

Sayfa No:116 Belge No:127

ZEYL-İ DEFTER KASAM

Kaydı ihraç olunmuştur. Fî 5 Rebi‘u’l-âhir sene 1316

Aslı zeyl-i fî 19 Şevval sene 1311 tarihiyle mukayyettir.

Ba‘de’z-zeyl mahrûse-i Galata’da Yeni Câmi‘ mahallesinde Baykuş Çıkmazı sokağında vâkı‘ on bir numaralı Cedîd Vâlide Sultan vakf-ı şerîfi müsakkafâtından beher şehir otuz akçe icâre-i mü’ecceleli mukaddimen menzil ve elyevm vakf-ı arsanın rub‘u hisse-i şâyi‘ası müteveffâ Ahmed Efendi’nin hayatında ile’l-vefât bir kıt‘a arz-ı hâl-i derkenâr mücebince bi’l-icâreteyn taht-ı tasarrufunda olup ba‘de fevte rub‘u hisse-i arsa-i mahdûd-ı mezkûr sulbî kebîr oğlu Mustafa Asım Efendi ve sulbîyye kebîre kızları Fatma Nadire ve Hüsna Hasene ve Fatma Nafia ve Saime Hanımlardan her birine ahmâsen ve âdiyen ba‘de’l-intikâl ba‘dehu mezbûr Fatma Nadire Hanım dahi vefât edip bi’l-intikâl mutasarrıfa olduğu hams-i an rub‘u hisse-i şâyi‘a-i arsa-i mahdûde-i mezkûre bâlâ-yı sernâme-i defterde isimleri mezkûre sadriyye sağîre kızları Fatma Bedriyye ve Ayşe Feriha’nın kezâlik âdiyen bi’l-münâsafe ba‘de’l-intikâl rub‘u arsa-i mahdûde-i mezkûrenin sâir mutasarrıfları mezbûrîn Mustafa Asım ve Fatma Nafia ve Hüsna Hasene ve Saime Hanımlardan her biri hisse-i şâyi‘alarını âhara ferâğ edecek olmalarıyla sağîretân-ı mezbûretânın hisse-i şâyi‘aları ibkâ olunmak bî-hâsıl sağîretân-ı mezbûretân haklarında mukırr olduğundan mâ adâ sağîretan-ı mezbûretânın bi’l-intikâl mutasarrıfa oldukları hams an rub‘u hisse-i şâyi‘ası arsa-i mahdûde-i mezkûre ma‘an âhara ferâğ olunmak hatrında enfa‘ ve evlâ olduktan başka sağîretân-ı mezbûretânın asla malları olmayıp nafaka ve kisveye eşedd ihtiyaç ile muhtaçlar olduğunu binâen sağîretân-ı mezbûretânın pederleri ve velîleri olup bâlâ-yı sernâme-i defter derûnunda ismi mezkûr İbrahim Bey ibn-i Muhammed Aziz velîleri olduğu sağîretân-ı mezbûretânın bi’l-intikâl mutasarrıf oldukları hams an rub‘u hisse-i şâyi‘a-i arsa-i mahdûde-i mezkûre bâ mesûğ-ı şer‘iyye bi’l-izni’ş-şer‘î ve bâ ma‘rifet-i mütevellî bi’l-velâye âhara ferâğ edecek olmakla hams an rub‘u arsa-i mahdûd-ı mezkûre bundan akdem münâdî ma‘rifetiyle müddet-i medîde ve mecma‘a nâs olan mahallerde nidâ ve müzâyede ve Sabah gazetesiyle i‘lân olup rağbât-ı nâs bi’l-

külliiyye münkatı‘ olduktan sonra lîra-yı Osmanî yüz kuruş hesabıyla bin iki yüz kuruşa tâbi uhdesinden karar-ı ziyâde ile tâlib-i âhara zuhûr etmeyip ve meblâğ-ı mezkûr arsa-i mahdûd-ı mezkûrun elyevm bedel-i misli idüğü bi’l-ihbâr zâhir ve mütehakkık ve mahallesi tarafından mevrûd bir kıt‘a ilm ü haber ve altıncı daire belediyesi tarafından vurûd eden bir kıt‘a keşfi pusulasından dahi müstebân olduktan sonra velî-i mezbûr İbrahim Bey hams an rub‘u arsa-i mahdûd-ı mezkûreyi meblâğ-ı mezkûr bin iki yüz kuruş mukâbilesinde mesûğ-ı şer‘iyye binâen bi’l-izni’ş-şer‘î ve bâ ma‘rifet-i müteveli bi’l-velâye âhara ferâğ ve takdîmini ve bedel-i ferâğ-ı olup sağîretân-ı mezbûretâna teberru‘ ve ibrâ-i zimmet olunan meblâğ-ı mezkûru bi’l-velâye ahz ü kabz ve müteveffât- mezbûrenin defteri kassâmına idhâl etmekle meblâğ-ı mezkûr bin iki yüz kuruş velî-i mezbûr İbrahim Bey’e bâ hüccet ve bâ keflen idâne ve iltizâm ribh olunduğu işbu mahalle şerh olundu.

Fî 3 Zi’l-hicce sene 1312

Der-sa‘âdet ve bilâd-ı selâse-i mehâkim-i şer‘iyyesi sicillâtının emr-i muhâfazası zımnından numara vaz‘ıyla meclis-i tedkîkat-ı şer‘iyyeden temhiri şeref sâdır olan irâde-i aliyye-i cenâb-ı meşihat... iktizâsından bulunduğuna mebni bu defa götürülen Eyüp kadılığı sicili lede’l-mu‘âyene dörtyüz sahife ve yüzdoksan dokuz varakadan ibâret olduğu anlaşılmış varaka-i mezkûreden ayrı ayrı temhir olunduğuna musaddak işbu mahalle şerh ve temhir kılındı.

Fî 15 Şevval 311

SONUÇ

Şer‘iyye sicilleri tarihimize ışıktutan en geniş kaynaklardan sayılmaktadır. Tarihi bir araştırma yapan bir kişinin bu belgelerden yararlanması her açıdan katkı sağlamaktadır. Mahkemede kayıtları tutulan kadı sicillerinden mahkeme davalarının konuları ve içeriği en başta olmak üzere özellikle o bölgenin halkı, dini, dili, ırkı, yaşayış tarzı, sosyal ve ekonomik yapısı, kıyafetleri, eşyaları, meslekleri ve bölgenin idari yapısı gibi neredeyse her konu hakkında ayrıntılı bilgiler elde edilebilmektedir.

Transkripsiyonu yaptığımız şer‘iyye sicili H.(1311-1312) M.(1893-1894-1895) yani Tanzimat sonrası tarihe denk gelmektedir. Bu tarihlerde Osmanlı Devleti’nin başında Sultan II. Abdülhamit bulunmaktadır. Bu dönemde devletin içinde bulunduğu durum biraz karmaşık olsa da transkripsiyonunu yaptığımız belgeler ışığında halkın sosyal yaşamında herhangi bir siyasi kargaşa olmadığı görülmektedir.

Bu çalışmamızda 575 numaralı Eyüp şer'iyeye sicilinin transkripsiyonu ve değerlendirmesi yapılmıştır. Bu kadı sicilinin ışığında Eyüp'ün idari, ekonomik, sosyal ve dini hayatı incelenmiştir.

Eyüp kazası, manevi değerinin büyük olması sebebiyle İstanbul'un en önemli ilçelerinden biri sayılmaktadır. Fetih'ten hemen sonra yaşam alanı yapılması ve jeopolitik konumunun haliç kenarında yer alması, bölgenin gelişimini hızlandırmış, böylece İstanbul'un dört büyük kazasından biri haline gelmiştir.

Sicili incelediğimiz zaman Eyüp'te Müslümanların ağırlıklı olarak yaşadığı görülmektedir. Müslümanlardan sonra nicelik olarak Hristiyanlar sonra Yahudiler gelmektedir. Bu üç dinin mensuplarının, incelediğimiz belgeye göre barış içinde yaşadığını söylemek mümkündür. Kayıtlarda bir Müslüman ile bir gayrimüslimin davasına rastlanmamaktadır. Bu, Müslümanlarla gayrimüslimler arasında hiç dava olmadığı anlamına gelmemektedir. Sadece bu sicilde böyle bir durum yer almamaktadır. Bazı gayrimüslim davalarında şahitlerde Müslümanların olduğu da görülmektedir.

İncelediğimiz şer'iyeye siciline göre Eyüp'te bulunan bütün mahallelerin ve köylerin isimleri bulunup tablo haline getirilmiştir. Ayrıca Eyüp dışında adı geçen kaza ve mahalle isimleri ile birlikte İstanbul dışında adı geçen yerler de tespit edilip tablo şekli verilmiştir.

575 numaralı Eyüp Şer'iyeye sicilinde en çok vekalet, vasi, idane ve tereke davaları çoğunluktadır. Bu sicilde nişan, düğün, boşanma ve suç gibi davalar bulunmamaktadır. Vasi ve nafaka gibi kayıtlarda özellikle çocukların haklarının korunmuş olduğu görülmektedir. İdane kayıtlarında ise karşılık olarak Ali Efendi fetevası ve hilali koyun saatine rastlanmaktadır.

Şer'iyeye sicilimize göre Eyüp'te yaşayan insanların mesleklerinin kamu görevi, esnafılık ve ticaret olduğu görülmektedir. Ayrıca insanların dinine, statüsüne ve sosyal durumuna göre unvan ve lakaplarla zikredildiğini söylemek mümkündür.

İnsanların isimlerinin babalarının ismiyle birlikte yazılması toplumun ataerkil yapıda olduğunun en büyük göstergelerinden biridir.

Tereke kayıtlarındaki eşyaların en basit sayılanının bile en ince ayrıntısına kadar yazılması o dönemin ekonomik durumu hakkında bize bilgi vermektedir. Ancak eşyalar incelendiği zaman halkın çoğunun ekonomik durumu orta halli olarak değerlendirilebilir.

Meslek olarak bir mahallede kadı dışında imamların ve muhtarların görevinin çok önemli olduğu görülmektedir. Mahallenin nabzının onlardan sorulduğunu söylemek mümkündür.

Bu şer‘iyye sicilinde evlilik kayıtlarına rastlanmadığına değinmiştik. Ancak belgelerin içerisinde kişilerin evli oldukları kişiler yazılmıştır. Buradan yapılan çıkarımlara göre insanların genelde tek eşli olduğu görülmektedir. 127 belge içerisinde sadece 2 belgede çift eşlilik durumuna rastlanmaktadır. İki kişiyle evlenen insanların da ekonomik durumunun iyi olduğunu düşünmek yanlış olarak değerlendirilmemelidir. Ayrıca bu kişiler “efendi” lakabıyla anılmaktadır.

Belgenin tarihinin XIX. yy.’a denk geliyor olması sebebiyle sicilin konularının daha dar kapsamlı olduğu görüşüne varılabilir. O dönemde kadı sicillerinin yetki alanının daraltılmış olması buna sebep olarak gösterilebilir. Sicilin yazıldığı tarih aralığının çok kısa bir zamana denk gelmesi ve XIX. yy.’da yazılması belgede değinilen konuların çoğunun yüzeysel olarak kalmasına yol açmış olabilir. Sadece bir kadı sicili bütün bir dönemi ve yerel tarihi anlamamız açısından çok yetersiz kalmaktadır. Tek bir sicil bir büyük bir pastanın sadece bir dilimini oluşturabilir. Bir bölgenin tarihini tam anlamıyla anlamak için o bölgenin bütün kadı sicillerinin birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Ağın, Ahmed, **“Eyyub Sultan Kadılığı”**, İstanbul Ansiklopedisi, C.X, Koçu Yayınları, İstanbul, 1971 , s.5458.
- Ahışhalı, Recep, **“Muhzır”**, DİA, C.XXXI, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul, 2006, s: 85-86.
- Ahunbay, Zeynep, **’Eyüp’teki Eğitim Yapıları ve Korunmalarıyla İlgili Yöntemler”**, **Tarihi, Kültürü ve Sanatıyla Eyüp Sultan Sempozyumu IV Tebliğler**, İstanbul, Eyüp Belediyesi Kültür Yayınları, Kasım 2000, s.132-141.
- Akgündüz, Ahmet, **Şer‘iyye Sicilleri mahiyeti, toplu kataloğu ve seçme hükümler**, C.I, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı yayını, İstanbul, 1988.

“İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde

Tatbiki: Şer‘iyye Mahkemeleri ve Şer‘iyye Sicilleri”, ed:
Saffet Köse, **İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi**,
Sy.14, Ankara 2009, s.13-48.

Akgündüz, Ahmet, **Mukayeseli Hukuk Ve Uygulama Açısından İşçi ve İşveren Münasebetleri**, haz: Sabri Orman,, Tartışmalı İlmi Toplantılar Dizisi, İstanbul 1990.

Akyıldız, Ali, **“Muhtar”**, **DİA**, C.XXXI, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 2006, s.52.

Apaydın, Yunus, **“Karz”**, **DİA**, C.XXIV, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 2001, s.520-521.

Apaydın, Yunus, **“Kefalet”**, **DİA**, C.XXV, Ankara, Türkiye Diyanet Vakfı, 2002, s.168-169.

Arbay, Celal, **“Nafaka”**, **DİA**, C.XXXII; İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 2006.

Arslan, İsmail, **“XIX Yüzyılda Osmanlı İmparatorluğunda İmamlar, Muhtarlar ve Köylüler: Balıkesir Örneği”**, **UÜ.Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi**, C.XIII, Sy.13, 2007/2 , s.235-248.

Atalar, Münir, **“Şer‘iyye Mahkemelerinde Dair Kısa Bir Tarihçe”**, **İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi**, Sy.4, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslam İlimleri Enstitüsü Yayınları, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 1980, s.303-328.

- Atar, Fahreddin, **“Mahkeme”**, **DİA**, C.XXVII, Ankara, Türkiye Diyanet Vakfı, 2003, s.338.
- Avcı, Casim, **“Nâib”**, **DİA**, C.XXXII, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 1988, s: 311.
- Aydın, Bilgin, **“XVI. Yüzyılda Osmanlı Devleti'nde Mevleviyet Kadıları”**
Günalan Rıfat, **Prof. Dr. Şevki Nezihi Aykut Armağanı**, Etkin Kitaplar, İstanbul 2011, s.19-34.
- Aydın, Bilgin “v.d.” **“İstanbul Şer‘iyye Sicilleri Vakfiyeler Kataloğu”**, Ankara, TDV Yayın Matbaacılık, I.Baskı, Aralık 2015, s.407
- Aydın, Mehmet Akif, **“Deyn”**, **DİA**, C.IX, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 1994, s.266-267.
- Aydın, Mehmet Akif, **“Mahkeme”**, **DİA**, C.XXVII, Ankara, Türkiye Diyanet Vakfı, 2003, s.341.
- Aydın, Mehmet Akif “v.d.”, **Eyüp Mahkemesi 182 No’lu sicil**, ed. Coşkun Yılmaz, İstanbul Kültür ve Sanat Ürünleri, 2019.
- Bardakoğlu, Ali, **“Bey”**, **DİA**, C.VI, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 1996, s.13-14.
- Bardakoğlu, Ali, **“İcare”**, **DİA**, C.XXI, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 2000, s.379.
- Bardakoğlu, Ali, **“Vasî”**, **DİA**, C.XLIII, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 2013, s.66.
- Barkan, Ömer Lütfi, **“ Osmanlı İmparatorluğunda Bir İskan ve Kolonizasyon Metodu Olarak Vakıflar ve Temlikler I İstila Devirlerinin Kolonizatör Türk Dervişleri ve Zaviyeler”**, **Vakıflar Dergisi**, Sy.II, Ankara, Tıpkı Basım Pys Vakıf Sistem Matbaası, 2006(1942), s.1-109.

- Bayındır, Abdülaziz, “ Eyüp Mahkemesi”, **I. Eyüpsultan Sempozyumu: Tebliğler**, ed. İsmail Demirci, Eyüp Sultan Belediyesi Kültür Yayınları, 1997, s.21.
- Beydilli, Kemal, **“İmam”, DİA**, C.XXII, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 2000, s.181.
- Bilmen, Ömer Nasuhi, **“Hukuki İslamiye ve Istılahatı Fıkhiyye Kamusu”**, C.VI, Bilmen Basımevi, İstanbul, 1975.
- Bulut, Mehmet, **“Osmanlılarda Ekonominin Finansmanı Meselesine Yeniden Genel Bakış”**, İslami Araştırmalar, C.XVIII, sy.4, s.447-452.
- Cantay, Gönül, **“ Cezeri Kasım Paşa Külliyesi”, Tarihi, Kültürü ve Sanatıyla Eyüp Sultan Sempozyumu Tebliğler V”**, İstanbul, Elma Matbaacılık, Mayıs 2002, s.116-121.
- Çelebi, Evliya **“Günümüz Türkçesiyle Evliya Çelebi Seyahatnâmesi: İstanbul”** haz: Seyit Ali Kahraman, Yücel Dağlı, İstanbul, Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık, I.Baskı, C.I- Kitap I, Mart 2003,s.358.
- Çetin, Osman **“Bursa Şer‘î Mahkeme Sicillerinden Notlar,” Uludağ Üniv. İlahiyat Fakültesi Dergisi**, C:II, Sy.II, 1987, s.59-71.
- Demir, Abdullah, **“ Cezeri Kasım Paşa Külliyesi”, Tarihi, Kültürü ve Sanatıyla Eyüp Sultan Sempozyumu Tebliğler V”**, İstanbul, Elma Matbaacılık, Mayıs 2002, s.116-121.
- Derman, Uğur, **“Defterdar Nazlı Mahmut Cami’nin Minaresinde Kaybolan Hokka ve Kalem”**, **Tarihi, Kültürü ve Sanatıyla Eyüp**

Sultan Sempozyumu Tebliğler IX, İstanbul, Eyüp
Belediyesi Kültür Yayınları, Aralık 2005, s.364-369.

Develioğlu, Ferit, Osmanlıca-Türkçe Sözlük, <https://ekitap.site/kitap?no=11998>

Ekinci, Ekrem **Osmanlı Mahkemeleri**, 1.basım, Arı Sanat Yayınevi,
Buğra, Mayıs 2004, İstanbul,

Erdoğan, Mehmet, **Fıkıh ve Hukuk Terimleri**, Ensar Neşriyat, 2.Baskı,
İstanbul, Ağustos, 2005.

Eren, Fikret, “Osmanlı Dönemi Vakıfları”, **Vakıf Haftası Dergisi**,
Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları, Sy. V, 1987, s.195-
201.

Ergin, Osman Nuri, **Mecelle-i Umûr-ı Belediye**, C.I, İstanbul Büyükşehir
Belediyesi Kültür İşleri Daire Başkanlığı Yayınları, No:21,
İstanbul 1995.

Gedikli, Fethi, “Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Şeriyye Sicilleri”,
Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi, C:III, Sy.5,
2005, s.187-213.

Hamza Aktan, **“Miras”**, DİA, C.XXX, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı,
2005, s.143.

Haskan, Mehmet **Eyüp Sultan Tarihi**, Eyüp Sultan Vakfı Yayınları, 1996,
Nermi s.40.

- İşık, Ayhan **“Ağa Kapısından Şeyhülislamlığa İstanbul Müftülüğü”**,ed: Ayhan İşık, Kamil Büyüker, Ankara, TDV Yayınları, I.Baskı, Haziran 2019.
- İnalcık, Halil **“Eyüp Projesi”, “Eyüp: Dün/Bugün, Sempozyum 11-12 Aralık 1993”**, haz: Tülay Artan, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, İstanbul 1994.
- İnalcık, Halil,. **Osmanlı İmparatorluğunun Ekonomik ve Sosyal Tarihi**, İstanbul, Eren Yayıncılık, 1997.
- İnan, Ahmet **“Eyüp Sultan Beldesi, Burada Bulunan Vakıflar, Özellikle Mihrişah Valide Sultan Vakfiyesi”, Tarihi, Kültürü ve Sanatıyla Eyüp Sultan Sempozyumu Şehir ve Kutsallık**, ed. İrfan Çalışkan, C.XI, İstanbul, Eyüp Belediyesi Kültür Yayınları, Temmuz 2012, s.106-109.
- Kallek, Cengiz, **“Fetavâ-yı Ali Efendi”, DİA, C.XII**, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 1995, s.438.
- Karaman, Fikret, **Dinî Kavramlar Sözlüğü**, Ankara, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2006.
- İsmail Karagöz vd., **Osmanlı Devletinde Gayrimüslimlere Tanınan Din ve Vicdan Hürriyeti, Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi**, C.XV, Sy.1, 2006, s.267-284.
- Kaya, Süleyman, **“Mahkeme Kayıtlarının Kılavuzu Sakk Mecmuası”**, **Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi**, C.III, Sy.5, 2005, s.379-416.

- Koçu, Reşat Ekrem, **Türk Giyim Kuşam ve Süslenme Sözlüğü**, ,Ankara, Sümerbank Kültür Yayınları,1969, s.167
- Koyunoğlu, H.Hüsnü “Eğin Şer‘iyye Sicili”, **Ekev Akademi Dergisi**, Sy.34, s.270
- Kütükoğlu, Mübahat **Osmanlı Belgelerinin Dili**, Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, İstanbul 1994.
- Necdet Sakaoğlu, **“ Bab Naipliği”**, Dünden bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Ankara Kültür Bakanlığı, Tarih Vakfı, C.I, 1993, s.513
- Orhan, İsmail, **“Zal Mahmut Paşa Külliyesi”**, **DİA**, C.XLIV, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 2013, s.109.
- Ortaylı, İlber, “Eyüp’te Sanayi ve çevre kirlenmesi” haz. Tülay Artan, **Eyüp: Dün Bugün Sempozyum 11-12 Aralık 1993**, İstanbul, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 1994, s.125.
- Ortaylı, İlber, **Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devletinde Kadı**, ed:Ümran Tüzün, Kronik Kitap Kültür Bakanlığı Yayıncılık, İstanbul, 5.Baskı , Ağustos 2017.
- Ortaylı, İlber, **Türkiye Teşkilat ve İdare Tarihi**, Ankara, Cedit neşriyat, 2008.
- Öcal, Safa, “Dursun Fakih”, **Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi**, C.I, Sy.6, Haziran, 1980, s.117-130.
- Özbayoğlu, Erendiz, ‘İlk Çağda Şehir Kutsallığı ve Eyüp”, **Tarihi, Kültürü ve Sanatıyla Eyüp Sultan Sempozyumu Şehir ve Kutsallık**

XI Tebliğler, İstanbul, Eyüp Belediyesi Kültür Yayınları, Temmuz 2012, s.176-179.

Pakalın, Mehmet
Zeki,

Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, Ankara
Milli Eğitim Bakanlığı, C.II.

Parlak, Sevgi,

“Sokullu Mehmet Paşa Külliyesi”, DİA, C.XXXVII,
İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı, 2009, s.358.

Parlar, Gündegül,

“Eyüp Kadılığında Yerleşim Süreci İçinde Sosyal
Yaşamdan Kesitler”, **Tarihi, Kültürü ve Sanatıyla Eyüp
Sultan Sempozyumu V Tebliğler**, İstanbul, Eyüp
Belediyesi Kültür Yayınları, Mayıs 2002, s.38-45.

Sahillioğlu, Halil

“Dirhem”, DİA, C.IX, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı,
1994, s.370.

Sezen, Tahir,

Osmanlı Yer Adları, Ankara, Tc. Başbakanlık Devlet
Arşivleri Genel Müdürlüğü Yayın No:26, 2017.

Şahin, Naci,

“XIX. Yüzyılda Eyüp’te Kültürel Yapı”, **Tarihi, Kültürü
ve Sanatıyla Eyüp Sultan Sempozyumu X Tebliğleri**,
İstanbul, Eyüp Belediyesi Kültür Yayınları, Kasım 2006,
s.396-401.

Şentop, Mustafa,

“Tanzimattan Önceki Dönemde Osmanlı Mahkemelerinin
Görev ve Yetkisi”, İstanbul, **Türk Hukuk Tarihi
Araştırmaları**, 2006, Sy.1, s.87-105.

Tabakoğlu, Ahmet,

Osmanlı Mali Tarihi, Dergah yayınları, İstanbul, Kasım
2016.

- Taş, Hülya, “Osmanlı Kadı Mahkemesindeki Şuhûdu’l-hâl Nasıl Değerlendirilebilir?”, **Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi**, Sy.44, 2008, s.25-44.
- Tekin, Rahmi, “**Osmanlı Devleti’nde Gayrimüslimlerin Gündelik Yaşamları (1520-1670 İstanbul Örneği)**”, Erzurum, Yayınlanmış Doktora Tezi, 2008, s.124-125.
- Turgut, Bahattin “Osmanlı’da Toprak Sistemi”, C.XXXVI, **Diyanet İlim Dergi**, Sy.I, s.85-98.
- Uğur, Yunus, “**Şer’iyye sicili**”, **DİA**, C:XXXIX, Türkiye Diyanet Vakfı, İstanbul 2010, s.8.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı, **Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı**, 2.Basım, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara 1984,
- Ünal, Mehmet Ali, **Osmanlı Sosyal ve Ekonomik Tarihi**, İstanbul, Paradigma Yayıncılık, Ekim 2012.
- Yurdakul, İlhami, “Eyüp Kadılığı”, **Tarihi, Kültürü ve Sanatıyla Eyüp Sultan Sempozyumu IX Tebliğler**, İstanbul, Eyüp Belediyesi Kültür Yayınları, Aralık 2005, s.40-45.
- Yurdakul, İlhami “**Osmanlı İlmiye Merkez Teşkilatında Reform (1826-1876)**İletişim Yayınları, I.Baskı, İstanbul 2008, s.155.

